



MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

SZTAB GENERALNY

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

POUFNE

Egz. Nr 3

3

67

PRACA DOWÓDCÓW I SZTABÓW W ZAKRESIE
OBRONY WOJSK PRZED BRONIĄ MASOWEGO RAZENIA
(Projekt)



ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
KADRY SZTABU GŁÓWNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

9/38565

WARSZAWA

1974



MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

SZTAB GENERALNY

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

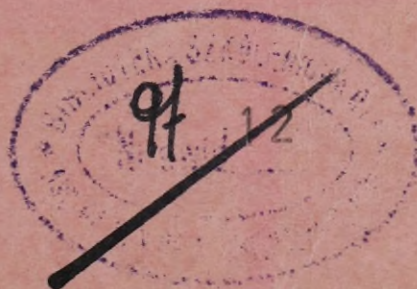
POUFNE

Egz. Nr 3

3

67

PRACA DOWÓDCÓW I SZTABÓW W ZAKRESIE OBRONY WOJSK PRZED BRONIĄ MASOWEGO RAŻENIA (Projekt)



ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIGW
KADEMU SZTABU GENERALNY
gen. broni K. Świerczewskiego

38565

WARSZAWA

1971

SZTAB GENERALNY

1780
1780

PODPISE

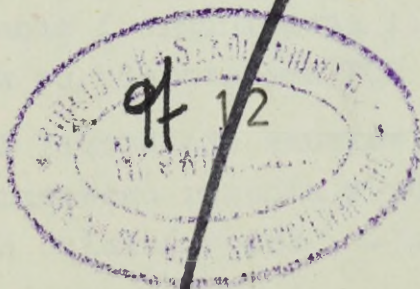
3

Egz. nr

9mali. nr 12657

PRACA DOWÓDCÓW I SZTABÓW W ZAKRESIE
OBRONY WOJSK PRZED BRONIĄ MASOWEGO RAŻENIA

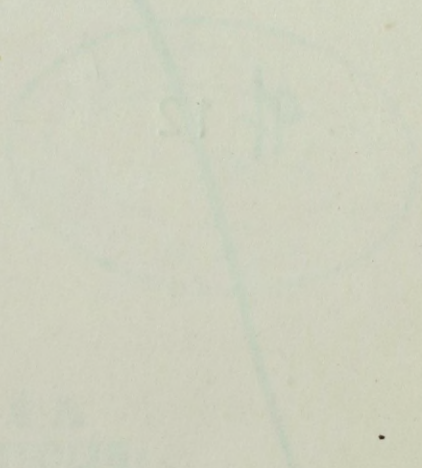
/ Projekt /



ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIGW
SZTABU GENERALNE
gen. broni K. Świerczewskiej

~~38565~~

Amel. by 125000



AMERICAN
LIBRARY
125000

Wstęp	:5..
Rozdział 1. Zadania i zasady działania dowódców i sztabów z zakresu planowania, organiza- cji i kierowania obroną wojsk przed BMR	12..
1. 1. Zadania i zasady działania dowódców i sztabów ogólnowojskowych w zakresie OPBMR	13..
1. 2. Zadania i zasady działania szefów rodzajów wojsk i służb w zakresie OPBMR	52..
1. 2. 1. Szefostwo wojsk chemicznych /szef zabezpieczenia chemicznego/	53..
1. 2. 2. Szefostwo wojsk inżynieryjnych /szef saperów/	84..
1. 2. 3. Szefostwo wojsk łączności /szef łączności/	90..
1. 2. 4. Kwatermistrz	101..
1. 2. 5. Szef służby zdrowia	120..
1. 2. 6. Szef służb technicznych	128..
Rozdział 2. Likwidacja skutków użycia BMR	147..
2. 1. Planowanie i organizacja likwidacji skutków po uderzeniach BMR	147..
2. 1. 1. Warunki likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia w różnych etapach działań wojsk	147..
2. 1. 2. Ocena skutków uderzeń BMR	150..
2. 1. 3. Organizacja likwidacji skutków uderzeń BMR	153..
2. 1. 4. Opracowanie planu likwidacji skut- ków po uderzeniach bronią jądrową	157..
2. 2. Przedsięwzięcia w zakresie likwidacji skutków po uderzeniach bronią jadr.	160..
2. 2. 1. Rozpoznanie rejonów porażenia bronią jądrową	160..

2. 2. 2. Odtwarzanie naruszonego dowodzenia	163.
2. 2. 3. Akcja ratunkowo-ewakuacyjna	171.
2. 2. 4. Zabiegi sanitarne i specjalne wojsk	214.
2. 2. 5. Odbudowa dróg	220.
2. 3. Przedsięwzięcia w zakresie likwidacji skutków po uderzeniach bronią chemiczną i biologiczną . . .	221.
2. 3. 1. Rozpoznanie rejonów porażenia	222.
2. 3. 2. Zabiegi sanitarne i specjalne wojsk	225.
2. 3. 3. Odkazanie terenu	226.
2. 3. 4. Przedsięwzięcia izolacyjno-ograniczające i zwalczanie chorób zakaźnych w ogniskach zakażonych środkami biologicznymi	228.

Załączniki:

1. Wytyczne dowódcy do OPBMAR /pułk, dywizja, armia i front/.
2. Zarządzenie OPBMAR /dywizja, armia, front/.
3. Plan likwidacji skutków po uderzeniach BMR.
4. Organizacja pułkowej GRE i zestawienie sił
i środków tej grupy.
- 4a. Zestawienie sił i środków pułkowej grupy ratunkowo-ewakuacyjnej
/PGRE/.
5. Organizacja dywizyjnego oddziału ewakuacyjno-ratunkowego /OER/
i zestawienie sił i środków tego oddziału.
- 5a. Zestawienie sił i środków DGRE /variant -DZ/.
6. Schemat działania GRE pułku.
7. Schemat działania GRE dywizji.
8. Schemat działania wydzielonych sił i środków armii do prowadze-
nia likwidacji skutków uderzeń BJ.
9. Zabezpieczenie medyczne rejonu porażenia bojowymi środkami
biologicznymi /variant kontynuowania natarcia przez wojska
własne/.
10. Zabezpieczenie medyczne rejonu rażenia bojowymi środkami biolo-
gicznymi /variant przejścia wojsk własnych do obrony/.

WSTĘP

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZYSZŁEJ WOJNY Z PUNKTU MOŻLIWOŚCI I SKALI UŻYCIA BRONI MASOWEGO RAŻENIA

Dowództwo paktu NATO, uznając za głównego przeciwnika państwa Układu Warszawskiego uważa, że konflikt zbrojny pomiędzy paktem NATO a Układem Warszawskim - w zależności od ukształtowania się sytuacji polityczno-wojskowej - może przyjąć formę wojny ograniczonej, prowadzonej bez użycia broni masowego rażenia, z selektywnym i stopniowym użyciem taktycznych środków jądrowych lub też może przyjąć formę powszechnej wojny jądrowej rozpoczętej z zaskoczenia czy też w wyniku eskalacji ograniczonego konfliktu zbrojnego.

Wieloalternatywny repertuar sposobów rozpoczęcia wojny przez blok imperialistyczny skłania do rozpatrywania problematyki działań bojowych naszych wojsk w warunkach zmasowanego użycia przez przeciwnika broni masowego rażenia od momentu rozpoczęcia przez niego wojny, jak również w sytuacji narastającego zagrożenia jądrowego w fazie działań konwencjonalnych, a następnie selektywnego lub zmasowanego użycia środków jądrowych.

Nie odrzucając wariantu, w którym użycie broni jądrowej przez przeciwnika może nastąpić dopiero po upływie określonego czasu od momentu rozpoczęcia przez niego wojny, trzeba też przyjąć wariant, w którym może on rozpocząć działania wojenne zmasowanymi uderzeniami broni jądrowej.

Powszechna wojna jądrowa, najbardziej brzemenna w skutki, charakteryzować się będzie nieograniczonym użyciem przez walczące strony wszystkich posiadanych sił, w tym głównie broni masowego rażenia. Strategia NATO zakłada, że najefektywniejszy sposób rozpoczęcia wojny - to zawczasu przygotowane i dobrze wykonane zmasowane

uderzenia zaskakujące. Uderzenia takie mogą być wykonane:

- bez jakiegokolwiek uprzedniego przygotowania do działań wojennych i bez wzmocnienia sił zbrojnych pierwszego rzutu strategicznego istniejącymi w danym czasie siłami i środkami;

- po zrealizowaniu określonych przedsięwzięć przygotowawczych mających na celu zwiększenie możliwości bojowych jądrowych sił uderzeniowych, obronnych; a także po wzmocnieniu wojsk pierwszego rzutu strategicznego.

Zasadniczym elementem powszechnej wojny jądrowej będzie globalne natarcie jądrowe, od którego uzależnia się rezultat początkowego okresu wojny, dalszy jej przebieg, a nawet ostateczny wynik. Głównym celem tego natarcia jest wywołanie ogólnej przewagi jądrowej, zniszczenie sił jądrowych Związku Radzieckiego i zasadniczych zgrupowań sił zbrojnych państw socjalistycznych, zburzenie głównych ośrodków przemysłowych i politycznych, zdeorganizowanie systemu kierowania państwami oraz podważenie morale narodów.

Globalne natarcie jądrowe może być wykonane głównie siłami strategicznymi. W pierwszym uderzeniu może być użyte do 100 % technicznie sprawnych rakiet strategicznych i do 90 % samolotów lotnictwa strategicznego.

Najistotniejsze zagrożenie dla wojsk armii naszych sił zbrojnych stanowić będzie charakterystyka i możliwości przeciwnika w natarciu jądrowym na teatrze działań wojennych.

Głównym celem natarcia jądrowego na TDW jest zniszczenie środków napadu jądrowego i zdobycie przewagi strategicznej, zniszczenie obrony powietrznej na określonych kierunkach, lotnictwa /głównie uderzeniowego/ w jego bazach, sił lądowych, stanowisk dowodzenia oraz sparaliżowanie systemu komunikacji, zaopatrywania i mobilizacji.

Natarcie jądrowe na środkowoeuropejskim TDW może być prowadzone na głębokość 1000 - 1200 km i trwać kilka

dni. Może ono się składać z 2-3 zmasowanych uderzeń jądrowych, kilku uderzeń grupowych lub nawet pojedynczych, wykonanych w okresach między uderzeniami zmasowanymi.

Decydujące znaczenie przypisuje się pierwszemu uderzeniu, do którego wykonania może być użyte 60 - 70 % ładunków jądrowych dowództwa sił zbrojnych TDW, przeznaczonych na całe natarcie jądrowe. Pierwsze uderzenie ma być wykonane z zaskoczenia i trwać kilka godzin. Drugie zmasowane uderzenie jądrowe może być wykonane po upływie kilku godzin po zakończeniu pierwszego. Jego siła będzie zdecydowanie mniejsza ze względu na zużycie ładunków jądrowych w pierwszym uderzeniu oraz skutki pierwszego uderzenia jądrowego strony przeciwnej. Trzecie uderzenie może być wykonane w kilkadziesiąt godzin po zakończeniu drugiego, tj. w drugim lub trzecim dniu wojny.

Głównym środkiem natarcia jądrowego na TDW mają być samoloty-nosiciele broni jądrowej taktycznych sił powietrznych NATO, lotnictwo pokładowe i rakiety operacyjno-taktyczne. Ważną rolę odegrają także atomowe okręty podwodne uzbrojone w rakiety oraz samoloty strategiczne.

Samoloty-nosiciele broni jądrowej taktycznych sił powietrznych NATO oraz operacyjno-taktyczne pociski raketowe sił lądowych i powietrznych będą stanowić główne zagrożenie dla sił armii tak na obszarze stałej dyslokacji, w czasie przegrupowania, w rejonie wyjściowym, jak również na polu bitwy w czasie prowadzenia przez armię operacji.

WPLYW BRONI MASOWEGO RAŻENIA NA STAN MORALNO-POLITYCZNY WALCZACYCH WOJSK

Rozpatrując pole bitwy z użyciem dużej ilości broni jądrowej i chemicznej należy liczyć się z tym, że amunicja jądrowa i chemiczna może być eksplodowana w różnych, często bardzo dużych natężeniach i że uderzenia na cele oraz moc ładunków /rodzaj środka trującego/ będą dobierane stosownie do charakteru i ważności celu. Odpowiednio do zaistniałej sytuacji mogą być stosowane powietrzne lub naziemne uderzenia jądrowe, trwałe lub nietrwałe środki trujące.

W wyniku wybuchów jądrowych powstaną niewątpliwie ogromne zniszczenia i pożary, a po wybuchach naziemnych /płytkich podziemnych/ i wybuchach min jądrowych ponadto ogromne obszary terenu ulegną skażeniu promieniotwórczemu.

Prowadząc działania bojowe z użyciem broni masowego rażenia wojska muszą się liczyć ze stałym zagrożeniem wykonania przez przeciwnika uderzeń jądrowych i chemicznych na wszystkie obiekty pola walki i zaplecza. Będzie również istniało stałe zagrożenie utraty w jednej chwili całych oddziałów, punktów dowodzenia, węzłów łączności, punktów zaopatrywania itp.

Użycie broni jądrowej na polu walki może ponadto spowodować poważne trudności w zaopatrywaniu walczących oddziałów w środki materiałowe i sprzęt techniczny, utrudnić lub uniemożliwić przejście przez zniszczony lub zatopiony teren i wiele innych. Podczas działań w terenie skażonym może ulec skażeniu żywność i to zarówno racja dzienna, jak też żywność znajdująca się w kuchniach polowych i składach oraz zapasach wożonych.

Czynniki określające obraz przyszłej wojny z użyciem broni masowego rażenia są, jak widać z powyższego, bardzo różnorodne i nie dadzą się ująć schematycznie, ponieważ

występowanie ich zależy od wielu okoliczności, warunków i sytuacji trudnych niejednokrotnie do przewidzenia.

Będą one jednak miały znaczny wpływ na stan psychiczny i moralno-polityczny walozących wojsk, a tym samym i na wykonanie stojących przed nimi zadań bojowych.

W wyniku uderzeń bronią masowego rażenia mogą nastąpić:

- spadek sprawności organizacyjnej i dowodzenia;
- rozluźnienie dyscypliny i zmniejszenie posłuchu wobec dowódców i przełożonych, dezercje, samookaleczenia, symulacje chorób;
- obniżenie zapału do walki spowodowane poczuciem bezradności lub wiadomościami o zniszczeniu rejonów zamieszkania żołnierzy;
- wzmożona skłonność do paniki i podatność na choroby nerwowe;
- stan otępienia emocjonalnego bądź podrażnienia i agresywność wobec otoczenia;
- podatność na plotki i pogłoski.

Należy również liczyć się, z jednej strony z możliwością lekcważenia rejonów skażonych promieniotwórczością, z drugiej zaś może mieć miejsce postawa przesadnie lękowa nawet w przypadkach, gdy stopień promieniowania nie jest niebezpieczny dla zdrowia.

Czynnikiem wpływającym negatywnie na stan moralno-polityczny oddziałów będzie nie tylko bezpośrednie odczuwanie skutków napadu bronią masowego rażenia, lecz również późniejsze zetknięcie się z nimi. Widok masowych strat, zetknięcie się z rannymi, poparzonymi i oślepiionymi z całą pewnością wpłynie ujemnie na psychikę nawet zdrowych żołnierzy.

Ujemnie na stan moralno-polityczny wojsk mogą wpłynąć wiadomości o rejonach zniszczeń na zapleczu, zwłaszcza zaś na stan tych żołnierzy, którzy z nich pochodzą.

Na obniżenie stanu moralno-politycznego mogą również wpłynąć nastawienia psychiczne wynikające z pewnego stopnia

napromienienia. Szczególnie ostro zjawisko to może wystąpić u tych żołnierzy, którzy przebywali kilkakrotnie w rejonach skażonych.

Wiadomo, że obok technicznych środków walki, poważny wpływ na przebieg działań wojennych będzie niewątpliwie miała postawa psychiczna i moralno-polityczna żołnierzy. To też każda ze stron walczących będzie dążyła do załamania woli walki sił zbrojnych strony przeciwnej oraz uodpornienia wojsk własnych na działania nieprzyjaciela skierowane na psychikę.

Jest oczywiste, że stan moralno-polityczny żołnierzy zależy w ostatecznym rachunku od moralnego ducha narodu oraz od jego świadomości politycznej. Jednak, jak wykazują prowadzone szeroko doświadczenia, skutki oddziaływania psychicznego można w znacznym stopniu obniżyć przez należyte wykształcenie żołnierzy w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia i odpowiednie kształtowanie jego świadomości w zakresie przewidywanego "atomowego" pola walki. Żołnierze powinni wiedzieć, że destrukcyjny wpływ broni masowego rażenia będzie obustronny. Ujemne zjawiska psychiczne wystąpią również u żołnierzy przeciwnika, porażonych lub zagrożonych porażeniem bronią masowego rażenia. Zatem większe zdyscyplinowanie, wykształcenie i uświadomienie polityczne może w wielu przypadkach odegrać decydującą rolę w zdobyciu przewagi nad nieprzyjacielem, nawet przy braku przewagi liczebnej.

Duży wpływ na morale żołnierzy będzie miało terminowe zaopatrywanie ich w środki ochrony, rozpoznania i likwidacji skażeń. Łagodzić to będzie w znacznym stopniu poczucie rzekomej bezbronności przed bronią jądrową i dawać poczucie pełnego bezpieczeństwa przed środkami trującymi.

W warunkach zmasowanych uderzeń jądrowych nieprzyjaciela dążeniem dowódców wszystkich szczebli powinno być kontynuowanie działań nawet ograniczonymi siłami, ażeby nie dopuścić do przejęcia inicjatywy przez nieprzyjaciela.

Ogromne znaczenie w takiej sytuacji będzie miała szybka likwidacja skutków uderzeń bronią masowego rażenia nieprzyjaciela.

W przypadku zmiany stosunku sił na korzyść nieprzyjaciela po obustronnych uderzeniach bronią masowego rażenia, co zmusi przejść do działań obronnych, należy dążyć do skutecznego zamknięcia najważniejszych kierunków wprowadzających do rejonu głównego wysiłku obrony i rejonów porażen w celu zapewnienia porażonym oddziałom możliwości szybkiego odtworzenia gotowości bojowej lub ewakuacji ich z pola walki i zastąpienia oddziałami rezerwowymi.

W procesie odtwarzania gotowości bojowej oddziałów porażonych bronią masowego rażenia, zarówno w natarciu jak i obronie, ważną rolę będą odgrywać grupy ratunkowo-ewakuacyjne. Posiadanie w związkach taktycznych takich grup, okresowe ich szkolenie wspólnie z wojskami, szczególnie w okresie bezpośredniego zagrożenia bronią masowego rażenia, może mieć również pozytywny wpływ na stan moralny wojsk.

1. ZADANIA I ZASADY DZIAŁANIA DOWÓDCÓW I SZTABÓW Z ZAKRESU
PLANOWANIA, ORGANIZACJI I KIEROWANIA OBRONĄ WOJSK PRZED DMR.

Obrona przed bronią masowego rażenia obejmuje zespół czynności wykonywanych w celu zabezpieczenia wojsk i obiektów tyłowych przed porażeniem bronią jądrową, chemiczną i biologiczną lub maksymalnego osłabienia skutków jej użycia i tym samym zachowania zdolności bojowej, a więc zapewnienia pomyślnego wykonania zadań.

Obrona przed bronią masowego rażenia obejmuje:

- prognozowanie stref /rejonów/ porażenia, skażenia promieniotwórczego i chemicznego, zniszczeń, zatopień i pożarów;
- rozpoznanie skażeń i zakażeń;
- powiadomienie wojsk i obiektów tyłowych o skażeniach i zakażeniach;
- rozśrodkowanie wojsk i obiektów tyłowych oraz ich maskowanie;
- okresową zmianę rejonów rozmieszczenia wojsk, lotnisk bazowania lotnictwa, obiektów tyłowych i miejsc postoju okrętów;
- wykorzystanie indywidualnych środków ochrony, właściwości ochronnych techniki bojowej, środków transportowych i terenu;
- przygotowanie dróg do manewru wojsk, inżynieryjne urządzenia rejonów zajmowanych przez wojska i obiekty tyłowe, lotnisk i baz marynarki wojennej;
- stosowanie najwłaściwszych sposobów pokonania stref skażonych i zapewnienia ludziom ochrony podczas działań w terenie skażonym lub zakażonym;
- kontrolę napromieniowania i skażenia ludzi, techniki bojowej, środków materiałowych, wody i żywności;
- zabiegi przeciwepidemiczne, sanitarno-higieniczne i specjalne profilaktyczne;
- zabiegi przeciwezootyczne, weterynaryjno - sanitarne i weterynaryjnoprofilaktyczne;
- zaopatrywanie wojsk w środki ochronne;
- likwidację skutków napadu broni masowego rażenia nieprzyjaciela.

Obronę wojsk przed bronią masowego rażenia organizuje się we wszystkich rodzajach działań bojowych i na każdym szczeblu dowodzenia. Ponieważ obrona przed bronią masowego rażenia jest powszechnym zjawiskiem w każdej operacji /walce/, organi-

zacja jej może stanowić jakiegoś wydzielonego, szczególnego etapu pracy dowódcy i sztabu, lecz jest ona procesem ciągłym i znajduje swe odbicie we wszystkich przedsięwzięciach związanych z planowaniem, organizacją i kierowaniem operacją i walką. Z powyższego również wynika, że odpowiedzialność za obronę przed bronią masowego rażenia podległych wojsk i obiektów tyłowych ponosi przede wszystkim dowódca.

Różnorodność przedsięwzięć oraz konieczność zaangażowania wszystkich rodzajów wojsk i służb do realizacji przedsięwzięć obrony przed bronią masowego rażenia - wymagają uzgodnienia działań tych rodzajów wojsk i służb. Rozwiązaniem tego zagadnienia zajmują się sztaby ogólnowojskowe. Dowódcy, szefowie i sztaby rodzajów wojsk i służb są bezpośrednimi pomocnikami dowódców i sztabów ogólnowojskowych, a także wykonawcami określonych zadań według swoich specjalności.

1. 1. ZADANIA I ZASADY DZIAŁANIA DOWÓDCÓW I SZTABÓW OGÓLNO- WOJSKOWYCH W ZAKRESIE OBRONY PRZED BRONIĄ MASOWEGO RA- ŻENIA.

a. Zadania dowódcy i sztabu w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia.

Za obronę przed bronią masowego rażenia podległych wojsk i obiektów tyłowych odpowiedzialny jest dowódca. Do podstawowych zadań dowódcy w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia należy:

- określenie najważniejszych zamierzeń i zakresu realizacji przedsięwzięć OPBMAR;
- określenie niezbędnych sił, środków i czasu do wykonania poszczególnych przedsięwzięć;
- postawienie wytycznych do OPBMAR podległym dowódcom, sztabowi oraz dowódcom rodzajów wojsk i służb;
- kierowanie przygotowaniem i realizacją przedsięwzięć;

- kontrola wykonania wydanych wytycznych i zarządzeń do OPBMAR;
- udzielanie pomocy wojskom wykonującym poszczególne przedsięwzięcia.

Sztab Organem koordynującym wykonanie przedsięwzięć OPBMAR jest sztab ogólnowojskowy. Kieruje się on w swej pracy decyzją i wytycznymi dowódcy oraz zarządzeniem /wytycznymi/ do OPBMAR sztabu nadrzędnego. Do podstawowych obowiązków sztabu ogólnowojskowego w zakresie OPBMAR należy:

- planowanie wspólnie z dowódcami i szefami rodzajów wojsk i służb przedsięwzięć w zakresie obrony wojsk i tyłów przed bronią masowego rażenia;
- opracowanie wspólnie z szefami rodzajów wojsk i służb zarządzenia o obronie wojsk i obiektów tyłowych przed bronią masowego rażenia, oraz planu likwidacji skutków uderzeń BMR, a także zabezpieczenie i kontrola ich realizacji.

Ponadto sztab odpowiedzialny jest za organizację:

- prognozowania sytuacji skażeń, zniszczeń, zatopień i pożarów oraz określenie ogólnych strat wojsk, jakie mogą zaistnieć w wyniku uderzeń BMR. Realizuje to poprzez wykorzystanie stacji obliczeniowo-analitycznej skażeń /SOAS/ odpowiedniego szczebla, a w oddziałach poprzez szefów zabezpieczenia chemicznego i szefów innych służb;
- informowania podległych wojsk i tyłów o skażeniach wynikających z prognozowanej sytuacji;
- obserwacji i rozpoznania skażeń, oraz inżynieryjnego rozpoznania rejonów uderzeń jądrowych;
- powiadomienie wojsk i obiektów tyłowych o rzeczywistych skażeniach i zakażeniach terenu /akwenu, powietrza/ w rejonach ich działań bojowych;
- przekroczenia przez wojska stref /rejonów/ skażonych / zakażonych/ lub działania wojsk w tych strefach /rejonach/;

- oddziałów /grup/ ratunkowo-ewakuacyjnych i ich działanie w rejonach porażen;
- prowadzenie kontroli i ewidencji napromienienia ludzi;
- likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia w podległych wojskach i obiektach tyłowych;
- informowanie podległych wojsk o aktualnych i przewidywanych danych hydrologicznych i meteorologicznych;
- zaopatrywanie wojsk w środki ochrony przed skażeniami oraz sprzęt i materiały do likwidacji skażeń;
- kontroli wykonania przedsięwzięć z zakresu OPBMAR, oraz udzielenia pomocy wykonawcom.

Pion operacyjny jest komórką kierowniczą sztabu, jeśli chodzi o zagadnienia planowania, organizacji i kierowania OPBMAR.

b. Praca dowódcy i sztabu w zakresie OPBMAR podczas organizacji operacji /walki/.

Podstawą do pracy dowódcy nad organizacją obrony wojsk i obiektów tyłowych przed bronią masowego rażenia jest zadanie bojowe i zarządzenie /wytyczne/ do OPBMAR otrzymane od przełożonego.

Po otrzymaniu zadania dowódca organizuje działania bojowe. W czasie organizacji działań bojowych podejmuje decyzję, stawia zadania bojowe, organizuje współdziałanie i dowodzenie, oraz organizuje zabezpieczenie działań bojowych. Organizacja OPBMAR jest ściśle związana z organizacją działań bojowych. Dlatego też w poszczególnych elementach organizacji działań bojowych dowódca rozpatruje również zagadnienia organizacji OPBMAR.

W czasie wypracowania decyzji dowódca przeprowadza ocenę położenia podczas której, ocenia także zagadnienia z zakresu OPBMAR. W zależności od przyjętej metody przeprowadzenia oceny

położenia problemy z zakresu OPBMR może rozwiązywać:

- osobiście /bez wysłuchiwania oficerów sztabu, dowódców rodzajów wojsk i służb/;
- przy współudziale oficerów sztabu, dowódców rodzajów wojsk i służb.

Przeprowadzając ocenę położenia przy współudziale oficerów sztabu może żądać od nich złożenia meldunków w których między innymi będą zawarte zagadnienia dotyczące OPBMR lub żądać tylko odpowiedzi na najbardziej interesujące go pytania:

Jednym z elementów wywierających zasadniczy wpływ na rodzaj przedsięwzięć OPBMR są możliwości użycia tej broni przez nieprzyjaciela. Dlatego też w czasie oceny położenia dowódca oceniając nieprzyjaciela szczególną uwagę zwraca na:

- zakres i sposoby użycia broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela w dotychczasowych działaniach bojowych;
- ilość, rodzaj i moc BMR, które nieprzyjaciel może użyć w kolejnych działaniach bojowych;
- rodzaj i prawdopodobny czas uderzeń;
- najbardziej prawdopodobne obiekty uderzeń;
- możliwe skutki wykonania uderzeń BMR nieprzyjaciela, rozmiary i ich wpływ na zdolność bojową wojsk.

Wnioski z oceny możliwości użycia broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela pozwolą na określenie w jakim czasie, w jaki sposób, w jakiej ilości i na jakie obiekty może on użyć broni jądrową, chemiczną czy biologiczną, oraz na określenie podstawowych przedsięwzięć z zakresu OPBMR wojsk i obiektów tykowych.

Ocenę sił własnych dowódca prowadzi w celu ustalenia optymalnego sposobu wykorzystania sił i środków do wykonania postawionego zadania bojowego. Należy jednak pamiętać, że

czynnikiem, który w dużym stopniu będzie decydował o wykonaniu tego zadania jest OPBMAR. Dlatego też w czasie oceny sił własnych dowódca rozpatruje również potrzeby i możliwości wykonania przez wojska przedsięwzięć z zakresu OPBMAR. W tym wypadku uwzględniając ich stan i rozmieszczenie rozpatruje:

- stopień dotychczasowego napromienienia wojsk i jego wpływu na wykonanie zadania bojowego;
- sposób prowadzenia rozpoznania skażeń oraz sposób powiadamiania wojsk i obiektów tyłowych o skażeniach;
- zakres rozśrodkowania wojsk i obiektów tyłowych oraz możliwości ich maskowania;
- potrzeby i możliwości przeprowadzania okresowej zmiany rejonów zajmowanych przez wojska i obiekty tyłowe;
- zakres inżynieryjnej rozbudowy rejonów zajmowanych przez wojska i obiekty tyłowe oraz przygotowanie dróg manewru;
- sposoby pokonywania stref /rejonów/ zniszczeń, skażeń i zapewnienie ludziom ochrony podczas działań w terenie skażonym lub zakażonym;
- zakres wykonywania zabiegów przeciwepidemiologicznych, sanitarnych i profilaktycznych;
- stopień i kolejność zaopatrywania wojsk w środki ochronne;
- sposób likwidacji skutków użycia przez nieprzyjaciela BMR, a szczególnie sposób odtworzenia: dowodzenia, ugrupowania bojowego, systemu ognia i zapór oraz uzupełnień środków materiałowych, odbudowy dróg i wykonania przedsięwzięć specjalnych jak: prace ratunkowe, zabiegi sanitarne i specjalne, gaszenie pożarów, oczyszczanie wody itp.

Podczas oceny wojsk własnych dowódca określa również niezbędne siły, środki i czas wykonania poszczególnych przedsięwzięć z zakresu OPBMAR.

Na podstawie sił własnych dowódca precyzuje wnioski dotyczące zakresu, kolejności i terminu realizacji przedsięwzięć OPBMAR przez poszczególne rodzaje wojsk oraz rozdziału środków

ochronnych.

W tej części pracy dowódca szczególną uwagę zwraca na przedsięwzięcia, których wykonanie przyczyni się do zwiększenia odporności wojsk na uderzenia bronią jądrową oraz na określenie koncepcji likwidacji skutków uderzeń nieprzyjaciela BMR.

Oceniając sąsiadów dowódca rozpatruje charakter ich działań pod kątem możliwości udzielenia wzajemnej pomocy z zakresu OFBMR. W tym wypadku ocenia możliwości wymiany informacji o skażeniach i zakażeniach zagrażających sąsiadom; możliwości obejścia stref skażeń, zniszczeń i pożarów przez teren sąsiadów; możliwości udzielenia pomocy w zakresie likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia itp. Sąsiadów dowódca ocenia kolejno rozpoczynając od sił znajdujących się w pobliżu skrzydeł; siły działające w przodzie i zabezpieczające wejście wojsk do bitwy /walki/; oddziały OTK, gdy znajdują się na obszarze działań podległych wojsk itp.

Zarówno działanie nieprzyjaciela, jak i wojsk własnych są w poważnym stopniu uwarunkowane charakterem terenu. Stąd aby wszechstronnie zbadać wpływ terenu na wykonanie zadania bojowego dowódca większość właściwości terenowych rozpatruje równocześnie z poszczególnymi zagadnieniami położenia, a część pozostałą - oddzielnym fragmencie oceny położenia. W sumie, w toku całej oceny dowódca rozpatruje:

- dotychczasowe rejony skażenia promieniotwórczego i chemicznego terenu i ich wpływ na możliwości prowadzenia działań bojowych;
- obiekty terenowe, dogodne do użycia BMR i środków zapalających nieprzyjaciela i możliwości powstawania zniszczeń, zatopień i pożarów po uderzeniach BMR;
- możliwości powstawania zastojów środków trujących;
- ochronne i maskujące właściwości terenu oraz stopień przygotowania pod względem inżynieryjnym rejonów zajmowanych .

przez wojska i obiekty tyłowe;

- środki miejscowe, które można wykorzystać do obrony wojsk przed bronią masowego rażenia;
- odcinki terenu /rejon/ niebezpieczne do rozmieszczenia wojsk i obiektów tyłowych i prowadzenia działań bojowych;
- drogi obejścia stref skażeń, zniszczeń i rejonów objętych pożarami.

W toku oceny terenu dowódca potwierdza lub koryguje wnioski z uprzednio rozpatrywanych zagadnień, konkretyzując zadania wojsk w zakresie OPBMAR i sposób ich wykonania.

Podczas oceny położenia dowódca ocenia również warunki hydrometeorologiczne zwracając szczególną uwagę na temperaturę i wilgotność powietrza, prędkość i kierunek wiatru na różnych wysokościach, stan wód zwłaszcza w zbiornikach wodnych posiadających urządzenia hydrotechniczne, których zniszczenie może spowodować zalanie terenu. Warunki hydrometeorologiczne dowódca ocenia głównie z punktu widzenia ich wpływu na: kierunki przesuwania się obłoków promieniotwórczych powstałych po naziemnych uderzeniach jądrowych, powstanie rejonów skażonych po uderzeniach chemicznych; rozprzestrzenianie się pożarów oraz tworzenie się zalewów. Czynniki te dowódca uwzględnia przy określaniu sposobów i możliwości realizacji przedsięwzięć OPBMAR.

W wyniku oceny położenia dowódca wyciąga wnioski ogólne, które stanowią treść decyzji podjętej z mapy w której między innymi określa najbardziej istotne przedsięwzięcia OPBMAR.

Po ocenie położenia dowódca może przeprowadzić rekonesans, w celu skonfrontowania i udokładnienia wniosków wyciągniętych w czasie wypracowania decyzji z mapy z terenem.

Z zagadnień dotyczących OPBMAR dowódca najczęściej ustala i wskazuje w terenie:

- rejon, który może być skażony przez nieprzyjaciela i sposób

ich pokonania przez wojska;

- położenie obiektów najbardziej zagrożonych BMR nieprzyjaciela;
- sposobów wykorzystania właściwości ochronnych i maskujących terenów;
- rejony zajmowane przez wojska i obiekty tyłowe, zakres i kolejność ich przygotowania pod względem inżynieryjnym;
- rejony przewidziane do zajęcia w ramach okresowej zmiany rejonów i obiektów tyłowych zajmowanych przez wojska;
- drogi manewru wojsk niezbędne do obejścia stref zniszczeń i skażeń;
- rozmieszczenie punktów dowodzenia i zakres ich inżynieryjnej rozbudowy.

Dowódca po sprecyzowaniu decyzji melduje ją przełożonemu.

Układ i treść meldunku decyzji może być różny, najczęściej obejmuje wnioski z oceny nieprzyjaciela, zamiar i podstawowe zadania wojsk, główne problemy współdziałania i dowodzenia oraz zabezpieczenie działań bojowych. W meldunku decyzji zagadnienia OPBMR występują przede wszystkim w części dotyczącej zadań wojsk, podstawowych problemów współdziałania i dowodzenia oraz zabezpieczenia działań bojowych.

Dowódca referując podstawowe zadania poszczególnych elementów ugrupowania operacyjnego /bojowego/ uwzględnia w nich wymagania obrony przed bronią masowego rażenia lub podaje konkretne przedsięwzięcia do wykonania. Konkretnie przedsięwzięcia najczęściej przewidywane będą dla wojsk inżynieryjnych i wojsk chemicznych.

Meldując wykorzystanie wojsk inżynieryjnych dowódca przedstawia ich zadania wykonywane podczas organizacji działań bojowych i w czasie prowadzenia operacji /walki/.

Podczas meldowania zadań wojsk chemicznych przedstawia ich wykorzystanie do rozpoznania wybuchów jądrowych i skażeń oraz sposób wykorzystania do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia.

W czasie meldowania podstawowych problemów współdziałania, dowódca przedstawia sposoby działania wojsk w czasie wykonywania głównych zadań uwzględniając przy ich realizacji problemy OPBMAR. W tym wypadku zasadniczą uwagę skupia na sposobach działania wojsk podczas pokonywania sfref skażeń i zniszczeń oraz likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej nieprzyjaciela.

W problemach dowodzenia referuje miejsce i czas rozwinięcia punktów dowodzenia, podział dowództwa i sztabu na WSD i SD, organizację łączności. W przedsięwzięciach tych uwzględnia wymagania OPBMAR. Oprócz tego przedstawia przewidywany sposób odtworzenia naruszonego systemu dowodzenia w wyniku uderzeń jądrowych nieprzyjaciela.

W meldunku decyzji dowódca ujmuje również podstawowe zagadnienia zabezpieczenia działań bojowych. W zakresie obrony przed bronią masowego rażenia zwykle podaje: obiekty najbardziej zagrożone bronią masowego rażenia nieprzyjaciela w czasie organizacji działań i podczas ich prowadzenia, zasadnicze czynności w zakresie OPBMAR i ich wykonawców; rejon lub kierunek skupienia głównego wysiłku obrony przed bronią masowego rażenia. w części dotyczącej zasadniczych czynności, dowódca szczególną uwagę zwraca na przedsięwzięcia z zakresu likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia oraz przedstawienie przewidywanych do tego celu sił i środków.

Przedsięwzięcia obrony przed bronią masowego rażenia znajdują również odzwierciedlenie w zadaniach bojowych, organizacji współdziałania i organizacji zabezpieczenia działań bojowych.

W zadaniach bojowych dowódca podaje tylko niektóre przedsięwzięcia jakie należy realizować. Natomiast większość przedsięwzięć podaje podczas organizacji współdziałania i stawiania wytycznych do zabezpieczenia działań bojowych.

W zadaniach bojowych dla poszczególnych elementów ugrupowania operacyjnego /bojowego/ stopień odzwierciedlenia zagadnień OPBMAR jest różny. Dla większości elementów ugrupowania są one uwzględnione w ich zadaniach ogólnych, na przykład przy określaniu: kierunku działania dowódca uwzględnia możliwości pokonywania przez wojska stref skażeń i zniszczeń, przy podawaniu rejonów rozmieszczenia i dróg przesunięcia wojsk konieczność ich rozśrodkowania, podawaniu rubieży ogniowych odvodu przeciwpancerneho potrzebę zamknięcia wyłomów w ugrupowaniu po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela itp. Natomiast dla elementów specjalistycznych, przeznaczonych przede wszystkim do wykonywania przedsięwzięć OPBMAR jak wojska inżynieryjne i chemiczne treścią zadań będą głównie przedsięwzięcia obrony przed bronią masowego rażenia.

Dowódca stawiając zadania wojskom inżynieryjnym w rozkazie bojowym /wydawany ustnie lub na piśmie/ podaje zadania w zakresie: rozpoznania inżynieryjnego a zwłaszcza rozpoznania zapór min jądrowych, inżynieryjnej rozbudowy rejonów zajmowanych przez wojska, maskowania, przygotowania i utrzymania dróg manewru, odtwarzania systemu zapór, odtwarzania przepraw przez przeszkody wodne, udziału w pracach ratunkowo-ewakuacyjnych, wydobywania i oczyszczania wody w rejonach wojsk porażonych bronią masowego rażenia.

W zadaniach dla wojsk chemicznych dowódca podaje zadania w zakresie: rozpoznania wybuchów jądrowych i skażeń, całkowitych zabiegów sanitarnych ludzi, zabiegów specjalnych sprzętu bojowego i zapasów materiałowych oraz wszelkiego rodzaju wypo-

sażenia, odkażania terenu, kontroli napromienienia ludzi i stopnia skażenia techniki bojowej środkami promieniotwórczymi i trującymi, kontroli zmian mocy dawki w terenie.

Jednym z najbardziej istotnych momentów pracy dowódcy nad organizacją działań bojowych jest organizacja współdziałania. Znaczenie współdziałania jest bardzo duże z tego względu, że nieprzyjaciół dysponując potężnymi środkami rażenia będzie dążył do ich wykorzystania w celu niszczenia i dezorganizowania naszych sił oraz uniemożliwienia wykonania zadania bojowego. W tej sytuacji aby zmniejszyć skutki oddziaływania nieprzyjaciela, koniecznym jest podczas organizacji współdziałania uwzględnianie przedsięwzięć OPBMAR a szczególnie likwidacji skutków jej użycia.

Przedsięwzięcia obrony przed bronią masowego rażenia realizowane będą przez różnych wykonawców, chodzi zatem o zgranie wysiłków wszystkich rodzajów wojsk i elementów ugrupowania operacyjnego /bojowego/ aby uzyskać jak najlepsze warunki do realizacji zadań. Nieprzyjaciół może użyć broni jądrową w różnym czasie i na różne obiekty oraz wywołać różne skutki. Dlatego też dowódca na podstawie daleko idących przewidywań rozpatruje możliwe warianty użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia, zarówno w odniesieniu do czasu, jak i miejsca, określa możliwe skutki w każdym wariantcie i na podstawie tego uzgadnia sposoby i kolejność działania wojsk w celu szybkiego wykonania poszczególnych przedsięwzięć a zwłaszcza pokonania stref skażeń i zniszczeń, odtworzenia: dowodzenia, ugrupowania, systemu ognia i zapór oraz wykonania prac ratunkowo-ewakuacyjnych. Najczęściej każdemu elementowi ugrupowania operacyjnego /bojowego/ podaje: jakimi siłami i środkami, kiedy oraz jakie przedsięwzięcia powinien realizować w określonej sytuacji.

Dokładne uzgodnienie działań wojsk według najbardziej prawdopodobnych wariantów ma w praktyce duże znaczenie, ponieważ umożliwia po wykonaniu napadu BMR przez nieprzyjaciela wykonanie przedsięwzięć zwłaszcza związanych z likwidacją skutków uderzeń jądrowych bez oczekiwania na dodatkowe zarządzenia. Jednocześnie z tym, dla umożliwienia szybkiego przekazywania wykonawcom krótkich zarządzeń i rozkazów, dowódca podaje dla wojsk i obiektów tyłowych jednolity system sygnałów. Uwzględniając możliwość zdeorganizowania łączności napadem jądrowym dowódca oddziału /pododdziału/ podaje również sygnały wzrokowe. Czynności uzgodnione w czasie organizacji działań bojowych ułatwiają sprawne wykonanie przedsięwzięć OPBMR a tym samym przyczyniają się do skrócenia ogólnego czasu ich wykonania.

Współdziałanie organizuje się na całą głębokość działań przede wszystkim według zadań, kierunków, obiektów i czasu na korzyść tych wojsk, które w danym okresie wykonują główne zadania. Zadaniem według których zazwyczaj organizuje się współdziałanie, mogą być: przegrupowanie wojsk do rejonu wyjściowego, wejście wojsk do bitwy /walki/, prowadzenie operacji /walki/. W czasie omawiania realizacji każdego z tych zadań rozpatruje się również problemy OPBMR.

Zasadnicze zagadnienia z zakresu OPBMR rozstrzygane są podczas stawiania zadań bojowych. Wytyczne do współdziałania wydawane następnie przez dowódcę wykonawcom są w istocie rzeczy uzupełnieniem, skonkretyzowaniem i w bliższym sprecyzowaniem problematyki zawartej w zadaniach.

Określając sposób współdziałania na czas przegrupowania wojsk do rejonu wyjściowego dowódca, wskazuje - jak powinny działać wojska aby szybko osiągnęły planowany rejon wyjściowy.

W tym celu ustala:

- sposób prowadzenia rozpoznania skażeń i zakażeń;
- sposób powiadamiania wojsk o skażeniach i zakażeniach;
- rozśrodkowanie wojsk w kolumnach i rejonach odpoczynków, a szczególnie przedsięwzięcia związane z niedopuszczeniem do skupienia się wojsk przed linią wyjściową, na odpoczynkach, w miejscowościach, cieśninach itp;
- sposób i kolejność pokonania stref skażeń i zniszczeń;
- drogi manewru wojsk niezbędne do obejścia rejonów skażeń, zniszczeń oraz zalewów i stref pożarów;
- likwidację skutków uderzeń jądrowych, przede wszystkim w tych jednostkach, które przeznaczone są do pierwszego rzutu i nie mogą być zamienione innymi jednostkami.

W czasie przegrupowania się wojsk przez obszar własny lub sojuszniczy współdziałanie organizuje się wewnątrz przegrupowujących się wojsk oraz między nimi a siłami obrony terytorium kraju, które wydzielone są do wykonywania przedsięwzięć z zakresu OPBMAR.

Współdziałanie na okres wejścia wojsk do bitwy /walki/ dowódca organizuje szczególnie dokładnie, gdyż będzie to okres podczas, którego wojska narażone są na wyjątkowo silne oddziaływanie bronią jądrową nieprzyjaciela.

Organizując współdziałanie na okres wejścia wojsk do bitwy /walki/, dowódca uwzględnia, że przy obustronnym użyciu broni jądrowej wprowadzenie do bitwy /walki/ będzie następowało przy pełnej deformacji frontów /przy szerokich wyrwach/ oraz w warunkach powstawania obszarów masowych zniszczeń. Należy się równocześnie liczyć się z tym, że zmiany w sytuacji mogą następować raptownie, a ich dynamizm będzie wymagać podejmowania szybkich, niezwykle trafnych i zdecydowanych, niekiedy nawet ryzykownych decyzji i działań. Dlatego też dowódca podczas organizacji współ-

działania na okres wejścia wojsk do bitwy /walki/ zakłada kilka prawdopodobnych wariantów użycia BMR przez nieprzyjaciela, określa prawdopodobne skutki jej użycia a następnie główną uwagę zwraca na ustalenie sposobu:

- zbieranie danych o sytuacji po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela odtworzenia ugrupowania operacyjnego /bojowego/, dowodzenia, systemu ognia i zapór, środków materiałowych;
- odbudowy dróg manewru
- wykonania prac ratunkowo-ewakuacyjnych;
- wykonania zabiegów sanitarnych i specjalnych;

Szczególną uwagę dowódca zwraca również na ustalenie odpowiednich przedsięwzięć maskowania zwłaszcza operacyjnego celem wprowadzenia w błąd nieprzyjaciela co do czasu i wielkości sił wchodzących do bitwy /walki/.

Ustalając odtworzenie ugrupowania operacyjnego /bojowego/ dowódca określa czynności jakie wykonuje obezwładniony element ugrupowania oraz kto, kiedy, gdzie i jakiej udziela mu pomocy.

W czasie ustalania sposobu wykonania prac ratunkowo-ewakuacyjnych określa się siły i środki do wykonania prac, rejon ich zbiórki oraz rejony zbiórki ocalałych wojsk, którym udziela się pomocy. Przedsięwzięcia te rozpatruje się według zakładanych wariantów użycia broni masowego rażenia.

Organizując współdziałanie na okres wejścia do bitwy /walki/, jego problematykę łączy się ściśle z problematyką na okres prowadzenia operacji /walki/. Istotą organizacji współdziałania w tym okresie jest ustalenie sposobu i kolejności wykonania poszczególnych przedsięwzięć OPBMR. We wszystkich wypadkach współdziałanie organizowane przed operacją /walką/, a odtwarzane lub uzupełnione w toku działań powinno zapewnić wszechstronne bojowe i operacyjne zabezpieczenie działań a szczególnie OPBMR.

Współdziałanie organizuje się i utrzymuje odpowiednio do wykonywanych głównych zadań, dążąc do zapewnienia wykonania tych zadań, które mają zasadniczy wpływ na osiągnięcie celów operacji /walki/ przy minimalnych stratach własnych.

Podczas organizacji współdziałania na okres wejścia do bitwy /walki/ dowódca przewiduje:

- sposoby ustalania zakresu zniszczeń i poniesionych strat oraz stan zachowania zdolności bojowej obojętnionych wojsk;
- możliwy charakter działań bojowych w rejonie stref zniszczeń;
- sposoby organizacji przedsięwzięć związanych z likwidacją skutków uderzeń jądrowych i odtworzeniem zdolności bojowej wojsk.

Przy odtwarzaniu zdolności bojowej porażonych wojsk dowódca uwzględnia: możliwości dalszego oddziaływania nieprzyjaciela na porażone wojska, możliwości odtworzenia dowodzenia i ugrupowania bojowego, rejonu do których należy wyprowadzić porażone wojska oraz siły i środki przeznaczone do likwidacji skutków uderzeń jądrowych.

W czasie organizacji współdziałania na okres wejścia do bitwy /walki/ i jej prowadzenia dowódca uzgadnia współdziałanie wewnątrz ugrupowania operacyjnego /bojowego/ i z sąsiadami.

Kolejnym etapem pracy dowódcy nad organizacją operacji /walki/ jest postawienie wytycznych do zabezpieczenia działań

bojowych. Wytyczne do obrony przed bronią masowego rażenia stawia dowódca sztabowi oraz podległym wojskom. Z zasady wydawane są one ustnie i obejmuje następujące zagadnienia:

- obiekty najbardziej zagrożone bronią masowego rażenia nieprzyjaciela w okresie organizacji i prowadzenia operacji /walki/;

- kierunki ześrodkowania zasadniczego wysiłku obrony przed bronią masowego rażenia;
- zadania rozpoznania skażeń, rozpoznania inżynieryjnego rejonów zniszczeń, wydzielone siły i środki, sposób składania meldunków;
- sposób i kolejność powiadamiania o skażeniach;
- rozśrodkowanie wojsk i obiektów tyłowych oraz okresową ich zmianę;
- zakres i terminy inżynieryjnej rozbudowy terenu oraz przygotowania dróg manewru;
- przedsięwzięcia maskowania;
- sposób i kolejność pokonywania przez wojska stref skażeń i zniszczeń;
- rejony niebezpiecznego skażenia, które nie powinny być zajęte przez wojska do czasu wydania oddzielnego zarządzenia;
- sposób i terminy przeprowadzenia szczepień ochronnych, przedsięwzięcia izolacyjno-ograniczające i inne;
- kolejność i terminy zaopatrywania wojsk, w środki ochronne;
- sposób przygotowania wojsk do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela;
- środki bezpieczeństwa przy zastosowaniu przez wojska własnej broni jądrowej.

Decyzja i wytyczne dowódcy są podstawą dla sztabu do planowania OPBNAR a dla podległych dowódców do jej organizacji.

W czasie organizacji działań bojowych dalsza część pracy dowódcy nad organizacją obrony przed bronią masowego rażenia sprowadza się najczęściej do zatwierdzenia decyzji podległych dowódców, kontrolowania przebiegu realizacji nakazanych przedsięwzięć, uaktualniania planów wykonania przedsięwzięć w zależności od potrzeb i zmieniającej się sytuacji.

Ważną rolę w organizacji obrony przed bronią masowego rażenia spełnia sztab ogólnowojskowy. Ogólnie można przyjąć, że rola sztabu polegać będzie na planowaniu, organizacji i kierowaniu wykonaniem przedsięwzięć tej obrony. Również istotną funkcję spełniać będzie sztab w zakresie koordynacji pracy dowódców rodzajów wojsk i służb związanych z organizacją i wykonaniem przedsięwzięć obrony przed BMR.

Praca sztabu nad bronią przed bronią masowego rażenia - podobnie jak praca dowódcy - jest ściśle związana z całokształtem pracy nad organizacją działań bojowych. Sztab rozwiązując poszczególne problemy operacji lub walki rozwiązuje równocześnie i różnego rodzaju problemy obrony wojsk i obiektów tyłowych przed BMR.

Planowanie obrony przed BMR przez sztab zazwyczaj rozpoczyna się w momencie otrzymania zadania bojowego przez dowódcę. Po otrzymaniu zadania, sztab przystępuje do oceny położenia.

W czasie oceny położenia główną uwagę sztab skupia na zagadnieniach dotyczących możliwości użycia broni jądrowej przez nieprzyjaciela oraz możliwości wykonania przedsięwzięć tej obrony przez wojska własne.

Oceniając nieprzyjaciela sztab analizuje zakres i sposoby użycia broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela w dotychczasowych działaniach bojowych; zbiera i opracowuje dane dotyczące faktycznych i prawdopodobnych stref skażeń i zakażeń, pożarów, zniszczeń i zalewów znajdujących się po stronie nieprzyjaciela; ocenia ilość, rodzaj i moc środków masowego rażenia, które nieprzyjaciel może użyć; ocenia najbardziej prawdopodobne obiekty uderzeń jądrowych; ocenia skutki wykonania uderzeń jądrowych przez nieprzyjaciela, określa potrzeby i możliwości prowadzenia rozpoznania.

Podczas oceny sił własnych sztab przeprowadza ocenę:

- wpływu na działalność wojsk istniejących i możliwych stref skażeń i zakażeń, zniszczeń i zatopień oraz pożarów;
- wpływu dotychczasowego i przewidywanego napromienienia wojsk na wykonanie zadania bojowego;
- najbardziej dogodnych i bezpiecznych kierunków /dróg/ do pokonania stref skażeń i zniszczeń;
- maskujących i ochronnych właściwości terenu w pasie działań bojowych;
- wpływu faktycznych i oczekiwanych warunków hydrometeorologicznych na realizację obrony przed bronią masowego rażenia;
- możliwych sposobów likwidacji skutków użycia broni masowego rażenia.

Wszystkie ocenione dane uwzględniane są przez oficerów sztabu w meldunkach dotyczących możliwości nieprzyjaciela i wojsk własnych przygotowywanych dla dowódcy.

Wnioski z oceny położenia dotyczące obrony przed bronią masowego rażenia oficerowie sztabu konfrontują w terenie podczas rekonesansu. W razie potrzeby referują je dowódcom poszczególnych grup rekonesansowych.

W pracy dotyczącej organizacji i utrzymania ciągłego współdziałania w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia sztab realizuje następujące przedsięwzięcia: przygotowuje dowódcy dane i obliczenia niezbędne do sprawnej organizacji współdziałania; uzgadnia zagadnienia współdziałania ze sztabem przełożonego, z dowódcami rodzajów wojsk i służb oraz z sąsiadami; uwzględnia zagadnienia obrony przed bronią masowego rażenia w opracowywanym planie współdziałania i przekazywanych wytycznych dowódcy do współdziałania podległym wojskom, kontroluje realizację wytycznych oraz odtwarza współdziałanie w wypadku jego naruszenia

spowodowanego użyciem broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela.

Po powzięciu decyzji przez dowódcę, sztab przystępuje do szczegółowego planowania obrony przed bronią masowego rażenia. Podstawę do pracy sztabu w tym zakresie stanowią: rozkaz i zarządzenie przełożonego, decyzja i wytyczne dowódcy, kalkulacje i wnioski uzyskane w czasie oceny położenia.

*dotyczy
tego?
B.M.R.
chwila*

Opracowanie i rozwinięcie decyzji dowódcy jest to faza planowania, w której następuje skonkretyzowanie problemów obrony przed bronią masowego rażenia i skoordynowanie ich w przestrzeni i czasie.

W związku z tym istnieje konieczność jak najściślejszego powiązania pracy sztabu ogólnowojskowego z pracą dowódców rodzajów wojsk i służb. Wiodąca rola w tym zakresie przypada komórce operacyjnej sztabu, która wspólnie z oficerami innych komórek sztabu oraz dowódcami rodzajów wojsk i służb ustala:

- z szefem wojsk chemicznych/zabezpieczenia chemicznego/;

prognozowaną sytuację po użyciu broni masowego rażenia oraz sytuację skażeń i zakażeń, zadania rozpoznania skażeń oraz terminy i niezbędne siły i środki do ich realizacji, najdogodniejsze kierunki obejścia stref skażeń i zakażeń lub sposoby ich przekroczenia, siły i środki wojsk chemicznych przewidziane do działania w składzie grup ratunkowo-ewakuacyjnych, przewidywane rejony przeprowadzenia zabiegów specjalnych, zaopatrzenia wojsk w sprzęt i środki ochrony przed skażeniami, w sygnały powiadamiania oraz terminy składania meldunków o sytuacji skażeń i zakażeń:

*W odniesieniu
do rozkazu
miał być
nph -
drzwi otwarte*

- z szefem wojsk inżynieryjnych/saperów/: zakres rozbudowy inżynieryjnej rejonów rozmieszczenia wojsk i obiektów tyłowych oraz innych rejonów i rubieży; przedsięwzięcia inżynie-

- ryjne z zakresu maskowania operacyjnego, siły i środki inżynieryjne przewidziane do utrzymania dróg manewru oraz pomoc wojsk inżynieryjnych przy pokonywaniu stref skażeń i zniszczeń; siły i środki inżynieryjne wydzielane do grup ratunkowo-ewakuacyjnych oraz terminy i rejony ich rozmieszczenia, siły i środki wyznaczone do rozpoznania i pokonywania zapór jądrowych oraz najskuteczniejsze sposoby pokonywania tych zapór, sposób odtworzenia systemu własnych zapór inżynieryjnych po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela;
- ↑ - z szefem wojsk rakietowych i artylerii /szefem artylerii/:
rejony zniszczeń lub skażeń powstałych w wyniku uderzeń własną bronią masowego rażenia; sposób odtworzenia systemu ognia i ugrupowania wojsk rakietowych i artylerii po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela; sposoby przekazywania dla potrzeb obrony przed bronią masowego rażenia danych meteorologicznych uzyskanych siłami i środkami wojsk rakietowych i artylerii;
- do szefów ds. obr. woj. -
- z szefem obrony przeciwlotniczej: sposób odtworzenia systemu ognia obrony przeciwlotniczej i ugrupowania po uderzeniach jądrowych, sposób osłony przeciwlotniczej rejonów likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia nieprzyjaciela;
- z kwatermistrzem: przedsięwzięcia obrony tyłów przed bronią masowego rażenia, sposób i kolejność odtworzenia zapasów środków materiałowych zniszczonych bronią jądrową, sposób wymiany skażonego umundurowania i oporządzenia w celu odtworzenia gotowości bojowej wojsk. Ponadto z szefem służby zdrowia sztab. uzgadnia: sposób prowadzenia rozpoznania sanitarno-epidemiologicznego, szczepienia ochronne,

sposób przeprowadzenia kwarantanny dla wojsk na które został wykonany napad bronią biologiczną, siły i środki służby medycznej wydzielone do udzielenia pomocy porażonym bronią masowego rażenia. Jeżeli planuje się wykorzystanie tych sił i środków w składzie oddziałów /grup/ ratunkowo-ewakuacyjnych to uzgadnia się dla nich również terminy i rejony rozmieszczenia;

- z zastępcą dowódcy do spraw technicznych: siły i środki przewidziane do ewakuacji uzbrojenia, wozów bojowych i środków transportowych, przewidywane rejony rozwinięcia punktów zbiórki uszkodzonych wozów bojowych, środków transportu i uzbrojenia, punkty zabiegów specjalnych wozów bojowych .rodków transportu i uzbrojenia;
- z szefem łączności: wykorzystanie środków łączności do alarmowania i powiadamiania wojsk o zagrożeniu bronią masowego rażenia, o wybuchach jądrowych oraz przeznaczeniu się obłoków promieniotwórczych i środków trujących, pododdziały i środki łączności przewidziane do odtworzeni naruszanego systemu dowodzenia i łączności przedsięwzięcia jakie należy zrealizować w celu zapewnienia łączności z grupami ratunkowo-ewakuacyjnymi oraz ograniczenia zakłóceń środków i radiowych pracujących na falach krótkich.

W miarę planowania sposobów, terminów i wykonawców zasadniczych przedsięwzięć obrony przed bronią masowego rażenia oficerowie sztabu ujmują je w dokumentach planowania opracowywanych przez sztab ogólnowojskowy. Jednocześnie dowódcy rodzajów wojsk i służb umieszczają w swoich dokumentach te przedsięwzięcia za realizację, których ponoszą odpowiedzialność.

*jakie
dokumenty*

W planie operacji /decyzji dowódcy/ odzwierciedla się:

- możliwości nieprzyjaciela w zakresie użycia broni masowego rażenia w pasie działania wojsk;
- rozśrodkowanie wojsk, obiektów tyłowych i punktów dowodzenia;
- ✓ - zasadnicze przedsięwzięcia maskowania operacyjnego;
- ✓ - skład, rozmieszczenie i kierunki działania odwodów oraz innych środków przewidywanych do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia;
- ✓ - stan, uzupełnienie, urzutowanie środków ochronnych;
- ✓ - sygnały powiadamiania.

*Ważne
to jest
zrozumieć?*
W planie przegrupowania wojsk do rejonów wyjściowych ujmuje się zasady rozśrodkowania wojsk, a także rozbudowę inżynieryjną rejonu wyjściowego do dalszych działań.

*Ważne to
się rozumie*
W planach rodzajów wojsk odzwierciedla się przedsięwzięcia związane bezpośrednio z zabezpieczeniem podległych związków operacyjnych /taktycznych/ i oddziałów, a także przedsięwzięcia z zakresu obrony przed bronią masowego rażenia wykonywane przez dany rodzaj wojsk na korzyść innych rodzajów wojsk i służb.

Co to znaczy
Co to znaczy
Zadania wynikające z zaplanowanych przedsięwzięć przekazuje się wykonawcom zazwyczaj w rozkazie operacyjnym /bojowym/ a także zarządzeniach zabezpieczenia operacyjnego /zabezpieczenia działań bojowych/ jak zarządzenie o zabezpieczeniu inżynieryjnym, chemicznym, tyłowym, organizacji łączności itp. bądź też o ile pozwala na to czas w oddzielnym, całokształtowym zarządzeniu o obronie przed bronią masowego rażenia /załącznik nr 1/. Zarządzenie to opracowuje sztab ogólnowojskowy przy współudziale dowódców rodzajów wojsk i szefów służb.

W zależności od konkretnej sytuacji w zarządzeniu podaje się:

- wnioski dotyczące skutków użycia przez nieprzyjaciela broni jądrowej, chemicznej i biologicznej na wojska i obiekty tyłowe;
- przedsięwzięcia obrony przed BMR wykonywane na korzyść podległych wojsk /wydzielane siły u środki/;
- zadania i kolejność skupienia głównego wysiłku rozpoznania skażeń i zakażeń;
- zadania i kolejność inżynieryjnej rozbudowy terenu i przygotowania dróg manewru;
- przedsięwzięcia mające utrudnić nieprzyjacielowi wykrycie i wybór opłacalnych celów dla broni jądrowej /maskowanie, rozśrodkowanie, zmiana zajmowanych rejonów itp/;
- zadania dla wojsk z zakresu odtwarzania zdolności bojowej po zmasowanych uderzeniach jądrowych; - jak to rozumieć /dla real.
- sygnały i kolejność powiadamiania wojsk i tyłów o niebezpieczeństwie napadu jądrowego, skażeniach promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych;
- sposób i terminy przeprowadzenia szczepień ochronnych, przedsięwzięcia izolacyjno-ograniczające i inne;
- kolejność i czas zaopatrzenia wojsk w środki ochronne, materiały itp.

Zarządzenia do obrony przed bronią masowego rażenia w zależności od potrzeb opracowuje się dla całości podległych wojsk lub tylko dla niektórych związków albo oddziałów. Zarządzenie te sztab zwykle opracowuje na cały okres organizacji operacji /walki/i na pierwszy dzień jej prowadzenia. Kolejne zarządzenia do obrony przed bronią masowego rażenia sztab opracowuje w następnych dniach operacji /walki/.

Organizując rozpoznanie skażeń i zakażeń, sztab wspólnie z szefem wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ i szefem

służby zdrowia /starszym lekarzem pułku/ określa zadania i terminy rozpoznania, siły i środki, sposoby rozpoznania, rozmieszczenie posterunków obserwacji skażeń, trasy lotów samolotów i śmigłowców użytych do rozpoznania i sposób przekazywania danych z rozpoznania. Wstępne i orientacyjne dane o możliwych skażeniach i zakażeniach sztab może otrzymać drogą prognozowania. Do tego celu w sztabie związku operacyjne i taktycznego wykorzystuje się stacje analityczno-obliczeniowe SOAS. Uzyskane dane o skażeniach i zakażeniach w pasie działań wojsk i sąsiadów oficerowie sztabu nanoszą na mapę skażeń i zakażeń.

W czasie organizacji obrony przed bronią masowego rażenia sztab powinien doprowadzić do wojsk sygnały powiadamiania o skażeniach i zakażeniach oraz określić sposób przekazywania sygnału. Ponadto powinien on na czas informować podległe wojska o przygotowaniach nieprzyjaciela do uderzeń i skażeniach zagrażających tym wojskom. Dane o skażeniach sztab przekazuje podległym sztabom i wojskom w wypadku gdy zagraża im opad środków radioaktywnych i aerozoli.

Zgodnie z zarządzeniem wyższego sztabu i wytycznymi dowódcy o kolejności okresowej zmiany zajmowanych rejonów, przygotowaniu dróg manewru i inżynieryjnym przygotowaniu terenu, sztab wspólnie z szefem wojsk inżynieryjnych /saperów/, szefem wojsk chemicznych/zabezpieczenia chemicznego/ i szefem służby zdrowia /lekarzem/ określa drogi i kolejność przesunięcia wojsk do rejonów zapasowych, kolejność i terminy prowadzenia rozpoznania skażeń i zakażeń oraz rozpoznania inżynieryjnego na drogach przesunięcia i w rejonach zapasowych. Ponadto określa zakres, kolejność i terminy inżynieryjnej rozbudowy rejonów zapasowych i dróg manewru oraz niezbędne siły i środki do wykonania tych przedsięwzięć. Prócz tego sztab określa terminy,

siły i środki do wykonania przedsięwzięć medycznych.

W razie konieczności prowadzenia działań w strefach skażeń i rejonach zniszczeń sztab po otrzymaniu wytycznych od dowódcy wspólnie z szefem wojsk inżynieryjnych /szefem saperów/ i szefem wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ organizuje ich przekroczenie lub obejście. W tej sytuacji wybiera się takie drogi /kierunki/ i czas przekroczenia stref oraz takie ugrupowanie marszowe, przy których ludzie otrzymają najmniejsze dawki, a wojska szybko pokonają strefy skażeń.

W wypadku, kiedy sztab nie posiada danych o sytuacji skażeń na kierunku działania wojsk, to organizuje on rozpoznanie skażeń i na podstawie tych danych organizuje pokonanie stref. Jednocześnie sztab określa niezbędne przedsięwzięcia związane z odbudową i oczyszczeniem dróg. Istotnym momentem pracy sztabu przy pokonywaniu stref skażeń i zniszczeń jest organizacja służby komendanckiej i regulacji ruchu, co powinno zabezpieczyć wysokie tempo działania kolumn i występowanie skupienia się wojsk. Przy organizacji przekraczania stref skażeń i zniszczeń sztab powinien określić czas i miejsce prowadzenia zabiegów specjalnych dla wojsk, które przekroczą strefę skażeń oraz zapewnić do tego celu niezbędne środki.

Przy dłuższych działaniach w rejonach skażonych sztab wspólnie z szefem wojsk chemicznych /zabezpieczenia chemicznego/ szefem wojsk inżynieryjnych /szefem saperów/ i szefem służby zdrowia /lekarzem/ określa kolejność inżynieryjnej rozbudowy terenu, organizuje odpoczynki stanu osobowego, organizuje stosowanie preparatów przeciwpromieniotwórczych i innych środków profilaktycznych, przeprowadzanie zabiegów specjalnych i zmianę oddziałów i pododdziałów.

Sztab organizuje również otrzymanie przez zainteresowanych danych meteorologicznych o kierunku i szybkości wiatru na

różnych wysokościach oraz danych o warunkach meteorologicznych w przyziemnych warstwach atmosfery.

Wspólnie z szefem zabezpieczenia chemicznego sztab organizuje kontrolę sprawności środków obrony i indywidualnego wyposażenia stanu osobowego, a także prowadzi ewidencję napromieniania ludzi.

Maskowanie operacyjne organizują sztaby związków operacyjnych, a maskowanie bezpośrednie wszystkie pozostałe sztaby zgodnie z decyzją dowódcy.

Organizując maskowanie operacyjne sztab ustala:

- zamiar maskowania;
- cele i zadania maskowania;
- zasadnicze przedsięwzięcia z zakresu pozorowania i dezinformowania oraz sposoby ich realizacji;
- niezbędną ilość sił i środków oraz zasady dowodzenia nimi;
- powiązanie czynności pozornych z faktycznymi ruchami wojsk w ramach przygotowania do operacji;
- terminy wykonania zaplanowanych zadań;
- siły i środki oraz terminy i sposoby kontroli wykonania zadań maskowania operacyjnego.

Szczególną uwagę zwraca się na wprowadzenie w błąd nieprzyjaciela co do rozmieszczenia broni rakietowej, lotnictwa uderzeniowego, stanowisk dowodzenia oraz czasu i miejsca planowanych działań operacyjnych.

Organizując przedsięwzięcia z zakresu pozorowania /pozorne rejony SO, zgrupowania wojsk, pozorne przegrupowania, przewozy itp/ jeżeli jest czas, sztaby przeprowadzają rekonesans rejonów i kierunków planowanych działań pozornych.

Maskowanie bezpośrednie związku taktycznego i oddziału oraz poszczególnych elementów ugrupowania bojowego organizują sztaby tych szczebli dowodzenia.

Maskowanie bezpośrednio sztab organizuje w sposób ciągły, w każdej sytuacji i różnych warunkach terenowych.

W czasie organizacji operacji /walki/ sztab organizuje również szereg zamierzeń mających na celu przygotowanie wojsk i obiektów tyłowych do likwidacji skutków uderzeń nieprzyjaciela bronią masowego rażenia. Do podstawowych zadań sztabu w tym zakresie należy opracowanie wspólnie z dowódcami rodzajów wojsk i szefami służb zamierzeń dla podległych wojsk, określenie sposobu ich realizacji w wypadku użycia broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela oraz doprowadzenie tych zamierzeń do wykonawców.

W tym wypadku szczególną uwagę sztab zwraca na organizację zamierzeń umożliwiających szybkie odtworzenie dowodzenia, ugrupowania bojowego wojsk, systemu ognia i zapór; odbudowę dróg manewru oraz przygotowanie sił i środków do wykonania prac ratunkowo-ewakuacyjnych.

Ważnym elementem pracy sztabu jest również przeprowadzenie kontroli i okazywanie pomocy wojskom realizującym wytyczne dowódcy i zarządzenia sztabu w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia. Kontrolę organizują i przeprowadzają komórki operacyjne sztabu. W razie potrzeby powołuje się do tego oficerów z innych komórek sztabu, dowódców rodzajów wojsk i służb oraz organów politycznych. Oficerowie przeprowadzający kontrolę sprawdzają gotowość wojsk do obrony przed EMR i stosują niezbędne środki w celu usunięcia stwierdzonych niedociągnięć. Jeżeli stwierdzone niedociągnięcia nie mają być usunięte na miejscu, oficerowie meldują dowódcy lub szefowi sztabu,.

c. Praca dowódcy i sztabu w zakresie obrony przed BMR w czasie prowadzenia działań bojowych.

Obronę wojsk przed BMR organizuje się w sposób ciągły we wszystkich okresach operacji /walki/. Stąd też praca dowódcy i sztabu nad obroną przed BMR zapoczątkowana w okresie organizacji działań bojowych kontynuowana jest w czasie ich prowadzenia. W tym okresie praca dowódcy i sztabu zazwyczaj będzie się koncentrować przede wszystkim wokół zagadnień związanych z likwidacją skutków, uderzeń nieprzyjaciela BMR. Należy bowiem liczyć się z tym, że w okresie prowadzenia działań bojowych przeciwnik może użyć na związki operacyjne i oddziały zasadniczą część swoich środków jądrowych.

Po wykonaniu uderzeń bronią masowego rażenia przez nieprzyjaciela dowódca pobiera decyzję do likwidacji skutków uderzeń; precyzuje zadania dla wojsk; wydaje zarządzenia o sposobie, kolejności i orientacyjnym terminie likwidacji skutków napadu przeciwnika; wyznacza niezbędne do tego celu siły i środki.

Decyzja dowódcy do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia jest częścią składową ogólnej decyzji dotyczącej prowadzenia działań bojowych. W tym wypadku należy uwzględnić, że niemal w każdej sytuacji nieprzyjaciel będzie dążył do wykorzystania skutków własnych uderzeń w celu ostatecznego rozbięcia naszych sił lub uniemożliwienia przeprowadzenia im likwidacji skutków tych uderzeń. Dlatego też na wybranych kierunkach może on rozwijać natarcie wojskami lądowymi oraz może powtórnie wykonać uderzenia jądrowe lub lotnicze. W celu powiększenia skutków uderzeń, zwłaszcza w zakresie dezorganizacji i demoralizacji wojsk, nieprzyjaciel może szeroko stosować desanty powietrzne, szczególnie śmigłowcowe. Proces likwidacji skutków uderzeń bronią

masowego rażenia należy zatem traktować jako integralną część współczesnej operacji, bitwy i walki. Nie można bowiem likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia rozpatrywać w oderwaniu od prowadzenia działań bojowych zmierzających do przeciwdziałania działaniom nieprzyjaciela. W przeciwnym wypadku nieprzyjaciel swoim działaniem nie tylko uniemożliwi przeprowadzenie likwidacji skutków, ale różnymi sposobami będzie pogłębiać niszczące ich rozmiary. Skala możliwości takiego oddziaływania jest ogromna.

W celu powzięcia decyzji do dalszych działań a w tym i do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia dowódca przeprowadza ocenę położenia w której uwzględnia nową sytuację powstałą w rezultacie wykonanych uderzeń. Należy podkreślić, że sytuacja taktyczno-operacyjna z reguły będzie wyjątkowo skomplikowana i trudna. Stąd też bezpośrednio po uderzeniach dowódca oceniając położenie dąży do jak najszybszego ustalenia wpływu uderzeń bronią masowego rażenia na możliwości prowadzenia dalszych działań przez nieprzyjaciela, wojska własne i sąsiadów. W tym celu oceniając możliwości nieprzyjaciela w pierwszej kolejności wyjaśnia:

- punkty zerowe, ilość, moc i rodzaj wykonanych uderzeń;
- możliwości wykonania kolejnych uderzeń bronią masowego rażenia;
- sposób wykorzystania wykonanych uderzeń przez nieprzyjaciela;

Przy ocenie sił własnych dowódca przede wszystkim rozpatruje

- stopień porażenia wojsk i obiektów tyłowych;
- strefy skażeń promieniotwórczych i chemicznych, zniszczeń, zatopień i pożarów;
- potrzeby w zakresie sił i środków przeznaczonych do likwidacji skutków uderzeń, do ochrony i obrony sił i środków prowadzących likwidację tych skutków oraz do dalszego działania;

- możliwości sił i środków znajdujących się w gotowości do działania oraz orientacyjny czas lub kolejności przystępowania do likwidacji skutków uderzeń;
- możliwości sił i środków, które będą ubezpieczać działania związane z likwidacją skutków i które można i należy wykorzystać do dalszego działania;
- kolejność prac ratunkowo-ewakuacyjnych, zabiegów specjalnych oraz ewakuacji ludzi i sprzętu z rejonów porażenia.

W ocenie sąsiadów dowódca główną uwagę zwraca na określenie wpływu ich działań na wykonanie własnego zadania w jakościowo nowej sytuacji jaka się wytworzyła po uderzeniach bronią masowego rażenia.

Warunki terenowe dowódca rozpatruje najczęściej równocześnie z oceną nieprzyjaciela i wojsk własnych pod kątem ustalenia:

- możliwości i charakteru działania nieprzyjaciela, który może uniemożliwić skuteczną likwidację skutków uderzeń bronią masowego rażenia;
- w jaki sposób konkretne warunki terenowe powiększają lub zmniejszają skutki wybuchów jądrowych, a także w jakim stopniu ułatwiają lub utrudniają prowadzenie likwidacji skutków uderzeń;
- w jaki sposób wykorzystać warunki terenowe do sprawnego działania podczas likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia;
- dróg manewru i ewakuacji.

Dane niezbędne do przeprowadzenia oceny położenia i powzięcia decyzji powinien zapewnić jednolity system wykrywania skażeń, meldunki podwładnych, informacje uzyskane od sąsiadów, oraz opracowane przez SOAS prognozy strat, zniszczeń, pożarów i skażeń. Niejednokrotnie szybkie zebranie tych danych

a zwłaszcza danych o ilości i punktach zerowych wykonanych uderzeń jądrowych oraz o stopniu porażenia wojsk będzie poważnie utrudnione ze względu na obezwładnienie lub zniszczenie niektórych punktów dowodzenia.

Należy przewidywać, że w czasie prowadzenia działań bojowych na zebranie danych o skutkach uderzeń jądrowych w zakresie umożliwiającym dowódcy powzięcie pełnej decyzji potrzeba będzie wiele czasu. Nie oznacza to, że dowódca w tym czasie będzie oczekiwać na zebranie pełnej informacji o wytworzonej sytuacji. Niejednokrotnie a właściwie najczęściej, w miarę uzyskania informacji o uderzeniach jądrowych będzie stawiał wojskom dodatkowe zadania oraz podejmował bezwzględne przedsięwzięcia celem likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela, rozwinięcia dalszych działań, lub przeciwdziałania zamiarom nieprzyjaciela. Równocześnie dowódca wydzieli odpowiednie siły i środki i skieruje je do prac ratunkowo-ewakuacyjnych.

Wydaje się, że dowódca niemal do końca nie będzie miał pełnego, jednoznacznego obrazu sytuacji, która wytworzyła się w jego pasie działań po uderzeniach jądrowych. Dlatego też jedną z właściwości pracy dowódcy nad wypracowaniem decyzji do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia jest to, że decyzja ta często będzie wypracowywana w oparciu o niepełne a nawet fragmentaryczne dane o skutkach uderzeń tą bronią.

W wyniku przeprowadzonej oceny położenia dowódca pobiera decyzję w której określa:

- ogólny zamiar likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia i rozwijania dalszych działań lub przeciwdziałania działaniom nieprzyjaciela;
- gdzie ześrodkować główny wysiłek likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia oraz główny wysiłek dalszych działań;

- w jaki sposób odtworzyć dowodzenie i kto ma bezpośrednio kierować odtwarzaniem gotowości bojowej porażonych wojsk;
- zmiany, jakie muszą być dokonane w ugrupowaniu operacyjnym /bojowym/ wojsk i w związku z tym, jakie nowe zadania należy wojskom postawić;
- sposób odtwarzania systemu ognia i zapór inżynieryjnych, w tym: zadania wojsk raketowych, artylerii i lotnictwa, manewr środkami ogniowymi i amunicją oraz obsadzenie pozostałych środków ogniowych nowymi obsługami;
- sposób odtwarzania dróg do wykonania manewru oraz zaopatrywania i ewakuacji w ramach przywracania gotowości bojowej wojsk;
- do których rejonów lub do których porażonych jednostek należy skierować siły i środki przeznaczone do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia;
- które z podległych jednostek należy wyprowadzić z rejonów porażenia i do jakich rejonów skierować oraz jakie ich jest lub będzie zadanie po odtworzeniu gotowości bojowej;
- które z jednostek i na jaki czas należy pozostawić w porażonych rejonach ze względu na zaistniałą sytuację taktyczno-operacyjną;
- które z jednostek i w jaki sposób powinny pokonać strefy skażeń promieniotwórczych oraz ich zadania;
- sposób wykorzystania odwodów oraz sił i środków przeznaczonych do likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia;
- kolejność, czas i zakres wykonania przedsięwzięć specjalnych - prac ratunkowo-ewakuacyjnych, zabiegów specjalnych, gaszenie pożarów itp.

Treść i zakres decyzji dowódcy do likwidacji skutków i działania wojsk będą każdorazowo uzależnione od stopnia obezwładnienia wojsk bronią masowego rażenia oraz od metody pracy dowódcy.

Zadania dla wojsk do likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia dowódca stawia w formie krótkich zarządzeń. W zależności od sytuacji wytworzonej po uderzeniach, dla niektórych jednostek udokładni tylko zadania postawione w czasie organizacji działań bojowych dla innych postawi zadania nowe. Ogólnie można przyjąć, że zarządzenia te będą obejmowały zadania związane z kontynuowaniem dotychczasowych działań, przeciwdziałaniem wykorzystaniu skutków uderzeń przez przeciwnika, odtworzeniem zdolności bojowej wojsk oraz wykonaniem przedsięwzięć specjalnych.

Obok omawianych przedsięwzięć likwidacji skutków uderzeń BMR szczególnie ważne jest zagadnienie skutków moralno-politycznych i psychologicznych użycia broni jądrowej przeciwnika. W tym celu dowódca i aparat partyjno-polityczny powinni podjąć szereg przedsięwzięć zmierzających do osłabienia, a następnie - w miarę rozwijania przedsięwzięć propagandowych - do całkowitego wyeliminowania ujemnego wpływu użycia tej broni.

Po wykonaniu przez nieprzyjaciela uderzeń bronią masowego rażenia sztab wspólnie z dowódcami rodzajów wojsk i szefami służb powinien:

- ocenić skutki użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia i ich wpływ na działanie wojsk, pracę tyłów oraz możliwości kontynuowania operacji /walki/;
- określić przedsięwzięcia zmierzające do likwidacji skutków użycia broni masowego rażenia i doprowadzić je do wykonawców.

Musi zatem uzyskać szereg danych a w tym: współrzędne i parametry wybuchów jądrowych oraz uderzeń bronią chemiczną

i biologiczną, sytuację jaką one wytworzyły, rejony /strefy/ zniszczeń, zatopień i pożarów, uszkodzonych węzłów komunikacyjnych, stan wojsk, na które wykonane zostały uderzenia.

Informacje te napływają do sztabu różnymi kanałami radio-technicznymi, od środków obrony przeciwlotniczej i SOAS, z podległych sztabów i wojsk, od dowódców rodzajów wojsk i służb oraz od sąsiadów,

Oceny skutków uderzeń nieprzyjaciela BMR dokonuje sztab ogólnowojskowy wspólnie z dowódcami rodzajów wojsk i szefami służb. Proces tej oceny w zasadzie opiera się na ogólnie stosowanych zasadach dokonywania oceny położenia podczas wypracowania decyzji.

Szef sztabu - w miarę napływu danych o uderzeniach jądrowych - przystępuje wspólnie z oficerami sztabu, dowódcami rodzajów wojsk i szefami służb do oceny położenia, w której przede wszystkim ustala:

- możliwości nieprzyjaciela, zwracając szczególną uwagę na określenie jego dalszego zamiaru działania oraz w jaki sposób to działanie wpłynie na likwidację skutków uderzeń jądrowych. Szczególnie ważne jest określenie możliwości nieprzyjaciela w zakresie dalszych jego uderzeń jądrowych;
- możliwości wojsk własnych, rozpatrując przede wszystkim stan związków /oddziałów/, elementów ugrupowania operacyjnego /bojowego/ oraz ich zdolność kontynuowania uprzednio postawionych zadań, jak również wszystkie aspekty działalności tych wojsk związanej z likwidacją skutków uderzeń BMR, określając charakter zadań w tym zakresie i czas ich realizacji.

Pion rozpoznawczy sztabu ocalałymi siłami i środkami rozpoznania ustala skutki własnych uderzeń na wojska nieprzyjaciela oraz dokonuje oceny sił przeciwnika pod kątem możliwości dalszego działania lub przeciwdziałania. Szczególną

uwagę zwraca na określenie możliwości dalszego oddziaływania przez nieprzyjaciela na porażone wojska.

Pion operacyjny sztabu podczas oceny sytuacji ustala:

- skutki uderzeń z punktu widzenia dalszego zamiaru działania przeciwnika, jego głównego wysiłku oraz wpływu, jaki to działanie może wywrzeć na likwidację skutków uderzeń;
- stan i sprawność działania systemu dowodzenia /środków i ogniw/ oraz potrzeby w zakresie odtworzenia dowodzenia;
- wpływ wykonanych uderzeń na możliwość działania wojsk własnych, w celu wykonania stojących przed nimi zadań, możliwość przeciwdziałania wykorzystaniu skutków uderzeń przez przeciwnika;
- skutki uderzeń /prognozowanych strat i zniszczeń/ pod kątem określenia stanu zdolności bojowych związków /oddziałów/, zakresu ratownictwa, konieczności udzielenia pomocy podwładnym w likwidacji skutków uderzeń;
- możliwości w zakresie udzielania pomocy w likwidacji skutków, ilościowych i czasowych, jakie siły i środki mają być skierowane do ratownictwa, orientacyjny czas odtwarzania zdolności bojowej wojsk oraz prowadzenia akcji ratowniczej;
- możliwości zabezpieczenia przebiegu akcji ratowniczej w zakresie: ubezpieczenia bojowego, opłot, regulacji ruchu, zabezpieczenia tyłowego, organizacji łączności.

Opracowane wnioski z oceny położenia stanowią podstawę do opracowania meldunków przedstawionych przez sztab dowódcy:

W meldunku tym pion rozpoznawczy ujmuje:

- obiekty na które nieprzyjaciel skupił główny wysiłek BMR;
- możliwości wykonania kolejnych uderzeń przez nieprzyjaciela;

- możliwości wykorzystania skutków uderzeń przez nieprzyjaciela;
- możliwości odtworzenia systemu rozpoznania wojsk własnych;
- możliwości wykorzystania sił i środków rozpoznania do ustalenia skutków BMR nieprzyjaciela.

W meldunku pionu operacyjnego ujmuje się:

- stan wojsk w ludziach i sprzęcie bojowym po uderzeniach BMR;
- możliwości prowadzenia dalszych działań, w tym odtworzenia systemu ognia, ugrupowania, dowodzenia i systemu zapór inżynierskich;
- sposób i możliwości prowadzenia akcji ratowniczej;
- sposób organizacji zabezpieczenia likwidacji skutków uderzeń jądrowych przede wszystkim w zakresie: ubezpieczenia bojowego, osłony przeciwlotniczej, obrony przed bronią masowego rażenia, regulacji ruchu w rejonach porażen i na kierunku przegrupowujących się wojsk;
- zabezpieczenie tyłowe walczących /wykonujących innego rodzaju zadanie/ i porażonych wojsk;
- organizację dowodzenia akcją ratowniczą w rejonach porażen;
- terminy wykonania przedsięwzięć związanych z likwidacją skutków uderzeń nieprzyjaciela BMR.

Treść meldunków oficerów sztabu, dowódców rodzajów wojsk i szefów służb w każdym wypadku zależeć będzie od warunków, jakie zaistniały po uderzeniu jądrowym nieprzyjaciela. Meldunki z oceny położenia powinny zawierać skoordynowane przedsięwzięcia z podaniem sił i środków oraz rodzaju zadań wchodzących w zakres likwidacji skutków uderzeń. Powinny one stanowić podstawę do podjęcia decyzji przez dowódcę i opracowania planu likwidacji skutków uderzeń BMR nieprzyjaciela. W zakresie poprzedzającym użycie przez nieprzyjaciela BMR sztab planując obronę przed BMR, planuje również przedsięwzię-

cia w zakresie likwidacji skutków jej użycia. Ostateczne sprecyzowanie tych przedsięwzięć i opracowanie w formie dokumentu - planu likwidacji skutków uderzeń BMR - odbywa się po wykonaniu przez nieprzyjaciela uderzeń bronią jądrową.

Odpowiedzialność za planowanie i organizację likwidacji skutków uderzeń BMR ponoszą przede wszystkim dowódcy i sztaby związków i oddziałów, a szefowie rodzajów wojsk i służb są bezpośrednimi pomocnikami dowódców i sztabów ogólnowojskowych.

W pracy sztabu ogólnowojskowego oraz szefów rodzajów wojsk i służb w zakresie likwidacji skutków szczególną uwagę należy zwrócić na realizację następujących problemów:

- rozpoznanie ognisk porażenia bronią masowego rażenia;
- odtwarzanie naruszonego dowodzenia i systemu łączności;
- odtworzenie systemu ognia i zapór inżynieryjnych;
- odtworzenie ugrupowania operacyjnego i bojowego;
- odbudowa dróg manewru, dowozu i ewakuacji;
- uzupełnienie zniszczonych zapasów i środków materiałowych;
- prace ratunkowo-ewakuacyjne;
- zabiegi sanitarne i specjalne, oraz na gaszenie /lokalizację pożarów/.

Wyżej wymieniona problematyka realizowana jest przez pion operacyjny i poszczególne szefostwa szefów rodzajów wojsk i służb w zależności od specyfiki danego przedsięwzięcia.

Rozpoznanie ognisk porażenia bronią masowego rażenia rozwiązywane jest przez pion operacyjny, rozpoznawczy, wojsk chemicznych, inżynieryjnych i inne w zależności od potrzeby.

Odtwarzanie naruszonego dowodzenia rozwiązywane są przez pion operacyjny, a jeśli chodzi o łączność - przez szefostwa i szefów łączności.

Odtwarzanie systemu ognia i zapór inżynieryjnych rozwią-

zywane są przez szefostwa i szefów wojsk rakietowych i artylerii, szefostwa wojsk inżynieryjnych i szefów saperów wspólnie z pionem operacyjnym.

Odtworzeniem ugrupowania operacyjnego i bojowego wojsk zajmuje się pion operacyjny, który zagadnienia dotyczące rodzajów wojsk i służb uzgadnia z zainteresowanymi szefami.

Odbudowa dróg manewru, dowozu i ewakuacji rozwiązywana jest przez szefostwa i szefów wojsk inżynieryjnych oraz kwatermistrzostwa w uzgodnieniu z pionem operacyjnym.

Wykonanie prac ratunkowo-ewakuacyjnych oraz prowadzenie zabiegów sanitarnych i specjalnych rozwiązywane powinno być centralnie przez komórki operacyjne wspólnie z szefostwami i szefami wojsk inżynieryjnych, chemicznych, łączności, kwatermistrzostwem oraz przedstawicielami służby medycznej i technicznej.

W czasie planowania sztab przeprowadza szczegółowe kalkulacje sił, środków i czasu potrzebnych do wykonania poszczególnych przedsięwzięć.

Przedstawione wyżej główne problemy likwidacji skutków są - jak widać - bardzo różnorodne. Stąd do ich rozwiązywania, istnieje potrzeba zaangażowania wielu różnych komórek.

Całokształtem planowania likwidacji skutków uderzeń BMR zajmują się komórki operacyjne sztabów ogólnowojskowych.

W dowództwach i sztabach rodzajów wojsk i służb planowanie dotyczy wykorzystania sił i środków danej specjalności.

Problemy planowania likwidacji skutków uderzeń BMR znajdują odzwierciedlenie w różnych dokumentach a zwłaszcza na mapie decyzji dowódcy, mapach roboczych oficerów sztabu, planach zabezpieczenia działań bojowych i specjalnie w tym celu opracowanym planie likwidacji skutków uderzeń BMR.

Na mapie decyzji dowódcy ujmuje się:

- aktualne położenie wojsk;
- punkty zerowe /rejon/ uderzeń jądrowych, chemicznych i środkami zapalającymi;
- strefy zniszczeń, zatopień, skażeń promieniotwórczych, chemicznych oraz pożarów;
- rejon zbiorczy oddziałów /grup/ ratunkowo-ewakuacyjnych, drogi marszu do tych rejonów, czasy gotowości rozpoczęcia działania;
- nowe rejon dla wojsk po wyjściu ze stref skażonych;
- drogi obejścia i wyprowadzenia wojsk do nowych rejonów oraz terminy ich zajęcia;
- rejon /punkty/ przeprowadzenia zabiegów specjalnych wojsk oraz siły i środki do tego celu wyznaczone.

Oficerowie sztabu na swoich mapach roboczych ujmują te zagadnienia, za planowanie których są odpowiedzialni.

W oparciu o wytyczne dowódcy, sztab opracowuje przy współudziale szefów rodzajów wojsk i służb - plan likwidacji skutków uderzeń BMR, /treść i forma planu opisana w pkt. 2.1.5./

Sprawne kierowanie przebiegiem likwidacji skutków uderzeń BMR w wielu wypadkach wymagać będzie wyznaczenia ze sztabu określonej grupy /zespołu/ operacyjnej do bezpośredniego kierowania wykonywaniem przedsięwzięć wchodzących w zakres likwidacji skutków uderzeń. Wyznaczenie takiej grupy nabiera szczególnego znaczenia, gdy istnieje konieczność prowadzenia akcji ratowniczej w kilku rejonach porażen oraz warunkach zniszczenia stanowisk dowodzenia. W skład grupy powinni wejść przedstawiciele pionu operacyjnego, politycznego i poszczególnych służb. Grupę tą, wyposażoną w odpowiednie środki łączności i transportu, wyznacza się od szczebla taktycznego wzwyż.

Do podstawowych obowiązków dowódcy grupy operacyjnej, ogólnie rzecz biorąc należy:

- postawienie zadań dowódcom oddziałów /grup/ ratunkowo-ewakuacyjnych;
- koordynowanie przedsięwzięć, rodzajów wojsk i służb w toku wykonywania zadań wchodzących w zakres likwidacji skutków uderzeń BMR;
- meldowanie przełożonemu o wynikach i czasie odtworzenia zdolności bojowej porażonych wojsk.

Do obowiązków dowódcy oddziału /grupy/ ratunkowo-ewakuacyjnej należy natomiast bezpośrednie kierowanie siłami i środkami oddanych do jego dyspozycji.

W celu skrócenia czasu likwidacji skutków uderzeń BMR dowódcy wszystkich szczebli powinni dążyć do wydawania krótkich zarządzeń i wytycznych wynikających z powstałej sytuacji, a sztaby /dowódcy grup/ przekazywać je wojskom, nie czekając na pełną decyzję dowódców dotyczącą całokształtu likwidacji skutków uderzeń BMR. W tym celu - oprócz korzystania z technicznych środków łączności, co jednak nie zawsze będzie możliwe - sztab wysła oficerów do wykonawców na transporterach, czołgach i śmigłowcach.

Treść zadań związanych z przeprowadzeniem likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia zależy od sytuacji taktyczno-operacyjnej i stopnia porażenia wojsk.

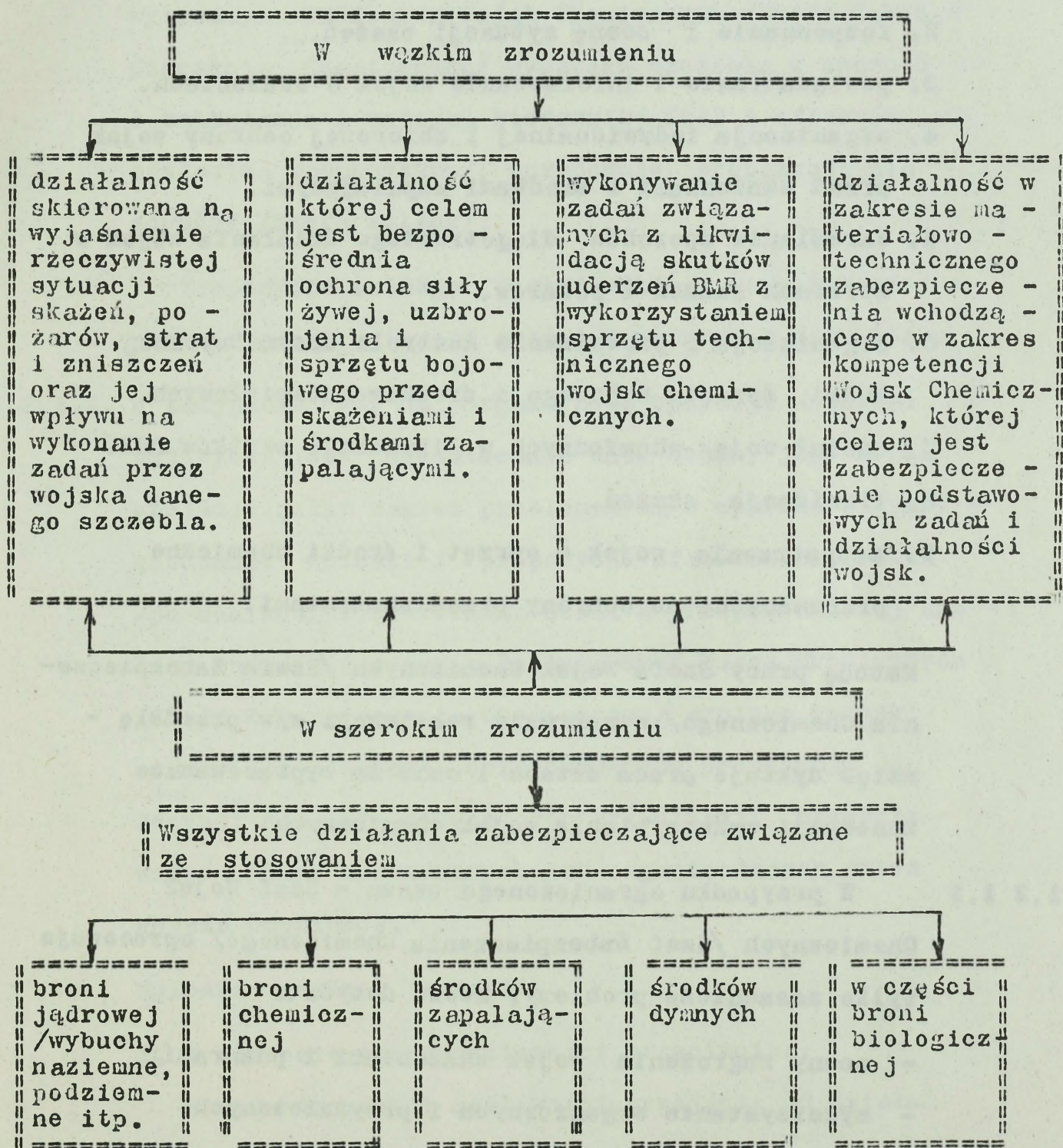
1. 2. Zadania i zasady działania szefów rodzajów wojsk i służb w zakresie OPEMAR.

1. 2.1. Szefostwo Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/

W czasie wypracowania decyzji przez dowódcę.

Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ jest doradcą /pomocnikiem/ dowódcy w zakresie organizacji i realizacji przedsięwzięć OPEMAR wykonywanych przez wojska chemiczne oraz w zakresie stosowania własnej broni chemicznej i uderzeń naziemnych w przypadku użycia broni jądrowej.

Ogólne przedsięwzięcia powyższe obejmują:



Szczegółowe przedsięwzięcia organizowane i zabezpieczane przez Wojska Chemiczne obejmują:

1. prognozowanie i analiza przewidywanych i ustalonych strat, zniszczeń, skażeń i pożarów w pasie lub na kierunku działania.
2. rozpoznanie i ocenę sytuacji skażeń.
3. powiadamianie i informowanie wojsk o skażeniach.
4. organizacja indywidualnej i zbiorowej ochrony wojsk przed skażeniami i środkami zapalającymi.
5. określenie sposobów długotrwałego działania wojsk w strefach skażeń i pożarów.
6. organizacja i prowadzenie kontroli dozymetrycznej ludzi, sprzętu bojowego i środków materiałowych.
7. udział wojsk chemicznych w likwidacji skutków BMR.
8. likwidacja skażeń.
9. zaopatrzenie wojsk w sprzęt i środki chemiczne przeznaczone do ochrony przed skażeniami.

Metodę pracy Szefa Wojsk Chemicznych /Szefa Zabezpieczenia Chemicznego/ w zakresie realizacji w/w przedsięwzięć dyktuje praca sztabu i czas na wypracowanie koncepcji wykorzystania wojsk chemicznych.

1.2 1.1 W przypadku ograniczonego czasu - Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ opracowuje tylko zasadnicze problemy, które dotyczą:

- oceny zagrożenia wojsk skażeniami i pożarami;
- wykorzystanie organicznych i przydzielonych wojsk chemicznych;

- stanu zaopatrzenia wojsk w sprzęt i materiały chemiczne, prawdopodobnych potrzeb i możliwości ich uzupełnienia.

Po zapoznaniu się z zadaniami, zarządzeniem OPBMAR i wytycznym Szefostwa Wojsk Chemicznych /Szefa Zabezpieczenia Chemicznego/ wyższego szczebla w oparciu o kalkulacje i wnioski kierownika SOAS i oficerów szefostwa /pomocników/, opracowuje propozycje dla dowódcy /Szefa Sztabu/.

Propozycje melduje bezpośrednio z mapy roboczej a przewidywaną sytuację skażeń i pożarów z mapy SOAS.

1.2 1.2. W przypadku gdy na organizację operacji /działań bojowych/ jest dostatecznie dużo czasu, jego praca obejmuje pełny zakres problematyki w oparciu o przygotowanie wnioski i propozycje oficerów Szefostwa /pomocników/ i kierownika SOAS. Z przeprowadzonej analizy zadania i oceny położenia Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ wyciąga wnioski stanowiące podstawę opracowywanych propozycji do decyzji dowódcy dotyczących organizacji przedsięwzięć OPBMAR wykonywanych lub organizowanych przez Wojska Chemiczne.

Wnioski powinny określić:

1. W zakresie oceny możliwości przeciwnika:

- prawdopodobne możliwości przejścia od działań bez użycia do działań z użyciem BMR;

- etapy działań, rejony lub obiekty w których użycie BMR będzie najbardziej niekorzystne dla wojsk własnych;
- ogólne i dobowe możliwości przeciwnika w zakresie stosowania broni chemicznej;
- rejony lub kierunki najbardziej zagrożone skażeniami;
- rubieże, rejony lub obiekty jako prawdopodobne cele uderzeń środkami zapalającymi i ewentualne skutki tych uderzeń;
- propozycje kierunków i sposobów działania wojsk własnych w warunkach przewidywanej sytuacji skażeń, zniszczeń i pożarów;
- warunki skutecznego użycia własnej BMR na obiekty przeciwnika i wpływ tych uderzeń na wykonanie zadania i możliwości działania wojsk własnych.

3. W zakresie oceny terenu i warunków meteorologicznych.

- wpływ warunków meteorologicznych na skalę i sposób zastosowania BMR i środków zapalających przez przeciwnika i wojska własne;
- kierunki, rejony, odcinki najbardziej zagrożone zniszczeniami, skażeniami i pożarami;
- kierunki i drogi obejścia stref zniszczeń, skażeń i pożarów;
- prawdopodobne kierunki rozprzestrzeniania się skażeń i pożarów;
- niezbędne warunki bezpieczeństwa wojsk własnych podczas użycia BMR;

- trwałość środków trujących;
- przewidywane rejonny prowadzenia zabiegów specjalnych, wynikające stąd rejonny rozmieszczenia wojsk chemicznych, drogi manewru i potrzeby uzgodnień.

4. W zakresie oceny wojsk własnych:

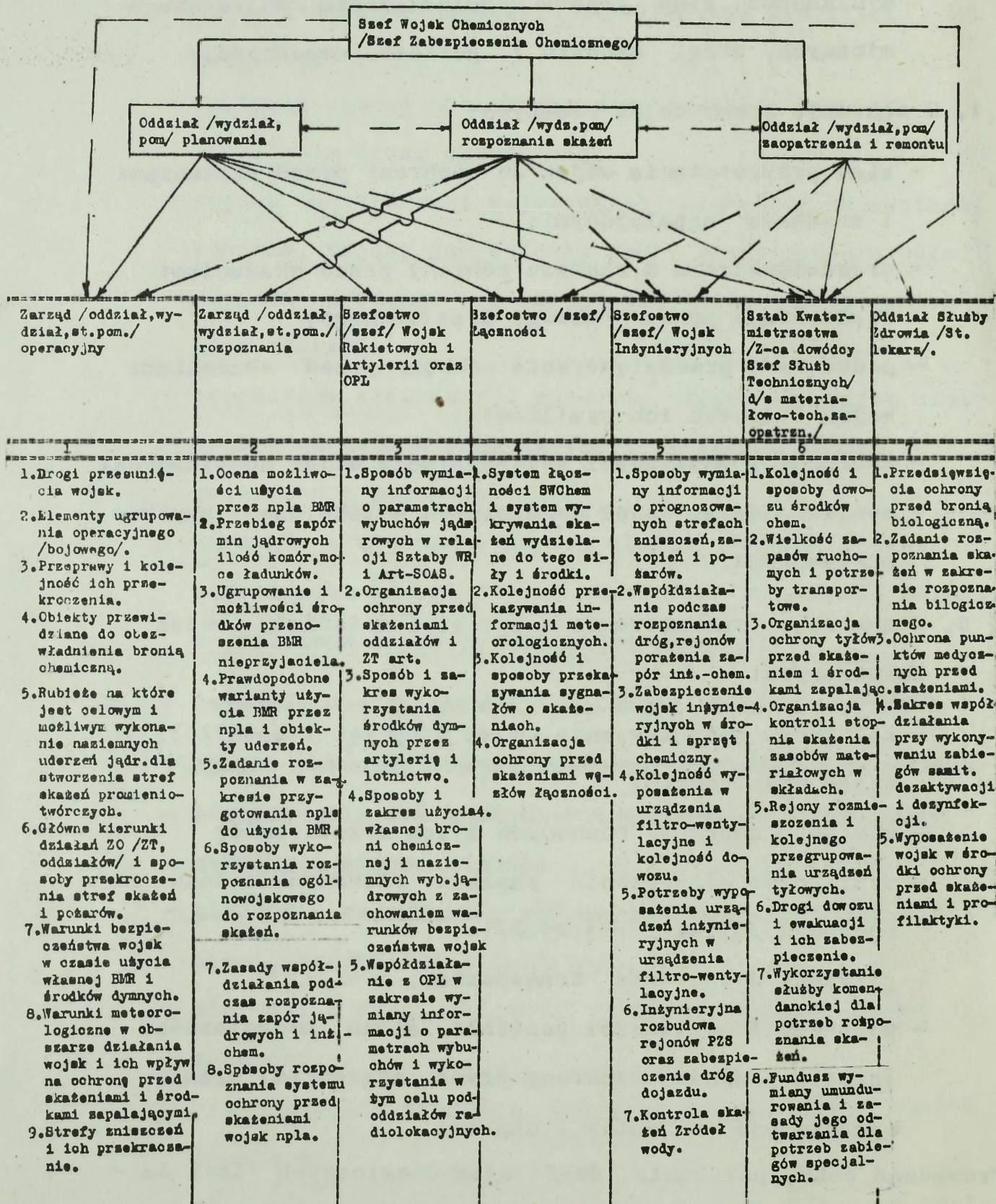
- stan przygotowania wojsk do ochrony przed skażeniami i środkami zapalającymi;
- przedsięwzięcia z zakresu ochrony przed skażeniami realizowane przez wyższego przełożonego;
- podstawowe przedsięwzięcia ochrony przed skażeniami wojsk i sposób ich realizacji;
- potrzeby i możliwości wykorzystania wojsk chemicznych;
- możliwy udział wojsk chemicznych w likwidacji skutków uderzeń BMR.

5. W zakresie zaopatrzenia w sprzęt i materiały wojsk chemicznych:

- kolejność zaopatrywania wojsk w sprzęt i materiały wojsk chemicznych;
- wielkość zapasów ruchomych i ich urzutowanie;
- możliwości odtworzenia zapasów ruchomych w toku operacji /działań bojowych/;
- potrzeby w zakresie transportu;
- potrzeby i możliwości kontroli stanu technicznego sprzętu i środków ochrony przed skażeniami oraz organizacji remontów i napraw.

Prowadząc ocenę położenia, Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ ściśle współpracuje w rozwiązywaniu poszczególnych problemów z Oddziałami /wydziałami, pomocnikami/ sztabu ogólnowojskowego oraz sztabami /szefami/ rodzajów wojsk.

1.2.1.3. Zakres uzgodnień Szefa Wojsk Chemicznych /Szefa Zabezpieczenia Chemicznego/ z Sztabem ogólnowojskowym i Sztabami /Szefami/ rodzajów wojsk podczas organizacji ochrony przed skażeniami obejmuje:



1	2	3	4	5	6	7
10. Ochrona przed skażeniami i kontrola dozymetryczna SD.		6. Ustalenie przekazywania sygnałów o skażeniach w sieci powiadamiania.		8. Wykorzystanie dymów maskujących dla ochrony przepraw i innych obiektów.	9. Organizacja zbiórki skażonego umundurowania i oporządzenia.	
11. Wykorzystanie regulacji ruchu dla rozpoznania skażeń.		7. Współdziałanie w zakresie maskowania dymu ochronionych obiektów.			10. Demontaż i transport urządzeń fi-ltro-wentylacyjnych.	
12. Rej. przegrupowania i zad. Wojsk Chemicz.		8. Organizacja ochrony przed skażeniami pododdziałów OPL.				
13. Sposób prowadzenia zabiegów specjalnych i kolejność przybywania na PZS-y. Organizacja ochrony i regulacji ruchu.						
14. Siły i środki Wojsk Chemicznych wydzielone na w skład GRE i ich zadania.						

1.2 1.4. Na podstawie oceny położenia i uzgodnień z pionami operacyjnym, rozpoznawczym i szefami rodzajów wojsk - Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ opracowuje projek meldunku - propozycji dla dowódcy.

Propozycje przedstawione dowódcy w meldunku, Szefostwo Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ opracowuje graficznie na planie wyko - rzystanie wojsk chemicznych /mapie roboczej/ wraz z legendą i niezbędnymi tabelami kalkulacyjnymi. O stanie oraz inne dane uzupełniające zapisuje się w zeszycie pracy. W meldunku przedstawia skonkretyzowane propozycje organizacji przedsię - wzięć i działania wojsk chemicznych w realizacji OPBMR.

Meldunek obejmuje:

1. W części informacyjnej:

- wpływ warunków meteorologicznych na możli - wość użycia przez nieprzyjaciela BMR oraz prawdopodobną sytuację skażeń i pożarów i jej wpływ na działanie wojsk;
- ogólne możliwości nieprzyjaciela i zakresie użycia broni chemicznej, środków zapala - jących i naziemnych uderzeń jądrowych;
- dotychczasowy stan napromieniowania wojsk i jego wpływ na wykonanie zadań;

- działanie sił i środków wojsk chemicznych wyższego przełożonego na korzyść danego związku /oddziału/.

2. Propozycje:

- sytem rozpoznania skażeń oraz termin gotowości systemu wykrywania skażeń;
- metody działania w strefach skażeń i pożarów;
- dopuszczalne dawki napromieniowania oraz przedsięwzięcia w zakresie kontroli dozymetrycznej;
- wykorzystanie wojsk chemicznych we wszystkich etapach operacji /działań bojowych/, miejsca w ugrupowaniu operacyjnym /bojowym/;
- planowane rubieże /rejon/ prowadzenia zabiegów specjalnych;
- siły i środki wojsk chemicznych przewidywane do działań w składzie grup /oddziałów/ ewakuacyjno-ratunkowych
- stan zaopatrzenia w sprzęt i środki chemiczne wojsk, wielkość zapasów ruchomych ich urzutowanie, terminy nagromadzenia i kolejność zaopatrywania;
- celowość i użycie własnej broni jądrowej i chemicznej i środków dymnych w aktualnych i przewidywanych warunkach meteorologicznych;
- rubieże bezpieczeństwa podczas użycia własnej broni chemicznej.

1.2.1.5. W okresie planowania operacji /działań bojowych/

W okresie planowania operacji /działań bojowych/ praca Szefostwa Wojsk Chemicznych /Szefa Zabezpieczenia Chemicznego/ polega na: 1. Określaniu zakresu i sposobu wykonania przewidywanych przedsięwzięć OPBMAR i ochrony przed środkami zapalającymi realizowanych przez wojska chemiczne lub przy ich współudziale. 2. Określaniu niezbędnych do tego sił i środków oraz . współudział przy opracowaniu przez sztab odpowiednich dokumentów bojowych.

Szefostwo Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ opracowuje w tym czasie następujące dokumenty bojowe:

- mapę przewidywanych zniszczeń, skażeń i pożarów;
- plan użycia /wykorzystania/ wojsk chemicznych;
- plan zaopatrzenia wojsk w sprzęt i środki wojsk chemicznych;
- zarządzenia bojowe i wytyczne niezbędne do kierowania realizacją przedsięwzięć OPBMAR wykonywanych przez wojska chemiczne i działaniem /wykorzystaniem/ wojsk chemicznych.

1.2.1.6. Mapę przewidywanych zniszczeń i skażeń wykonuje SOAS.

stanowi ona pomocniczy dokument planowania, obrazujący prawdopodobną sytuację w pasie działania na całą głębokość zadania. Na mapie tej przedstawia się:

- przewidywane rejony, czas, moc i rodzaj uderzeń jądrowych, obiekty, czas i rodzaj środków trujących stosowanych przez nieprzyjaciela;
- rubieże i rejony zapór jądrowych, inżynieryjno-chemicznych i chemicznych;
- aktualne i prognozowane warunki meteorologiczne;
- trwałość i zasięg środków trujących i ich par;

- prognozowaną sytuację pożarową;
- granice stref /rejonów/ prognozowanych skażeń uwzględniających aktualne i prognozowane warunki meteorologiczne;
- prawdopodobne dawki napromienienia i stopień skażenia promieniotwórczego w przypadku przekroczenia przez wojska tych stref /rejonów/ w różnym czasie po wybuchach jądrowych;
- warunki bezpieczeństwa wojsk w czasie użycia własnej broni jądrowej i chemicznej.

1.2.1.7. Plan użycia /wykorzystania/ wojsk chemicznych stanowi część planu operacji /działań bojowych/ i jest zasadniczym dokumentem planowania Szefostwa Wojsk Chemicznych /Szefa Zabezpieczenia Chemicznego/.

Przedstawia się w nim graficznie wszystkie uzgodnione, planowane i przewidywane przedsięwzięcia OPBMAR i ochrony przed środkami zapalającymi wykonywane przez wojska chemiczne szczegółowo na okres wykonania zadania bliższego operacji /zadania dnia/ i w formie ogólnej na dalsze etapy działań.

Na szczeblach oddział - związek taktyczny plan opracowuje się jako mapę roboczą Szefa Zabezpieczenia Chemicznego.

Plan użycia /wykorzystania/ wojsk chemicznych jako część składową planu operacji /działań bojowych/ podpisują Szef Sztabu i Szef Wojsk Chemicznych a zatwierdza dowódca.

Na planie wrysowuje się:

- linie rozgraniczenia;

- ogólny zarys ugrupowania operacyjnego /bojowego/ i zadania w formie nie ujawniającej podstawowych elementów decyzji;
- główne kierunki, ważne rejony i drogi zabezpieczane działaniem wojsk chemicznych;
- rozmieszczenie, kierunki i rejony przegrupowania oraz zadania wykonywane przez wojska chemiczne na całą głębokość operacji /działań bojowych/ ze szczególnym planowaniem na głębokość zadania bliższego /zadania dnia/;
- przedsięwzięcia ochrony przed skażeniami i środkami zapalającymi realizowane przez wojska w różnych etapach operacji /działań bojowych/;
- warunki bezpieczeństwa wojsk podczas własnych uderzeń BMR.

Uzupełnienie planu użycia /wykorzystania/ wojsk chemicznych są tabele zbiorcze różnego rodzaju kalkulacji, opisy i materiały z zakresu materiałowo-technicznego zabezpieczenia wojsk w sprzęt i materiały chemiczne oraz dane oceny sytuacji skażeń.

W trakcie wykonania planu użycia /wykorzystania/ wojsk chemicznych Szefostwo Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ uzgadnia planowane przedsięwzięcia z pionami operacyjnym i rozpoznawczym Sztabu oraz Szefostwami /Szefami/ rodzajów wojsk i służb a w szczególności z:

- Szefostwem Wojsk Inżynieryjnych /szefem saperów/;
- Szefostwem Łączności /Szefem Łączności/;
- Szefostwem Wojsk Rakietowych i Artylerii;
- Sztabem Kwatermistrzostwa /Zastępcą dowódcy d/s techniki i zaopatrzenia/.

1.2 1.8. Zarządzenia Szefa Wojsk Chemicznych /Szefa

Zabezpieczenia Chemicznego/ obejmują opracowanie:

1. Zarządzeń bojowych dla związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/ wynikających z zadań przedstawionych na planie użycia wojsk chemicznych .

2. Część zarządzenia OPBMAK dotyczące przedsięwzięć realizowanych i wykonywanych przez wojska chemiczne, które obejmują;

- system obserwacji skażeń i parametrów wybuchów jądrowych;
- system rozpoznania skażeń.

Siły i środki oraz czas realizacji:

- system i zasady prowadzenia kontroli dozymetrycznej ;
- metody przekraczania /działania/ stref /rejonów/ skażeń i pożarów;
- dopuszczalne dawki napromieniowania w różnych etapach operacji /działań bojowych/;
- likwidacja skażeń;
- siły i środki wydzielane w skład GER;
- system zaopatrywania w sprzęt i środki chemiczne.

3. Opracowanie wytycznych dla podległych Szefów

Wojsk Chemicznych /szefów zabezpieczenia chemicznego/ wyjaśniające zasady realizacji przedsięwzięć OPBMAK z zakresu ochrony przed skażeniami i środkami zapalającymi w toku operacji /działań

bojowych/ i regulujących taktyczno-techniczne szczegóły związane z realizacją nakazanych przedsięwzięć.

1,2 1.9 Równolegle z opracowaniem własnych dokumentów bojowych, Szefostwo Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego, współuczestniczy w opracowaniu dokumentów przez sztab:

- planu operacji na którym graficznie przedstawia się podstawowe elementy działania wojsk chemicznych oraz tekstualne dane do legendy planu w poszczególnych etapach działań obejmujące.
 1. Ogólne zadania wojsk chemicznych.
 2. Zadania, siły i środki rozpoznania skażeń.
 3. zadania, siły i środki likwidacji skażeń.
 4. Stan zaopatrzenia w sprzęt i środki chemiczne.
 5. Podział wojsk chemicznych w poszczególnych etapach operacji /działań bojowych/;
- dyrektywy operacyjnej / rozkazu bojowego/ określających zadania wojsk chemicznych;
- wytycznych bojowego zabezpieczenia działań z zakresu ochrony przed skażeniami i środkami zapalającymi w związkach taktycznych /oddziałach, pododdziałach/.

1.2 1.10 Organizacja współdziałania Szefostwa Wojsk Chemicznych /Szefa Zabezpieczenia Chemicznego/ z komórkami sztabu i sztabami /szefami/ rodzajów wojsk w zakresie przedsięwzięć OPBMAH realizowanych przez wojska chemiczne w operacji

/działaniach bojowych/, polega na uzgodnieniu sposobów realizacji planowanych przedsięwzięć, określeniu niezbędnych sił i środków oraz czasu ich wykonania.

W tym celu Szefostwo Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ uzgadnia:

- z pionem operacyjnym: system i sposoby powiadamiania wojsk o zagrożeniu skażeniami i skażeniach; zasady współpracy z SOAS; drogi przesunięcia /przegrupowania/ wojsk; przeprawy na przeszkodach wodnych i czas ich pokonania przez elementy ugrupowania operacyjnego /bojowego/ zabezpieczanych siłami wojsk chemicznych, sposoby przekraczania przez wojska stref skażeń; współdział wojsk chemicznych w likwidacji skutków uderzeń BMR; organizacja likwidacji skażeń; ugrupowanie wojsk chemicznych i ich przegrupowanie na całą głębokość operacji /działań bojowych/; wykorzystanie dymów;
- z Szefostwami Wojsk Inżynieryjnych /szefami saperów/ organizację rozpoznania i likwidacji skażeń w rejonach przepraw; sposoby współdziałania podczas rozpoznania przekraczania zapór min jądrowych oraz zapór inżynieryjno - chemicznych; prognozowania i oceny zmian terenu po uderzeniach jądrowych;
- z Sztabem Kwatermistrzostwa /zastępcą dowódcy d/s techniki i zaopatrzenia/; rozmieszczanie w rejonie tyłów składów chemicznych i warsztatów naprawczych oraz sposoby ich przegrupowania; drogi dowozu i

i ewakuacji i ich zabezpieczenie przez wojska chemiczne; system zaopatrywania wojsk w sprzęt i materiały chemiczne; ochrona urządzeń tyłowych przed skażeniami i środkami zapalającymi; działanie wojsk chemicznych na korzyść tyłów; sposoby wymiany skażonego umundurowania i oporządzenia podczas prowadzenia zabiegów specjalnych; zasady zbiórki porzuconego i uszkodzonego sprzętu i środków wojsk chemicznych;

- z zespołem planowania użycia BMR podczas planowania pierwszego uderzenia /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ uzgadnia: rubieże i cele naziemnych uderzeń jądrowych; cele do niszczenia /obezwładnienia/bronią chemiczną z równoczesnym użyciem broni jądrowej oraz określa - niem rodzajów amunicji chemicznej i środków trujących; prognozowane strefy zniszczeń i pożarów w pasie działania po wykonaniu planowanych uderzeń; wpływ przewidywanych skażeń i pożarów na działanie nieprzyjaciela i możliwość działania wojsk własnych w rejonach /strefach/ uderzeń; rubieże bezpieczeństwa wojsk własnych w przewidywanych /prognozowanych/ warunkach meteorologicznych i terenowych; dawki na - promieniowania i możliwy stopień utraty zdolności bojowej w przypadku pokonywania stref skażonych w różnym czasie po wykonaniu uderzeń; warunki meteorologiczne i terenowe w rejonach planowanych uderzeń BMR oraz ich wpływ na rozmiary skażeń i pożarów

1.2.1.11. W toku przygotowania i prowadzenia operacji /działań bojowych/ w warunkach zagrożenia ale bez użycia BMR, praca i czynności Szefostwa Wojsk Chemicznych /Szefa Zabezpieczenia Chemicznego/ polegają na realizacji przedsięwzięć organizacyjno-profilaktycznych okresu planowania i sprowadzają się do utrzymania w gotowości do działań w warunkach skażeń Wojsk Chemicznych. Kontroli właściwej realizacji nakazanych zadań przez związki /oddziały i pododdziały/.

Podstawowymi kierunkami działania są:

- prowadzenie ciągłej oceny zagrożenia wojsk uderzeniami BMR. Osiąga się przez ścisłą współpracę z pionem rozpoznania w zakresie śledzenia przygotowań nieprzyjaciela do użycia BMR. Analizę rozmieszczenia środków przenoszenia i ich taktyczno-technicznych możliwości. Bieżącą znajomość etapów i sposobów działania wojsk własnych w określonych warunkach atmosferycznych i terenowych. Prowadzeniu przez SOAS aktualnej mapy przewidywanych skażeń i zniszczeń;
- utrzymanie w pełnej gotowości sprawnie działającego systemu wykrywania, powiadamiania i informowania o skażeniach zagrożonych elementów ugrupowania. Osiąga się przez doprowadzenie obowiązujących sygnałów powiadamiania do najniższych ogniw organizacyjnych w pododdziałach. Prowadzenie ciągłej obserwacji skażeń w sieci posterunków ogólnowojskowych i specjalistycznych wojsk chemicznych. Zabezpieczenie warunków utrzymania wysokiej sprawności technicznej przyrządów i urządzeń rozpoznania skażeń w pododdziałach. Kontrolę działania systemu oraz ścisłe współdziałanie w realizacji tych zadań z pionem operacyjnym sztabu i sztabami /Szefostwami, Szefami/ rodzajów wojsk.

- zbiór i analiza informacji o dyscyplinie chemicznej i przygotowaniach przeciwnika do użycia BMR i działania w warunkach skażeń. Osiąga się przez włączenie pododdziałów rozpoznania skażeń w skład elementów rozpoznawczych. Studiowanie danych z rozpoznania, zdobytego sprzętu i materiałów oraz danych z przesłuchiwania jeńców. Periodyczne składanie zapotrzebowań na dane z rozpoznania;
- utrzymanie w pełnej gotowości do działań oraz kierowanie wojskami chemicznymi osiąga się przez stawianie konkretnych zadań, prowadzenie kontroli ich wykonania. Pełne materiałowo-techniczne zabezpieczenie;
- materiałowo-techniczne zaopatrzenie wojsk w sprzęt i materiały chemiczne oraz utrzymanie ich w pełnej sprawności technicznej. Osiąga się przez bieżące uzupełnianie braków zużytego sprzętu i materiałów. Okresową kontrolę stanu technicznego środków ochrony przed skażeniami;
- utrzymanie wysokiej dyscypliny chemicznej wojsk drogą doskonalenia umiejętności działania na sygnały alarmu i zasad działania w warunkach skażeń.

4.1.1. W toku przygotowania i prowadzenia operacji /działań bojowych/ w warunkach użycia BMR i środków zapalających. Szefostwo Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ organizuje i realizuje przedsięwzięcia związane z oceną skutków uderzeń BMR, współdziała w likwidacji tych skutków, określa możliwości działania wojsk w warunkach masowych pożarów oraz rozległych i długotrwałych skażeń. Przedstawia dowódcy wnioski umożliwiające powzięcia właściwej decyzji.

Kolejność działań obejmuje:

1. Szybkie zebranie danych o miejscu, czasie i parametrach +
uderzeń BMR i środków zapalających.
2. Ocenę skutków uderzeń BMR nieprzyjaciela.
3. Powiadamianie wojsk o skażeniach lub zagrożeniu skażeniami +
/w przypadku uderzeń chemicznych, biologicznych i naziemnych
uderzeń jądrowych/.
4. Przedstawienie meldunku dowódcy z oceny strat, zniszczeń, +
skażeń i pożarów oraz propozycje sposobów działania wojsk w
zaistniałej sytuacji.
5. Złożenie meldunku Szefowi Wojsk Chemicznych /Szefowi Zabezpie-
czenia Chemicznego/ wyższego szczebla o uderzeniach BMR na
związki /oddziały, pododdziały/ i wykonywanych przedsięwzię-
ciach z zakresu likwidacji skutków tych uderzeń.
6. Zorganizowanie i kierowanie rozpoznaniem skażeń w pasie +
/rejonie/ działania.
7. Udział w opracowaniu planu likwidacji skutków uderzeń BMR +
nieprzyjaciela.
8. Organizacja i kierowanie wykonaniem zabiegów specjalnych. +
9. Organizacja materiałowo-technicznego zaopatrzenia w sprzęt +
i materiały chemiczne porażonych wojsk.
10. Kierowanie podległymi Szefostwami Wojsk Chemicznych /Szefami
Zabezpieczenia Chemicznego/.
11. Udział w ocenie efektywności wykonania naziemnych uderzeń
jądrowych i użycie własnej broni chemicznej oraz określeniu
warunków bezpieczeństwa wojsk własnych.

1. Szybkie zebranie danych o miejscu, czasie i parametrach uderzeń BMR i środków zapalających.

Zbiór i selekcja danych o punktach zerowych i parametrach wybuchów jądrowych /rejonach uderzeń chemicznych, biologicznych i środków zapalających/ w pasie /rejonie/ działania, dokonuje SOAS na podstawie meldunków posterunków obserwacji skażeń systemu wykrywania meldunków napływających do komórek sztabu, informacji sąsiadów i SOAS wyższego szczebla.

Ustalenie położenia pododdziałów, oddziałów i związków taktycznych, na które wykonano uderzenia lub, które znalazły się w strefach rażącego działania BMR, dokonuje się przez nałożenie wykonanego przez SOAS oleatu z wrysowanymi uderzeniami BMR i ich ocena na mapę aktualnego położenia w pionie operacyjnym lub sztabie oddziału. Czynności powyższe na szczeblu oddziału wykonuje osobiście Szef Zabezpieczenia Chemicznego na podstawie danych omówionych wcześniej i własnej obserwacji.

2. Ocenę skutków uderzeń BMR nieprzyjaciela dokonuje Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ na podstawie prognozowanej oceny strat, zniszczeń, pożarów i skażeń wykonanej przez SOAS, aktualnego położenia operacyjno-taktycznego w czasie uderzeń, uzupełnianych aktualnymi danymi z rozpoznania rejonów porażeń danymi z rozpoznania naziemnego "skażeń", inżynierskiego i innych oraz meldunków związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/.

W oddziałach wszystkie czynności związane z oceną i kalkulacjami wykonuje osobiście Szef Zabezpieczenia Chemicznego, wykorzystując do tego celu dowódcę plutonu chemicznego.

3. Powiadamianie wojsk o skażeniach lub zagrożeniu skażeniami /w wypadku uderzeń chemicznych, biologicznych i naziemnych uderzeń jądrowych/.

Dane do powiadamiania wojsk obejmujące rejon, związek taktyczny /oddział, pododdział/, czas i charakter zagrożenia

na podstawie kalkulacji SOAS przedstawia Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ osobiście lub przez Kierownika SOAS - komórkom pionu operacyjnego /St.pom.Szefa Sztabu d/s operacyjnych oddziału/.

Powiadamanie realizuje pion operacyjny dla podległych wojsk w sieciach dowodzenia i współdziałania a dublują go szefowie rodzajów wojsk dla bezpośrednio podległych im wojsk oraz przekazuje system powiadamiania OPL.

Komórki sztabu i szefów rodzajów wojsk informuje o aktualnej i przewidywanej sytuacji skażeń w pasie /rejonie/ działania oraz jej wpływie na wykonanie zadań w poszczególnych etapach operacji /działań bojowych/ SOAS okresowymi komunikatami o sytuacji skażeń. Podstawę informacji stanowią kalkulacje SOAS i komunikaty o skażeniach SOAS wyższego sztabu. Informowanie w sztabie realizuje się w systemie łączności wewnętrznej lub przez rozmnożenie oleatów z oceną z sytuacji skażeń.

4. Złożenie meldunku przez Szefa Wojsk Chemicznych /Szefa Zabezpieczenia Chemicznego/ dowódcy z oceny strat, zniszczeń, skażeń i sytuacji pożarowej oraz propozycje sposobów działania wojsk w zaistniałej sytuacji.

W meldunku przedstawia:

- ilościowe zestawienie uderzeń BMR, ich charakterystykę i obiekty uderzeń;
- ogólne, prognozowane straty wojsk /danego szczebla/ wyrażone w jednostkach bojowych /kp,kcz,bp itp/, ilościowe i procentowe straty ludzi i sprzętu bojowego oraz straty w podległych ZT, oddziałach;
- rejony zniszczeń, pożarów i skażeń w pasie /rejonie/ działania oraz ich wpływ na możliwości działania wojsk i obiektów tyłowych;

- związki taktyczne /oddziały/ wymagające przeprowadzenia zabiegów specjalnych.

W propozycjach meldunku przedstawia:

- sposób działania wojsk w zaistniałej sytuacji;
- sposoby prowadzenia rozpoznania skażeń /kto, kiedy, gdzie/;
- sposoby prowadzenia zabiegów specjalnych, niezbędne siły i środki, orientacyjny czas wykonania;
- sposoby lokalizacji pożarów;
- rejony wyjściowe dla działania GER oraz rejony wyprowadzenia ocalałych sił i środków;
- udział wojsk chemicznych w przedsięwzięciach likwidacji skutków uderzeń BMR;
- czas i sposoby zaopatrywania wojsk w sprzęt i środki chemiczne.

5. Złożenie meldunku Szefowi Wojsk Chemicznych /Szefowi Zabezpieczenia Chemicznego/ wyższego szczebla o uderzeniach BMR na związki /oddziały, pododdziały/ i wykonywanych przedsięwzięciach z zakresu likwidacji skutków tych uderzeń.

W meldunku przedstawia:

1. punkty zerowe /rejony uderzeń/ czas uderzenia, parametry wybuchów i obiekty uderzeń.
2. prognozowane /określone, stwierdzone/ straty i zniszczenia.
3. charakter działania ST /BB/.
4. sprawność ochronną środków ochrony przed skażeniami w stosunku do zastosowanych ST /BB/.
5. warunki meteorologiczne w czasie uderzeń.
6. kierunek i prędkość rozprzestrzeniania się obłoku /par/ skażonego powietrza.
7. aktualnie realizowane czynności i przedsięwzięcia przewidziane do wykonania w zaistniałej sytuacji.
8. wnioski, propozycje i prośby.

6. Zorganizowanie i kierowanie rozpoznaniem skażeń w pasie /rejonie/ działania. Zadania pododdziałom naziemnego i powietrznego rozpoznania skażeń stawia szef oddziału /wydziału, pom./ rozpoznania skażeń a podległym Szefom Wojsk Chemicznych /Szefom Zabezpieczenia Chemicznego/ osobiście Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/. W szczególnych przypadkach zadania na rozpoznanie skażeń podległym szefom może stawiać Szef Oddziału /wydziału, pom./ rozpoznania skażeń.
7. Udział w opracowaniu planu likwidacji skutków uderzeń BMR nieprzyjaciela. Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ opracowuje pierwszą część planu likwidacji skutków uderzeń BMR - zestawienie uderzeń i prognozowane straty po uderzeniach. Wykonując w tym celu przygotowane kalkulacje, prognozy i ocenę przedstawianą w meldunku dla dowódcy z uzupełnieniami kalkulacji SOAS. Współuczestniczy osobiście lub przez podległe komórki w opracowaniu trzeciej części planu likwidacji skutków. Określa siły i środki wojsk chemicznych, które należy i można wydzielić do realizacji kolejnych przedsięwzięć GER.
8. Organizacja i kierowanie /osobiście lub przez podległe komórki /pom./ wykonaniem zabiegów specjalnych przez organiczne lub przydzielone związki taktyczne, oddziały i pododdziały wojsk chemicznych, jako części składowej przedsięwzięć likwidacji skutków uderzeń BMR.

W przypadku, gdy zabiegi specjalne prowadzone są równocześnie w paru związkach taktycznych /oddziałach, pododdziałach/ Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ ustala wspólnie z pionem operacyjnym /sztabem oddziału i szefami rodzajów wojsk/ kolejność prowadzenia zabiegów. W tym celu Szefostwo Wojsk Chemicznych opracowuje harmonogram /grafik/ prowadzenia zabiegów specjalnych, w którym podaje się:

1. rejonu zabiegów i pododdziały wojsk chemicznych, które organizują poszczególne PZS.
 2. ZT /oddziały, pododdziały/ podlegające zabiegom.
 3. stany ilościowe żołnierzy i sprzętu bojowego podlegające zabiegom na poszczególnych PZS /organizacyjnymi pododdziałami lub elementami ugrupowania bojowego/.
 4. terminy rozpoczęcia i zakończenia zabiegów specjalnych dla poszczególnych ZT /oddziałów, pododdziałów/.
 5. siły i środki oraz sposoby ochrony i obrony rejonów PZS.
- Po zakończeniu prowadzenia zabiegów specjalnych, składa meldunek dowódcy lub Szefowi Sztabu.
9. Organizuje manewr sprzętem i materiałami chemicznymi zgodnie z wynikającymi potrzebami w zaistniałej sytuacji po uderzeniach BMR.

Manewr sprzętem i materiałami chemicznymi może stanowić:

1. uzupełnienie zniszczonego sprzętu i materiałów bezpośrednio ze składów sprzętu chemicznego z wykorzystaniem transportu kołowego lub powietrznego nawet bezpośrednio do porażonych wojsk.
2. przerzutu sprzętu i materiałów z zapasów ZT /oddziałów, pododdziałów/ znajdujących się poza strefą rażącego działania BMR.
3. kombinację dwóch wymienionych możliwości.

Ponadto ustala się z Sztabem Kwatermistrzostwa /zastępcą d/s techniki i zaopatrzenia/ sposoby zbiórki porzuconego lub uszkodzonego sprzętu i organizuje jego selekcję i remont. Sprzęt i środki chemiczne po remoncie /naprawie/ kieruje się do składów sprzętu chemicznego jako uzupełnienie zapasów ruchomych lub bezpośrednio do oddziałów.

10. Kierowanie podległymi Szefostwami Wojsk Chemicznych /Szefami Zabezpieczenia Chemicznego/.

Realizuje się przez:

1. szczegółowe informowanie Szefostw Wojsk Chemicznych /Szefów Zabezpieczenia Chemicznego/ o prognozowanej i rzeczywistej sytuacji skażeń i pożarów na kierunkach /w pasie lub rejonach/ działania.
2. wydanie wytycznych z praktycznym wskazaniem sposobów działania w strefach /rejonach/ skażeń, pożarów i zniszczeń.
3. określenie warunków prowadzenia kontroli dozymetrycznej.
4. informowanie o zadaniach realizowanych przez odwód wojsk chemicznych na korzyść podległych ZT /oddziałów, pododdziałów/.
5. bieżące uaktualnianie zadań z zakresu ochrony przed skażeniami i środkami zapalającymi.

11. Współudział w ocenie efektywności wykonania naziemnych uderzeń jądrowych i użycia własnej broni chemicznej oraz określaniu warunków bezpieczeństwa wojsk własnych.

Niezbędne kalkulacje przygotowuje SOAS.

Ocena obejmuje:

1. analizę warunków meteorologicznych i terenowych w pasie /rejonie/ działania oraz ich wpływ na użycie BMR.
2. ocenę efektywności użycia różnych typów ST na określone cele /obiekty/.
3. ocenę prawdopodobnej sytuacji skażeń.
4. niezbędny czas działania wojsk w środkach ochrony przed skażeniami oraz prawdopodobne rubieże nakładania i zdejmowania tych środków.
5. zakres i charakter przedsięwzięć organizacyjnych i profilaktyczno-taktycznych.

6. zadania dla działających wojsk i sposób ich doprowadzenia do wykonawców.

7. sygnały powiadamiania i dowodzenia.

8. zadania wojsk chemicznych i sposób ich wykonania.

Równoległe z wykonaniem powyższych czynności, Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ uzupełnia mapę roboczą danymi o uderzeniach BMR z prognozowaną i rzeczywistą sytuacją skażeń, położeniem wojsk w rejonach uderzeń i strefach skażeń oraz czynnościami i zadaniami realizowanymi przez wojska chemiczne.

Na mapę nanosi propozycje przedstawiane dowódcy w meldunku oraz te działania z zakresu likwidacji skutków uderzeń BMR, w których uczestniczą lub które zabezpieczają wojsk chemiczne.

1.2.12. Wydzielenie sił i środków wojsk chemicznych do likwidacji skutków użycia BMR.

Potrzeby i możliwości wydzielenia sił i środków wojsk chemicznych do likwidacji skutków na określonych szczeblach dowodzenia.

Na szczeblu oddziału /pz,pcz/ występuje organiczny pluton chemiczny w składzie:

- cztery drużyny rozpoznania skażeń;
- drużyna zabiegów specjalnych /trzy instalacje IRS/

W toku działań pluton organizuje:

- posterunek obserwacji skażeń przy SD /jedna drużyna rozpoznania skażeń/;
- posterunek obserwacji skażeń przy TSD /jedna drużyna rozpoznania skażeń/.

Jako odwód wojsk chemicznych w pz /pcz/ może znajdować się:

- dwie drużyny rozpoznania skażeń;
- drużyna /trzy instalacje IRS/ zabiegów specjalnych.

Odwód ten w całości może i powinien być wydzielony w skład GER. Możliwości tych sił są następujące:

a/ w zakresie rozpoznania skażeń;

- prowadzić rozpoznanie skażeń na dwóch drogach marszu lub w składzie dwóch elementów ugrupowania bojowego /dwóch podgrupach/ GER;
- prowadzić kontrolę dozymetryczną siłami jednej drużyny rozpoznania skażeń w czterech punktach kontroli dozymetrycznej przy równoczesnym działaniu jednej drużyny rozpoznania skażeń jako patrolu rozpoznania skażeń;
- prowadzić rozpoznanie jednego rejonu uderzenia jądrowego.

b/ w zakresie likwidacji skażeń i lokalizacji pożarów:

- działać całością sił /drużyna z.s/ w składzie podgrupy torowania i lokalizacji pożarów;
- działać zdecentralizowanie oddzielnymi instalacjami w składzie podgrup
 1. lokalizacji pożarów,
 2. odkażania i dezaktywacji,
 3. pomocy technicznej i ewakuacji sprzętu.

Siły i środki wojsk chemicznych dla likwidacji skutków uderzeń BMR na szczeblu pz /pcz/ pozwalają na ich wykorzystanie w składzie jednej grupy ewakuacyjno-ratunkowej. /GER/.

Na szczeblu związku taktycznego /DZ, DPanc/ dla realizacji zadań specjalistycznych występują pododdziały wojsk chemicznych o różnym przeznaczeniu. W ich skład wchodzi:

- stacja obliczeniowo-analityczna skażeń;
- kompania chemiczna;
- skład sprzętu chemicznego;
- warsztat naprawy sprzętu chemicznego;
- ponadto w eskadrze lotnictwa łącznikowo-rozpoznawczego, dwa śmigłowce przystosowane do powietrznego rozpoznania skażeń.

W pułkach zmechanizowanych i czołgów, pluton chemiczny o składzie podanym w pkt. 2.1.1.

W toku działań wojska chemiczne dywizji organizują:

- posterunek obserwacji skażeń przy SD dywizji - drrsk
- posterunek obserwacji skażeń przy WSD dywizji- drrsk
- patrol w składzie OZR dywizji - drrsk

Pozostałe siły i środki wojsk chemicznych znajdują się w odwodzie dywizji mogą być zaangażowane do działań w składzie GRE.

W tym celu mogą być wydzielone:

- pluton rozpoznania skażeń - trzy drask;
- drużyna instalacji IRS /3 szt./ z plutonu zabiegów;
- drużyna pomp motorowych /3 szt. M-800/ z plutonu zabiegów;
- drużyna zabiegów sanitarnych;
- ponadto można wykorzystać śmigłowiec przystosowany do powietrznego rozpoznania skażeń.

Wymienione siły i środki wojsk chemicznych, jako wydzielone w skład sił likwidacji skutków uderzeń BMR na szczeblu ZT /DZ, DPanc/ pozwalają na ich wykorzystanie w składzie 1-2 grup ratunkowo-ewakuacyjnych /GRE/. Możliwości tych sił są następujące:

a/ w zakresie rozpoznania skażeń:

- prowadzić powietrzne rozpoznanie 2-3 rejonów wybuchów jądrowych;
- prowadzić rozpoznanie skażeń trzech dróg marszu lub działać w składzie trzech elementów ugrupowania bojowego GER /trzech podgrupach/;
- prowadzić kontrolę dozymetryczną 360 ludzi lub 144 jednostki sprzętu bojowego w ciągu 1 godziny na 12 punktach kontroli dozymetrycznej;
- prowadzić rozpoznanie trzech rejonów skażeń chemicznych /biologicznych/.

b/ W zakresie zabiegów specjalnych i sanitarnych w ciągu jednej godziny czasu:

- zabiegi sanitarne 100 ludzi;
- dezaktywacje 42 jednostek sprzętu;
- odkażanie 18 jednostek sprzętu;
- odkażanie dróg skażonych ST:

Vx - do 1 km

iperyt- do 1,5 km.

c/ gaszenie /lokalizacja pożarów/ na froncie o szerokości do 500 m.

- Na szczeblach związków operacyjnych /armia ogólnowojskowa, armia pancerna/ dla realizacji zadań specjalistycznych występują związki taktyczne i pododdziały wojsk chemicznych:

- armijna stacja obliczeniowo-analityczna skażeń /ASOAS/;
- armijna brygada chemiczna /ABChem/;
- klucz śmigłowców powietrznego rozpoznania skażeń;
- polowy skład sprzętu chemicznego;
- samodzielna kompania remontu sprzętu chemicznego;
- pluton chemiczny zabezpieczenia stanowiska dowodzenia;
- kompania chemiczna RBA;
- trzy plutony remontu sprzętu chemicznego w armijnych batalionach ewakuacyjno-remontowych.

W skład sił i środków armii wydzielonych do likwidacji skutków uderzeń BMR lub sił podporządkowanych podległym ZT na czas likwidacji skutków mogą być wydzielone:

- 1-2 plutony rozpoznania skażeń;
- do batalionu zabiegów specjalnych;
- klucz śmigłowców rozpoznania skażeń;
- 1-2 plutony remontu instalacji specjalnych i remontu indywidualnych oraz zbiorowych środków ochrony przed skażeniami.

Wymienione siły i środki wojsk chemicznych pozwalają na ich wykorzystanie w składzie 2-3 armijnych grup ewakuacyjno-ratunkowych lub podporządkowanie ich 2-3 ZT dla prowadzenia likwidacji skutków.

Ogólne możliwości tych sił są następujące:

a/ w zakresie rozpoznania skażeń:

- prowadzić rozpoznanie 6-8 rejonów porażenia bronią jądrową;
- - prowadzić rozpoznanie skażeń 6-8 rejonów skażeń chemicznych /biologicznych/;

- prowadzić rozpoznanie skażeń 6-8 dróg marzu;
- prowadzić rozpoznanie skażeń 3-4 rejonów przeznaczonych do zajęcia przez ZT;
- prowadzić kontrolę dozymetryczną w ciągu 1 godziny 960 ludzi lub 384 jednostek sprzętu bojowego na 32 punktach kontroli dozymetrycznej.

b/ w zakresie zabiegów specjalnych i sanitarnych w ciągu 1 godziny czasu:

- zabiegi sanitarne - 1150 ludzi;
- dezaktywacja - 360-500 jednostek sprzętu bojowego;
- odkażanie - 216 jednostek sprzętu bojowego;
- odkażanie dróg skażonych ST:

Vx - 9 km /45000 m²/

iperyt - 18 km /90000 m²/

c/ gaszenie pożarów na froncie do 5 km.

1.2.2. Szefostwo wojsk inżynieryjnych /szef saperów/.

W okresie wypracowania decyzji przez dowódcę praca szefostwa wojsk inżynieryjnych /szefów saperów/ w zakresie OPBIMAR polega na określeniu prawdopodobnych skutków tych uderzeń.

Prognozowanie ma na celu przygotowanie danych do decyzji w kwestii sposobu pokonania przeszkód, które mają powstać po wybuchach broni jądrowej, a także odtworzenia zniszczonych zapór własnych i umocnień fortyfikacyjnych oraz uzyskania wody na potrzeby wojska.

Danymi wyjściowymi do prognozowania są:

- możliwości nieprzyjaciela w zakresie wykonania uderzeń bronią jądrową;
- wiadomości o ustawieniu min jądrowych w systemie zapór inżynieryjnych nieprzyjaciela;
- prawdopodobne /dogodne terenowo/ miejsca i obiekty, wykonania przez nieprzyjaciela uderzeń bronią jądrową;
- przypuszczalne promienie stref zniszczeń.

Przy prognozowaniu uwzględnia się szczególnie trudne warunki w jakich mogą znaleźć się wojska. Rozpatrując rejony i strefy prawdopodobnych zniszczeń, zwałów, zawałów i pożarów uwzględnia się rzeźbę terenu, gęstość i zdolność przepustową sieci drogowej, istnienie mostów, wiaduktów, tuneli i masywów leśnych oraz gęstość i charakter zabudowy miejscowości, a niekiedy ilość i jakość obiektów fortyfikacji polowej. Szczególną uwagę należy zwrócić na określenie zniszczeń w miejscach trudnych do obejścia.

Określając stopień zniszczenia budowli hydrotechnicznych ustala się prawdopodobne granice zalewów, poziom wody w rzekach /kanalach i zbiornikach/ charakter fali przy raptownym spływie wód oraz przekraczalność terenu po spłynięciu wody.

W zależności od prognozowania zniszczeń określa się orientacyjne rozmiary prac inżynieryjnych, a mianowicie:

- ilość potrzebnych objazdów stref zniszczeń i wykonywane na nich prace drogowe /budowa, odbudowa przepraw na przeszkodach wodnych/;
- prace niezbędne przy likwidacji skutków uderzeń /usuwanie zawałów, organizowanie nowych punktów poboru wody, zasypywanie lei itp/;
- możliwości i sposoby odtwarzania zapór inżynieryjnych i obiektów fortyfikacyjnych.

Sytuacje tę szefostwo wojsk inżynieryjnych /szefowie saperów/ przedstawiają na mapie /oleacie/ określając:

- rejony min jądrowych ze strefami zniszczeń po ich wybuchach;
- miejsca /rejony/ przewidywanych uderzeń bronią jądrową nieprzyjaciela, a w działaniach zaczepnych również własne uderzenia bronią jądrową ze strefami zniszczeń;
- przewidywane użycie organicznej kompanii wydobywania i oczyszczania wody /w zależności od szczebla/;
- dogodne objazdy i dodatkowe na nich prace inżynieryjne;
- przedsięwzięcia sprzyjające szybkiemu odtwarzaniu umocnień fortyfikacyjnych;
- przy każdym obiekcie środki wykonawcze oraz w przybliżeniu niezbędny czas.

Szefostwa wojsk inżynieryjnych /szef saperów/, biorąc pod uwagę przewidywane przez sztab użycie broni jądrowej, przygotowuje wnioski, w których określa:

- możliwe strefy zniszczeń i ilość prac niezbędnych do zapewnienia wojskom możliwości działania;
- siły i środki jakich należałoby użyć do likwidacji skutków uderzeń bronią jądrową z punktu widzenia zabez-

pieczenia inżynierskiego;

- warunki i możliwości pracy oraz potrzebny na jej wykonanie.

Aby czynności związane z planowaniem i organizacją likwidacji skutków uderzeń BMR były realne, szefostwo wojsk inżynierskich /szefowie saperów/ zapoznaje się z planem innych komórek i koryguje z nimi swoje wnioski. Na przykład z wydziału rozpoznawczego uzyskuje się dane dotyczące ilości i możliwości uderzeń przeciwnika, zaś z szefostwa wojsk chemicznych - przewidywane strefy skażeń i pożarów.

Działanie Szefostwa Wojsk Inżynierskich /szefów saperów/ od czasu uderzeń BMR do zakończenia likwidacji.

Szefostwo wojsk inżynierskich /szefowie saperów/ po wykonaniu uderzeń BMR przez przeciwnika zbiera dane z różnych źródeł a mianowicie: od komórek operacyjnej sztabu, z szefostwa wojsk chemicznych, od własnych oddziałów i patroli rozpoznawczych.

Zebrane dane o sytuacji po uderzeniach bronią masowego rażenia są w Szefostwie wojsk inżynierskich analizowane pod względem stanu i możliwości wojsk inżynierskich, oraz z punktu widzenia stopnia zniszczenia terenu i rozbudowy inżynierskiej, a szczególnie:

- strefy zniszczeń terenowych jak: zniszczenie dróg i mostów, pożary lasów i osiedli, zalewy rzeczne, zawały leśne;
- dogodne objazdy stref zniszczeń i miejsca prac dodatkowych dla umożliwienia objazdów oraz potrzebne siły i środki wykonania;
- miejsca dogodne do urządzenia nowych przepraw w miejscach zniszczonych oraz siły, środki i czas na ich wykonanie;

- miejsca ustanowienia nowych zapór minowych dla zamknięcia kierunków dogodnych do ataku broni pancernej przeciwnika w nowo powstałej sytuacji, siły i czas potrzebny do wykonania zadania. Problematyka oceny stopnia zniszczenia terenu nanoszona jest na mapę roboczą szefa wojsk inżynieryjnych /szefa saperów/.

Po opracowaniu wszystkich danych odnoszących się do wykonanych uderzeń szef wojsk inżynieryjnych /szef saperów/ melduje dowódcy propozycje, które powinny dotyczyć:

- obszaru objętego zniszczeniami i wynikającego stąd wpływu na działanie wojsk;
- możliwych i opłacalnych rejonów prac likwidacji skutków uderzeń BMR;
- sił i środków wojsk inżynieryjnych, które można użyć w tym czasie;
- zakresu prac i możliwości ich wymonania oraz czasu pracy.

Szefostwo wojsk inżynieryjnych /szefowie saperów/ współuczestniczy w kierowaniu akcją likwidacji skutków uderzeń BMR, ponosząc odpowiedzialność za włączenie do akcji odpowiednich sił i środków wojsk inżynieryjnych, które przeznacza się w zasadzie do wykonania zadań mających na celu usuwanie zawałów i torowanie dróg oraz urządzenie przepraw do rejonów, gdzie występują największe porażenia żołnierzy. Jednocześnie organizuje się działanie pododdziałów przygotowujących punkty wydobycia wody oraz zamykających zaporami minowymi luki powstałe w urugupowaniu bojowym i w systemie zapór inżynieryjnych. W wypadku gdy uderzenia bronią jądrową nie zerwały działań bojowych do likwidacji skutków uderzeń wyznacza się siły uprzednio planowane lub znajdujące się najbliżej rejonów likwidacji skutków uderzeń.

Szefostwo wojsk inżynieryjnych /szefowie saperów/ może też spotkać się z problemem użycia większości lub nawet całości sił inżynieryjnych do rozwiązania kompleksowego zadania likwidacji skutków uderzeń BMR. Może to nastąpić w razie niemożliwości kontynuowania zadania bojowego /w działaniach zaczepnych/ a trzeba będzie wszystkimi siłami rozpocząć likwidację skutków uderzeń. W takich wypadkach szefostwo wojsk inżynieryjnych /szefowie saperów/ będzie kierowało pracami wojsk inżynieryjnych likwidujących skutki uderzeń BMR w wyznaczonych rejonach /odcinkach pracy/.

Możliwości wydzielenia sił i środków wojsk inżynieryjnych do likwidacji skutków uderzeń BMR.

W zależności od szczebla dowodzenia możliwości wydzielenia sił i środków do likwidacji skutków uderzeń BMR będzie różna i tak:

W skład GAR pułku wydziela się: do plutonu saperów i plutonu inżynieryjno-drogowego tymi siłami można wykonać następujące prace:

- utorować drogę do rejonu porażenia lub wykonać objazd drogi zawałonej w tempie 1-3 km/h;
- wziąć udział w ugrupowaniu lub usunięciu zwałów lub zawałów w 1-2 rejonach porażenia przy pomocy materiału wybuchowego.

W skład GAR dywizji wydziela się 1-2 plutony saperów, pluton inżynieryjno-drogowy, drużynę maszyn ziemnych. Tymi siłami można wykonać następujące :

- utorować drogę do rejonu porażenia lub wykonać objazd tego rejonu w tempie do 3 km/h;
- wziąć udział w akcji ratowniczej w 3-4 rejonach porażenia;

Z wojsk inżynieryjnych armii i frontu do akcji likwidacji skutków wydziela się kompanię inżynieryjno-drogową, kompanię rozminowania, kompanię maszyn ziemnych, kompanię wydobywania i oczyszczania wody.

Tymi siłami można wykonać następujące prace:

- torować drogę do rejonu porażenia lub wykonać objazd tego rejonu w tempie do 3 km/h;
- torować drogę przez strefę zwałów w tempie do 3/km/h;
- odgarnięcie ziemi w ilości około 3000 m³/h;
- wykonać w ciągu do 12 godzin 3 głębinowych studni;
- oczyścić w ciągu 10 godzin 240 m³ wody z zanieczyszczeń;
- zbudować 18 płytkorurowych studni w ciągu 10 godzin;
- brać udział w ratownictwie w 8-10 rejonach porażen.

1. 2. 3. Szefostwo wojsk łączności /szef łączności/

1. 2. 3. 1. Planowanie łączności w przewidywaniu użycia BMR przez nieprzyjaciela.

Przy planowaniu łączności w przewidywaniu użycia BMR przez nieprzyjaciela, szef wojsk łączności /szef łączności/ /związku/ oddziału/ powinien prognozować /przewidywać/ skutki oddziaływania tej broni na system łączności danego związku /oddziału/. Pozwoli to na zaplanowanie odpowiednich zabiegów z zakresu ich likwidacji, a w połączeniu z danymi o miejscu, rodzaju i mocy faktycznych uderzeń, ułatwi podjęcie optymalnej decyzji do odtwarzania naruszonego systemu łączności.

Wychodząc z takich założeń, szef wojsk łączności /szef łączności/ związku /oddziału/ planując łączność - powinien:

- przewidzieć zapewnienie jej jednocześnie z kilku punktów dowodzenia /przynajmniej na najważniejszych kierunkach/;
- zapewnić możliwość szybkiego przejęcia dowodzenia wojskami /oddziału/ na wypadek wyeliminowania z walki jednego z punktów dowodzenia;
- zapewnić terminowe powiadamianie wojsk o zagrożeniu przed bronią masowego rażenia;
- przedsięwziąć środki zaradcze zapewniające maskowanie pracy środków i urządzeń łączności /zwłaszcza na punktach dowodzenia/ w celu uniemożliwienia nieprzyjacielowi wykrycia tych środków, a tym samym ustalenia rejonu rozmieszczenia danego punktu dowodzenia;
- przedsięwziąć środki zaradcze mające na celu ochronę sił i środków łączności przed oddziaływaniem BMR;
- wyznaczyć i przygotować odpowiedni odwód sił i środków łączności w celu stworzenia warunków do szybkiego odtworzenia naruszonego systemu łączności;

- stworzyć rezerwy materiałowo-techniczne dla uzupełnienia strat zaistniałych w wyniku uderzeń jądrowych;

- przewidzieć możliwość zapewnienia niezbędnej łączności przy posiadaniu ograniczonych sił i środków łączności.

Przy planowaniu łączności dowodzenia, należy dodatkowo przewidzieć:

- łączność z pododdziałami rozpoznania skażeń;

- łączność z oddziałami /pododdziałami/ wojsk inżynierskich, chemicznych, medycznych, ewakuacyjno-ratunkowych, przewidzianymi do wykonania specjalnych zadań;

- zapewnienie bezpośredniej łączności o dwa szczeble dowodzenia niżej;

- zapewnienie łączności ze związkami /oddziałami/ zbiorczymi na wypadek ich tworzenia.

Przy planowaniu łączności współdziałania należy przewidywać zmiany w ugrupowaniu operacyjnym/bojowym/ wojsk, które mogą zaistnieć w wyniku użycia BNR przez nieprzyjaciela oraz potrzeby zapewnienia uzgodnienia wysiłków wszystkich rodzajów wojsk biorących udział w odpięciu ataków nieprzyjaciela wykonanych w ślad za jego uderzeniami.

Przy planowaniu przedsięwzięć z zakresu ochrony sił i środków łączności przed bronią masowego rażenia należy mieć na uwadze, że środki/urządzenia/ łączności i ich obsługa podlegają niszczytelniejszemu oddziaływaniu tej broni w tym sensie, a często większym stopniu niż sprzęt bojowy innych rodzajów wojsk.

Planowanie przedsięwzięć z zakresu likwidacji skutków użycia BNR przez nieprzyjaciela.

Planowanie przedsięwzięć z zakresu likwidacji skutków użycia BNR stanowi integralną część planowania łączności na danym szczeblu dowodzenia.

Wszystkie przedsięwzięcia z tego zakresu winny być ujęte w odpowiednich dokumentach planu łączności/schematach łączności, kalkulacji

ojach sił i środków łączności oraz innych pomocniczych dokumentac
łączności/. W szczególności powinny być określone i ustalone tak
zagadnienia jak:

- węzeł/węzły/ łączności przewidziany do przejęcia funkcji
węzła łączności zniszczonego punktu dowodzenia;
- sposób utrzymania łączności ze związkami /oddziałami, pod
oddziałami/przez sztab podległego związku/oddziału, pododdziału/,
który został wyznaczony do przejęcia dowodzenia w wypadku zniszcz
nia sztabu przełożonego;
- kanały łączności przewidziane dla łączności z przełożonym,
podwładnymi i sąsiadami na wypadek przerw w podstawowych relacjach
łączności;
- terminy i kolejność odtwarzania poszczególnych relacji
łączności w zależności od ich ważności w procesie dowodzenia wojs
ni oraz wynikające stąd zadania dla oficerów szefostwa/pomocników
szefa łączności/, funkcyjnych łączności, odwodu sił i środków łąc
ności oraz innych pododdziałów przewidzianych do prac w ramach od
tworzenia systemu łączności i likwidacji skutków uderzeń BMR;
- niezbędne siły i środki łączności do ewentualnego wzmoc
nienia systemu łączności podległego związku/oddziału, pododdziału/
szczególnie na wypadek wyeliminowania z walki jego SD;
- sposób zapewnienia łączności dla potrzeb grupy operacyj
nej wydzielonej do kierowania akcją ratowniczą w rejonach porażenia;
- wykorzystanie warsztatów naprawczych sprzętu łączności;
- sposób materiałowo - technicznego zabezpieczenia oddzia
łów i pododdziałów łączności które uległy uderzeniu jądrowemu.

Zagadnienia z zakresu planowania przedsięwzięć likwidacji s
tków uderzeń BMR dotyczące szefów łączności podległych związków/od
działów/oraz dowódców oddziałów i pododdziałów łączności należy
ujmować w zarządzeniu łączności oraz zadaniach i wytycznych stawia
nych dowódcom tych oddziałów/poddziałów/.

1. 2. 3. 3. Możliwości wydzielenia sił i środków łączności
do likwidacji skutków uderzeń BMR.

Potrzeby wydzielenia sił i środków łączności do likwidacji skutków uderzeń BMR na poszczególnych szczeblach dowodzenia będą wynikały ze strat w siłach i środkach łączności zaistniałych w wyniku tych uderzeń oraz potrzeb dowodzenia wojskami w toku dalszych działań.

Możliwości wydzielenia sił i środków do likwidacji skutków uderzeń BMR uzależnione są od szczebla dowodzenia, dysponowanych sił i środków łączności na danym szczeblu dowodzenia, oraz zakresu ich zaangażowania w zorganizowanym systemie łączności.

Na szczeblu pułku mogą być wydzielone tylko pojedyncze środki wraz z obsługami /głównie radiostacje UKF/ oraz pododdziały wielkości drużyny, które mogą stanowić odwód szefa łączności i być użyte do częściowego uzupełnienia strat. Może być również tzw. "ukryta" rezerwa środków łączności. To znaczy, że dany środek /środki/ łączności znajdują się w eksploatacji, lecz w każdej chwili można go wykorzystać do innego celu /w innej relacji łączności/. Musi to być jednak zawczasu przewidziane i odpowiednio zaplanowane pod względem organizacyjnym.

Na szczeblu dywizji mogą być wydzielone zarówno pojedyncze środki i urządzenia łączności jak też pododdziały wielkości drużyny i plutonu. Ponadto wykorzystany może być drugi komplet aparatuwni węzła łączności /jeśli nie jest zaangażowany w czynnym systemie łączności/.

Na szczeblu armii i frontu może być wykorzystany drugi komplet węzła łączności /jeden z batalionów dowodzenia pułku łączności w całości lub /w zależności od potrzeb/ pojedyncze aparatuwnie węzła łączności. Ponadto mogą być wydzielone linie o pododdziały łączności z pułku radioliniowo-kablowego oraz samoloty i śmigłowce łącznikowe.

Odwód sił i środków łączności należy rozmieszczać w takim miejscu, które najłepiej byłoby go jak najwyżej wykorzystać.

Na szczeblu pułku odwód sił i środków łączności winien być rozmieszczony w odległości do 1,5 km od SD, na szczeblu dywizji do 3 km, na szczeblu armii /frontu/ 5-10 km.

Takie rozmieszczenie odwodów zapewni większe ich bezpieczeństwo w wypadku zniszczenia stanowiska dowodzenia oraz możliwość natychmiastowego użycia.

W każdym wypadku należy zapewnić łączność z dowódcą odwodu, co zapewni szybko postawienie zadania zgodnie z aktualnymi potrzebami.

Odcinek wydzielonych sił i środków łączności / w postaci odwodu/ przeznaczonych do likwidacji skutków uderzeń BMR, na każdym szczeblu dowodzenia należy stosować manewr siłami i środkami łączności w czynnym aktualnie systemie łączności oraz manewr siłami i środkami łączności różnych szczebli dowodzenia w ramach danego związku/oddziału/ w celu uzupełnienia strat w siłach i środkach łączności tych związków /oddziałów/które uległy uderzeniu jądrowemu. Poza tym, na każdym szczeblu dowodzenia/ w zależności od posiadanych możliwości/ powinna być utworzona rezerwa materiałowo-techniczna /głównie części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych/ jako zapas nienaruszalny przeznaczony wyłącznie do zaspokojenia potrzeb zwiększonej ilości remontów oraz uzupełnienia strat zaistniałych w wyniku uderzeń jądrowych.

1. 2. 3. 4. Odtwarzanie naruszonego dowodzenia środkami łączności

Po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela, szef wojsk łączności /szef łączności/ związku /oddziału/ winien dokonać należytej oceny skutków tych uderzeń na system łączności w celu podjęcia optymalnej decyzji co do realizacji przedsięwzięć mających na celu:

- odtworzenie naruszonego systemu łączności;
- dokonanie zabiegów sanitarnych i specjalnych w oddziałach i pododdziałach łączności.

W tym celu powinien on jak najszybciej zebrać informacje dotyczące:

- aktualnego stanu łączności na poszczególnych kierunkach, a zwłaszcza na kierunkach ze związkami /oddziałami/ na które wykonane zostały uderzenia jądrowe;
- aktualnego stanu łączności w podległych związkach /oddziałach, pododdziałach/, a zwłaszcza tych na które wykonane zostały uderzenia jądrowe;
- skutków uderzeń na oddziały, pododdziały, środki i urządzenia łączności własnego szczebla i podległych;
- ilości, położenia i aktualnego stanu ocalałych oddziałów i pododdziałów łączności.

Dane o aktualnym stanie łączności na poszczególnych kierunkach powinien on natychmiast przekazać dowódcy /szefowi sztabu/, szefom rodzajów wojsk i służb w celu zorientowania ich o możliwościach zebrania informacji o skutkach uderzeń na podległe im związki /oddziały, pododdziały/.

W oparciu o zebrane dane szef wojsk łączności /szef łączności/ związku /oddziału/ dokonuje oceny aktualnego stanu łączności i podejmuje decyzję co do likwidacji skutków tych uderzeń na system łączności w zaistniałej sytuacji.

Podstawą do podjęcia przez szefa wojsk łączności/szefa łączności/związku /oddziału/ decyzji w tym zakresie stanowi decyzja dowódcy związku /oddziału/ co do likwidacji skutków uderzeń RMR, a także opracowane uprzednio/prognostycznie/przedsięwzięcia z zakresu likwidacji skutków tych uderzeń na system łączności skorygowane o zebrane informacje co do faktycznych uderzeń i zaistniałych w ich wyniku strat.

W wyniku podjętej decyzji szef wojsk łączności/szef łączności/związku /oddziału/ powinien ustalić:

- kolejność i zakres odtworzenia naruszonego systemu łączności;
- potrzeby i zakres odtworzenia /lub uzupełnienia/ systemu łączności w podległych związkach/oddziałach/;
- możliwości odtworzenia systemu łączności we własnym zakresie, ewentualnie niezbędna pomoc ze strony przełożonego szefa łączności /jej charakter i zakres/;
- możliwość zapewnienia dowodzenia wojskami/pod względem łączności/ w toku dalszych działań;
- możliwość zapewnienia łączności dla potrzeb kierowania akcją ratowniczą w rejonach porażek;
- rodzaj i zakres prac awaryjno-ratowniczych w oddziałach i pododdziałach łączności oraz niezbędne siły i środki do ich realizacji;
- rejon rozwinięcia punktów zabiegów specjalnych oraz punktów zbiórki ewakuowanego sprzętu;
- stan zapasów materiałowych i sposób ich uzupełnienia;
- możliwość zachowania struktury organizacyjnej oddziałów/pododdziałów/łączności lub potrzeby ich reorganizacji;
- czas osiągnięcia gotowości bojowej przez poszczególne oddziały /pododdziały/ łączności;
- wykonawców odpowiedzialnych za realizację poszczególnych przedsięwzięć;
- przewidywany termin gotowości systemu łączności/po jego odtworzeniu/.

W pierwszej kolejności wysiłek szefa wojsk łączności/szefa łączności/związku/oddziału/ oraz dowódców oddziałów i pododdziałów łączności powinien być skierowany na odtworzenie systemu łączności oraz gotowości bojowej oddziałów i pododdziałów łączności.

Odtwarzanie systemu łączności / w zależności od szczegółu dowodzenia/ może przebiegać w następującej kolejności:

- ze związkami /oddziałami/ rakiet;
- ze związkami/oddziałami, pododdziałami/ będącymi w styczności z nieprzyjacielem;
- oddziałami/pododdziałami/ artylerii rozwiniętymi na SO;
- z przełożonymi;
- z węzłami łączności zapewniającymi uzyskanie okrężnych kierunków łączności;
- ze związkami /oddziałami/ drugiego rzutu i odwodami;
- z tyłami.

Przy odtwarzaniu systemu łączności należy przede wszystkim wykorzystać te jego elementy które ocalały po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela. Dużego znaczenia w takich przypadkach nabiera styczność osobista dowódców i oficerów sztabu z podwładnymi.

W razie zniszczenia węzła łączności stanowiska dowodzenia, jego funkcje winien natychmiast przejąć czynny węzeł łączności innego punktu dowodzenia /SO, ZSO, TSO/. Natomiast w razie wyeliminowania z walki wszystkich punktów dowodzenia danego związku/oddziału/, wówczas dowodzenie może być realizowane ze stanowiska dowodzenia jednego ze związków/oddziałów, pododdziałów/podległych. W tym wypadku węzeł łączności danego związku/oddziału, pododdziału/ powinien być wzmoconiony niezbędnymi siłami i środkami łączności, które/uwzględniając taką ewentualność/ powinny być zawsze na przygotowane.

W razie wyeliminowania z walki punktów dowodzenia podległych związków /oddziałów pododdziałów/ dowodzenie może przejąć sztab wyższy. W tym wypadku powinna być wzmoconiona/zaplanowana uprzednio/ łączność o dwa szczeble dowodzenia niżej.

Jednym z podstawowych czynników ułatwiających szybkie i sprawne odtworzenie naruszonego systemu łączności jest wykorzystanie odwodu sił i środków łączności.

Odwód sił i środków łączności należy wykorzystywać przede wszystkim do organizowania dodatkowych relacji łączności wynikających z aktualnych potrzeb dowodzenia, zmiany zniszczonych/ w wyniku uderzeń jądrowych/ sił i środków łączności/uzupełnienia elementów systemu łączności/, wzmocnienia/ w razie potrzeby/pododdziałów łączności podległego związku/oddziału, pododdziału/, organizowania nowych elementów systemu łączności/pomocniczych węzłów łączności, pośrednich stacji itp/.

Oprócz wykorzystania odwodu sił i środków łączności, w ramach odtwarzania systemu łączności należy stosować manewr siłami i środkami łączności w czynnym aktualnie systemie - na przykład:

- przechodzenie z jednego rodzaju łączności na drugi/przez co uzyskuje się zmianę dróg przesyłowych lub sposobu przekazywania informacji/;
- przechodzenie z jednego sposobu organizacji łączności na drugi bardziej odpowiadający w danej sytuacji lub wynikający z konieczności;
- wykorzystanie określonego środka łączności do pracy w kilku relacjach łączności /np wykorzystanie jednej radiostacji do pracy w kilku sieciach radiowych/;
- kilkukrotne wykorzystanie danego pododdziału /zespołu/ do wykonania niezbędnych prac;
- manewr siłami i środkami łączności w ramach całego związku /oddziału/ w celu uzupełnienia strat w siłach i środkach łączności tych związków /oddziałów, pododdziałów/które uległy uderzeniu jądrowemu.

Oprócz wymienionych wyżej form manewru mogą być stosowane inne w zależności od sposobu dowodzenia oraz ilości i stanu dysponowanych sił i środków łączności.

Odtworzony system łączności powinien zapewnić:

- otrzymywanie danych o położeniu i działaniu nieprzyjaciela i własnych oddziałów walczących;
- przekazywanie sygnałów powiadomienia/ostrzeżenia, alarmowania/ o zagrożeniu naziemnym i z powietrza do wszystkich podległych związków, oddziałów, pododdziałów;
- wymianę informacji pomiędzy elementami ugrupowania operacyjnego/bojowego/ danego związku /oddziału/ i sąsiadami;
- napływ informacji o stanie i położeniu obezwładnionych związków/oddziałów, pododdziałów/;
- kierowanie akcją awaryjno-ratunkową.

Jeśli system łączności związku/oddziału/został odtworzony w 50-60%, należy uważać, że dowodzenie wojskami może być realizowane bez większych trudności.

Odtwarzanie systemu łączności musi być prowadzone równolegle z odtwarzaniem gotowości bojowej oddziałów/poddziałów/łączności.

Czas i kolejność odtwarzania systemu łączności i gotowości bojowej pododdziałów łączności zależy przede wszystkim od stopnia iel. obezwładnienia oraz potrzeb pola walki. Czas ten - na poszczególnych szczeblach dowodzenia - winien ukształtować się w następujących granicach: w pułku do 1 godziny; w dywizji 1-1,5 godziny, w armii 2-3 godziny.

Zadania z zakresu likwidacji skutków uderzeń BNR powinny być przekazane wykonawcom/podległym szefom łączności, dowódcom pododdziałów i funkcyjnym łączności/ w możliwie najkrótszym czasie bez oczekiwania na ostateczną decyzję dowódcy w tym zakresie.

Zadania te - w formie krótkich zarządzeń i wytycznych - powinny być przekazywane sukcesywnie w miarę napływu informacji o aktualnym stanie łączności i poniesionych stratach w siłach i środkach łączności i mogą dotyczyć:

- rozpoznania ognisk najcięższego porażenia oraz stopnia skażenia ludzi i sp. zętu;
- sposobu nawiązania i utrzymania łączności w relacjach w których została ona naruszona;

- organizacji pierwszej pomocy medycznej oraz ewakuacji rannych;
- ustalenia rejonów niebezpiecznych oraz wprowadzenia do nich ocalałych pododdziałów i ewakuacji sprawnego technicznie sprzętu;
- przeprowadzenia częściowej dezaktywacji sprzętu i zabiegów sanitarnych;
- uzupełnienia pododdziałów /zatrój, obsługa/ lub formowania ich od nowa w oparciu o posiadany sprzęt oraz aktualny stan wyszkolenia /specjalności/ żołnierzy;
- realizacji dalszych zadań zgodnie z wytycznymi szefa łączności danej o związku /oddziału/.

Zadania te może przekazać szef łączności osobiście lub przez swoich pomocników wykorzystując do tego celu nie naruszone relacje łączności i określone kanały łączności.

W wypadku trudności przekazania zadań tą drogą, należy stosować wyjazdy oficerów szefostwa /wydziału/ łączności do wykonawców. Oficerowie ci powinni być w stanie postawić zadania zgodnie z decyzją dowódcy i wytycznymi szefa łączności. Winni być w stanie udzielić pomocy dowódcy oddziału/pododdziału/ łączności względnie szefowi łączności podległego związku /oddziału/ w organizowaniu likwidacji skutków uderzeń BMR.

Kontrolę przebiegu likwidacji skutków uderzeń BMR w zakresie odtwarzania systemu łączności i prowadzenia zabiegów specjalnych i sanitarnych w oddziałach i pododdziałach łączności prowadzi się w ramach kontroli organizowanej przez sztab związku/oddziału/. Propozycje co do potrzeb i możliwości prowadzenia takiej kontroli, szef łączności przedstawia uprzednio szefowi sztabu związku/oddziału/. Jej zakres powinien wynikać z aktualnych potrzeb i konieczności zapewnienia sprawnego i w jaknajkrótszym czasie przeprowadzenia likwidacji skutków uderzeń BMR, mając na względzie zapewnienie ciągłości dowodzenia wojskami.

1. 2. 4. Kwatermistrz

Kwatermistrz jest bezpośrednim organizatorem tyłów i ponosi pełną odpowiedzialność za organizację obrony tyłów przed bronią masowego rażenia. W tym zakresie ściśle współpracuje z szefem wojsk chemicznych /z szefem zabezpieczenia chemicznego/ i innymi szefami rodzajów wojsk i służb. Bierze udział w pracy sztabu nad opracowaniem zamierzeń w zakresie obrony wojsk i tyłów przed BMR oraz kontroluje ich wykonanie. Jest obowiązany: stale znać sytuację na kierunkach działań i w rejonach rozmieszczenia podległych związków taktycznych, /oddziałów/ i urządzeń, powstałą w wyniku użycia broni masowego rażenia; informować podległe wojska o uderzeniach jądrowych, strefach skażeń /zakażeń/ i **zniszczeń**, organizować czynność w zakresie OPBMAR, określa sposób rozśrodkowania jednostek tyłowych, ustala kolejność, zakres i termin inżynierskiej rozbudowy rejonów rozmieszczenia obiektów tyłowych; organizuje pracę oddziałów i urządzeń tyłowych w terenie skażonym /zakażonym/ i pokonywanie stref skażeń i zniszczeń /zakażeń/; kieruje pracami tyłów w zakresie likwidacji skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia, zapewnia dowóz jednostkom zaopatrywanym środków ochronnych i innych materiałów niezbędnych do OPBMAR, w ramach ogólnego dowozu zaopatrzenia; organizuje zaopatrywanie wojsk w umundurowanie i bieliznę impregnowaną oraz organizuje ponownie impregnowanie wymienionych przedmiotów zaopatrzenia mundurowego.

W rejonach, gdzie nie ma wody lub występują jej braki, kwatermistrz organizuje jej wydobycie i dowóz do dywizyjnych /pułkowych/ punktów wydawania wody.

1. Wynpracowanie decyzji zabezpieczenia tyłowego

Kwatermistrz oddziału /ZT, ZO/ podczas analizy zadania bojowego oraz oceny sytuacji tyłowej, uwzględnia w swych rozważaniach zagrożenie tyłów BMR. Celem tych rozważań będzie:

- określenie stopnia zagrożenia tyłów w poszczególnych okresach walki /operacji/;
- określenie prawdopodobnych strat w ludziach, w podstawowym sprzęcie technicznym oraz jakie mogą powstać straty środków materiałowych tak w podległych wojskach jak i w tyłach;
- jakie należy wykonać przedsięwzięcia mające na celu obronę przed BMR;
- określenie udziału tyłów /poszczególnych elementów tyłowych/ w likwidacji skutków uderzeń BMR.

Kwatermistrz po analizie zadania, ocenie sytuacji tyłowej oraz po uzgodnieniu z szefami rodzajów wojsk i służb zagadnień współpracy i współdziałania dotyczących zabezpieczenia tyłowego, przedstawia dowódcy propozycję decyzji tyłowej. Propozycje te będą dotyczyć, między innymi, także problematyki OPBMR; sposobu działania tyłów po zastosowaniu BMR oraz jakie zmiany należy wprowadzić w zakresie organizacji tyłów lub w systemie zabezpieczenia materiałowego, medycznego lub komunikacyjnego.

Dowódca po wysłuchaniu propozycji, w każdym wypadku winien akceptować:

- siły i środki tyłów, jakie należy przygotować do udziału w likwidacji skutków uderzeń BMR;
- miejsce rozmieszczenia wydzielonych sił i środków do grup ratowniczych;
- główny wysiłek tyłów w zakresie likwidacji skutków uderzeń oraz kolejność realizacji zadań;

- sposób odtwarzania systemu zabezpieczenia materiałowego, medycznego, komunikacyjnego oraz dowodzenia tyłami w razie jego dezorganizacji;
- sposób odtworzenia sił i środków tyłów własnych i niższego szczebla w wypadku zniszczenia lub obezwładnienia.

Zatwierdzony przez dowódcę sposób działania stanowi podstawę do opracowania planu zabezpieczenia tyłowego /planu organizacji tyłów, materiałowego i medycznego zabezpieczenia/, a w tym problematyki i zakresu przedsięwzięć OPBMR.

2. Planowanie zabezpieczenia tyłowego wojsk w działaniach bojowych

W planie zabezpieczenia tyłowego z zakresu OPBMR powinny znaleźć odzwierciedlenie następujące przedsięwzięcia:

- rozpoznania skażeń i zakażeń oraz powiadamianie jednostek i obiektów tyłowych o skażeniach i zakażeniach;
- rozśrodkowanie oddziałów /pododdziałów/ i urządzeń tyłowych oraz ich maskowanie;
- okresowa zmiana rejonów rozmieszczenia jednostek i obiektów tyłowych;
- przygotowanie dróg i inżynieryjne urządzenie rejonów zajmowanych przez obiekty tyłowe;
- zabiegi przeciwpidemiczne, sanitarno-higieniczne i specjalne profilaktyczne;
- kontrolę napromienienia i skażenia ludzi, techniki bojowej, środków materiałowych, wody i żywności;
- siły i środki tyłów wydzielane do likwidacji skutków uderzeń BMR, ich możliwości i miejsce rozmieszczenia w czasie działań bojowych;
- ustalenie rezerw do ewentualnego odtworzenia tyłów niższego szczebla;
- sposób wykorzystania zdolnych do działań sił i środków tyłów niższych szczebli w wypadku porażenia zabezpieczonych przez

- nie jednostek macierzystych;
- sposób realizacji przedsięwzięć z zakresu likwidacji skutków uderzeń BMR w razie wykonania ich na elementy tyłowe własnego szerebla;
- sposób kierowania tyłami w wypadku zniszczenia lub obezwładnienia KSD.

Planowane przedsięwzięcia z zakresu OPBMAR mogą każdorazowo różnić się pod względem treści oraz poruszanej problematyki. Będzie to uwarunkowane szereblem organizacyjnym, warunkami taktyczno-operacyjnymi, porą roku, możliwościami organizacyjnymi, materiałowymi, medycznymi itp.

Każdy szef służby /żywnościowej, mundurowej, mps, komunikacji, zdrowia i inni/ opracowują plany odcinkowe kierowania działalnością podległej służby. Stopień szczegółowości tych planów będzie zależał od szerebla organizacyjnego, posiadanych danych wyjściowych do planowania i w zależności jaki okres będzie objęty planowaniem. W planach szefów służb będzie między innymi uwzględniony problem OPBMAR.

W planach służby żywnościowej będzie się uwzględniać:

- sygnały powiadamiania;
- rejon zagrożony skażeniem lub zakażeniem;
- wpływ skażeń i zakażeń na możliwość eksploatacji zasobów miejscowych żywności i wody dla celów konsumpcyjnych;
- prawdopodobne straty posiadanych zapasów żywności i paszy;
- źródła pokrycia potrzeb materiałowych;
- planowany manewr zapasami materiałowymi w celu obniżenia skutków uderzeń BMR;

- prawdopodobny system zabezpieczenia wojsk w żywność po uderzeniach BMR;
- organizacja ewakuacji skażonej żywności;
- organizacja żywienia wojsk w rejonach skażonych.

W planach służby mundurowej zazwyczaj będzie się uwzględniać:

- sygnały powiadamiania;
- rejony zagrożone skażeniem lub zakażeniem;
- prawdopodobne straty zapasów sprzętu i materiałów mundurowych;
- źródła pokrycia bieżących potrzeb materiałowych oraz potrzeb wynikłych na skutek skażenia lub zakażenia, szczególnie umundurowania i bielizny;
- sposób wykorzystania jednostek służby mundurowej w wypadku użycia przez nieprzyjaciela BMR;
- sposób wykorzystania personelu służby mundurowej w wypadku organizacji grup ratunkowych;

W planach służby materiałów pędnych i smarów się uwzględnia :

- sygnały powiadamiania ;
- urzutowanie zapasów mps i prawdopodobne ich straty w polowych składach;
- zasadnicze i zapasowe źródła pokrycia potrzeb mps, tary i specjalistycznych środków transportu w wypadku zniszczenia wożonych zapasów mps;
- odtworzenie naruszonego systemu zabezpieczenia wojsk w mps;

W planach służby komunikacji wojskowej :

- sygnały powiadamiania ;
- prawdopodobne rejony i obiekty komunikacyjne narażone na uderzenia BMR;
- rozmieszczenie sił i środków zgodnie z prawdopodobnym ich wykorzystaniem do osłony technicznej komunikacji w najbliższym okresie;

- system łączności powiadamiania i kierowania jednostkami komunikacji wojskowej;
- ciągi komunikacyjne wraz z zapasowymi rejonami przeładunkowymi, miejscami dobudowy urządzeń komunikacyjnych, z podziałem sił i środków wyznaczonych do tego celu;
- źródła pokrycia potrzeb materiałowych ze szczególnym uwzględnieniem materiałów budowlanych ;
- możliwość wykorzystania zasobów miejscowych środków materiałowych, urządzeń technicznych oraz siły roboczej do odbudowy i budowy obiektów drogowych;
- porównanie potrzeb i możliwości produkcyjno-usługowych oraz wybór przedsięwzięć na których należy skupić wysiłek służby komunikacji wojskowej.

W planach służby zdrowia zazwyczaj uwzględnia się :

- sygnały powiadamiania ;
- prawdopodobne straty sanitarne wśród żołnierzy, ludności cywilnej a także jednostek medycznych;
- możliwości leczniczo-ewakuacyjne służby zdrowia na poszczególnych kierunkach działań bojowych lub rejonach gdzie służba zdrowia będzie musiała skupić swój wysiłek;
- podział sił i środków medycznych oraz zakres ich działania ze szczególnym uwzględnieniem zakresu pomocy medycznej, wykorzystania transportu sanitarnego, samochodowego, kolejowego, wodnego, powietrznego i innego;
- sposób odtwarzania systemu zaopatrywania wojsk w materiały i sprzęt sanitarny ;
- urzutowanie zapasów materiałowych użytku bieżącego oraz gromadzenie zapasów doraźnych /ilości/;
- organizację nieetatowych pododdziałów sanitarnych oraz odwodu medycznego.

Każda ze służb będzie prowadziła na bieżąco mapę roboczą

z uwzględnieniem bieżącej sytuacji taktyczno-operacyjnej oraz zadaniem bojowym na najbliższy okres. Oprócz wiadomości ogólnych na mapie powinny być uwidocznione obiekty lub rejony szczególnie zagrożone, elementy tyłowe danej służby szczebla niższego, przełożonego oraz własne.

3. Organizacja współdziałania

W ramach współdziałania ogólnego, służby kwatermistrzowskie będą miały swój znaczny udział, a zwłaszcza służba mundurowa, komunikacji wojskowej i służba zdrowia. Współdziałać one będą z innymi rodzajami wojsk i służb w procesie zapobiegania powstawaniu szkód od broni masowego rażenia i likwidacji jej skutków.

W zapobieganiu powstawaniu szkód od BMR udział służb tyłowych będzie wyrażał się w:

- ustalaniu stopnia skażenia lub zakażenia żołnierzy, zapasów materiałowych, źródeł wody, ludności cywilnej, zwierząt, płodów rolnych itp.;
- zaopatrywaniu w materiały niezbędne do prac związanych z zabiegami sanitarnymi i specjalnymi wobec ludzi i sprzętu;
- szkoleniu stanu osobowego z zakresu postępowania w warunkach oddziaływania BMR.

Szczególne role przypada służbie zdrowia, która będzie ściśle współdziałać w zakresie ochrony i obrony przed BMR ze służbą wojsk chemicznych, żywnościową, inżynieryjną i mundurową. Będzie ona skupiać się na:

- ukierunkowaniu pracy służby zdrowia co do obiektu, miejsca i czasu;
- wydzieleniu sił i środków do pracy w rejonie porażeń lub skażeń w ramach grupy ratunkowo-ewakuacyjnej;
- podział zadań wynikających z możliwości udziału w prowadzeniu zabiegów sanitarnych przez jednostki służby zdrowia;

- rozpoznaniu źródeł wody pitnej, /ustalenie jej przydatności oraz nadzór nad przydatnością gotowych i przygotowanych produktów do spożycia/;
- badaniu przydatności wody przeznaczonej do kąpieli wojsk;
- kontroli przydatności żywności i umundurowania do wykorzystania na potrzeby wojsk po zabiegach specjalnych;
- nadzór nad bezpieczeństwem żołnierzy przy obsłudze urządzeń podczas zabiegów sanitarnych i specjalnych.

Służba mundurowa będzie współdziałała ze służbą zdrowia, jak wspomniano wyżej oraz ze służbą chemiczną oraz dowódcami grup ratowniczych. Współdziałanie to będzie dotyczyć :

- ustalenia potrzeb materiałów mundurowych /umundurowania, bielizny osobistej, środków higieny/ na prawdopodobne kierunki działań poszczególnych grup ratunkowych względnie elementów chemicznych organizujących PZS;
- sposobu wykorzystania jednostek służby mundurowej takich jak łaźnie i pralnie polowe na punktach zabiegów specjalnych;

Służba komunikacji wojskowej będzie ściśle współdziałać z wojskami inżynieryjnymi w zakresie odbudowy lub budowy obiektów drogowych i dróg dla potrzeb tyłów i wojsk.

Organizatorem i koordynatorem współdziałania będą sztaby jednostek organizacyjnych.

4. Zadania i zasady działania tyłów w zakresie OPBMR podczas działań bojowych po uderzeniach jądrowych

Po uderzeniach bronią masowego rażenia zasadniczym przedsięwzięciem tyłów będzie udział w likwidacji skutków rażenia. Przedsięwzięcia te mogą być bardzo różnorodne i zależeć będą każdorazowo od charakteru skutków uderzeń. Uogólniając, zasadniczymi przedsięwzięciami tyłów po uderzeniach BMR będzie.

1. Zebranie danych o użyciu BMR przez npla oraz ocena skutków użycia tej broni.
2. Odtworzenie naruszonego dowodzenia tyłami.
3. Postawienie zadań wykonawcom odnośnie:
 - udziału w pracach ratunkowych ludzi w rejonach porażen;
 - zabiegów sanitarnych ludzi i specjalnych /dezaktywacja, odkażanie i dezynfekcja/ sprzętu i środków materiałowych;
 - odbudowa sieci komunikacyjnej a szczególnie dróg dowozu i ewakuacji i ważniejszych obiektów drogowych /mosty/;
 - odbudowa lub budowa nowych schronów i innych ukryć;
 - ustalenie nowych źródeł wody względnie oczyszczenie wody skażonej lub zakażonej oraz przywrócenie przydatności użytkowej produktom żywnościowym;
4. Dowóz środków materiałowych do jednostek zaopatrywanych ze szczególnym uwzględnieniem oddziałów /ZT, SO/, które utraciły swoje wożone zapasy na skutek uderzeń BMR.

5. Organizacji kwarantann skażonych oddziałów lub pododdziałów tyłowych.

Kwatermistrz lub jego zastępca po ustaleniu faktu wykonania uderzenia bronią masowego rażenia natychmiast przystępuje do wstępnej oceny sytuacji. Polegać ona będzie na ustaleniu: rodzaju, ilości i miejsca uderzeń, kto lub co mogło być celem uderzenia, prawdopodobne skutki uderzenia oraz co w związku z tym należy czynić.

Na podstawie pobieżnej oceny, kwatermistrz wydaje wstępne zarządzenia. Będą one dotyczyć: zbieranie dodatkowych, bardziej ścisłych danych, prognozowania skutków uderzeń przez poszczególnych szefów służb oraz przygotowania wniosków i propozycji odnośnie działalności swojej służby, nawiązanie łączności z zasadniczym stanowiskiem dowodzenia, a zwłaszcza z grupą operacyjną tyłów znajdującą się na SD lub oficerem kierunkowym /łącznikowym/ tyłów dla ustalenia przyjętego wariantu działania.

W międzyczasie na SD, dowódca grupy operacyjnej tyłów lub oficer kierunkowy tyłów uzgadnia z dowódcami i szefami rodzajów służb realizację podstawowych przedsięwzięć na rzecz porażonych wojsk. Uzgodnienia te będą dotyczyć : z szefem wojsk chemicznych - rejony rozwinięcia PZS oraz sposób wykorzystania łaźni i pralni polowych i potrzeby umundurowania dla potrzeb likwidacji skutków uderzeń BMR, a także, skład sił i środków chemicznych wydzielonych dla potrzeb tyłów; z szefem wojsk inżynieryjnych /saperów/ - podział zadań przy odbudowie dróg dowozu i ewakuacji, obiektów drogowych, przepraw dla potrzeb tyłów oraz ilość wydzielanych sił i środków inżynieryjnych do pracy w rejonie w strefie /obszarze/ tyłów; z szefem wojsk łączności - sposób odtwarzania naruszonego systemu łączności tyłów itp.

Po uzyskaniu informacji o ilościach, rodzajach i miejscu uderzeń BMR, stopnia porażen wojsk i decyzji dowódcy dotyczącej likwidacji skutków uderzeń dokonuje się korekty planów udziału tyłów w likwidacji skutków uderzeń BMR. Uściślenie planów będzie dokonywane w miarę napływu świeżych, bardziej konkretnych danych. Napływać one będą z SD, WSD lub od grup rekonensansowych w których będzie przedstawiciel tyłów /z grupy operacyjnej tyłów/. W wypadku obezwładnienia elementów tyłowych, rozpoznanie skutków uderzeń jest organizowane przez KSD. W rejon porażen jest kierowana grupa rekonesansowa, która ustala na miejscu skutki uderzenia, potrzeby sił i środków medycznych, technicznych i innych do realizacji przedsięwzięć z zakresu likwidacji skutków uderzeń BMR oraz miejsce rozwinięcia punktów medycznych. Grupa rekonesansowa tyłów może być przemianowana na grupę operacyjną, która będzie kierowała likwidacją skutków w rejonie porażen BMR.

Grupa operacyjna będzie mogła sprawnie wykonać postawione przed nią zadanie wówczas gdy otrzyma :

- siły i środki rozpoznania, łączności, chemiczne, zabezpieczenia medycznego, technicznego, itp;
- uprawnienia podejmowania decyzji w sprawach dotyczących likwidacji skutków uderzeń BMR;

oraz, zapewni się osłonę rejonu porażen przed wtargnięciem nieprzyjaciela naziemnego lub powietrznego.

Po uruchomieniu sił i środków wyznaczonych do likwidacji skutków uderzeń BMR kwatermistrz udaje się na SD w celu nawiązania osobistego kontaktu z dowódcą. Podczas spotkania z dowódcą kwatermistrz winien być przygotowany na zameldowanie: o stratach sanitarnych i materiałowych jakie powstały w wyniku porażen; siłach i środkach tyłów, które są zaangażowane przy likwidacji skutków uderzeń BMR oraz jakie siły i środki pozosta-

0710
komplety
przygot.

ją w odwodzie a które można będzie wykorzystać w wypadku ponownego napadu jądrowego lub chemicznego na wojska; jaki wywarło wpływ uderzenie na przebieg zabezpieczenia materiałowego, medycznego, komunikacyjnego wojsk oraz organizację i dowodzenie tyłami.

Organizatorem likwidacji skutków uderzeń BMR jest sztab ogólnowojskowy. Jego polecenia związane z likwidacją uderzeń obowiązują wszystkich zainteresowanych. Ze sztabu będą napływać dyspozycje określające co, ile, kiedy, w jakie miejsce, do czyjej dyspozycji, na jaki czas należy skierować.

Dla operatywnego kierowania procesem zabezpieczenia tyłowego podczas likwidacji skutków uderzeń BMR, spośród oficerów KSD celowym jest wyznaczyć odpowiedzialnego oficera lub grupę oficerów, którzy by się zajmowali tylko tym zagadnieniem, zaś pozostali oficerowie mieli by czas zajmować się bieżącym zabezpieczeniem tyłowym wojsk oraz wykonywali doraźne zadania związane z likwidacją skutków BMR w ramach swych kompetencji służbowych.

5. Potrzeby i możliwości wydzielenia sił i środków poszczególnych rodzajów służb

W procesie likwidacji skutków uderzeń BMR będą brały udział także jednostki służb komunikacji, mundurowej i innych.

a. Jednostki służby mundurowej

Jednostki służby mundurowej takie jak łaźnie i pralnie polowe w zupełności mogą brać czynny udział w likwidacji skutków uderzeń BMR. Jako reguła, będą one wykorzystywane na PZS.

O użyciu polowych pralni i łaźni do likwidacji skutków uderzeń BMR /Isu/EMR/ decydować będzie organ służby mundurowej lub jego przełożeni. Jako zasada, należy liczyć się, że wszystkie jednostki tego typu powinny być wykorzystane do

prac związanych z lsu/BMR ponieważ nie mają innych /w tym czasie/ pilnych zadań.

Każde polowe kąpielisko i pralnia będzie wymagała dostawy odpowiednio dużych dostaw środków higieny /mydło, soda lub innych środków zastępczych/ do pracy na PZS. Tymi zagadnieniami, tj. zaopatrywaniem będzie zajmowała się służba mundurowa zaś dowóz tego rodzaju zaopatrzenia będzie odbywał się w ogólnym systemie dostaw.

Łaźnie i pralnie polowe występują od związku taktycznego wzwyż. Możliwości wymienionych jednostek w ciągu 12 godz. są następujące:

a. łaźnie polowe

	na samocho- dzie	w namiotach
-przepustowość latem - żoł- nierzy	2200	1600
-przepustowość zimą - żołnie- rzy	1100	1600
- czas rozwinięcia	20'	2-3 godz.
- czas zwinięcia	10'	1 godz.
- fundusz wymiany bielizny osobistej	3500 kpl.	

b. pralnia polowa

- wydajność 100-120 kg bielizny na godzinę
- wydajność jednego samochodu pralniczego 300-350 kg bielizny na dobę
- zużycie wody 2800-3500 l/godz
- posiada fundusz wymienny 5000 kpl bielizny osobistej.

c. Jednostki służby komunikacji wojskowej.

Jednostki służb komunikacji są wykorzystywane do lsu/BMR powstałych w sieci komunikacyjnej .

Przedmiotem odbudowy w pierwszej kolejności będą:

Do użycia na obszarze tyłów frontu przeznaczone są brygady wojsk kolejowych. Brygada Drogowo-Eksploatacyjna, Brygada Mostowa, armijne bataliony drogowo-eksploatacyjne. Oddziały

te w warunkach likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej wykonują bardzo poważne zadania. Ich zadania i możliwości :

Brygada Wojsk Kolejowych /BWK/

Zadaniem BWK jest budowa i odbudowa mostów, linii kolejowych na obszarze frontu.

BWK może być wykorzystana również w systemie osłony technicznej sieci kolejowej frontu.

Możliwości BWK :

- budowa 60 mb mostu w ciągu doby /przy konstrukcji gotowej w 50 %/,
- odbudowa 3 km linii kolejowej zniszczonej w 80 % lub
- - odbudowa 5-6 km linii kolejowej zniszczonej w 50 %,
- odbudowa napowietrznej linii łączności 4-7 km na dobę lub
- odbudowa kablowych linii łączności 8-12 km/dobę oraz
- naprawa urządzeń zabezpieczenia ruchu pociągów na dwóch małych stacjach,
- odbudowa stacji naboru wody w czasie 3 dni,
- moc przerobowa maszyn ziemnych ok. 15 000 m³/dobę
- osłona techniczna 2-4 węzłów kolejowych oraz 2-4 mostów kolejowych.

Brygada Drogowo-Eksploatacyjna /BDE/

Zadaniem BDE jest przygotowanie, eksploatacja, utrzymanie i odbudowa dróg samochodowych na obszarze frontu.

Możliwości BDE :

- zorganizowanie czterech rejonów drogowo-eksploatacyjnych,
- rozwinięcie czterech kompletów punktów obsługi,
- rozwinięcie 17 punktów dyspozytorskich,
- rozwinięcie 36 punktów kontroli ruchu,
- rozwinięcie 216 posterunków regulacji ruchu,
- eksploatacja 1200 km dróg zasadniczych i kontrola doraźna około 2000 km dróg zapasowych.

Brygada Mostowa Frontu /BM/

Zadaniem BM jest budowa, odbudowa, wzmacnianie i osłona techniczna mostów na dużych przeszkodach wodnych.

Brygada w ciągu doby przy zastosowaniu w 50 % gotowych konstrukcji drewnianych lub stalowych składanych może wybudować lub zmontować następujące ilości mostów:

- składany most wysokowodny, jednokierunkowy pod obciążeniem 60 t - 160 mb,
- składany most niskowodny, jednokierunkowy pod obciążenie 60 t - 320 mb,
- składany most niskowodny, dwukierunkowy pod obciążenie 60 t - 200 mb.

Poza tym brygada może budować mosty drewniane niskowodne i wysokowodne oraz drewniane estakady i wiadukty.

Armijny Batalion Drogowo-Eksploatacyjny /abde/

Zadaniem batalionu jest eksploatacja i przygotowanie dróg samochodowych w wyznaczonej strefie tyłów armii.

Batalion może rozwinąć :

- 3 punkty dyspozytorskie,
- 6 punktów kontroli ruchu,
- 36 posterunków regulacji ruchu,
- eksploatować 180-240 km dróg.

c. Jednostki inżynieryjne

Zadania w zakresie rozbudowy inżynieryjnej rejonów rozmieszczenia tyłów realizowane są siłami i środkami kompanii maszyn ziemnych oddziałów roboczo-transportowych, kompanii inżynieryjnego zabezpieczenia polowych baz frontu i armii oraz pododdziałów /plutonów/ wchodzących w skład komend baz szpitalnych frontu.

Kompanie maszyn ziemnych oraz kompanie inżynieryjnego zabezpieczenia tyłów wykorzystuje się przede wszystkim do

rozbudowy rejonów rozmieszczenia składów amunicji, mps, sprzętu chemicznego, inżynieryjno-saperskiego, żywności itp.

Niezależnie od tego kompanie te należy wykorzystywać do budowy dróg dojazdowych i objazdowych, przygotowania placów i rejonów przeładunkowych, budowy schronów i ukryć.

Jak wynika z powyższego pododdziały te z powodzeniem będą wykorzystane do likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia.

W ramach tego przedsięwzięcia będą one dokonywały usuwania zawał i uszkodzonego transportu, oczyszczania i odbudowy dróg, gaszenia pożarów itp.

Działanie tych pododdziałów przewidywane jest w tym wypadku głównie w ramach organizowanych grup ratunkowo-ewakuacyjnych.

Niektóre możliwości pododdziałów:

Wyszczególnienie	Kompania maszyn ziemnych bat. rob.-transp.	Kompania inżynieryjnego zabezp. tyłów
Prace ziemne w ciągu godz. :		
- wykopy ziemne	1 560 m ³	1 100 m ³
- wykopy	600 m ³	300 m ³
- dojazdy /usunięcie ziemi/	1 400 m ³	1 200 m ³

RAMOWY PLAN DZIAŁANIA SIŁ I ŚRODKÓW TYŁÓW NA KTÓRE
ZOSTAŁY WYKONANE UDERZENIE BMR

Jednostka tyłowa na którą zostało wykonane uderzenie		Podstawowe elementy organizacyjne				Uwagi
Nazwa jedn.	Czas uderz.	Rejon /mp/ 3	Rejon pod- porządkowania 4	Rejon PZS 5	Siły i środki wyko- nujące zadania na rzecz obywateli 6	Zadania dla sił zdolnych do dzia- łania 7
1	2	3	4	5	6	7
						8

RAMOWY PLAN DZIAŁANIA SIŁ I ŚRODKÓW TYŁÓW WYDZIELONYCH
DO 1su/BMR

Nr i skład grupy wydzielonej do likwidacji skut- ków uderzeń BMR	Dane o uderzeniu BMR			Obezwładniony oddział, pod- oddział	Miejsce wy- konania za- dań	Tręść za- dania	Wykorzysta- nie sił i środków obez- władniowych oddziałów i pododdziałów	Uwagi
	Rejon ude- rzenia BMR	Czas wy- konania uderze- nia	Rodzaj uderze- nia, moc					
Nr 1								
Grupa kierowania								
-szef Wydż.Org.								
-drużyna łączno- ści								
-druż.chemiczna								
Grupa likwidacji								
- mbw								
- krem								
- itp.								
Nr 2								
Grupa kierowania								
-								
-								
-								
Grupa likwidacji								
-								
-								

Uwaga: plan wypełnia się po każdej zmianie sytuacji.

1.2.5. Szef służby zdrowia /starszy lekarz, lekarz/.

Począwszy od starszego lekarza /lekarza/ oddziału - wszyscy jego przełożeni po linii fachowej /szef służby zdrowia dywizji, armii, frontu/ muszą również planować działalność podległej służby zdrowia w zakresie obrony wojsk przed bronią masowego rażenia.

Szef służby zdrowia /starsi lekarze/ uczestniczą w pracach sztabu oddziału /związku taktycznego, operacyjnego/ w zakresie przygotowania odpowiednich zarządzeń dotyczących podległych pododdziałów, oraz wykonują zadania mające na celu:

- obronę i ochronę pododdziałów służby zdrowia i znajdujących się w nich porażonych;
- wydzielenie sił i środków służby zdrowia do grup ratunkowo-ewakuacyjnych/GRE/, które będą działać w rejonach masowych strat.

Starszy lekarz /szef służby zdrowia/ podaje do sztabu oddziału /związku taktycznego, operacyjnego/:

- jakie siły i środki mogą zostać wydzielone do pracy w ramach grupy ratunkowo-ewakuacyjnej;
- jaką pomoc od sztabu potrzebuje służba zdrowia dla ochrony własnych urządzeń;
- przedsięwzięcia sanitarno-higieniczne i sanitarno-przeciw-epidemiczne które muszą być wykonane w wypadku użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia;
- sposób likwidacji skutków napadu oraz
- wykaz żołnierzy /pododdziałów/, którzy ze względu na dotychczasowe napromienianie, nie mogą brać udziału w ramach GRE

Starszy lekarz /lekarz/ oddziału prowadzi systematycznie wykazy żołnierzy, którzy byli napromieniowani w poszczególnych dniach działań wojennych. Przekroczenie jednorazowej dawki napromieniania w wysokości 50 rentgenów nie pozwala na bezkarnie narażanie zdrowia żołnierza /np. kierowanie żołnierzy do pracy

w rejonie rażenia bronią jądrową. /Żołnierze, którzy otrzymali napromieniowanie 50 rentgenów mogą być ponownie narażeni /bez szkody dla zdrowia/ na działanie promieniowania jonizującego najwcześniej po upływie 3 miesięcy. Wielokrotne napromieniowanie mniejszymi dawkami promieniowania jonizującego nie powinno przekroczyć 100 rentgenów w ciągu kwartału. Maksymalna dawka napromieniowania nie powodująca objawów chorobowych nie powinna przekroczyć 300 rentgenów w ciągu roku.

Jednorazowe napromieniowanie żołnierzy w wysokości 100-150 rentgenów nie wykluczy natychmiast wszystkich porażonych z walczących szeregów, ponieważ objawy chorobowe mogą wystąpić dopiero po upływie jednej doby, po 1 dobie będzie wyłączonych z walki około 10% porażonych żołnierzy oraz następne 10% /porażonych po upływie 1-2 tygodni/.

Szef służby zdrowia /starszy lekarz/ musi w okresie poprzedzającym działania uwzględnić:

- przypuszczalne straty sanitarne od różnych rodzajów broni;
- możliwość wydzielenia sił i środków służby zdrowia do prac w ramach GRE;
- możliwość udzielenia pomocy medycznej /lekarskiej przez pułkowy punkt medyczny, kwalifikacyjnej - przez dywizyjny punkt medyczny/;
- potrzeby wzmocnienia służby zdrowia /przez organ nadrzędny służby zdrowia/;
- potrzebne siły i środki od dowódcy lub szefa tyłów /żołnierze do prac, samochody, sprzęt inżynierski/.

W przypadku jądrowym /chemicznym, biologicznym, starszy lekarz, szef służby zdrowia/ kieruje pracami ewakuacyjno-leczniczymi ^z podległych pododdziałów służby zdrowia i innych służb przydzielonych do składu GRE. Starszy lekarz powinien

posiadającymi siłami i środkami organizować ewakuację porażonych w rejonach masowych strat sanitarnych największy nacisk kładąc się na prowadzenie ewakuacji.

z rejonów rażenia B.R., organizować udzielanie pomocy medycznej w tych rejonach oraz:

- organizować rozpoznawanie sanitarno-epidemiczne, /ustalić rodzaj zastosowanych środków rażenia bronią biologiczną/;
- organizować wykonywanie koniecznych zabiegów sanitarnych /częściowych lub całkowitych/ w rejonach rażenia oraz w punktach medycznych;
- prowadzić niezbędne przedsięwzięcia izolacyjno-ograniczające zgodnie z zarządzeniem przełożonych;
- zapewnić kontrolę medyczną punktów odkażających żywność wodę itp/;
- kierować pracami ewakuacyjno-leczniczymi/ i zapobiegawczymi/ w rejonach rażenia bronią masowego rażenia.

Do stałych obowiązków starszego lekarza /lekarza/ oddziału należy wyposażenie żołnierzy w preparaty radioochronne i znoszące pierwotne objawy po napromienieniu, odtrutki i inne środki profilaktyczne. Na służbie zdrowia oddziału spoczywa również obowiązek wyposażenia podległych wojsk w indywidualne pakiety przeciwichemiczne.

Szef służby zdrowia armii /frontu/ daje podległym lekarzom - szefom służby zdrowia dywizji środki wzmocnienia ze składu odwodu medycznego armii /frontu/. Przed rozpoczęciem operacji można przydzielić do dywizji znajdującej się w pierwszym rzucie armii:

1-2-3 medyczne bataliony wzmocnienia,

1-2 grupy ogólnochirurgiczne / z oddziału zabezpieczenia medycznego armii/

1-2 grupy hospitalizacyjne /z kompanii hospitalizacyjnej/,

5-10 samochodów sanitarnych /z kompanii samochodów sanitarnych lub z oddziału zabezpieczenia medycznego armii/.

Wzmocnienie dywizji wyżej wymienionymi siłami pozwoli szefowi służby zdrowia dywizji na sprawne dokonywanie manewru

urządzeniami służby zdrowia. Zabezpieczenie rejonów rażenia BIR będzie ułatwione, a zakres pomocy medycznej będzie dostosowany do faktycznych potrzeb.

Przewiduje się, że broń masowego rażenia będzie stosowana nie tylko na związki taktyczne działające w pierwszym rzucie operacyjnym armii, lecz jednocześnie mogą być rażone jednostki wojskowe /związki taktyczne/ oraz urządzenia tyłowe znajdujące się z dala od wojsk walczących. Siły i środki szefa służby zdrowia armii są nieliczne i nie pozwalają na przydzielanie dużej ilości jednostek medycznych do jednego związku taktycznego. Pomimo dużych potrzeb^{x/}, szef służby zdrowia dywizji **otrzymać** może jako wzmocnienie medyczne najwyżej:

- 1-2 medyczne bataliony wzmocnienia,
- 1 grupę ogólnochirurgiczną,
- 1 grupę hospitalizacyjną.

Szef służby weterynaryjnej ZT organizuje przedsięwzięcia w zakresie ochrony zwierząt przed skutkami stosowanej BIR oraz kieruje wykonywaniem zabiegów weterynaryjnych w ogniskach rażenia. Ponadto do obowiązków jego należy:

- badanie mięsa i produktów mlecznych przeznaczonych na zaopatrzenie wojsk;
- kontrola stanu **zwierząt** znajdujących się w związku taktycznym /konie, krowy, psy/;
- kontrola paszy;
- leczenie zwierząt oraz
- zaopatrywanie podległych oddziałów w materiał **i sprzęt** weterynaryjny.

x/ dywizja która poniesie 20% strat sanitarnych potrzebuje do pełnego zabezpieczenia kwalifikowanej pomocy medycznej około 5 mbw.

W czasie wydzielania sił służby zdrowia do prac w ramach GRE szef służby zdrowia /starszy lekarz/ musi przeanalizować jakie pododdziały służby zdrowia są najmniej obciążone wykonywaniem zadań zabezpieczenia. Na szczeblu pułku zmechanizowanego jedynym pododdziałem służby zdrowia, który może być skierowany do prac w ramach GRE, jest drużyna sanitarna batalionu czołgów. W dywizji zmechanizowanej, szef służby zdrowia może wydzielić do dywizyjnej GRE plutony medyczne z pułku artylerii, pułku artylerii przeciwlotniczej, batalionu saperów lub batalionu łączności. Każdy z tych oddziałów może być zabezpieczany przez służbę zdrowia jednostek wojskowych, na korzyść których będą wykonywać zadania /pluton medyczny batalionu łączności zabezpiecza SD i dlatego nie powinien być kierowany do innych prac/.

Potrzeby i możliwości wydzielenia sił i środków do akcji likwidacji skutków po uderzeniach BIR.

Starszy lekarz /lekarz/ oddziału musi wyznaczać /przed rozpoczęciem walki/ część sił do grupy ratunkowo-ewakuacyjnej /GRE/. Przeważnie w pułku zmechanizowanym do prac w ramach GRE można wyznaczyć drużynę sanitarną batalionu czołgów, ponieważ jest ona najmniej zaangażowana w udzielaniu pomocy na polu walki /posiadany przez nią środek transportowy nie pozwala na nadążanie za nacierającymi po bezdrożach czołgami/.

Pododdział służby zdrowia wyznaczony do pracy w ramach GRE winien być wyposażony w dodatkowy materiał sanitarny przed rozpoczęciem działań, gdyż w czasie walki w wypadku zastosowania BIR należy natychmiast przystąpić do wyszukiwania porażonych w ogniskach masowych strat.

Dodatkowy materiał /sprzęt/ przeznaczony dla pododdziału medycznego wydzielonego do pracy w ramach grupy ewakuacyjno-ratunkowej powinien obejmować:

- 3-4 zestawy B-1 /opatrunki/;
- 2-3 zestawy B-2 /szyny/;
- 2 zestawy PChS /do odkażania po zastosowaniu BST/;
- 5 aparatów MBU /do wykonywania sztucznego oddychania/;
- 10 par noszy
- 1 torbę sanitarną i 1 pas noszowy /dla każdego sanitariusza.

Powyższy materiał powinien być przechowywany w kompanii medycznej.

Dla pododdziałów służby zdrowia wyznaczanych do pracy w ramach dywizyjnej grupy ratunkowo-ewakuacyjnej należy przewidzieć odpowiednio większą ilość materiału:

6-10 zestawów B-1

5-8 zestawów B-2

4-5 zestawów PCHS

10-15 aparatów A BU

40-50 par noszy

1 torbę sanitariusza i 1 pas noszowy /dla każdego sanitariusza.

Do dywizyjnej GRR wyznacza się pododdział służby zdrowia który jest mniej potrzebny w czasie walki /np można wyznaczyć do dywizyjnej GRR pluton medyczny paplot/. Materiał sanitarny jest przechowywany w batalionie medycznym - wyznaczony pododdział służby zdrowia pobiera go przed walką.

Na działanie służby zdrowia w rejonie rażenia GRR składa się:

1. odszukanie porażonego
2. udzielenie pierwszej pomocy
3. wywiezienie /wyniesienie/ poza rejon rażenia
4. udzielenie pierwszej pomocy lekarskiej /poza rejonem rażenia/
5. przygotowanie do ewakuacji do kolejnych etapów ewakuacji medycznej.

Na szczeblu grupy ratunkowo-ewakuacyjnej pułku zmechanizowanego wykonuje się tylko pierwsze trzy punkty, gdyż dalsze /udzielenie pierwszej pomocy lekarskiej, przygotowanie ewakuacji/ obciążają szefa służby zdrowia dywizji.

Możliwości drużyny sanitarnej GRR nie są duże. Przyjmuje się, że 2 sanitariuszy w ciągu jednej godziny może odszukać i wynieść nie więcej jak 4-5 porażonych. Drużyna sanitarna /4 sanitariuszy/ może w ciągu 1 godziny wynieść tylko 8-10 porażonych, to znaczy że wszyscy żołnierze GRR muszą być zaangażowani do wywożenia porażonych, gdyż siły służby zdrowia są niewystarczające.

Dywizyjna GRR działająca w ognisku masowym nie może angażo-

wad służby zdrowia do wynoszenia porażonych, gdyż zmniejszyłoby to zakres udzielanej pomocy medycznej. Porażonych winni dostarczyć inni żołnierze ze składu dywizyjnej GME oraz ze składu GME pułkowej. Rozwinięty etap ewakuacji medycznej /przy pomyslnych warunkach atmosferycznych może być pod gołym niebem/ jest w stanie udzielić pierwszej pomocy medycznej w pełnym zakresie około 40-60 porażonym ponieważ pracuje w nim tylko jeden lekarz. W celu udzielenia pomocy medycznej większej ilości porażonym należy udzielać pierwszej pomocy lekarskiej z ograniczeniem jej do wskazań decydujących o życiu /udzielanie tylko niezbędnej pomocy umożliwiającej przeżycie i ewakuację do następnego etapu ewakuacji medycznej/. Zawężając zakres pomocy medycznej - lekarz będzie w stanie zaopatrzyć prowizorycznie około 80-100 porażonych, lecz należy zdawać sobie sprawę z bardzo ograniczonej pomocy medycznej / przy dużym napływie porażonych pierwszą pomoc lekarską ze wskazań życiowych otrzymają tylko nieliczni porażeni/. Przy dużych stratach w jednym ognisku rażenia BMR celowym jest nieraz rozwijanie w pobliżu medycznego batalionu wzmocnienia ^{x/} - skracanie ramię ewakuacji oraz przyspiesza dotarcie porażonego do etapu gdzie będzie udzielona kwalifikowana pomoc medyczna w pełnym lub ograniczonym zakresie /czasem pierwsza pomoc lekarska w pełnym zakresie/. W sytuacji wykonania przez nieprzyjaciela masowych uderzeń BMR w jednym rejonie - szef służby zdrowia armii może prosić szefa służby zdrowia frontu o rozwinięcie oddziału bazy szpitalnej frontu w pobliżu rejonu masowych strat /odpada konieczność ewakuowania dużej ilości porażonych na znaczne odległości/.

/ możliwości udzielenia kwalifikowanej pomocy medycznej /w ciągu doby/ przez medyczny batalion wzmocnienia są następujące: 300 porażonym, którzy nie mieli udzielonej pomocy w pułkowym punkcie medycznym; do 500 porażonych - opracowanych wstępnie przez PPM/ zwiększyć możliwości udzielania pomocy w nbw można przez przydzielenie grup chirurgicznych z oddziału zabezpieczenia medycznego armii.

1.2.6. Szef służb technicznych

W zakresie CPBIAI dla służb technicznych wynikają m.in. następujące zadania:

a/ w okresie przygotowawczym lub organizacji działań /operacji/:

- przygotowanie sprzętu bojowego i pomocniczego do działań w warunkach stosowania BMR;
- przygotowanie odpowiednich zestawów remontowych /zespołów, podzespołów, części zamiennych i materiałów technicznych/ do remontu uszkodzonego sprzętu;
- prowadzenie instruktażowego szkolenia kierowców, załóg, obsług z zakresu posługiwania się urządzeniami zmniejszającymi skutki uderzeń BMR;
- szkolenie personelu technicznego wyznaczonego do grup ratunkowo-ewakuacyjnych - GRE; oddziałów ratunkowo-ewakuacyjnych - ORE i patroli rozpoznania technicznego;
- zaplanowanie wydzielenia w odpowiednim czasie sił i środków do likwidacji skutków uderzeń BMR;

b/ w okresie likwidacji skutków uderzeń BMR;

- wydzielenie sił i środków do likwidacji skutków uderzeń BMR i rozpoznania technicznego oraz postawienie im zadań;
- ewakuacja uszkodzonego sprzętu uzbrojenia i technicznego w pierwszej kolejności tego któremu grozi zniszczenie przez rozprzestrzeniające się pożary;
- remont uszkodzonego sprzętu;
- dostarczenie zestawów remontowych potrzebnych do remontu uszkodzonego sprzętu oraz odtworzenie zniszczonych zapasów materiałowo-technicznych;
- odtworzenie gotowości technicznej oddziałów i pododdziałów technicznych, remontowych i ewakuacyjnych w przypadku ich obczykdnienia.

*1 chw 10 alu - 1 chw
11-2000 2 0 P B m*

2.6.1. Zadania wykonywane przez służby techniczne w okresie przygotowawczym lub organizacji działań /operacji/

W celu zmniejszenia skutków uderzeń BMR oraz zapewnienia przeprowadzenia sprawnej ich likwidacji, określone przedsięwzięcia organizuje się w okresie przygotowawczym /organizacji/ do działań /operacji/. W tym zakresie należy na szczeblach ZT, armia, front nakazać w zarządzeniach /wytycznych/ technicznych a w oddziałach wykonać dokładne przygotowanie sprzętu do działań z użyciem BMR polegające na sprawdzeniu sprawności urządzeń p-atom, filtrowentylacyjnych, ppoż, do mocowania spycharek, szczelność pojazdów bojowych itp. Stwierdzone uszkodzenia i usterki należy bezwzględnie usunąć w celu uzyskania parametrów urządzeń przewidzianych odpowiednimi instrukcjami. Przygotowanie sprzętu do działań z użyciem BMR przeprowadza się na szczeblu pułku /oddziału/ wykorzystując do tych prac załogi i odpowiednich specjalistów rodzajów wojsk i służb /szczególnie specjalistów służby czołgowo-samochodowej, wojsk chemicznych i inżynierskich/. W razie potrzeby mogą być zaangażowani do pomocy odpowiedni specjaliści z oddziałów remontowych szczebli nadrzędnych. Do zabezpieczenia powyższych prac i do remontu wyszczególnionych urządzeń na wszystkich szczeblach należy posiadać odpowiednie narzędzia, niezbędniki uszczelniające i niezbędny asortyment części zamiennych i materiałów. Sprawne działanie w/w urządzeń oraz szczelność pojazdów w znacznym stopniu zabezpiecza przed skutkiem działania BMR, zmniejsza straty sanitarne i uszkodzenia sprzętu.

Straty i uszkodzenia sprzętu od działania BMR dzielimy wg charakteru uszkodzeń i wymaganego rodzaju remontu na :

- całkowite zniszczenie - straty bezpowrotne /sb/
- silne uszkodzenie - wymagające remontu kapitalnego /rk/
- średnie uszkodzenie - wymagające remontu średniego /rs/
- drobne uszkodzenie - wymagające remontu bieżącego /rb/

W celu zabezpieczenia prac remontowych należy posiadać na wszystkich szczeblach odpowiednie ilości specjalnych zestawów remontowych /zespołów, podzespołów, części zamiennych i materiałów technicznych/do poszczególnych rodzajów remontu sprzętu. Front powinien posiadać odpowiednie ilości zestawów remontowych do zabezpieczenia wszystkich rodzajów remontów, armie i ZT do

remontów średnich i bieżących, pułki i oddziały do remontów bieżących.

Straty i uszkodzenia sprzętu technicznego i uzbrojenie powstają na skutek działania fali uderzeniowej, cieplnej i świetlnej.

Promieniowanie przenikliwe wybuchu jądrowego powoduje ciemnienie przyrządów optycznych /soczewki, pryzmaty/, zmianę parametrów aparatury elektronicznej /półprzewodniki/ a nawet uszkodzenie radiostacji. Ponadto części wykonane z niektórych rodzajów stali stają się źródłem promieniowania gama i beta, ponieważ powstają w nich pod wpływem działania strumieni neutronów, substancje promieniotwórcze /promieniotwórczość wzbudzona/.

Dlatego biorąc pod uwagę charakter uszkodzeń powstałych od działania BMR, zestawy remontowe do poszczególnych rodzajów sprzętu technicznego winny m.in. zawierać: przyrządy optyczne, lampy próżniowe, półprzewodniki, kondensatory elektroniczne, anteny, oszklenia do pojazdów, reflektory, zbiorniki na paliwo, chłodnice, silniki, części układu bieżnego /a szczególnie gąsienice/, oprzyrządowanie zewnętrzne pojazdów bojowych itp.

W okresie przygotowawczym organizuje się instruktażowe szkolenie techniczne z załogami m.in. z zakresu posługiwania się i obsługi urządzeń zabezpieczających przed skutkami uderzeń BMR, jak również z zakresu sposobów likwidacji tych skutków przez organa remontowo-ewakuacyjne.

Zakres i formy tego szkolenia będą zależały między innymi od poziomu wyszkolenia stanu osobowego, jego doświadczenia w walce, posiadanego czasu na ten cel i konkretnej sytuacji.

Z zasady szkolenie instruktażowe należy prowadzić w formie zajęć praktycznych ze sprzętem z zakresu przygotowania do przewidzianych działań np. w pododdziałach GRE /ORE/.

W szkoleniu należy zwrócić szczególną uwagę na następującą pro-

blematykę :

1. Umiejętne prowadzenie przez kierowców pojazdów mechanicznych w różnych warunkach terenowych ze szczególnym uwzględnieniem pokonywania zapór i przeszkód naturalnych i sztucznych powstałych od wybuchów jądrowych oraz umiejętne pokonywanie terenu skażonego.
2. Praktyczne przygotowanie sprzętu, uruchomienie i posługiwanie się urządzeniami zabezpieczającymi przed BMR.
3. Sprawne przeprowadzenie częściowej dezaktywacji i odkażania sprzętu.
4. Praktyczne przeszkolenie z zakresu ratownictwa, ewakuacji i remontu.

W czasie wypracowywania decyzji przez dowódców / pułku - frontu / szefowie służb technicznych zastępcy dowódców opracowując propozycję zabezpieczenia technicznego działań przewidują m.in. wydzielenie sił i środków do likwidacji skutków uderzeń BMR.

W planach zabezpieczenia technicznego działań winny być przewidziane zapasowe siły i środki do zastąpienia pierwotnie wyznaczonych w wypadku ich zniszczenia.

Do likwidacji skutków BMR wydziela się następujące środki służb technicznych; ciągniki pancerne z dźwigami i lemieszami, ciągniki kołowe i gąsienicowe z zestawami ewakuacyjnymi, przyczepy niskopodwoziowe, ruchome warsztaty remontowe, aparaty spawalnicze, specjalne zestawy remontowe, szczególnie z częściami do podwozia i układów sterowania pojazdów mechanicznych oraz komplety gąsienic i ogumienia.

W/w środki ewakuacyjno-remontowe wydziela się z załogami.

Siły pionu technicznego wraz ze środkami wyznacza się do następujących pododdziałów GRE /ORE/; rozpoznania, torowania dróg i gaszenia pożarów, a głównie do pododdziału ratownictwa

technicznego i ewakuacji sprzętu.

Plany zabezpieczenia technicznego na wszystkich szczeblach powinny zawierać pododdziały /drużyny/ wyznaczone do GRE /ORE/, miejsce ich znajdowania się w toku działań, do jakich pododdziałów GRE /ORE/ wchodzi, zakres oczekiwanych zadań oraz stopień nazwisko i stanowisko dowódców tych pododdziałów.

Planując zabezpieczenie techniczne działań w warunkach stosowania BMR szefowie służb technicznych zastępcy dowódców wszystkich szczebli prognozują wielkość strat i uszkodzeń sprzętu i porównują z możliwościami remontowymi sił i środków jakie można wydzielić w danej sytuacji operacyjno-taktycznej do remontu tego sprzętu. W przypadku nie posiadania dostatecznej mocy remontowej zwracają się do przełożonego w pionie technicznym o pomoc w zakresie wykonawstwa remontów.

1.2.6.2. Zadania wykonywane przez służby techniczne w okresie likwidacji skutków uderzeń BMR

W całości działalności związanej z likwidacją skutków uderzeń jądrowych można wyodrębnić umownie dwa zasadnicze etapy zadań realizowanych przez służby techniczne. Do pierwszego etapu można zaliczyć :

- rozpoznania rejonu porażeni w zakresie wielkości strat i możliwości ratownictwa;
- ratownictwo oraz ewakuacja ludzi i sprzętu z rejonu porażen /obezwładnionego/.

Do drugiego etapu zaliczamy odtwarzanie sprawności technicznej sprzętu i gotowości bojowej pododdziałów.

Szczególny wpływ na powodzenie całej akcji ratowniczej będzie miał pierwszy etap. Powodzenie akcji ratowniczej będzie zależało od operatywności działania oraz wielkości sił i środków jakie można będzie wydzielić w danej sytuacji operacyjno-taktycznej do GRE /ORE/.

Wykonanie tych zadań musi być ze sobą ściśle zsynchronizowane w czasie i przestrzeni tak aby poszczególne etapy odpowiednio ze sobą zazębiały się bez przerw i przestojów.

W realizacji powyższych zadań winna być ścisła współpraca pomiędzy poszczególnymi rodzajami wojsk i służb.

W zakresie dezaktywacji i odkazania pojazdów oraz określania stopnia skażenia terenu i sprzętu współpracują ze sobą służby techniczne i wojska chemiczne z tym, że podstawowe czynności wykonują wojska chemiczne. Częściowe zabiegi specjalne /dezaktywacja i odkazanie/ będą wykonywały pododdziały we własnym zakresie wykorzystując posiadane zestawy do odkazania i dezaktywacji; IZS - indywidualny zestaw samochodowy, EZS - eżektorowy zestaw samochodowy, EZCz - eżektorowy zestaw czołgowy, PChW-013 do odkazania broni osobistej i wyposażenia oraz innej broni o powierzchni do 1 m^2 , IRS - instalacja rozlewcza na samochodzie. Do odkazania za pomocą w/w zestawów używa się wodnych roztworów podchlorynu wapniowego dostarczonego do wojsk w stanie suchym w pakietach PChW-3, PChW3E i PChW-40 /do IRS/. Do dezaktywacji za pomocą tych zestawów używa się wodnego roztworu proszku SF-6, dostarczonego do wojsk w pakietach SF-006 i SF-6 do IRS. Częściowa dezaktywacja sprzętu polega na usunięciu ciał promieniotwórczych z tych części sprzętu, które są dotykane przez załogę /obsługę/. Całkowitą dezaktywację przeprowadza się wtedy gdy istnieje konieczność obniżenia stopnia skażenia sprzętu do dopuszczalnych norm oraz przed przeprowadzeniem remontu.

Odkazanie sprzętu przeprowadza się wówczas gdy istnieje niebezpieczeństwo porażenia ludzi podczas wykorzystywania tego sprzętu.

W celu określenia wielkości strat i uszkodzeń sprzętu w rejonach wybuchów jądrowych oraz operatywnego udzielania pomocy

wojskom porażonym służby techniczne organizują patrole rozpoznania technicznego lub wydzielają siły i środki do patroli rozpoznawczych organizowanych przez inne rodzaje wojsk np. wojska chemiczne.

Patrole rozpoznania technicznego mogą być organizowane przez pion techniczny pułku, dywizji, armii i frontu w składzie 2-4 ludzi. Patrole przemieszczają się na motocyklach i samochodach osobowo-terenowych lub w przypadku terenu silnie skażonego na WZT-1 - wóz zabezpieczenia technicznego, WPT-Skot-wóz pogotowia technicznego. W wyniku rozpoznania w terenie patrole winny ustalić: drogi dojazdowe dla środków zabezpieczenia technicznego, ilość i rozmieszczenie uszkodzonego sprzętu oraz charakter jego uszkodzenia, stopień skażenia terenu i sprzętu, zakres potrzebnej pomocy technicznej w tym potrzebę prac remontowych układu bieżnego i sterowania, potrzebną ilość urządzeń wyciągowych, dźwigów itp., rejon zbiórki uszkodzonego sprzętu i drogi ewakuacji technicznej. Odholowują one od miejsc zagrożonych pożarem, wybuchem itp. w pierwszej kolejności sprzęt o szczególnym znaczeniu bojowym oraz bardziej wartościowy.

Patrole rozpoznania technicznego nawiązują bezpośredni kontakt i współpracują: z siłami zabezpieczenia technicznego szczebla niższego, patrolami rozpoznania skażeń, grupami rozpoznania inżynierskiego i oddziałami zabezpieczenia ruchu. Współpraca ta polega między innymi na ścisłym współdziałaniu w czasie rozpoznania oraz na ustaleniu zadań do wykonywania wspólnie z poszczególnymi rodzajami wojsk i służb.

Patrole rozpoznania technicznego mogą działać w ramach pododdziałów /grup/ rozpoznania wspólnie z innymi rodzajami wojsk i służb lub oddzielnie ale ściśle współdziałając z nimi.

Patrole rozpoznania technicznego wyznacza się na poszczególnych

szczeblach w następujących ilościach:

- w oddziałach ze służb technicznych i krem - 1
- w ZT ze służb technicznych i brem - 2
- w ZO ze służb technicznych i organów remontowo-ewakuacyjnych - 2-4

W okresie organizacji działań powiadamia się siły przewidywane do patroli rozpoznania technicznego o ich wyznaczaniu do rozpoznania technicznego, stawia się im w sposób ogólny zadania do wykonania, podaje się na jaki sygnał i na jakich środkach przystępują do działania oraz komu meldują dane z rozpoznania. Szefowie służb technicznych zastępcy dowódców odpowiednich szczebli na podstawie meldunków i informacji od niższych szczebli i sąsiadów, wzajemnej informacji między rodzajami wojsk i ze sztabu, precyzują zadania dla patroli rozpoznania technicznego określając rejon porażen, drogi dojazdu i rejony PZUS. Patrol może otrzymać zadanie rozpoznania rejonu porażen własnych oddziałów lub sąsiadów. Siły wyznaczone do rozpoznania technicznego skutków uderzeń. BMR do czasu rozpoczęcia rozpoznania działają w ugrupowaniu elementów zabezpieczenia technicznego i wykonują określone zadania remontowo-ewakuacyjne.

W ratownictwie oraz ewakuacji ludzi i sprzętu z rejonu porażen muszą ze sobą współdziałać elementy ratownictwa medycznego i technicznego w zakresie wydobywania rannych z pojazdów przewróconych, zaryglowanych i o innych uszkodzeniach uniemożliwiających dotarcie do załóg. W pracach ratunkowych biorą również udział siły i środki wojsk inżynieryjnych.

Do głównych zadań pododdziałów ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu działających w ramach GRE /ORE/ należy:

- udzielanie pomocy w wydobywaniu rannych z uszkodzonego przewróconego sprzętu;

*Omówienie
wskazówek
w klasie
wz. dr. inż.*

- ratowanie, odholowywanie uszkodzonego lub uwięźniętego sprzętu z rejonów zagrożonych;
- udział w likwidacji zawałów i pożarów;
- wykonywanie częściowych zabiegów specjalnych sprzętu;
- ewakuowanie uszkodzonego sprzętu do punktu zabiegów specjalnych /PZS/ i punktu zbiórki uszkodzonego sprzętu /PZUS/.

Organiczne siły i środki służb technicznych nie są w stanie samodzielnie temu zadaniu sprostać /m.in. z powodu braku dostatecznej ilości ciągników/ dlatego do pododdziałów ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu należy wyznaczać pododdziały piechoty na transporterach i pododdziały czołgów.

W skład pododdziałów ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu na poszczególnych szczeblach wyznacza się następujące siły /wariant/ :

- drużynę pomocy technicznej - z organu remontowo-ewakuacyjnego
- drużynę ewakuacji sprzętu - " " "
- 1 pluton czołgów
- 1 pluton transporterów opancerzonych.

Dla w/w sił wyznacza się następujące środki :

- 3-4 ciągniki pancerne - z dźwigami, lemieszami, wyciągarkami i zestawami ewakuacyjnymi
- 2-3 ciągniki kołowe
- 1-2 przyczepy niskopodwoziowe 40 t
- 3-4 warsztaty remontowe z aparatami spawalniczymi
- 2-3 samochody z zestawami remontowymi, częściami zamiennymi gąsienicami i ogumieniem
- 1-2 IRS + motopompy
- 3-5 czołgów
- 3 transportery opancerzone

Ze względu na ilość posiadanych sił i środków z poszczególnych

szczebli organizacyjnych wyznacza się następujące ilości pododdziałów do GRE /ORE/;

- oddziały /pcz, pz/ z krem i ZT /DPanc i DZ/ z brem 1 pododdz.

- armia i front z organów remontowo- 4-5 pododdz.
- ewakuacyjnych

Od ZT wzwyż można wyznaczyć do 2 plutonów czołgów i transporterów.

Armia i front może wyznaczać mniejszą ilość pododdziałów ale o większym składzie sił i środków.

Do grup /oddziałów/ ratunkowo-ewakuacyjnych należy przewidywać i wyznaczać siły i środki od szczebla oddziału aż do frontu ze składu drugiego rzutu /odwodów/. Każdy szczebel od oddziału do frontu organizuje GRE /ORE/. GRE /ORE/ mogą działać na korzyść własnych oddziałów lub sąsiadów.

Na dowódców pododdziałów ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu wyznacza się oficerów pionu technicznego, którzy podlegają dowódcy GRE /ORE/ ogólnowojskowemu.

Podstawę do rozpoczęcia prac ratowniczych przez pododdział ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu w rejonie wybuchu jądrowego stanowi rozkaz szefa służb technicznych zastępcy dowódcy szczebla, który nakazał dany pododdział wyznaczyć. Rozkaz przekazuje się do dowódcy /szefa/ organu remontowo-ewakuacyjnemu, któremu rozkazano dany pododdział wyznaczyć. Dowódca /szef/ organu remontowo-ewakuacyjnego wydaje rozkaz /stawia zadanie bojowe/ dla dowódcy pododdziału ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu. Rozkaz taki /zadanie bojowe/ powinien określać rejon /współrzędne/ wybuchu jądrowego, rejon prac ratunkowych lub rejon zbiórki GRE/ORE/, orientacyjny kierunek podejścia do rejonu, stopień i nazwisko /stanowisko/ dowódcy GRE /ORE/, z jakimi siłami współdziałać, do jakich rejonów ewakuować sprzęt /PZUS/, rejon punktu zabiegów specjalnych, rejony skażeń na drogach dojścia do rejonu wybuchu jądrowego, przejście w rejonach

skażeń, jakie prace wstępne należy wykonać przed przystąpieniem do ewakuacji /częściowe zabiegi specjalne, wymiana gąsienic, ogumienia, remont układu bieżnego, kierowania itp./, kolejność udzielania pomocy technicznej /wg ważności bojowej rodzaju sprzętu i stopnia skażenia/, orientacyjną ilość sprzętu podlegającego ewakuacji.

Podstawą do określenia zadań zawartych w rozkazie są wnioski z danych otrzymanych z rozpoznania. Rozkaz może być sukcesywnie uzupełniany, -zadaniami wynikającymi z oceny danych napływających z rozpoznania, -w czasie marszu pododdziału do rejonu zbiórki GRE /ORE/ lub po osiągnięciu tego rejonu.

Rozkaz dla dowódców /szefów/ organów remontowo-ewakuacyjnych wyznaczających pododdziały ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu, dotyczący rozpoczęcia działań ratowniczych w składzie GRE /ORE/ może być przekazany bezpośrednio przez sztab ogólnowojskowy odpowiedniego szczebla organizujący GRE/ORE/. Rozkaz taki może określać tylko rejon zbiórki, sił i środków GRE, czas stawiennictwa oraz orientacyjne drogi dojścia do rejonu zbiórki. W takim przypadku szczegółowe zadania mogą być postawione w rejonie zbiórki GRE/ORE/ przez dowódcę GRE/ORE/ lub szefa służb technicznych - zastępcę dowódcy odpowiedniego szczebla.

W sytuacji czasowego obezwładnienia systemu dowodzenia, dowódcy /szefowie/ organów remontowo-ewakuacyjnych z których wydzielone są siły do ratownictwa powinni, nie czekając na rozkazy przełożonych, skierować te siły w rejon zbiórki GRE /ORE/. Kierowanie całością przedsięwzięć ratownictwa przejmuje ten punkt dowodzenia właściwego szczebla, który ma najsprawniej działającą łączność z podległymi wojskami. Natomiast pododdziałami GRE/ORE/ wyznaczeni dowódcy.

Siły i środki wyznaczone do pododdziałów ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu do czasu otrzymania rozkazu /sygnału/ do rozpoczęcia prac ratowniczych działają w ugrupowaniu swoich pododdziałów i oddziałów.

W okresie organizacji działań należy wyznaczyć siły i środki do pododdziałów ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu oraz postawić im zadania jakie będą wykonywały. Podaje się również stopień i nazwisko dowódcy pododdziału i GRE /ORE/, zasady ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu.

6.3. Ogólne zasady działania sił i środków pionu technicznego wydzielanych do GRE /ORE/

Prace ratunkowo-ewakuacyjne w pierwszej kolejności powinien wykonywać oddział /pododdział/ obezwładniony uderzeniem jądrowym, siłami i środkami ocalałymi po uderzeniu jądrowym.

Niezależnie od wyznaczonych sił i środków do ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu w akcji ratowniczej mogą wziąć udział siły i środki znajdujące się najbliżej rejonu porażen. Zadanie ich będzie polegało na : przeprowadzeniu rozpoznania, torowaniu dróg dojścia do rejonu wybuchu, wydobywaniu rannych ze sprzętu i zburzonych budynków, wyewakuowanie sprzętu zagrożonego pożarem i likwidacji rozprzestrzeniających się pożarów. W pierwszej kolejności siły ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu działające w ramach GRE /ORE/ udzielają pomocy w wyciąganiu rannych z pojazdów zniszczonych, zaryglowanych, przewróconych, uszkodzonych i wszelkiego rodzaju zburzonych budowli.

Ewakuację ludzi porażonych w pojazdach mechanicznych o nieznacznym uszkodzeniu można przeprowadzić z tymi pojazdami używając do tego celu ciągników ewakuacyjnych. W tym przypadku w pierw-

szej kolejności ewakuuje się ludzi do punktu medycznego a następnie pojazdy do punktu zbiórki uszkodzonego sprzętu. W ratownictwie technicznym główny wysiłek kieruje się w początkowym okresie na wyprowadzenie z rejonu porażen sprzętu technicznie sprawnego do rejonu formowania lub reorganizacji ocalałych pododdziałów. Do wyprowadzenia tego sprzętu mogą być wykorzystane ocalałe załogi /kierowcy/ lub zapasowi kierowcy. Dlatego istotnym zagadnieniem jest posiadanie w składzie pododdziału ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu odpowiedniej ilości zapasowych kierowców do czołgów, transporterów opancerzonych i samochodów. Zapasowi kierowcy wykorzystywani są również do kierowania holowanych pojazdów mechanicznych. Organizując ewakuację sprzętu bojowego i technicznego z rejonu porażen należy przestrzegać następujących zasad:

- 1/ w pierwszej kolejności ewakuować sprzęt :
 - zagrożony pożarem;
 - ze stref o najmniejszym stopniu skażenia;
 - uwięziony a sprawny technicznie, - lekko uszkodzony /wymagający rb o małym zakresie prac remontowych/;
 - ze sprawnym układem bieżnym, napędowym i sterowania;
- 2/ Ze sprzętu o różnym zakresie uszkodzenia w pierwszej kolejności ewakuuje się zestawy rakietowe, pojazdy dowodzenia i bojowe, stacje radiolokacyjne i radiowe i inny sprzęt o szczególnym znaczeniu bojowym ważny do prowadzenia dalszych działań.
- 3/ Ewakuację przeprowadzać kompleksowo wszystkich rodzajów i typów uszkodzonego sprzętu występującego w obezwładnionym oddziale/ w pododdziale/.
- 4/ Przy poniesieniu znacznych strat w ciągnikach ewakuacyjnych szczebel nadrzędny winien dokonać wzmocnienia /uzupełnienia/ w te środki.

- 5/ Do ewakuacji - niezależnie od wydzielenia innych środków do tego celu - należy wykorzystywać pojazdy bojowe, które utraciły zdolności bojowe a są sprawne technicznie.
- 6/ Sprzęt ciężki ewakuować ciągnikami pancernymi lub transportować na przyczepach niskopodwoziowych ciągnionych przez ciężkie ciągniki kołowe.
- 7/ Do transportu sprzętu lekkiego wykorzystuje się transport samochodowy.

Do ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu w rejonie porażen szczebla niższego mogą być użyte siły i środki szczebla nadrzędnego, a na obszarze kraju siły i środki OTK. Mogą one uzupełniać /wzmacniać/ siły i środki GRE /ORE/ lub prowadzić akcję ratunkową samodzielnie w wyznaczonym rejonie. Sposób ich wykorzystania zależy od składu organizacyjnego, odległości od rejonu akcji, ilości strat i uszkodzeń sprzętu i warunków terenowych.

W drugim etapie likwidacji skutków uderzeń BMR angażowane będą siły i środki remontowe oraz wojska chemiczne obozwładnionego oddziału i wydzielone ze szczebla nadrzędnego. W etapie tym wykonuje się zabiegi specjalne na PZS /odkazywanie i dezaktywację, a następnie remont na PZUS. Rejony rozwinięcia PZS jak¹ PZUS wyznacza się poza prawdopodobnym zasięgiem skażeń promieniotwórczych, w pobliżu rejonu porażen, w pobliżu źródeł wody i powinny one zapewnić dobre warunki maskowania.

Rejony rozwinięcia PZUS wyznacza się na podstawie meldunków /danych/ o rejonach porażen a precyzuje /uściśla/ po przeprowadzeniu kontroli dozymetrycznej.

Do rejonu PZUS kieruje się siły i środki remontowe odpowiednich szczebli w ślad za GRE /ORE/.

Ilość sił i środków remontowych do pracy na PZUS określa odpowiedni szef służb technicznych zastępca dowódcy na podstawie

ustaleń o wielkości poniesionych strat i uszkodzeń sprzętu. W przypadku nie posiadania wystarczającej ilości własnych sił i środków remontowych do wykonania remontu uszkodzonego sprzętu zwraca się z prośbą do przełożonych w pionie technicznym o wzmocnienie.

Organizując remont uszkodzonego sprzętu od uderzeń BMR należy przestrzegać następujących zasad:

- przed przystąpieniem do remontu należy dokonać sprawdzenia stopnia jego skażenia a w razie potrzeby przeprowadzić dezaktywację lub odkażanie na punkcie zabiegów specjalnych;
- lekkie uszkodzenia / o małej i nieskomplikowanej pracochłonności remontowej/ usuwają same załogi /obsługi/ sprzętu po dostarczeniu potrzebnych części zamiennych lub z niezbędną pomocą specjalistów remontowych. Remont taki prowadzić w miarę możliwości w miejscu gdzie sprzęt został uszkodzony lub w pobliskim ukryciu;
- w pierwszej kolejności remontować sprzęt o najmniejszej pracochłonności i niezależnie od pracochłonności, sprzęt rakietowy, pojazdy dowódcze, bojowe i inne sprzęt mający istotne znaczenie bojowe do prowadzenia działań ;
- zakres prac ograniczyć do operacji remontowych, które umożliwią wprowadzenie sprzętu do walki.

Pominięte operacje remontowe wykonać w pełnym zakresie po wykonaniu zadania bojowego;

- sprzęt, który nie może być wyremontowany siłami danego szczebla przekazuje się oddziałom remontowo-ewakuacyjnym szczebla nadrzędnego, w miejscu uszkodzenia, na drogach ewakuacji lub w PZUS.

Organizacja remontu w ramach likwidacji skutków uderzeń BMR obejmuje następujące przedsięwzięcia :

- prognozowanie ilości, rozmieszczenia i rodzajów uszkodzeń sprzętu w rejonie porażen;
- wybór, rozpoznanie i przygotowanie rejonów /PZUS/ do rozwijania pododdziałów remontowych;
- zebranie danych o ilości, rozmieszczeniu i rodzajach uszkodzeń sprzętu ;
- postawienie zadań pododdziałom remontowym ;
- zgromadzenie funduszu remontowego i zorganizowanie stanowisk /sektorów/ remontu na PZUS;
- organizacja dowodzenia, łączności, obrony i ochrony pododdziałów remontowych PZUS i w czasie marszu do PZUS.

Siły remontowe szczebla taktycznego będą wykonywały z zasady remonty bieżące sprzętu, natomiast szczebla operacyjnego remonty średnie. Remont w ramach likwidacji skutków uderzeń BMR przeprowadza się metodą wymiany uszkodzonych zespołów, podzespołów i części.

Czas pracy środków remontowych poszczególnych szczebli na PZUS, organizowanym w pobliżu rejonu porażen BMR będzie dłuższy od ustalonych norm z uwagi na duże skupisko uszkodzonego sprzętu w jednym rejonie.

Dlatego też dokładna selekcja uszkodzonego sprzętu w zakresie kolejności remontu według pracochłonności oraz ważności tego sprzętu do użycia w dalszych działaniach bojowych wpływać będzie w decydujący sposób na wzrost zdolności bojowej zreorganizowanych oddziałów, pododdziałów i oddziałów zbiorczych oraz grup bojowych.

2.6.4. Odtwarzanie mocy produkcyjnych pododdziałów i oddziałów remontowo-ewakuacyjnych

Równolegle ze stratami w sprzęcie bojowym w wyniku użycia BMR, poważne straty ponosić będą pododdziały i oddziały remon-

towo-ewakuacyjne zarówno w sprzęcie jak i w ludziach. Z tego tytułu wystąpią trudności w udzielaniu pomocy obezwładnionym pododdziałom, oddziałom i ZT, jak również ulegną zmniejszeniu możliwości produkcyjne porażonych pododdziałów i oddziałów remontowo-ewakuacyjnych. Zniszczeniu ulegną również zapasy materiałów technicznych.

Mimo tego w pierwszej kolejności wszystkie ocalałe siły i środki ewakuacyjno-remontowe na odpowiednich szczeblach winny być użyte do ewakuacji i remontu uszkodzonego sprzętu w wyniku obezwładnienia w celu jak najszybszego odtworzenia zdolności bojowej zreorganizowanych oddziałów, zbiorczych pododdziałów lub grup bojowych.

Remont uszkodzonego sprzętu, w toku likwidacji skutków uderzeń BMR jest podstawowym źródłem uzupełnienia w sprzęt uzbrojenia i techniczny porażonych wojsk.

Jednocześnie w toku prowadzenia akcji ratownictwa technicznego i ewakuacji sprzętu szefowie służb technicznych odpowiednich szczebli organizują odtwarzania zdolności produkcyjnych, oddziałów i pododdziałów remontowo-ewakuacyjnych i elementów zabezpieczenia technicznego.

W obezwładnionych organach remontowo-ewakuacyjnych może być dokonane odtworzenie poprzedniej struktury organizacyjnej lub mogą być utworzone z tych organów oddziały /pododdziały/ zbiorcze.

Podczas odtwarzania zdolności produkcyjnych organów remontowo-ewakuacyjnych, pierwotną strukturę organizacyjną zachowują one wówczas, jeżeli większość pododdziałów /oddziałów/ utrzymała więź organizacyjną umożliwiającą realizację w dotychczasowy sposób, organizację; remontu, ewakuacji, zaopatrzenia, kierowania, łączności oraz organizację zabezpieczenia technicznego dalszych działań bojowych.

W zreorganizowanym organie remontowo-ewakuacyjnym nie zawsze możliwe jest odtworzenie pełnych mocy remontowych i ewakuacyjnych podstawowych pododdziałów /zespołów/. Na przykład batalion remontu określonego rodzaju sprzętu czy batalion wielobranżowy /wielozadaniowy/ może składać się z mniejszej ilości kompanii remontowych lub o zmniejszonych możliwościach remontowych, kompania natomiast może posiadać mniejszą ilość plutonów lub posiadać mniejsze możliwości remontowe.

Zreorganizowany organ remontowo-ewakuacyjny powinien być zdolny do wykonywania zadań zabezpieczenia technicznego w ograniczonym zakresie.

W przypadku znacznego porażenia organów remontowo-ewakuacyjnych i gdy niemożliwe jest odtworzenie struktury organizacyjnej tworzy się pododdziały /oddziały/ zbiorcze.

Pododdziały zbiorcze mogą być tworzone :

- z ocalałych sił i środków krem formuje się brygady /zespoły/ lub pluton /plutony/ remontowy;
- z dywizyjnych i armijnych batalionów remontowych lub specjalistycznych warsztatów remontowych szczebla batalionu - branżowe plutony lub kompanie remontowe;
- z frontowych baz remontowych - branżowe kompanie lub bataliony remontowe.

W razie obezwładnienia elementów technicznego zabezpieczenia takich jak, punkty obserwacji i pomocy technicznej /PO i PT/, grupy remontowo-ewakuacyjne /GRE/, grupy ewakuacyjne /GE/ itp.

które zabezpieczały ocalałe wojska prowadzące działania bojowe, należy odtworzyć te elementy poprzez wydzielenie odpowiednich sił i środków z ocalałych pododdziałów i oddziałów remontowo-ewakuacyjnych lub organów remontowo-ewakuacyjnych wyższego szczebla.

Zabezpieczenie techniczne wojsk kontynuujących działania bojowe

należy prowadzić równolegle z likwidacją skutków uderzeń BMR i odtworzeniem zdolności produkcyjnych pododdziałów i oddziałów remontowo-ewakuacyjnych.

Odtworzenie zdolności produkcyjnych pododdziałów i oddziałów remontowych może być dokonywane poprzez uzupełnienie siłami i środkami z organów remontowo-ewakuacyjnych wyższego szczebla.

Należy przewidywać użycie małych pododdziałów remontowo-ewakuacyjnych z organów remontowo-ewakuacyjnych szczebla armia-front do prac remontowych obezwładnionych oddziałów oraz do uzupełnienia /odtworzenia/ pododdziałów i oddziałów remontowo-ewakuacyjnych niższego szczebla.

Odtwarzanie struktury organizacyjnej organów remontowo-ewakuacyjnych oraz tworzenie pododdziałów zbiorczych odbywa się w rejonach nieskażonych i niezagrożonych opadem pyłu promieniotwórczego, mogą to być nakazane rejonu działań.

Ocalałe i nieskażone siły i środki remontowo-ewakuacyjne przegrupowuje się bezpośrednio do nakazanych rejonów działań. Pododdziały, które nie muszą, ze względu na stopień skażenia przechodzić przez punkty zabiegów specjalnych, przeprowadzają dezaktywację sprzętu i wyposażenia oraz częściowe zabiegi sanitarne w rejonach w pobliżu dróg przemarszu do rejonu formowania pododdziałów zbiorczych /odtworzenia struktury organizacyjnej/

Wszystkie przedsięwzięcia realizowane przez pion techniczny w ramach likwidacji skutków uderzeń BMR, powinny mieć na celu operatywne odtwarzanie sprawności technicznej sprzętu uzbrojenia i technicznego mającego decydujący wpływ na zdolność bojową wojsk.

Rozdział 2. Likwidacja skutków użycia broni masowego rażenia

2. 1. Planowanie i organizacja likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia.

Efektywność likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela zależy przede wszystkim w dużej mierze od sprawnej działalności dowództw i sztabów. Wymagana jest umiejętność organizatorska dowództw i sztabów w zakresie prowadzenia praktycznych przedsięwzięć w strefach porażen: odtwarzania systemu dowodzenia, prowadzenia akcji ratunkowo ewakuacyjnej w rejonach porażenia itp.

Opracowanie przedstawia ujednolicone poglądy na sposób planowania likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia, a zwłaszcza na sposoby pracy dowódcy i sztabu w okresie poprzeryzającym użycie broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela oraz po jej użyciu. W tej części opracowania pokazane jest, jakimi problemami powinni się zajmować: sztab, szefowie rodzajów wojsk i szefowie służb w okresie po uderzeniach bronią masowego rażenia.

2. 1. 1. Warunki likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia w różnych etapach działania wojsk.

Analiza warunków likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia na planowanie i organizację likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia przeciwnika powinna być rozpatrywana w zależności od położenia wojsk w momencie uderzenia na nie bronią masowego rażenia i dotyczyć różnych sytuacji bojowych, to znaczy takich, gdy wojska:

- znajdują się w rejonach dyslokacji stałej lub ześrodkowania;
- dokonują przegrupowania do nowych rejonów;
- prowadzą działania bojowe.

W wypadku wykonania uderzeń bronią jądrową na wojska będące w rejonach dyslokacji stałej należy się liczyć - zależnie od odległości punktu zerowego od zabudowań koszarowych - z dużym stopniem utraty zdolności bojowej wojsk. Aby temu zapobiec, należy przede wszystkim w możliwie najkrótszym czasie opuścić rejon dyslokacji stałej od momentu otrzymania sygnału. Mistrzowskie

oprowadzenie umiejętności alarmowego wychodzenia wojsk z garnizonów ma w obliczu zagrożenia zmasowanym uderzeniem jądrowym przeogromne znaczenie. Wybrać właściwy moment takiego manewru i umieć go szybko wykonać oznacza utworzyć niejako pustkę w chwili uderzenia nieprzyjaciela. W planach osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej konieczne jest także ustalenie konkretnych sposobów likwidowania skutków uderzeń masowego rażenia, biorąc za podstawę sytuację, która może zaistnieć po uderzeniach jądrowych, wykonanych na jednostkę wojskową, gdy całość jej sił i środków /lub tylko część/ przebywa w korzarach lub gdy zdołano wprowadzić zasadnicze siły w ramach osiągnięcia wyższych stanów gotowości bojowej. W wojskach operacyjnych w tym okresie /od oddziału do armii/ należy przewidywać współdziałanie i udział w likwidacji skutków uderzeń jądrowych sił i środków OTK.

Zupełnie inaczej będzie przebiegać planowanie w warunkach gdy wojska dokonują przegrupowania. W takiej sytuacji bowiem zaistnieje konieczność oceny rejonu /rubieży/, na który nieprzyjaciel może wykonać uderzenie jądrowe oraz określenia sposobu działania wojsk w zaistniałej sytuacji. Skomplikowanym elementem planowania będzie wówczas określenie rejonów przeprowadzania zabiegów sanitarnych i specjalnych. We wszystkich jednak sytuacjach w planowaniu przegrupowania powinno się uwzględniać zagadnienia związane z likwidacją skutków uderzeń jądrowych. W tym wypadku również konieczne będzie uwzględnienie udziału sił i środków OTK w likwidacji skutków uderzeń jądrowych na korzyść przegrupowujących się wojsk.

Podczas prowadzenia działań bojowych główny wpływ na planowanie i organizację likwidacji skutków uderzeń mają: położenie wojsk, zadanie wykonywane przez wojska, charakter oraz możliwości działania nieprzyjaciela /powietrznego i lądowego/.

W warunkach bezpośredniej styczności wojsk własnych z wojskami nieprzyjaciela możliwość wykonania uderzeń bronią jądrową na szczeblu pododdziałów i oddziałów jest ograniczona. W związku z tym jednostki znajdujące się w bezpośredniej styczności najczęściej będą kontynuować postawione zadanie, a tym samym - prowadząc działania zaczepne /obronne/ - osłaniać siły na które zostało wykonane uderzenie jądrowe i które dokonują likwidacji skutków uderzeń.

Planując likwidację skutków uderzeń BMR szczególną uwagę należy zwrócić na elementy ugrupowania rozmieszczone w głębi, t.j. pododdziały i oddziały rakiet, artylerii, pododdziały radioelektroniczne, obiekty tyłowe i stanowiska dowodzenia.

Zasadnicza trudność polega na tym, że możliwości wymienionych rodzajów wojsk w zakresie likwidacji skutków uderzeń jądrowych są ograniczone. W planowaniu więc należy położyć szczególny nacisk na udzielanie niezbędnej pomocy tym wojskom w doprowadzeniu sprzętu do stanu używalności i pracach ratunkowo-cwakuacyjnych oraz w jak najszybszym uzupełnieniu specjalistów. Wydaje się, że celowe byłoby organizowanie pewnego odwodu "deficytowych" specjalności w obsłudze sprzętu raketowego, artyleryjskiego i radio-technicznego.

W planowaniu likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia nieodzowne jest uwzględnienie możliwości działania nieprzyjaciela. Ruch wojsk przeciwnika do przodu w ślad za uderzeniami jądrowymi może poważnie skomplikować, a niekiedy wręcz uniemożliwić realizację przedsięwzięć związanych z likwidacją skutków, szczególnie w rejonach porażen znajdujących się najbliższej linii styczności wojsk. W razie braku możliwości udzielenia pomocy jednostkom bezpośrednio walczącym powinny one realizować przedsięwzięcia te we własnym zakresie bez przerywania wykonywania zadania bojowego. W takiej sytuacji likwidację skutków uderzeń broni masowego rażenia należy planować i organizować w sposób zdecentralizowany. Należy przy tym zwrócić szczególną uwagę na umiejętne zaplanowanie i organizowanie odtwarzania systemu dowodzenia, ognia oraz ugrupowania, bowiem gwarantuje to realizację wszystkich pozostałych przedsięwzięć.

Problem przedstawia się zupełnie inaczej podczas ruchu do przodu wojsk własnych, który powoduje odsunięcie przeciwnika od rejonów porażen, co zapewnia dogodniejsze warunki do przeprowadzenia akcji ratownictwa w rejonach porażenia oraz zabiegów ratunkowych i specjalnych w miejscach, które nie będą hamowały ruchu wojsk rozwijających działania zaczepne oraz do wyznaczania dróg i obejść stref porażen.

Decydujący wpływ na planowanie i organizację likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia będzie wywierać w omawianych sytuacjach stopień utraty zdolności bojowej oddziałów i związków. Oddziały i związki, które utraciły okresowo lub częściowo zdolność bojową, będą w stanie wykonywać zadania bojowe, jak również likwidować skutki uderzeń broni masowego rażenia.

Natomiast te oddziały i związki, które utraciły zdolność bojową, będą jedynie w stanie - jeśli na to pozwoli sytuacja - realizować przedsięwzięcia związane z likwidacją skutków uderzeń bronią masowego rażenia. We wszystkich przypadkach ważną rolę odgrywa stan moralno-psychiczny nie porażonych wojsk, znajdujących się w rejonie lub w pobliżu rejonów porażenia.

W wypadkach utraty zdolności bojowej wojsk należy planować udzielenie pomocy porażonym oddziałom i związkom przez szczebel wyższy. Przy rozwiązywaniu tego problemu, podczas planowania likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia bierze się przede wszystkim pod uwagę treść zadań wykonywanych przez dany oddział czy związek taktyczny oraz przewidywany charakter działań nieprzyjaciela na ich kierunkach. Im wyższy jest stopień porażenia danego oddziału /związku/, im większe zagrożenie uderzeniem nieprzyjaciela, tym planowanie będzie trudniejsze, tym większa powinna być pomoc wyższego szczebla.

Reasumując należy stwierdzić, że warunki likwidacji skutków wynikające z sytuacji taktyczno-operacyjnej będą wpływały na sposób planowania i organizowania likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia oraz charakter i zakres tych przedsięwzięć, a także na przebieg ich realizacji.

W planowaniu należy przewidywać także rozwój sytuacji taktyczno-operacyjnej, uzależniając to planowanie od przyjętych warunków i możliwości zaangażowania w likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia niezbędnych sił i środków jednostek porażonych, sił ze szczebla nadrzędnego oraz - jeśli to ma miejsce na obszarze kraju /osiąganie gotowości bojowej, przegrupowywanie/ - sił i środków OTK.

2. 1. 2. Ocena skutków uderzeń broni masowego rażenia

Ocenę skutków uderzeń broni masowego rażenia wykonuje się po użyciu przez nieprzyjaciela tej broni. Czyni się to w celu:

- określenia możliwych strat w ludziach, uzbrojeniu, technice i środkach materiałowych;
- wniesienia niezbędnych zmian w ugrupowaniu /działaniach/ oddziałów /związków/ lub udokładnienia ich zadań;
- określenia charakteru i zakresu prac związanych z likwidacją skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.

Ocenę prognozowaną prowadzi się dla związku taktycznego i operacyjnego a rzeczwiśtą w oddziale na podstawie meldunków i danych z rozpoznania.

Oprócz tego podczas oceny prognozowanej określa się: granice stref porażenia, skażenia promieniotwórczego, rejony przewidywanych zniszczeń /zatopień, pożarów/; rejony skażone środkami trującymi i czas trwałości środków trujących, kierunek i głębokość, rolę rozprzestrzeniania się skażonego powietrza; zasięg, czas i kierunki rozprzestrzeniania się pożarów.

Wstępnymi danymi dla oceny prognozowanej są: aktualne położenie wojsk, rodzaj, moc, czas i współrzędne punktów zerowych, wybuchów jądrowych, rejony, czas i sposoby użycia broni chemicznej, a także rodzaj środków trujących; szybkość i kierunki wiatrów na różnych wysokościach i przy powierzchni ziemi, temperatura powietrza i gleby, charakter zachmurzenia i opadów, rzeźba terenu.

Parametry wybuchów jądrowych dostarczają posterunki obserwacji skażeń i patrole rozpoznania skażeń wystawiane przez pododdziały chemiczne i posterunki rozpoznania wzrokowego i dźwiękowego artylerii oraz system rozpoznania OPL. Każdy sztab po otrzymaniu danych o wybuchach jądrowych od własnych posterunków powinien natychmiast przekazywać je sztabowi nadrzędnemu, a w razie potrzeby również odwrotnie. W ramach wzajemnej informacji dane te powinny być również przekazywane sąsiadnim i współdziałającym związkom taktycznym /operacyjnym./

Organami zbioru i przetwarzania informacji o uderzeniach bronią masowego rażenia, skażeniach i pożarach są: w pułkach i samodzielnych oddziałach i pododdziałach - szefowie zabezpieczenia chemicznego; w związkach taktycznych i operacyjnych - stacje obliczeniowo-analityczne skażeń /SOAS/. Wszystkie informacje o uderzeniach broni masowego rażenia napływające do sztabów ogólnowojskowych, szefostw rodzajów wojsk i służb /szefów/ innymi kanałami poza jednolitym systemem wykrywania skażeń bezwzględnie przekazuje się SOAS. Kierownik SOAS natychmiast melduje o wykrytych uderzeniach szefowi wojsk chemicznych, który z kolei melduje o tym dowódcy lub szefowi sztabu.

Istniejący system organizacyjny rozpoznania skażeń zapewnia napływ i zebranie danych parametrów uderzeń bronią masowego rażenia oraz dokonania oceny prognozowanej: w dywizji w czasie 1,5 godziny, w armii w czasie 3 godzin, we froncie w czasie 4 godzin. Uzyskane dane o wybuchach jądrowych i chemicznych SOAS dywizji, armii i frontu wykorzystują do prognozowania strat wojsk, zniszczeń terenu i powstawania pożarów w rejonach uderzeń jądrowych /chemicznych/ stref opadu promieniotwórczego oraz stref aktywności przestrzeni powietrznej. Zebranie danych niepełnych i orientacyjnych z meldunków od wojsk o skutkach uderzeń bronią

masowego rażenia trwać będzie: w pułku około 3 godzin, w dywizji do 4 godzin, w armii około 6-12 godzin, a we froncie do 24 godzin. Dlatego też dowódca i sztab nie będą oczekiwać na zebranie pełnej informacji o wytworzonej sytuacji rzeczywistej. Najczęściej, w miarę uzyskiwania informacji o uderzeniach bronią masowego rażenia dokonuje się oceny prognozowanej na podstawie której dowódca podejmuje decyzje odnośnie: przedsięwzięć natury taktyczno-operacyjnej /dalszych działań wojsk/; przedsięwzięć natury technicznej /likwidacji skutków po uderzeniach BMR/.

Należy stwierdzić, że sztaby poszczególnych szczebli dowodzenia niemal do końca likwidacji skutków /szczególnie armii i frontu/ nie będą miały pełnego, jednoznacznego obrazu sytuacji, która wytworzyła się w pasie /rejonie/ działania po uderzeniach bronią masowego rażenia. Dlatego też oddział /wydział/ operacyjny sztabu ogólnowojskowego /rodzaju wojsk/ wspólnie z szefostwami /szefami rodzajów wojsk i służb związku /oddziału/ obezwładnionego bronią masowego rażenia - w oparciu nawet o niepełne, często fragmentaryczne dane - dokonują oceny /prognozy/ sytuacji naziemnej i powietrznej, zwłaszcza pod kątem ustalenia:

- strat powstałych w poszczególnych pododdziałach /oddziałach i związkach taktycznych/;
- skutków zniszczeń oraz powstawanie zawałów, pożarów, rejonów zatopionych /przy zbiornikach wodnych/;
- stref obszarów skażeń promieniotwórczych lub skażeń środkami chemicznymi;
- sił i środków, które poniosły najmniejsze straty i są lub mogą być w najbliższym czasie w gotowości do działania;
- gotowości i stanu sił i środków przeznaczonych do likwidacji skutków uderzeń BMR;
- czasu potrzebnego na zebranie brakujących danych i na organizację likwidacji skutków w rejonach porażenia;
- możliwości dalszej realizacji celu operacji oraz materiałowo-technicznego i medycznego zabezpieczenia wojsk.

Ocena powstałych strat powinna wykazać ilościowe i procentowe straty w oddziale /ZT, ZO/ i o jeden szczebel niżej w ludziach /w tym strat sanitarnych/, sprzęcie bojowym i środkach transportowych oraz uogólnione straty, odnośnie zniszczenia /obezwładnienia/: stanowisk dowodzenia, ilości batalionów piechoty, kompanii czołgów z wykazaniem procentu w stosunku do ogólnej ilości b p /kcz/ w ocenianym ZT /ZO/; oprócz tego zniszczone /obezwładnione, uszkodzone/ obiekty tyłowe i lotniska.

Do wykonywania określonych obliczeń powinno się również używać komputerów. Należy je wykorzystać przede wszystkim do ustalenia strat i zniszczeń zaistniałych w rejonach uderzeń jądrowych i chemicznych oraz określenia rozmiarów skażeń w rejonach ugrupowania wojsk i w rejonach ich przyszłych działań. Opracowanie nowych i wdrażanie istniejących w tym zakresie programów pozwoli na głębszą analizę całości problemu - w porównaniu z dotychczas stosowanymi metodami tradycyjnymi.

2. 1. 3. Organizacja likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia.

Likwidacja skutków uderzeń bronią masowego rażenia jest integralną częścią obrony wojsk przed bronią masowego rażenia i ma na celu udzielenie pierwszej pomocy medycznej i ewakuację porażonych oraz pomocy technicznej obojętnym związkom; oddziałom i pododdziałom, odtworzenie ich zdolności bojowej i zapewnienie wojskom ruchu w rejonie porażenia.

Użycie broni masowego rażenia, a zwłaszcza broni jądrowej, mimo realizacji różnorodnych przedsięwzięć zmierzających do zmniejszenia skutków rażenia, mimo stosunkowo wysokiej naturalnej odporności wojsk /upancernienie, rozśrodkowanie/ prowadzi do powstania porażen o niespotykanych dotychczas rozmiarach. Skomplikowany charakter zniszczeń i porażen, powstałych po uderzeniach bronią jądrową, stawia przed sztabami odpowiedzialne zadanie organizacyjnego rozwiązania sprawnej, szybkiej i skutecznej likwidacji skutków użycia broni jądrowej oraz przyjęcia takiego systemu planowania, który pozwoli na efektywne wykorzystanie posiadanych sił i środków i sprawne ich działanie w rejonie porażenia. Za organizację likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia podobnie jak i za wykonanie innych przedsięwzięć obrony wojsk przed bronią masowego rażenia, odpowiada dowódca każdego szczebla dowodzenia.

Przedsięwzięcia organizacyjne i zakres prac związanych z likwidacją skutków uderzeń bronią masowego rażenia nieprzyjaciela może być różnorodny i zależeć będzie każdorazowo od charakteru skutków uderzeń broni masowego rażenia. Zależeć będzie od tego jaka broń masowego rażenia została użyta na dany pododdział, oddział czy związek.

Likwidacja skutków po uderzeniach bronią jądrową nieprzyjaciela obejmuje następujące podstawowe przedsięwzięcia:

- rozpoznanie rejonów porażenia bronią jądrową;
- odtworzenie naruszonego dowodzenia;

- prace ratunkowo-ewakuacyjne;
- zabiegi sanitarne i specjalne wojsk oraz środków materiałowych;
- odbudowa dróg do manewru wojsk i gaszenie pożarów.

Podstawowymi przedsięwzięciami likwidacji skutków po uderzeniach bronią chemiczną i biologiczną nieprzyjaciela są:

- rozpoznanie rejonów porażenia bronią chemiczną i biologiczną;
- prace ratunkowe, lotnicze i ewakuacyjne;
- zabiegi sanitarne i specjalne wojsk, zapasów środków materiałowych oraz odkażanie i dezynfekcje /dezymekcje/ umundurowania i oporządzenia;
- odkażanie dróg;
- przedsięwzięcia izolacyjno-ograniczające i zwalczające nosiciele chorób zakaźnych w ogniskach.

Organizowanie poszczególnych przedsięwzięć w pododdziałach i oddziałach będzie realizowane przez dowódców i sztaby na podstawie oceny rzeczywistych strat i zniszczeń.

Natomiast na szczeblach związków taktycznych i operacyjnych na podstawie oceny prognozowanej. Ustala się pododdziały, oddziały i związki zdolne do wykonywania zadań oraz te, które utraciły zdolność bojową i wymagają pomocy w likwidacji skutków od przełożonego.

Biorąc za podstawę położenie wojsk przed uderzeniami bronią masowego rażenia oraz wstępne dane o skutkach uderzeń, do pierwszoplanowych przedsięwzięć organizacyjnych powinny należeć:

- zebranie danych o użyciu broni masowego rażenia przez nieprzyjaciela oraz ocena skutków tych uderzeń;
- odtworzenie systemu dowodzenia w czasie likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia;
- powzięcie decyzji na likwidację skutków i postawienie zadań wykonawcom;
- kierowanie i kontrolowanie przebiegiem likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia.

Organizowanie poszczególnych przedsięwzięć prowadzone będzie w sztabach na określonych szczeblach dowodzenia w skali odpowiednio do stopnia porażenia wojsk danego szczebla.

Począwszy od sztabu pułku wzwyż, czynnością pierwszoplanową w działalności dowódców i sztabów po użyciu broni jądrowej przez nieprzyjaciela jest wstępne ustalenie skutków uderzeń jądrowych i na tej podstawie przystąpienie do organizowania ich

likwidacji. W tym celu w poszczególnych sztabach należy:

1. Powołać grupę oficerów do oceny strat i zniszczeń, opracowania planu likwidacji skutków i kierowania akcją likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia.
2. Zorganizować rozpoznanie rejonów porażenia w celu udokładnienia rozmiarów i rejonów porażenia, po przez wysłanie patroli oficerskich na środkach transportu powietrznego.
3. Powołanie i wydzielenie nieetatowych grup ratunkowo ewakuacyjnych - w pułku 1-2 grupy; w dywizji oddziału ratunkowo-ewakuacyjnego, który może zorganizować - 3-4 grupy ratunkowo-ewakuacyjne; w armii i froncie wydzielenie pododdziałów /oddziałów/ ogólnowojskowych i wojsk specjalnych /inżynierskich, medycznych, technicznych i chemicznych/ dla udzielenia pomocy w likwidacji skutków w rejonie największych porażen i zniszczeń. Siły i środki armii i frontu w zależności od sytuacji mogą być wykorzystane globalnie i kierowane centralnie w rejonach grupowych uderzeń jądrowych w celu: przyspieszenia oczyszczenia dróg i przywracanie im zdolności użytkowej; przyspieszenie segregacji i ewakuacji medycznej, technicznej; prowadzenie rozpoznania skażeń, zabiegów sanitarnych i specjalnych; izolacji rejonów porażenia i regulacji ruchu oraz obrony przeciwlotniczej i maskowania rejonów prowadzenia likwidacji skutków. W niektórych wypadkach /dość często/ część sił armii /frontu/ może być wykorzystana w sposób zdecentralizowany. Organizowane będą grupy ratunkowo-ewakuacyjne do prowadzenia akcji likwidacji skutków w rejonach bezpośrednich porażen tych związków i oddziałów /armii, frontu/, które w wyniku silnego porażenia, nie mają możliwości własnymi siłami prowadzić likwidacji skutków; szczególnie brygady rakiet operacyjno-taktyczne, obiekty tyłowe i inne odwody armii i frontu.

Zadania związane z likwidacją skutków uderzeń nieprzyjaciela przekazuje się wykonawcom w miarę opracowywania tych zadań, nie czekając na ostateczne sprecyzowanie decyzji; sposoby przekazywania wykonawcom zadań zależą od warunków zaistniałych w związku z nowo wytworzoną sytuacją. W tym celu - oprócz korzystania z technicznych środków łączności, co jednak nie zawsze będzie możliwe - należy posyłać oficerów do wykonawców na transporterach, czołgach i śmigłowcach.

Udzielanie pomocy porażonym wojskom i przeprowadzenie kontroli należy realizować w sposób planowy, a o wynikach kontroli i podjętych przedsięwzięciach z zakresu kierowania działalnością wojsk natychmiast informować sztab ogólnowojskowy, aby mógł on koordynować wysiłek wojsk i uaktualniać zamierzenia związane z przeprowadzeniem likwidacji skutków uderzeń BMR.

W planowaniu i organizowaniu likwidacji skutków uderzeń jądrowych nieprzyjaciela duże znaczenie ma umiejętność skoordynowania wysiłków wszystkich rodzajów wojsk i służb, ujętych w zawczasu opracowanych zamierzeniach, dostosowywanych / w postaci planu / do konkretnej sytuacji, jaka zaistnieje po uderzeniach jądrowych.

2.1.4. Opracowanie planu likwidacji skutków po uderzeniach bronią jądrową nieprzyjaciela.

Po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela, dowódca przyjmuje decyzję odnośnie likwidacji skutków.

Decyzja dowódcy jest podstawą do opracowania przez pion operacyjny sztabu planu likwidacji skutków uderzeń jądrowych nieprzyjaciela. Pion operacyjny będąc komórką wykonawczą jest jednocześnie koordynatorem przedsięwzięć wykonywanych w zakresie likwidacji przez szefostwa rodzajów wojsk i służb. Szefowie rodzajów wojsk i służb współuczestniczą w planowaniu i organizacji likwidacji skutków w zakresie zadań wykonywanych przez podległe im wojska.

Szef zarządu /oddziału, wydziału/ operacyjnego osobiście kieruje opracowaniem planu likwidacji kierując się decyzją i wytycznymi dowódcy. W celu opracowania planu likwidacji tworzy się zespół oficerów wydzielonych z poszczególnych komórek sztabu i szefostw rodzajów wojsk i służb, którzy są dobrze zorientowani w zakresie możliwości i planowanego udziału reprezentowanych przez siebie wojsk i służb w likwidacji skutków.

Oficerowie biorący udział w zespole planowania powinni zostać uprzedzeni przez swoich przełożonych do podejmowania pewnych decyzji w zakresie użycia reprezentowanych przez siebie wojsk do likwidacji skutków po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela.

W skład zespołu zorganizowanego do planowania wchodzi: oficerowie pionu operacyjnego, wojsk chemicznych, łączności, wojsk inżynieryjnych oraz kwatermistrzostwa.

Część przedsięwzięć z zakresu planowania likwidacji skutków przedstawia się graficznie na mapie roboczej zarządu /oddziału, wydziału/ operacyjnego, a pozostałe przedsięwzięcia, które nie mogą być wrysowane na mapę opracowuje się w formie tabelarycznej.

Na mapę wrysowuje się:

- uderzenia jądrowe;
- strefy prawdopodobnych skażeń, zniszczeń, pożarów i zatopień;
- rejony wyjściowe pododdziałów wydzielonych do akcji ratowniczej /grup ratunkowo-ewakuacyjnych/;
- drogi marszu dla każdego pododdziału wchodzącego w skład grupy ratunkowo-ewakuacyjnej;
- czas osiągnięcia rejonu wyjściowego przez pododdziały wydzielone do likwidacji /grupy ratunkowo-ewakuacyjnej/ i gotowości do akcji ratowniczej;
- rejony zbiórki wyprowadzanych pododdziałów z obszaru porażenia,

drogi ewakuacji;

- rejon prowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych;
- ogólny czas trwania akcji ratowniczej.

Plan likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia /załącznik nr .../ o opracowanej w formie tabel zawiera:

1. Zestawienie uderzeń i prognozowane straty po uderzeniach BMR.
2. Skład oddziałów /grup/ ratunkowo-ewakuacyjnych.
3. Przedsięwzięcia likwidacji skutków uderzeń BMR.
4. Odtwarzanie gotowości bojowej.

Plan likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia zatwierdza dowódca związku operacyjnego /taktycznego/, a podpisują szef sztabu i szef zarządu /oddziału, wydziału/ operacyjnego.

W tabeli "zestawienie uderzeń i prognozowane straty po uderzeniach BMR" wykazuje się: związki taktyczne, oddziały i pododdziały, stanowiska dowodzenia, elementy tyłowe i inne obiekty, na które nieprzyjaciół wykonał uderzenie BMR, ilość i sumaryczną moc powietrznych i naziemnych uderzeń jądrowych, rodzaj użytego do uderzenia ST i powierzchnię skażenia oraz prognozowane straty ludzi i najważniejszego sprzętu bojowego. Prognozowane straty wykazuje się przybliżoną ilością ludzi i sprzętu, jaki to stanowi procent obezwładnionego związku lub oddziału.

Ponadto należy wykazać ilość niezdolnych do walki oddziałów /pododdziałów/ lub elementów ugrupowania bojowego. Na zakończenie tabeli wykazuje się jednostki wymagające zabiegów sanitarnych i specjalnych.

Omawianą tabelę wykonuje oficer wojsk chemicznych na podstawie prognozowanych strat, zniszczeń i skażeń opracowanych przez stację obliczeniowo-analityczną skażeń /SOAS/ danego związku operacyjnego lub taktycznego.

Zestawienie uderzeń i prognozowanie strat po uderzeniach BMR daje planującemu możliwości określenia zakresu prac i potrzebnych sił do przeprowadzenia likwidacji skutków, w wyznaczonych przez dowódcę ZT lub oddziałach.

W tabeli "skład oddziałów /grup/ ratunkowo-ewakuacyjnych" nadaje się grupom numery, wyznacza imiennie dowództwo, rejony wyjściowe, czas ich zajęcia i czas gotowości do akcji ratowniczej dla każdej grupy. W rubrykach "wydzielone siły i środki" wpisuje się przydzielone do danej grupy pododdziały piechoty i wojsk specjalnych. Ogólne siły i środki mające wziąć udział w likwidacji skutków podaje w decyzji dowódca. Planujący nato-

miast uwzględniając realne potrzeby dokonują przydziału wydzielonych sił do poszczególnych grup ratunkowo-ewakuacyjnych. Ilość i rejony działania poszczególnych grup określa szef oddziału /wydziału/ operacyjnego, precyzując ogólny zamiar przeprowadzenia likwidacji skutków.

Szef oddziału /wydziału/ operacyjnego przed przystąpieniem do wykonania planu zapoznaje zespół planujący z decyzją dowódcy odnośnie likwidacji skutków oraz daje wytyczne, w których podaje ile zorganizować grup ratunkowo-ewakuacyjnych, nazwiska dowódców, jakie siły i środki oraz od kiedy mogą być użyte do akcji, ogólne rejony wyprowadzenia porażonych ZT i oddziałów, sposób dowodzenia siłami wyznaczonymi do prowadzenia likwidacji, termin przedstawienia planu do zatwierdzenia. Szczegółowe opracowanie omawianej tabeli planu wraz z wrysowaniem zaplanowanych elementów na mapę roboczą zarządu /oddziału, wydziału/ operacyjnego wykonują oficerowie zespołu planującego.

Po wykonaniu omawianej części planu likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia, sztab związku operacyjnego /taktycznego/ natychmiast przystępuje do jego realizacji nie czekając na zakończenie planowania.

Tabela "przedsięwzięcia likwidacji skutków uderzeń BMR" jest tabelą pomocniczą planu i ma na celu określenie orientacyjnego czasu trwania akcji ratunkowo-ewakuacyjnej w poszczególnych rejonach porażenia bronią jądrową. Jako dane wyjściowe służą rozwiązania z wykonanej już części planu. W tabeli przedstawia się prace /przedsięwzięcie/ jakie mają wykonać grupy ratunkowo-ewakuacyjne w poszczególnych rejonach działania z wyliczeniem prawdopodobnego czasu, potrzebnego na wykonanie tych czynności. W tabeli wpisuje się termin rozpoczęcia i zakończenia działania.

Odnośnie prawdopodobnego czasu trwania akcji ratowniczo-ewakuacyjnej wymaga się od planujących dużej wiedzy o działaniu broni jądrowej, znajomości możliwości i sposobu działania grup ratunkowo-ewakuacyjnych oraz szczegółowej oceny terenu działania. Przy opracowaniu powyższego zagadnienia powinien być zgrany wysiłek wszystkich oficerów biorących udział w planowaniu.

W tabeli "odtworzenie gotowości bojowej" przedstawia się planowany termin osiągnięcia gotowości bojowej przez porażone ZT i oddziały, oraz organizację oddziałów zbiorczych z tych jednostek, które na skutek poniesienia strat nie mogą być użyte do działań w organicznym składzie. Tę część planu wykonuje pion operacyjny w późniejszym terminie na podstawie meldunków dowódców

porażonych ZT /oddziałów/, szefów rodzajów wojsk i służb, dowódców grup ratunkowo-ewakuacyjnych oraz własnej oceny przebiegu likwidacji skutków.

2. 2. Przedsięwzięcia w zakresie likwidacji skutków
po uderzeniach bronią jądrową.

2. 2. 1. Rozpoznanie rejonów porażenia bronią jądrową

Rozpoznanie rejonów porażenia bronią jądrową jest przedsięwzięciem poprzedzającym każdą decyzję i każde działanie podczas likwidacji skutków uderzeń BMR w wojskach.

Rozpoznanie rejonów porażenia bronią jądrową, realizowane będzie poprzez:

- jednolity system wykrywania skażeń wojsk operacyjnych;
- działanie naziemnych patroli rozpoznania;
- działanie patroli powietrznego rozpoznania na śmigłowcach /oficerskich/.

Uzyskanie informacji o sytuacji w rejonach porażenia, uzależnione jest od możliwości danego szczebla oraz sytuacji, jaka zaistniała na polu walki. Najczęściej pierwszą informację o parametrach wybuchu jądrowego dostarczy jednolity system wykrywania skażeń. Informacja ta pozwoli na przeprowadzenie oceny na podstawie prognozowanej sytuacji i na sprecyzowanie zadań do szczegółowego rozpoznania rejonu porażenia.

Rozpoznanie w rejonie porażenia posiada niezmiernie istotne znaczenie przede wszystkim z punktu widzenia ogólnych interesów odtwarzania gotowości bojowej w pierwszej fazie oraz określenia warunków i możliwości działania grup ratunkowo-ewakuacyjnych w drugiej fazie. Fazy te oddzielone są czasem osiągnięcia gotowości w rejonie wyjściowym przez grupę ratunkowo-ewakuacyjną.

Rozpoznanie rejonów porażenia na szczeblu frontu /armii/ a nawet dywizji powinno się prowadzić przy użyciu śmigłowców, siłami patroli oficerskich, wzmocnionych patrolami powietrznego rozpoznania skażeń w celu wstępnego określenia sytuacji w rejonach porażenia. W skład patrolu oficerskiego pod kierownictwem oficera z dowództwa lub sztabu frontu /armii, dywizji, pułku/ powinni wejść również przedstawiciele rodzajów wojsk i służb, a szczególnie wojsk inżynieryjnych, chemicznych, łączności, służby zdrowia, służby czołgowo-samochodowej jak również kwatermistrzostwa i innych, w zależności od potrzeb.

Skład patrolu powinien być taki, aby w razie potrzeby był w stanie przejąć organizację akcji likwidacji skutków w wypadku stwierdzenia, że dowództwo i sztab podległej armii /dywizji, pułku/ zostały zniszczone do czasu wyznaczenia przez dowódcę frontu /armii, dywizji/ nowego dowództwa i sztabu armii /dywizji, pułku/.

Patrole powinny dostarczyć informacji o:

1. W pierwszej fazie rozpoznania /do czasu osiągnięcia przez pododdziały grupy ratunkowo-ewakuacyjnej rejonu wyjściowego/.

- sytuacji skażeń i zniszczeń na drogach marszu pododdziałów wchodzących w skład grup ratunkowo-ewakuacyjnych do rejonu wyjściowego;
- lokalizacji największych rejonów zniszczeń, zatopień, pożarów i skażeń w rejonie porażenia;
- wielkości skażonego obszaru i ustalenie granic skażeń niebezpiecznych i silnych;
- danych o sytuacji pożarowej i kierunkach rozprzestrzeniania się pożarów i dymów;
- położeniu i działaniu pododdziałów, na które wykonano uderzenie, kierunki wychodzenia z rejonu porażenia pododdziałów i grup ludzi;
- rejonach dogodnych do rozwinięcia sił i środków ratownictwa oraz najdogodniejszych kierunkach ich działania w czasie akcji ratowniczej.

2. W drugiej fazie rozpoznania /z chwilą osiągnięcia gotowości do akcji ratowniczej przez grupę ratunkowo-ewakuacyjną /GRE/.

- kontroli sytuacji zniszczeń, skażeń i zawałów na drogach działania GRE;
- kontroli sytuacji pożarowej, a zwłaszcza kierunków rozprzestrzeniania się ognia i dymu;
- rozpoznania i kontroli kierunków wychodzenia pojedynczych żołnierzy i małych grup z rejonu porażenia;

- wykonywania wszystkich innych zadań zleczanych przez dowódcę GRE, zabezpieczających działanie GRE.

Należy podkreślić, że po uderzeniach jądrowych, zwłaszcza zmasowanych na niewielkiej przestrzeni, powietrzne rozpoznanie rejonów uderzeń będzie poważnie utrudnione, a często wręcz niemożliwe.

Rozpoznanie rejonów porażenia po powietrznych uderzeniach jądrowych możliwe będzie nie wcześniej jak po upływie 30 minut od czasu wybuchu. Wynika to z faktu, że w rejonie wybuchu powstają kłęby pyłu /kurzu/, które zapylają cały rejon, uniemożliwiają obserwację. Dopiero po upływie około 30 minut, wiatr rozwiewa pył /kurz/ i poprawia się widoczność. Często jednak po tym okresie zaczyna się pełny rozwój pożarów, w rezultacie czego wytwarza się dym, rozprzestrzeniający się na dużych obszarach, utrudniający, a często wręcz uniemożliwiający obserwację z powietrza nawet przez okres kilku godzin.

Rozpoznanie po naziemnych uderzeniach jądrowych może być prowadzone dopiero po przemieszczeniu się obłoku promieniotwórczego na określoną odległość, poza obszar rozpoznania. Należy się liczyć z tym, że w rejonie uderzenia, proces wznoszenia i opadania cząstek pyłu promieniotwórczego wynosi do 30 minut, a przemieszczanie uzależnione jest od prędkości wiatru. Przestrzeń do bezpiecznego działania śmigłowców podczas rozpoznania powstanie po zakończeniu się opadu promieniotwórczego, praktycznie nie wcześniej niż po upływie 1 godziny.

Z przedstawionego rozumowania wynika jednocześnie, że podjęcie decyzji do likwidacji skutków uderzeń możliwe będzie na podstawie danych, dostarczonych przez jednolity system wykrywania skażeń i opracowane na ich podstawie prognozy strat i zniszczeń, udokładnienia danymi z rozpoznania.

2. (2) Odtwarzanie naruszonego dowodzenia. VII

Odtwarzanie gotowości systemu dowodzenia należy traktować jako czynność zasadniczą i pierwszoplanową w likwidacji skutków po uderzeniach bronią jądrową nieprzyjaciela.

Zakres i treść oraz kolejność realizacji przedsięwzięć wchodzących w odtwarzanie dowodzenia zależy od stopnia obezwładnienia ludzi i zniszczenia środków łączności, transportu, a także od sytuacji taktycznej /operacyjnej/.

Odtwarzanie naruszonego dowodzenia opiera się na zasadach: wzajemnej zamienności punktów dowodzenia w każdym ogniwie; jak również między niższymi i wyższymi szczeblami dowodzenia; oraz tworzenia stanowisk dowodzenia z obezwładnionych ogniw dowodzenia, które utraciły swą zdolność do pracy, lecz zachowały część ludzi i środków łączności; lub tworzenie nowych punktów dowodzenia - na miejsce obezwładnionych.

Dowodzenie wojskami realizuje się poprzez zorganizowany system dowodzenia - rozumiany jako całościowy zorganizowany, odpowiednio urzutowanych punktów dowodzenia powiązanych ze sobą; z podległymi wojskami za pomocą środków łączności zapewniających sprawne i nieprzerwane dowodzenie.

Punkt dowodzenia stanowi określone siły i środki dowództwa i sztabu, pododdziałów łączności, ochrony i obsługi.

Zapewnienie elastyczności dowodzenia dokonuje się poprzez określanie i przygotowanie podległych punktów dowodzenia do przejęcia dowodzenia w wypadku zniszczenia wszystkich punktów danego systemu.

Zapewnienie żywotności punktów dowodzenia dokonuje się poprzez ich rozśrodkowanie, maskowanie, rozbudowę inżynieryjną terenu, w którym się rozmieszczają, ochronę i obronę, ruchliwość oraz organizację zapasowych punktów dowodzenia, jak również zintegrowanie ich pracy z podległymi i sąsiednimi punktami dowodzenia. Zasada podległości stosowana w budowie systemów dowodzenia, wyrażająca się w podporządkowaniu systemu szczebla dowodzenia niższego - wyższemu, tworzy sprzężenie systemów od góry do dołu. Tak skonstruowany system dowodzenia określonego szczebla dowodzenia jest ściśle zespolony z systemem dowodzenia podwładnego, przez przełożonego i sąsiadów - w konsekwencji uzyskuje się możliwość kombinacji odtwarzania całego systemu dowodzenia określonego

szczebla, jak również jednego z jego ogniw.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami organizacji dowodzenia wojskami w działaniach bojowych, organizuje się na szczeblu armii, dywizji trzy punkty dowodzenia: SD, WSD, TSD, /ZSD w działaniach obronnych/. Natomiast w pułku dwa punkty dowodzenia: SD i TSD, a na szczeblu batalionu jeden punkt dowodzenia.

SD na każdym szczeblu dowodzenia spełnia zasadniczą rolę w systemie dowodzenia ogniwa wyższego. Rola WSD /ZSD/ sprowadza się do zapewnienia trwałego i ciągłego dowodzenia w trudnych sytuacjach bojowych, w czasie zmiany SD, oraz przejęcia dowodzenia wojskami w wypadku zniszczenia SD. TSD organizowane dla kierowania pracą tyłów powinno być przygotowane do przejęcia dowodzenia wojskami w wypadku naruszenia, zniszczenia zasadniczych punktów dowodzenia /SD, WSD, ZSD/.

SD, WSD /ZSD/, TSD rozwijane w oparciu o siły i środki dowództwa, sztabu, pododdziałów łączności, ochrony i regulacji ruchu oraz pododdziały dowodzenia artylerii i wojsk radiotechnicznych - stwarzają pełne warunki do zapewnienia ciągłego, trwałego i elastycznego dowodzenia.

Struktura organizacyjna sztabu armii, dywizji, pułku, której istotę stanowi analogia w budowie strukturalno-organizacyjnej w płaszczyźnie pionowej, pozwala na sprawne funkcjonowanie systemu dowodzenia z góry w dół oraz stwarza możliwość bez dokonywania zmian strukturalnych, zamieniać sztab wyższy przez niższy /w wypadku zniszczenia pierwszego/. Pozwala również /struktura sztabu/ wydzielać oficerów określonego pionu do tworzenia sztabu określonego szczebla - w wypadku jego zniszczenia.

Struktura organizacyjna, wyposażenie poszczególnych punktów dowodzenia /SD, WSD, ZSD, TSD/ z punktu widzenia stanowisk funkcyjnych, środków łączności, transportu - poszczególnych szczebli dowodzenia zachowuje analogię /za wyjątkiem ilości stanów/ w stosunku do kolejnych szczebli dowodzenia. Ponadto występująca współzależność między punktami dowodzenia w systemie dowodzenia z dołu w górę - stanowi korzystne warunki do przejęcia dowodzenia wojskami w danym systemie, jak również poza nim.

Uderzenia wykonane przez nieprzyjaciela bronią masowego rażenia na punkty dowodzenia armii, związków taktycznych i oddziałów spowodują dezorganizację /lub nawet zniszczenie/ określonych kierunków i ogniw systemu dowodzenia. Najczęściej nie będą to uderzenia odosobnione, a będą im towarzyszyć uderzenia na elementy ugrupowania /bojowego i operacyjnego/ wojsk.

Zostanie więc naruszona zdolność bojowa tych elementów, nastąpi

osłabienie ducha moralno-bojowego wojsk, naruszony będzie system łączności. Dowódcy i sztaby licznych lub niektórych ogniw dowodzenia nie będą mogli zdobyć /przez dłuższy czas/ informacji o położeniu podległych im wojsk, poniesionych stratach oraz działaniu nieprzyjaciela - elementach niezbędnych do powzięcia decyzji w celu wykonywania dotychczasowego lub otrzymanego nowego zadania. Z tych względów głównym celem w odtwarzaniu naruszonego dowodzenia jest przywrócenie zdolności do kierowania wojskami.

Realizując ten cel należy przede wszystkim odtworzyć:

- zdolność naruszonego systemu łączności;
- obezwładnione /zniszczone/ organy dowodzenia.

Ogólnie obowiązuje zasada odtwarzania dowodzenia - w wypadku powstania przerw w systemie dowodzenia - z góry, w dół. W warunkach skomplikowanej sytuacji nie należy wykluczać zastosowania tej zasady w jej odwrotności.

Odtwarzanie naruszonego systemu dowodzenia wojskami dokonuje się przy zastosowaniu następujących sposobów:

- przejęcie dowodzenia wojskami przez inne punkty dowodzenia danego szczebla /WSD, ZSD, TSD/ w wypadku zniszczenia SD;
- przejęcie dowodzenia wojskami szczebla wyższego przez stanowisko dowodzenia szczebla bezpośrednio niższego; *siłami*
- zorganizowanie przez szczebel wyższy i jego *środkami* nowego sztabu - na miejsce zniszczonego sztabu podległego;
- przejęcie dowodzenia wojskami przez punkt dowodzenia innego ogniw.

Za sposób zasadniczy w odtwarzaniu naruszonego systemu dowodzenia danego szczebla należy uważać przejęcie dowodzenia przez WSD /ZSD/ w wypadku zniszczenia SD. Jeśli zniszczeniu uległo SD i WSD /ZSD/ - dowodzenie na krótki okres czasu przejmuje TSD. Natomiast, gdy zniszczeniu uległo TSD - dowodzenie tyłami, po odpowiednim wzmocnieniu przejmuje grupa oficerów kwatermistrzostwa, znajdująca się przy SD.

Powyższy sposób odtwarzania naruszonego dowodzenia, w danym systemie dowodzenia zapewnia jego ciągłość i sukcesywność. Podwładni dowódcy /sztaby/ nie odczuwają w sposób zasadniczy zmiany kierownictwa, ponieważ dowodzenie kontynuowane będzie w stylu im znanym.

Dowodzenie przez pewien czas wyższym szczeblem, którego wszystkie punkty dowodzenia zostały zniszczone może być realizowane przez stanowisko dowodzenia bezpośrednio niższego. W razie zniszczenia punktów dowodzenia armii, dowodzenie wojskami może

przejąć jedno ze stanowisk dowodzenia dywizji, a szczególnie sztabu dywizji zawczasu przygotowanego /wyznaczonego/ do tego celu; podobnie będzie na szczeblu dywizji, pułku, batalionu. Przejęcie dowodzenia w tym wypadku dokonuje się na ustalony sygnał-przekazany przez szczebel nadrzędny, przez techniczne środki łączności. Sztab przejmujący dowodzenie, po otrzymaniu sygnału, niezwłocznie przystępuje do wykonania zadania - podając wojskom określony sygnał oznajmujący przejęcie nad nimi dowodzenia.

Sztab wyznaczony do przejęcia dowodzenia wojskami szczebla wyższego powinien: stale znać i śledzić sytuację w skali danego szczebla, w którym przejmuje dowodzenia; posiadać dane radiowe systemu łączności danego szczebla i odpowiednie tabele dowodzenia; znać sygnał do przejęcia dowodzenia wojskami wyższego szczebla; samodzielnie przejąć dowodzenie, jeśli nie otrzyma sygnału nakazującego przejęcie dowodzenia, a z sytuacji wynika, że punkty dowodzenia szczebla wyższego zostały obezwładnione.

Aby skutecznie dowodzić przejętymi wojskami, celowe jest dokonać podziału sztabu /od szczebla ~~pułku~~ wzywz/ na dwa zespoły dowodzenia. Zasadniczą część oficerów z dowódcą i szefem sztabu na czele przejmuje funkcję dowodzenia sztabu nadrzędnego; pozostała część oficerów z zastępcą dowódcy d/s liniowych dowodzi podległymi wojskami. Proces przejmowania dowodzenia w sprzyjających warunkach powinien zamknąć się w przedziale czasu: na szczeblu dywizji 2-3 godziny; na szczeblu pułku do 1 godziny i do pół godziny do przejęcia dowodzenia pododdziałami pułku przez sztab batalionu. Trzeba też brać pod uwagę czas na skoordynowanie działalności oficerów sztabu i dowódcy, którzy odtworzyli dany sztab.

W procesie przejmowania dowodzenia wojskami szczebla wyższego przez szczebel bezpośrednio niższy, bardzo ważne jest nawiązanie bezpośredniego, osobistego kontaktu ze sztabami podległymi przy wykorzystaniu śmigłowców /od szczebla dywizji/ już w początkowej fazie realizacji tego procesu. Przejmowanie dowodzenia przez punkt dowodzenia innego ogniwa - wyraża się w sposób wyżej opisany. Ujemną cechą tego sposobu jest wydłużenie się czasu na przejęcie dowodzenia. Uwarunkowane jest to koniecznością szerszego zapoznania przejmującego sztabu z sytuacją taktyczną /operacyjną/.

Efektywnym sposobem przejmowania dowodzenia wojskami, których sztaby uległy zniszczeniu jest zamiana porażonego sztabu przez nowoutworzony sztab, przez szczebel nadrzędny. Skład osobowy nowoutworzonego sztabu, środki łączności, transport kompletuje

się z sił i środków pozostających w odwodzie, rezerwowych, a jeśli działania prowadzone są na własnym terenie to z WSZW, PSZW, uczelni itp.

Nowoutworzony sztab, aby mógł przejąć dowodzenie wojskami określonego szczebla powinien uzyskać od przełożonego następujące zasadnicze dane:

- zadania wojsk, nad którymi przejmuje dowodzenie; oraz ich aktualne położenie;
- położenie i zadania sąsiadów;
- aktualny stan systemu dowodzenia i łączności w podległych wojskach;
- aktualny stan organizacji materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Poza wyżej wymienionymi sposobami odtwarzania dowodzenia wojskami; należy uwzględnić wariant tworzenia SD z obezwładnionych organów dowodzenia, które utraciły swą zdolność do pracy, lecz zachowały część ludzi i środków łączności. Realizacja tego sposobu polega na kompletowaniu stanowiska dowodzenia z różnych komórek, z jednoczesnym skierowaniem sił i środków pozostających w odwodzie szczebla nadrzędnego lub SD własnego, czy też sąsiadów.

W sytuacji, gdy organy dowodzenia poniosą tylko częściowe straty, wówczas celowe jest dokonanie określonych przedsięwzięć organizacyjno-etatowych, polegających na ograniczeniu liczebności oficerów na drugorzędnych stanowiskach i obsadzenia nimi stanowisk obezwładnionych /częściowo/ stanowisk dowodzenia.

Niezależnie od sposobu przejmowania dowodzenia, o ile warunki pozwalają fakt przejmowania /przejęcia/ dowodzenia należy potwierdzić rozkazem /zarządzeniem/ dowódcy szczebla nadrzędnego, w którym to należy określić:

- nazwiska osób i przejmowane przez nich funkcje;
- miejsce organizacji odtwarzanych sztabów i rejony ich rozwinięcia;
- wydzielone środki łączności i transportowe; sposób i czas ich dostarczenia;
- sposób powiadomienia wojsk o fakcie przejęcia nad nimi dowodzenia, w tym: kto i od kiedy przejmuje dowodzenie.

Sztab /grupa oficerów/ przejmująca dowodzenie zobowiązana jest zorganizować pracę stosownie do spełnianej funkcji w dowodzeniu. Przejąć i przestudiować duplikaty dokumentów bojowych szczebla, nad którym przejmuje dowodzenie. Ocenić sytuację i położenie wojsk i możliwości realizacji uprzednio postawionych

przed nimi zadań lub określić nowe zadania stosownie do zaistniałej sytuacji i zadań postawionych przez szczebel nadrzędny.

Nawiązać łączność z podporządkowanymi wojskami - w pierwszej kolejności z elementami ugrupowania bojowego /operacyjnego/ pierwszego i drugiego rzutu oraz artylerią i wojskami rakietowymi.

Uaktualnić położenie elementów ugrupowania bojowego /operacyjnego/. Powziąć decyzję stosownie do zaistniałej sytuacji i podać ją do wiadomości podwładnym oraz przełożonym. W sposób zdecydowany i ciągły realizować dowodzenie.

Odtwarzając punkty dowodzenia, po ich częściowym lub całkowitym obezwładnieniu w pierwszej kolejności należy organizować:

- pion operacyjno-rozpoznaczy;
- łączności;
- tajnego dowodzenia;
- wojsk rakietowych i artylerii.

Odtwarzanie obsady obezwładnionych stanowisk dowodzenia szczebla armii, dywizja oparte powinno być: na ocalałych pionach obezwładnionego sztabu; zespołach oficerów wydzielanych ze szczebla nadszeregowego; przesunięciu się ze sztabu, którego stan obezwładnienia uniemożliwia odtworzenie struktury organizacyjnej oraz na przesunięciu się z odwodu szczebla nadszeregowego, czy też sąsiadów.

O wiele mniej skomplikowany jest problem odtworzenia składu osobowego dowództwa i sztabu pułku. Na tym szczeblu dowodzenia wystarczy bowiem obsadzić funkcje oficerów dowództwa, natomiast obowiązki pozostałych oficerów przez krótki okres czasu mogą pełnić dowódcy pododdziałów specjalistycznych. Ponadto na stanowiska oficerów sztabu należy powoływać szefów sztabu batalionów.

Ukompletowanie składu osobowego punktów dowodzenia określonego szczebla przebiegać będzie w różnych granicach czasu. Zależać to będzie od potrzeb i możliwości organów dowodzenia szczebla nadszeregowego. Uzupełnienie ze szczebla armii do dywizji może przybyć w granicach 3-4 godzin; do pułku w czasie do 1 - 1,5 godziny. Dlatego też - dowódcy ocalałych związków taktycznych /oddziałów, pododdziałów/ znając ogólne zadanie swego szczebla nadszeregowego, sytuację w swoim pasie działania oraz sąsiadów zobowiązani są samodzielnie przejmować dowodzenie i organizować walkę. Ocalałe komórki sztabu lub obsady niektórych punktów dowodzenia powinny przejmować funkcje podstawowych ogniw systemu dowodzenia - skupiając swą działalność od centralizacji działań wojsk pierwszego i drugiego rzutu.

Przydzielanie /uzupełnianie/ do odtworzonych sztabów środków łączności, transportu itp., odbywa się na zasadzie stosowanej

w kompletowaniu SD stanem osobowym.

Czas odtwarzania naruszonego systemu dowodzenia zależeć będzie od: sposobu odtwarzania dowodzenia; konkretnej sytuacji taktycznej /operacyjnej/; umiejętności stanu osobowego, przejmującego dowodzenia; stopnia przygotowania /zawczasu/ SD do przejęcia dowodzenia.

Odtwarzanie dowodzenia niezależnie od warunków i sytuacji w jakiej będzie dokonywana, powinno w każdym wypadku zapewnić:

- sprawne przejęcie dowodzenia wojskami;
- sprawne odtworzenie systemu łączności;
- szybkie ukompletowanie zespołów roboczych, zdolnych do natychmiastowego kierowania wojskami;
- ~~odtworzenie lub zorganizowanie nowych kanałów łączności.~~

We wszystkich, wyżej omawianych sposobach odtwarzania systemu dowodzenia obowiązkiem dowódcy i sztabu przejmującego dowodzenia jest:

a. Zebranie dokładnych danych o położeniu, stanie i możliwościach podległych wojsk.

Dane te - oprócz meldunków podwładnych należy uzyskać z rozpoznania powietrznego, organizowanego na śmigłowcach.

Rozpoznanie powietrzne powinno dostarczyć informacje o sytuacji w rejonach porażen; położeniu obezwładnionych i ocalałych wojsk; rejonach do których można przegrupować nie porażone wojska i drogi dojścia do nich. Do oddziałów, w których konieczne jest dokładne ustalenie sytuacji należy wysłać patrole na lądowych środkach transportowych. Do oddziałów, o których posiada się dane o szczególnym ich obezwładnieniu wysyłać należy oficerskie patrole, które oprócz ustalenia faktycznego stanu zniszczeń, odtworzenia dowodzenia - organizują akcje ratunkowo-ewakuacyjne.

W wypadku, gdy równoległe z odtwarzaniem naruszonego dowodzenia zachodzi konieczność prowadzenia likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej nieprzyjaciela, w wojskach nad którymi przejmuje się dowodzenie, wówczas skład osobowy odtwarzanego punktu dowodzenia powinien ustalić:

- stopień utraty zdolności bojowej porażonych wojsk;
- rejon rozwinięcia punktów zbawigów specjalnych oraz punktów zbiórki porażonych i ewakuowanego sprzętu;
- rejon przegrupowania ocalałych pododdziałów, oddziałów;
- potrzeby odtworzenia systemu dowodzenia w porażonych wojskach oraz współdziałanie w podległych elementach ugrupowania bojowego;

- możliwości zachowania struktury organizacyjnej pododdziałów /oddziałów/, lub potrzeby jej reorganizacji;
- stan zapasów materiałowych i sposób ich uzupełnienia;
- niezbędna pomoc ze strony szczebla nadrzędnego;
- czas osiągnięcia gotowości bojowej pododdziałów /oddziałów/ do dalszych działań bojowych;
- odpowiedzialnych wykonawców za realizację głównych przedsięwzięć.

Przedsięwzięcia powyższe, ich realizacja powinny być natychmiast wprowadzane w życie w postaci zarządzeń, rozkazów - przekazywanych do podległych wojsk.

Warunkiem sprawnego przebiegu odtwarzania naruszonego dowodzenia jest wykonanie przedsięwzięć organizacyjnych w tym zakresie - w procesie planowania i organizowania działań bojowych.

Przedsięwzięcia te powinny ujmować zakres czynności poszczególnych osób funkcyjnych sztabu /określonego szczebla dowodzenia/ na wypadek:

- kiedy z systemu dowodzenia zostaną wyczerpane niektóre elementy, które mogą być zastąpione siłami i środkami danego szczebla;
- zniszczenia w systemie dowodzenia tych elementów, że nie można już odtworzyć systemu siłami i środkami danego szczebla bez pomocy z zewnątrz - przez sztab wyższy.

Treść tych przedsięwzięć, w uwzględnieniu obu przypadków powinna ujmować:

- rozliczenie ilościowe ludzi - na obsadzenie wakujących stanowisk funkcyjnych oraz zapoznanie ich z oczekującymi ich obowiązkami;
- rozliczenie ilościowe środków łączności oraz transportu;
- opracowanie duplikatu i przekazanie do sztabu przejmującego dowodzenie wyższym szczeblem, zasadniczych dokumentów bojowych;
- tabelę sygnałów nakazujących przejęcie dowodzenia danym szczeblem;
- opracowanie i przekazanie duplikatu /dla sztabu przejmującego dowodzenie wyższym szczeblem/ dokumentacja planu gotowości oraz dokumenty eksploatacyjne łączności tego szczebla.

2. 2. 3. Akcja ratunkowo-ewakuacyjna

2. 2. 3. 1. Cechy charakterystyczne akcji ratunkowo-ewakuacyjnej i zasady jej prowadzenia.

Akcję ratunkowo-ewakuacyjną organizuje się i prowadzi w zasadzie, w niezwykle skomplikowanej sytuacji, skuteczność i szybkość jej prowadzenia.

Skuteczność akcji ratunkowo-ewakuacyjnej osiąga się przez: właściwe jej zaplanowanie, jeszcze w okresie poprzeryzającym uderzenia broni jądrowej; zdecydowane realizowanie zaplanowanych zamierzeń, o ile zasadniczo nie różnią się od założonych przewidywań; zorganizowanie zawczasu sił i środków przeznaczonych do prowadzenia akcji lub ich wyznaczenia, z pozostaniem w ugrupowaniu macierzystych pododdziałów; znajomość terenu /studiowanie/ prowadzenie akcji; ciągłe analizowanie sytuacji powstałej w rejonie porażonym bronią jądrową; zdecydowane i ciągłe dowodzenie siłami i środkami prowadzącymi akcję; zorganizowanie i stałe podtrzymywanie współdziałania między siłami i środkami prowadzącymi akcję i porażonymi wojskami oraz sąsiednimi jednostkami.

Przebieg akcji ratunkowo-ewakuacyjnej powinien być tak zorganizowany, aby w maksymalnie krótkim czasie udzielić porażonym skutecznej pomocy medycznej i ewakuować sprzęt z najbardziej zagrożonych rejonów. Szybkość przystąpienia do akcji ratunkowo-ewakuacyjnej i jej prowadzenie zapewnia się przez wcześniejsze jej zorganizowanie i zaplanowanie oraz zdecydowane działanie sił i środków - osiąga się to przez umiejętność prowadzenia prac przez te siły, znajomość zadań i sposobów ich realizacji. Akcja ratunkowo-ewakuacyjna powinna być zorganizowana i prowadzona w zależności od sytuacji taktyczno-operacyjnej, wytworzonej po uderzeniach bronią jądrową przeciwnika; aktualnego stanu jej zorganizowania i zaplanowania, a szczególnie stanu gotowości sił i środków do jej prowadzenia oraz zakresu i charakteru powstałych strat i zniszczeń. Opóźnienie rozpoczęcia akcji, szczególnie w jej początkowym okresie, pogarsza sytuację w zdecydowany sposób.

Początkowo prace ratunkowo-ewakuacyjne powinny być rozpoczęte na całej powierzchni rejonu porażonego bronią jądrową. W miarę jednak wykrywania dużych skupisk porażonych i uszkodzonego sprzętu, należy tam skierować główny wysiłek prac. Do prowadzenia prac ratowniczych należy w maksymalnym stopniu wykorzystać siły i środki, które nie zostały porażone.

W oddziałach /pododdziałach/, będących w styczności

z przeciwnikiem, główny wysiłek akcji ratunkowo-ewakuacyjnej należy kierować w celu udzielenia pomocy oddziałom /pododdziałom/, które poniosły najmniejsze straty. W pozostałych wypadkach wysiłek ten skierowuje się, od początku akcji, w celu udzielenia pomocy najbardziej poszkodowanym wojskom.

W celu lepszej organizacji prac w rejonie porażonym bronią jądrową, gdy akcja prowadzona jest przy pomocy sił i środków skierowanych z zewnątrz, wyznacza się:

- pasy działania, przez które to rozumie się część rejonu porażonego bronią jądrową wyraźnie odróżniającego się od innych, np. gęstością pokrycia i ukształtowania terenu; zgrupowaniem porażonych wojsk. Pas działania określa się liniami rozgraniczenia. W pasie działania wyodrębnia się kierunek prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej. Pas działania wyznacza się wówczas, gdy w akcji ratunkowo-ewakuacyjnej bierze udział od kilku do kilkunastu jednostek ratowniczych i gdy rejon porażenia stanowi obszar porażony - w wyniku uderzeń jądrowych, więcej jak jednym;
- sektor, przez który rozumie się część rejonu porażonego bronią jądrową, do którego wyznacza się siły ratownicze, zorganizowane w jedną grupę. Granice sektora wyznacza się wzdłuż punktów terenowych dobrze widocznych w terenie. Sektor dzieli się na odcinki ratownicze. W odcinku ratowniczym prowadzone są zasadnicze prace składające się na akcję ratowniczą tj. udzielanie pomocy porażonym; pomocy technicznej; torowania dróg; lokalizacji pożarów.

Również w sektorze mogą być wydzielone: odcinki gaśnicze, przez które rozumie się część sektora objętą pożarem o charakterze zwartym; odcinki terenu skażonego, jako część rejonu /sektora/ na którym to skażenie promieniotwórcze osiąga wartość powyżej 0,5 R/h.

Ilość pasów działania, sektorów, odcinków nie może być nicograniczona lub dowolna.

Ilość ich zależy od wielkości rejonu porażonego bronią jądrową, sił i środków biorących udział w akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, stopnia zniszczeń. Z podziałem na pasy działania, sektory, odcinki związany jest bezpośrednio system dowodzenia siłami i środkami biorącymi udział w akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

Jeśli akcja ratunkowo-ewakuacyjna prowadzona jest siłami i środkami obezwładnionych wojsk, wówczas określa się tylko odcinki lub obiekty prac.

Gdy akcja ratunkowo-ewakuacyjna prowadzona jest siłami

i środkami przełożonego, wówczas dla zorganizowanego i sprawnego ich przesunięcia wyznacza się:

- punkt wyjściowy lub linię wyjściową /około 1-2 km od rejonu zbiórki/
- rejon zbiórki sił i środków ratowniczych /o ile one nie były uprzednio zebrane/

Przeznaczeniem rejonu zbiórki jest: ^{zebranie} ~~zbieranie~~ w określonym czasie sił i środków do prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej; przyjęcie określonego ugrupowania na okres przesunięcia do rubieży rozwinięcia; postawienie zadań siłom ratowniczym.

Rejon zbiórki wyznacza się najbliższej ugrupowania wojsk, z których wydziela się te siły. Rejon zbiórki, siły ratownicze zajmują na określony sygnał lub zarządzenie:

- rejon wyjściowy do prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, wyznacza się od szczybla związku taktycznego wzwyż i przeznaczony jest do ześrodkowania sił różnego przeznaczenia biorących udział w akcji;
- rubieże rozwinięcia - przeznaczone są do przyjęcia ugrupowania ratowniczego /ugrupowanie ratownicze jest celowe rozmieszczenie sił i środków w terenie dla jak najskuteczniejszego prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej/ przez siły i środki biorące udział w akcji.

Na rubieżach rozwinięcia dowódcy precyzują zadania dla poszczególnych sił i środków;

- rejon zbiórki - po zakończeniu akcji, siły i środki zajmują rejon zbiórki, w którym pozostają w gotowości do wykonania kolejnego zadania.

2. 2. 3. 2. Zasady prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

Decydujące znaczenie w organizacji i prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej ma jak najszybsze wprowadzenie sił i środków do akcji ratowniczej oraz sposób ich użycia.

Cel akcji ratunkowo-ewakuacyjnej osiągnięty zostanie w pełni wówczas, gdy w jej prowadzeniu stosowane będą następujące zasady:

★ Aktywność działania ★

Aktywność działania w prowadzeniu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej wyraża się w dążeniu do jak najlepszego wykorzystania możliwości technicznych środków biorących udział w akcji.

W prowadzeniu akcji, siły i środki powinny stosować takie sposoby w jej realizacji, które zapewnią skuteczne jej działanie.

Wyraża się to w tym, że w czasie prowadzenia akcji należy działać w taki sposób, aby nie dopuścić do pogłębienia skutków uderzeń jądrowych, np. Jeśli porażonym grozi rozprzestrzenianie się pożaru, to w pierwszym rzędzie należy zapobiegać temu niebezpieczeństwu. O ile istnieją warunki ewakuacji porażonych do punktu medycznego, kolejnego szczebla, to należy je wykorzystać - pomijając punkt medyczny szczebla bezpośredniego itp.

* Zmasowanie w działaniu

Zmasowanie w akcji ratunkowo-ewakuacyjnej polega na ześrodkowaniu sił i środków biorących udział w akcji na kierunku głównego wysiłku prowadzenia akcji, z zasady określany jest przez przełożonego, organizującego akcję ratunkowo-ewakuacyjną.

W akcji ratunkowo-ewakuacyjnej główny wysiłek może się wyrażać w tym, że akcję prowadzi się w celu udzielenia pomocy wojskom najmniej porażonym lub tym, które poniosły największe straty. Użycie sił ratowniczych w pierwszym przypadku ma na celu udzielenia pomocy, a w wyniku tego - stworzenia im warunków do jak najszybszego wejścia do walki.

Skupienie głównego wysiłku w akcji jest ściśle uwarunkowane od warunków sytuacji taktycznej /operacyjnej/.

* Rozśrodkowanie sił i środków

Grupa ratunkowo-ewakuacyjna, aby zachować swą zdolność do prowadzenia akcji powinna w czasie przesunięcia się do rubieży rozwinięcia, działać w sposób rozśrodkowany. Stałe zagrożenie uderzeń jądrowych przeciwnika, stwarza warunki do zniszczenia sił i środków przeznaczonych do prowadzenia akcji, tym samym - w wyniku uniemożliwienia im wejścia do akcji, pogłębiane są skutki uderzeń jądrowych wojsk porażonych. Uderzenia na GRE może mieć miejsce w czasie zajmowania przez nią rejonu zbiórki, przesunięcia oraz podczas prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej. Zachodzi więc konieczność przede wszystkim, rozśrodkowania sił i środków w czasie zbiórki i przesunięcia GRE do rejonu porażonego bronią jądrową.

GRE po zakończeniu akcji, zajmuje rejon zbiórki, w dalszym ciągu przestrzega ściśle zasadę rozśrodkowania.

* Ciągłość prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

Stosowanie tej zasady wyraża się w tym, że akcja niezależnie od warunków w jakich jest prowadzona, powinna być prowadzona aż do jej zakończenia. Aby zapewnić ciągłość prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej należy posiadać odwód sił i środków do

jej prowadzenia. Posiadanie odwodu sił i środków nabiera szczególnego znaczenia, gdy akcja prowadzona jest w rejonie skażonym środkami promieniotwórczymi. Konieczność posiadania odwodu ściśle się wiąże z stosowaniem zmienności sił w toku prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

* Ekonomia sił

Z ciągłością prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej ściśle się wiąże zasada ekonomii sił.

Stosowanie jej w działaniu polega na tym, że żaden z elementów GRE nie może być bezczynny.

W wypadku nie występowania pożaru, siły i środki przeznaczone do jego likwidacji należy użyć do innych prac itp. W prowadzeniu akcji dążyć, aby do wykonania określonych prac angażować tyle sił i środków, które są niezbędnie konieczne.

* Twórczość i inicjatywa

Stosowanie tej zasady polega na tym, że w wypadku gdy GRE jest zawczasu zorganizowana i po uderzeniach jądrowych nie otrzymała sygnału /zarządzenia/ do działania, powinna samodzielnie /z własnej inicjatywy/ przystąpić do prowadzenia akcji. Zasada ta ma szczególne znaczenie w razie utraty łączności z przełożonym. Spełnienie tej zasady będzie mieć miejsce wówczas, gdy siły i środki przeznaczone do prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej są zawczasu zorganizowane, znają swe zadanie na wypadek uderzeń broni jądrowej przeciwnika.

O skutecznym prowadzeniu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej decyduje między innymi sprawność dowodzenia i kierowania akcją.

2. 3. 3. Treść przedsięwzięć akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

Przez akcję ratunkowo-ewakuacyjną rozumie się całokształt przedsięwzięć organizacyjnych, prowadzonych w rejonie porażonym bronią jądrową, mających na celu udzielenie bezpośredniej pomocy ludziom porażonym i ich ewakuację oraz ewakuację uszkodzonego sprzętu bojowego a nadającego się do naprawy, jak również gaszenie pożarów i torowanie dróg dla potrzeb akcji.

Akcja ratunkowo-ewakuacyjna jest jednym z głównych elementów likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej nieprzyjaciela. Zasadniczym jej zadaniem jest ratowanie ludzi i drogocennego sprzętu bojowego. Inne przedsięwzięcia wykonywane są w zakresie zapewniającym wykonanie głównego zadania.

W rejonach uderzeń jądrowych powstają różnorodne co do charakteru porażenia ludzi, zniszczenia i uszkodzenia sprzętu, zmiany pokrycia terenu, skażenia promieniotwórcze oraz pożary.

Ten uproszczony obraz rejonu porażonego bronią jądrową pozwala na określenie zakresu przedsięwzięć ratunkowo-ewakuacyjnych, prowadzonych w rejonie porażenia, do których to zaliczyć należy:

V
a. Wykrywanie i rozpoznanie skutków napadu jądrowego, polegające na rozpoznaniu ogólnym i specjalistycznym.

Rejony, czas i orientacyjną moc wybuchu określa się na podstawie własnej obserwacji i meldunków podwładnych.

Dokładne dane o skutkach uderzeń broni jądrowej uzyskuje się w wyniku rozpoznania ogólnego - organizowanego natychmiast po uderzeniach bronią jądrową oraz z rozpoznania prowadzonego przez grupy ratunkowo-ewakuacyjne.

b. Usuwanie zawałów, torowanie dróg i gaszenie pożarów dla potrzeb akcji.

Do wykonywania prac ratunkowych w zakresie usuwania zawałów /rumowisk/ na drogach prowadzenia ewakuacji medycznej i technicznej oraz wydobywania ludzi spod zawałów /rumowisk/ i uszkodzonych lub zniszczonych obiektów angażuje się siły i środki pododdziałów porażonych i wojsk inżynieryjnych.

W zależności od zakresu prac na każdy rejon porażenia wydziela się siły od drużyny do plutonu saperów lub plutonu inżynieryjno-drogowego, wyposażone w młoty pneumatyczne, piły spalinyowe i materiał wybuchowy, a w razie konieczności - również w maszyny inżynieryjne.

Podczas wydobywania ludzi ze zniszczonych, uszkodzonych obiektów, najpierw wykonuje się otwór do dostarczenia powietrza, który następnie poszerza się do rozmiarów wjazdu. Podczas wydobywania spod zawałów /rumowisk/ sprzętu bojowego wykonuje się głównie prace ziemne wykorzystując spycharki, koparki - ściśle współdziałające z siłami i środkami zabezpieczenia technicznego.

V
Odbudowę dróg i przygotowanie objazdów wykonuje się w pierwszej kolejności na tych kierunkach, skąd prowadzona będzie ewakuacja porażonych i sprzętu uszkodzonego. Odbudowę i dezaktywację obiektów wykonuje się siłami pododdziałów inżynieryjnych oraz wykorzystuje się czołgi. W pierwszej kolejności odbudowuje się obiekty na punktach dowodzenia i drogę prowadzącą do rejonu porażenia oraz obiekty zapewniające prowadze-

nie ognia i ukrycia dla ludzi.

Lokalizację i gaszenie pożarów przeprowadza się tylko w tym wypadku, jeżeli zagrażają one ludziom, sprzętowi bojowemu i środkom zabezpieczenia materiałowo-technicznego, bądź też utrudniają prowadzenie ewakuacji porażonych i sprzętu bojowego. Do walki z pożarami angażuje się wszystkie siły i środki znajdujące się w tych rejonach oraz pododdziały inżynieryjne. Pożary lokalizuje się przez wykonanie nowych lub rozbudowę istniejących pasów przeciwpożarowych i przesiek oraz gaszenie ognisk powstałych od iskier, głowni itp. poza pasami lokalizacji. Pasy przeciwpożarowe i przesieki wykonuje się w takiej odległości od frontu pożaru, aby prace były zakończone do czasu zbliżenia się ognia. Pożary gasi się wodą, roztworami chemicznymi, zasypywanie ognia ziemią, falą uderzeniową wybuchu i innymi dostępnymi środkami.

Gaszenie pożarów przyziemnych sposobem ręcznym dokonuje się poprzez zasypywanie ziemią granicy płonącego odcinka, wykonując pas o szerokości 0,5 - 1 m.

Stosując zmechanizowany sposób gaszenia pożaru, grunt ścina się w odległości 3-4 m od granicy ognia i przesuwają się w kierunku płonącego terenu, a następnie zsuwają się na skraj ognia.

Pożary wierzchołkowe z reguły gasi się przez wywołanie przeciwognia i przez wypalanie. Przy wyborze sposobu gaszenia pożaru i określaniu organizacji pracy, jest konieczne uwzględnienie prędkości jego rozprzestrzeniania się i wilgotności powietrza. Prędkość rozprzestrzeniania się pożaru jest maksymalna w dzień i bliska zeru w nocy. Wieczorem i rano prędkość ta 8-10 krotnie mniejsza niż w dzień. Dwukrotne zwiększenie się prędkości wiatru powoduje czterokrotne zwiększenie prędkości rozprzestrzeniania się pożaru.

c. Pomoc medyczna i ewakuacja porażonych.

Pierwsza pomoc medyczna polega na samopomocy, pomocy wzajemnej i pomocy udzielanej przez personel służby zdrowia bezpośrednio w ognisku porażenia i obejmuje nakładanie masek przeciwgazowych /w rejonie zakażonym/, zażywanie odtrutek, odkażanie odkrytych części ciała i umundurowania za pomocą indywidualnych pakietów przeciwichemicznych - w wypadku działania w rejonie skażonym środkami promieniotwórczymi.

Organizacja pierwszej pomocy medycznej porażonych może odbywać się następująco:

- wyszukiwanie porażonych w ramach pododdziału oraz udzielanie im pierwszej pomocy /nałożenie opatrunku, tamowanie krwotoków,

- unieruchamianie złamań przez nałożenie szyn, kupek/;
- wyniesienie /wyprowadzenie/ porażonych na tymczasowe punkty
 - ✓ zbiórki porażonych, ^{punkty te} które organizuje się w granicach obiektu /sektora/ prac;
 - segregacja porażonych na tymczasowych punktach zbiórki porażonych - przygotowanie ich do ewakuacji.

Pierwsza pomoc może być udzielana porażonym na miejscu lub po odciągnięciu ich w ukrycie, następnie odciąga i wynosi się ich do punktu zbiórki porażonych - położonych na zewnętrznej granicy rejonu porażonego bronią jądrową.

Pierwszą pomoc medyczną porażonych organizują pododdziały - w ramach samopomocy lub pomocy wzajemnej.

Pododdziały medyczne, do szczebla oddziału, udzielają pomocy w rejonie porażonym oraz w punktach zbiórki porażonych. Do ewakuacji porażonych z punktu zbiórki porażonych wykorzystuje się środki transportu sanitarnego PPM, DPM lub mbw oraz przystosowany transport ogólnego przeznaczenia.

Pierwszym etapem ewakuacji, gdzie udziela się pierwszej pomocy lekarskiej jest PPM rozwijany 4-8 km od rejonu porażonego bronią jądrową. Ewakuacja porażonych może się odbywać do dywizyjnego punktu medycznego z pominięciem PPM. Dywizyjny punkt medyczny rozwija się siłami etetowego batalionu medycznego dywizji lub medycznego batalionu wzmocnienia na kierunku największego nasilenia ewakuacji porażonych. Żołnierzy nie wymagających specjalistycznej pomocy, po udzieleniu pierwszej pomocy medycznej, kieruje się do punktu lekko rannych, a stamtąd do pododdziału.

Pomoc przedlekarska powinna być udzielona w czasie do 2 godzin od momentu porażenia, pierwsza pomoc lekarska do 4 godzin, natomiast kwalifikowana pomoc medyczna - w czasie 6-8 godzin po porażeniu.

Do bazy szpitalnej porażeni powinni dotrzeć w czasie do 18 godzin.

W wypadku porażenia wojsk wskutek skażenia, porażone pododdziały przeprowadzają częściowe zabiegi sanitarne i specjalne w pododdziałach, wykorzystując posiadane zestawy do odkażania i dezaktywacji /IZS, EZS, EZCz/ oraz odpowiednie odkażalniki i dezaktywatory. Całkowite zabiegi sanitarne i specjalne pododdziałów prowadzi się na punktach zabiegów specjalnych pułków i dywizji organizowanych siłami plutonów chemicznych pułków i kompanii chemicznej dywizji lub brygad chemicznych armii. Punkty zabiegów specjalnych rozwija się poza prawdopodobnym zasięgiem skażeń promieniotwórczych, w pobliżu źródeł wody i zapewniające dobre warunki maskowania.

• Pomoc techniczna i ewakuacja sprzętu bojowego

Pomoc techniczna sprowadza się do prac spawalniczych, cięcia metali dla stworzenia dostępu do załóg zablokowanych w wozach bojowych i specjalnych, usuwania uszkodzeń celem stworzenia warunków do ewakuacji sprzętu; ewakuacji sprzętu znajdującego się w takim położeniu, które zagraża ich zniszczeniem lub utratą. Poza wymienionymi pracami, w pierwszym rzędzie udziela się pomocy medycznej porażonym załogom uszkodzonego sprzętu.

Prowadząc ewakuację sprzętu bojowego z rejonu porażenia w pierwszej kolejności należy przywrócić dogodne położenie sprzętu /pónieść wywrócone pojazdy, wozy bojowe/. Ewakuować w pierwszej kolejności sprzęt o sprawnym układzie napędowym i bieżnym oraz sprzęt wymagający remontu bieżącego. Ze sprzętu o większym stopniu uszkodzeń w pierwszej kolejności ewakuuje się wozy dowodzenia, zestawy rakietowe, stacje radiolokacyjne i radiowe i inny sprzęt szczególnie konieczny do dalszych działań. Natomiast sprzęt sprawny bez załóg ewakuuje się poza wszelką kolejnością z miejsc zagrożonych pożarami.

• Zabezpieczenie porządku w rejonie porażenia i ochrona prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej

Przedsięwzięcia z dziedziny porządku i ochrony polegają na ograniczeniu lub zamknięciu ruchu kołowego i pieszego nie związanego z prowadzeniem akcji.

Osiąga się to poprzez organizację regulacji ruchu na drogach dojścia do rejonu porażonego bronią jądrową, kierunkach /drogach/ ewakuacji porażonych i sprzętu bojowego, jak również na drogach wyprowadzenia ocalałych sił do ich rejonów zbiórki /ześrodkowania/.

Posterunki regulacji ruchu spełniają zarazem ochronę akcji.

Osiąga się to poprzez organizację regulacji ruchu na drogach dojścia do rejonu porażonego bronią jądrową, kierunkach /drogach/ ewakuacji porażonych i sprzętu bojowego, jak również na drogach wyprowadzenia ocalałych sił do ich rejonów zbiórki /ześrodkowania/.

~~Posterunki regulacji ruchu spełniają zarazem ochronę akcji.~~

W warunkach naziemnego działania nieprzyjaciela organizuje się zabezpieczenia akcji z kierunków najbardziej zagrożonych.

Ochronę przeciwlotniczą rejonu porażonego bronią jądrową organizuje się na ogólnie przyjętych zasadach, tak samo obronę przed bronią masowego rażenia.

W wypadku powstania paniki wśród wojsk porażonych

organizuje się rubieże zaporowe, wykorzystując do tego celu pododdział /grupy/ z wojsk porażonych, które nie uległy panice, lub wprowadza się siły z poza rejonu porażonego bronią jądrową.

2.2. 3.4 SILY I ŚRODKI DLA AKCJI RATUNKOWO-EWAKUACYJNEJ

Szeroki wachlarz zadań i prac w dziedzinie akcji ratunkowo-ewakuacyjnej powoduje konieczność dysponowania siłami i środkami o różnym przeznaczeniu i specjalizacji. Biorąc za podstawę treść zadań wykonywanych w akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, to w skład ³ sił ratowniczych z punktu widzenia specjalizacji powinny wejść:

- siły i środki do prowadzenia rozpoznania we wszystkich jego aspektach;
- siły i środki do zabezpieczenia regulacji ruchu i ochrony akcji ratunkowo-ewakuacyjnej;
- siły i środki do udzielania pomocy medycznej i prowadzenia ewakuacji porażonych;
- siły i środki do torowania przejść, wydobywania porażonych i lokalizacji porażonych;
- siły i środki do udzielania pomocy technicznej i ewakuacji sprzętu;
- siły i środki do prowadzenia odkażania i dezaktywacji;
- siły i środki zapewniające dowodzenie akcją ratunkowo-ewakuacyjną.

Organizacyjny i ilościowy skład poszczególnych sił i środków może być różny w zależności od przewidywanych /lub konkretnych/ potrzeb prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, a przede wszystkim od szczegółu organizacyjnego ^{uizacze} ² akcji.

- sekcja poszukiwania i ewakuacji rannych i porażonych:
 - drużyna poszukiwania rannych;
 - drużyna ewakuacji porażonych;
- sekcja pomocy technicznej i ewakuacji sprzętu:
 - drużyna pomocy technicznej;
 - drużyna ewakuacji sprzętu;
- drużyna zabiegów specjalnych.

Struktura organizacyjna i zestawienie sił i środków PGRE - przedstawia załącznik nr 4.

b. Dywizyjna grupa ratunkowo - ewakuacyjna /DGRE/.

Na szczeblu dywizji struktura grupy ratunkowo - ewakuacyjnej /DGRE/ przedstawia się następująco:

- dowództwo DGRE;
- pluton rozpoznania:
 - drużyna rozpoznania skażeń;
 - drużyna rozpoznania inżynieryjnego;
 - drużyna rozpoznania technicznego;
 - drużyna rozpoznania medycznego;
- pluton ochrony i regulacji ruchu:
 - drużyna regulacji ruchu;
 - drużyna ochrony;
- pluton torowania:
 - drużyna techniczna;
 - drużyna saperów;
 - drużyna saperów;
- pluton gaszenia pożarów:
 - drużyna piechoty;
 - drużyna saperów;

- pluton poszukiwania i ewakuacji porażonych:
 - drużyna poszukiwania rannych;
 - drużyna ewakuacji porażonych;
- pluton pomocy technicznej i ewakuacji sprzętu:
 - drużyna pomocy technicznej;
 - drużyna ewakuacji sprzętu kołowego;
 - drużyna ewakuacji sprzętu gąsienicowego;

Szczegółowe rozliczenie sił i środków DGR - patrz załącznik nr 5.

- c. Armijna grupa ratunkowo - ewakuacyjna /AGRE/. /armijne siły i środki przeznaczone do akcji likwidacji skutków po uderzeniach bronią jądrową/.

Na szczeblu armii organizowane są grupy ratunkowo - ewakuacyjne do prowadzenia ratownictwa w oddziałach /pododdziałach/ armijnych i urządzeniach tyłowych o składzie podanym jak pułkowa grupa ratunkowo - ewakuacyjna. Armijne grupy ratunkowo - ewakuacyjne /AGRE/ mogą być organizowane do udzielania pomocy związkom taktycznym. AGRE będą organizowane wówczas, gdy sztab ZT zostanie obozwładniony, oraz gdy ZT poniesie straty powodujące całkowitą lub częściową utratę jego zdolności bojowej. W innych wypadkach, ze szczebla armii wysyła się i podporządkowuje ZT wyspecjalizowane siły, zwłaszcza medyczne, chemiczne i techniczne.

d. Sposoby organizacji GRE.

W organizacji grup ratunkowo - ewakuacyjnych przyjmuje się następujące sposoby ich tworzenia:

- zawczasu;
- doraźne.

Organizacja GRE sposobem "zawczasu" polega na wydziele -
leniu sił i środków ze struktury organizacyjnej pod -
oddziałów /oddziałów/ i ujęcie ich w ramy organizacyjne -
wyżej omówione. Wówczas dana grupa ewakuacyjno - ratun -
kowa stanowi element ugrupowania bojowego /operacyjnego/,
oraz otrzymuje zadanie bojowe. Planuje się dla niej sposób
działania przed użyciem i po użyciu broni jądrowej przeciw -
nika.

Organizacja GRE sposobem "doraźnym" polega na wydzie -
leniu sił i środków z przeznaczeniem do GRE, jednak
siły i środki pozostają w ugrupowaniu bojowym swoich pod -
oddziałów i do czasu otrzymania sygnału wykonują zadania
w ramach swoich pododdziałów.

2.2 3.5 PRACA DOWÓDCÓW I SZTABÓW W ZAKRESIE ORGANIZACJI
I PROWADZENIA AKCJI RATUNKOWO-EWAKUACYJNEJ.

Organizacja akcji ratunkowo-ewakuacyjnej z zasady będzie realizowana równolegle z wykonywaniem przedsięwzięć wynikających z całokształtu zadań likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej przeciwnika oraz zadania bojowego, uprzednio realizowanego. Ten stan rzeczy w sposób istotny wpływa na treść i metodę pracy dowódcy i sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb. Powoduje to konieczność przyjęcia takiego sposobu pracy dowódcy i sztabu, który w pełni zabezpieczy realizację zadań wynikłych z nowo powstałej sytuacji.

Organizacja akcji ratunkowo-ewakuacyjnej polega na: zebraniu danych przez sztab o skutkach uderzeń broni jądrowej przeciwnika, ich ocenie oraz wyznaczeniu sił i środków do prac ratowniczych, postawieniu im zadań, jak również zorganizowaniu dowodzenia i sprawnego kierowania przebiegiem akcji.

Zakres przedsięwzięć organizacyjnych w celu prowadzenia akcji ratunkowo - ewakuacyjnej może być różny i zależeć będzie od wielu czynników wynikających z sytuacji po uderzeniach broni jądrowej przeciwnika.

- a. Praca dowódcy i sztabu w zakresie zebrania danych o skutkach uderzeń broni jądrowej przeciwnika.

Bezpośrednio po napadzie broni jądrowej przeciwnika dowództwa i sztaby wszystkich szczebli powinny skoncentrować swoje wysiłki, aby jak najszybciej zorientować się w stanie związków, oddziałów i pododdziałów porażonych uderzeniami jądrowymi przeciwnika. W pierwszej kolejności należy dążyć do wyjaśnienia, na podstawie meldunków podległych dowódców, posterunków obserwacyjnych i patroli rozpoznania wszystkich rodzajów wojsk i służb, systemu rozpoznania OPL, a także danych stacji obliczeniowo - analitycznych skażeń, - gdzie, w jakiej ilości i o jakiej mocy użył przeciwnik broń jądrową, gdzie są punkty zerowe i jakie są rodzaje wybuchów, jakie pododdziały /oddziały/ zostały obezwładnione bronią jądrową; prognozowane granice stref zniszczeń, skażeń i pożarów; jakie pododdziały /oddziały/ zagrożone są skażeniami, pożarami oraz gdzie są bezpieczne rejony, do których można ich skierować.

Dla otrzymania bardziej dokładnych danych o skutkach uderzeń broni jądrowej organizuje się rozpoznanie ogólne i specjalistyczne rejonu porażonych bronią jądrową. W tym celu organizuje się grupę rozpoznania ogólnego. W skład tej grupy wchodzi oficerowie poszczególnych specjalności. *idea GRB* *(dodatkowo wzm. 100%)*

Kierownictwo grupą powierza się oficerowi ogólnowojskowemu. Grupę tę wysyła się na śmigłowcu, lub innych środkach transportu do użycia czołgów włącznie. Grupę rozpoznania ogólnego organizuje się od szczebla oddziału wzwyż. Ilość organizowanych grup zależy od szczebla organizacyjnego.

akcją ratunkowo-ewakuacyjną, a przede wszystkim od ilości rejonów porażen.

Rozpoznanie ogólne ma na celu zebranie danych dotyczących warunków prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, a w szczególności ustalić:

- faktyczne granice stref zniszczeń;
- ogniska największy strat, zniszczeń i skażeń oraz pożarów;
- aktualne położenie wojsk ich zachowanie się, oraz możliwość samodzielnego prowadzenia przez nich prac ratunkowo-ewakuacyjnych;
- zakres pomocy i potrzebne siły i środki do prowadzenia prac ratunkowo-ewakuacyjnych;
- drogi podejścia i kierunki działania tych sił, jak również rejon wyjściowe i rubieże rozwinięcia do akcji oraz kierunek głównego wysiłku akcji ratunkowo-ewakuacyjnej;
- drogi ewakuacji medycznej i technicznej;
- rejon rozwinięcia punktów medycznych i punktów zbiórki sprzętu uszkodzonego;
- rejon zabiegów specjalnych;
- rejon zbiórki dla porażonych pododdziałów;
- kierunki i rejon ześrodkowania ocalałych sił i środków.

W zakresie rozpoznania ogólnego, odnośnie zabezpieczenia prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej pod względem

inżynieryjnym należy ustalić:

- charakter dróg podejścia do rejonu porażonego bronią jądrową i terenu przyległego do punktów zero - wych w celu określenia rozmiarów powstałych stref zniszczeń, zawałów, zalewów i pożarów, oraz objazdów rejonów zawałów, lub zakresu ich torowania dla potrzeb akcji;
- udział wojsk inżynieryjnych w pracach ratunkowych mających na celu wydobyć spod zawałów i ze zniszczonych lub uszkodzonych obiektów ludzi i sprzętu;
- sposób lokalizacji pożarów zagrażających wojskom porażonym, lub utrudniających prowadzenie akcji;
- rozmiar prac pod względem rozbudowy inżynieryjnej punktów zabiegów specjalnych, oraz rejonów rozwijania urządzeń medycznych;

Z zakresu rozpoznania skażeń w rozpoznaniu ogólnym należy określać:

- rejony /odcinki/ o dużej mocy dawki, a także rejony nie skażone do rozwinięcia punktów zabiegów specjalnych, medycznych i zbiórki sprzętu uszkodzonego;
- siły i środki do prowadzenia prac w rejonie porażonym bronią jądrową,

Przedstawiciel kwatermistrzostwa w rozpoznaniu ogólnym ustala:

- największe skupiska porażonych ludzi i sprzętu uszkodzonego;

- miejsca rozwinięcia punktów medycznych i punktów zbiórki uszkodzonego sprzętu.

Dane z rozpoznania ogólnego, w miarę ich zdobywania natychmiast przekazuje się do sztabu organizującego rozpoznanie.

Jednocześnie szefowie rodzajów wojsk i służb ustalają po swojej linii stan swoich pododdziałów /oddziałów/ oraz przekazują niezbędne dane dowódcy, lub szefowi sztabu.

Po uzyskaniu wstępnych danych o skutkach uderzeń bronią jądrową przeciwnika, dowódca analizuje sytuację i ogłasza koncepcję prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej w której to podaje: główny wysiłek prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej; zadania nieporażonych wojsk w akcji ratunkowo-ewakuacyjnej; sposób użycia sił przeznaczonych do akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

Po podaniu koncepcji prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, dowódca wydaje zarządzenia wstępne, których treść odnosi się do zakresu organizacji akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, a przede wszystkim: prowadzenie rozpoznania rejonów porażonych bronią jądrową; osłony i zabezpieczenia akcji, jak również przedsięwzięcia dotyczące osiągnięcia gotowości sił i środków ratowniczych do akcji, oraz organizacji dowodzenia nimi. Zarządzenia te w początkowym okresie organizacji akcji ratunkowo-ewakuacyjnej będą mieć charakter zadań cząstkowych w porównaniu z całokształtem zadań wynikających z zakresu akcji ratunkowej.

- b. Ocena sytuacji - podjęcie decyzji o akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

Oceny skutków uderzeń jądrowych dokonuje sztab ogólnowojskowy wspólnie z szefami rodzajów wojsk i służb. Proces tej oceny w zasadzie nie odbija od ogólnie stosowanych zasad oceny położenia /wypracowania decyzji/. Szef sztabu po zorganizowaniu zbierania danych o skutkach uderzeń jądrowych, oraz w miarę napływu tych danych - wspólnie z oficerami sztabu, szefami rodzajów wojsk i szefami służb - przystępuje do przygotowania danych do podjęcia decyzji przez dowódcę. Dowódca prowadząc ocenę położenia /sytuacji/ - w części dotyczącej organizacji akcji ratunkowo - ewakuacyjnej szczególną uwagę powinien zwrócić na :

- ocenę warunków w jakich będzie prowadzona akcja ratunkowo-ewakuacyjna, z której to powinien wyciągnąć następujące wnioski: możliwy charakter działania nieprzyjaciela i jego wpływ na prowadzenie akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, oraz sposób przeciwdziałania temu zamiarowi; wpływ położenia wojsk własnych na osłonę rejonów porażonych bronią jądrową przeciwnika oraz ich możliwości udziału w akcji ratunkowo-ewakuacyjnej; wpływ skażeń na prowadzenie akcji, oraz jakie najbardziej celowe środki i sposoby zastosować w celu ochrony ludzi przed rażącym działaniem substancji promieniotwórczych; jaki jest wpływ terenu na sposób prowadzenia akcji, a w tym dogodne kierunki

prowadzenia akcji; rubieże rozwinięcia sił ratowniczych, drogi podejścia do rejonu porażonego bronią jądrową, drogi ewakuacji i rozmieszczenie punktów medycznych i sprzętu uszkodzonego;

- ocenę stanu przygotowania i możliwości użycia sił i środków do prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, z której to oceny powinien wyciągnąć następujące wnioski: jaki będzie wpływ na wykonanie zadania bojowego wydzielenie sił i środków do akcji ratunkowo-ewakuacyjnej; jakie są możliwości wydzielenia sił z porażonych wojsk do prowadzenia akcji; sposób prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, oraz jakie siły wydzielić do jej prowadzenia; gdzie i w jakim czasie je rozwinąć do prowadzenia akcji; sposób organizacji dowodzenia akcją ratowniczą; sposób i czas postawienia im zadań; sposób zabezpieczenia prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, a w tym ubezpieczenia, osłonę przeciwlotniczą, obronę przed bronią masowego rażenia, oraz zabezpieczenie materiałowe.

W ocenie sytuacji po uderzeniach jądrowych przeciwnika udział biorą oficerowie sztabu i szefowie rodzajów wojsk i służb. W zależności od sytuacji, a szczególnie od posiadanego czasu, dowódca może żądać zreferowania tylko tych zagadnień, które go interesują. Niezależnie od sposobu referowania danych, powinny one być tak przygotowane przez oficerów sztabu, aby referujący był w stanie udzielić wyczerpujących odpowiedzi na każde rozpatrywane zagadnienie, w zakresie jego specjalności.

W składanych meldunkach w czasie oceny sytuacji, dotyczących organizacji i prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, oficerowie meldują dane, z zakresu:

- r o z p o z n a n i a: możliwości nieprzyjaciela, zwracają szczególną uwagę na określenie jego dalszego działania, oraz w jaki sposób działanie to wpłynie na prowadzenie akcji ratunkowo-ewakuacyjnej; gdzie skupić główny wysiłek rozpoznania rejonów porażonych bronią jądrową; jakie siły i środki do rozpoznania użyć; miejsce organów rozpoznania w ugrupowaniu sił ratowniczych; czas i sposób przekazywania danych z rozpoznania; zakres i charakter współdziałania systemu rozpoznania z innymi rodzajami wojsk i służb /w tym z systemem OTK/.

Zasygnalizowane problemy są przedstawione przez szefa rodzajów wojsk i służb specjalnych:

- o r g a n i z a c j a a k c j i r a t u n k o w o - e w a k u a c y j n e j : sposób odtwarzania naruszonego dowodzenia w porażonych związkach, oddziałach i pododdziałach; sposób organizacji dowodzenia akcją ratunkowo-ewakuacyjną /organizacji grup zespołów, środki zabezpieczające dowodzenie/, sposób organizacji łączności dla potrzeb akcji; sposób organizacji, skład i ilość grup ratunkowo-ewakuacyjnych do prowadzenia prac ratunkowo-ewakuacyjnych; sposób prowadzenia akcji, a w tym: rejony

zbiórek GHE, drogi marszu do rejonu wykonywania zadań, rubieże rozwinięcia GHE, rejonu drogi ewakuacji porażonych i uszkodzonego sprzętu, rozmieszczenie punktów medycznych, sprzętu uszkodzonego i zabiegów specjalnych, oraz kierunki /drogi/ i rejony zbiórek /ześrodkowania/ ocalałych sił i środków w rejonie porażonym bronią jądrową; zakres organizacji współdziałania między siłami ratowniczymi wewnątrz i na zewnątrz rejonu akcji, organizację regulacji ruchu i utrzymanie porządku w rejonach objętych akcją i na kierunkach podejścia do nich; czas rozpoczęcia i zakończenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, oraz ustalenie sygnałów współdziałania.

Te zagadnienia są meldowane przez oddziały, wydziały i komórki operacyjne, a jeśli chodzi o łączność - przez szefostwa i szefów łączności;

- oceny strat, zniszczeń, pożarów i skażeń, oraz organizacji rozpoznania skażeń w rejonie porażonym bronią jądrową, jak również organizacji zabiegów specjalnych.

Te zagadnienia przedstawia dowódcy szef zabezpieczenia chemicznego.

- inżynierskiego zabezpieczenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, w tym szczególnie: ocenę obszaru objętego zniszczeniami i ich wpływ na możliwość i opłacalność prowadzenia akcji, sposób prowadzenia rozpoznania inżynierskiego na korzyść akcji, możliwość wydzielenia

sił i środków do prowadzenia akcji oraz ich zadania i miejsce w ugrupowaniu GHE.

Dane te referuje szef wojsk inżynieryjnych, szef saperów.

Zastępca dowódcy d/s techniki i zabezpieczenia w swoim meldunku przedstawia:

- w zakresie zabezpieczenia medycznego akcji: sposób organizacji, skład i ilość pododdziałów medycznych, jakie można zaangażować do prowadzenia akcji, skład, rozmieszczenie i zadanie punktów medycznych; organizację ewakuacji porażonych;
- w zakresie zabezpieczenia technicznego akcji: skład, organizację sił i środków technicznych do prowadzenia akcji; organizację ewakuacji i remontu sprzętu uszkodzonego.

Ponadto melduje dane z zabezpieczenia materiałowego prowadzenia akcji, oraz jakie siły i środki należy pozostawić w rezerwie na wypadek powstania nowych ognisk porażen i konieczności prowadzenia w nich akcji ratunkowo - ewakuacyjnej.

Treść meldunków oficerów sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb w każdym wypadku zależeć będzie od charakteru skutków uderzeń broni jądrowej. Treść meldunków powinna zawierać skonkretyzowane przedsięwzięcia z podaniem sił i środków do ich wykonania, w ramach akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

Treść meldunków oficerów sztabu, szefów rodzajów wojsk i służb w każdym wypadku zależeć będzie od charakteru skutków uderzeń broni jądrowej. Treść meldunków powinna zawierać skonkretyzowane przedsięwzięcia z podaniem sił i środków do ich wykonania, w ramach akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

c. Decyzja o akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

W wyniku przeprowadzonej oceny sytuacji dowódca podejmuje decyzję o likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej nieprzyjaciela, a jej treści dotyczącej prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej określa:

- główny wysiłek w prowadzeniu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej;
- sposób prowadzenia prac ratunkowo-ewakuacyjnych, w tym skład grupy /grup/ ratunkowo-ewakuacyjnej w każdym rejonie porażenia, oraz ogólne zadania tych grup;
- zadania dla poszczególnych rodzajów wojsk i służb w celu prowadzenia prac ratunkowo-ewakuacyjnych, zabiegów sanitarnych i specjalnych;
- system dowodzenia w kierowaniu pracami ratunkowo-ewakuacyjnymi, zabiegami specjalnymi i sanitarnymi, w tym skład grupy /zespołu/ do bezpośredniego kierowania tymi przedsięwzięciami;

- czas rozpoczęcia i zakończenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej;
- sposób przekazywania zadań grupom ratunkowo-ewakuacyjnym, oddziałom porażonym oraz sposób przeprowadzenia kontroli przebiegu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej;
- kto, kiedy i gdzie melduje o przebiegu akcji.

d. Organizacja dowodzenia i kierowania akcją ratunkowo-ewakuacyjną.

Sprawne kierowanie przebiegiem akcji ratunkowo-ewakuacyjnej wymaga wyznaczenia ze sztabu grupy /zespołu/ operacyjnej do bezpośredniego kierowania wykonywaniem prac wchodzących w zakres akcji ratunkowo-ewakuacyjnej. Wyznaczenie takiej grupy nabiera szczególnego znaczenia, gdy zachodzi konieczność wykonywania prac ratunkowych w kilku rejonach, porażonych bronią jądrową w warunkach zniszczenia stanowisk dowodzenia. Zorganizowanie grupy /zespołu/ operacyjnej, na szczeblu od oddziału wzwyż może mieć miejsce zawczasu tj. przed użyciem broni jądrowej przeciwnika.

Biorąc pod uwagę zakres zadań wynikających z organizacji i kierowania akcją ratunkowo-ewakuacyjną na poszczególnych szczeblach dowodzenia, siły i środki wydzielone ujmują się w następującą strukturę organizacyjną:

Na szczeblu pododdziału, wchodzącego w strukturę organizacyjną oddziału, akcję ratunkowo-ewakuacyjną organizuje i prowadzi dowódca danego pododdziału. W wypadku zginiecia dowódcy - kolejny oficer /podoficer/, który przyjmuje dowodzenie. Jest to zgodne z zasadą, że każdy pododdział po uderzeniach jądrowych dąży do likwidacji skutków uderzeń bronią jądrową; w tym i dowodzenia.

✓ akcji ratunkowo-ewakuacyjnej własnymi siłami i środkami, nie oczekuje na pomoc. Na szczeblu oddziału, związku taktycznego - o ile organizowana jest pomoc porażonym pododdziałom, oddziałom w prowadzeniu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, wówczas do kierowania jej przebiegiem organizuje się:

- na szczeblu oddziału - grupę operacyjną, w składzie 2 - 3 oficerów, z zastępcą dowódcy pułku d/s liniowych na czele; *grupa operacyjna*
- ✓ - na szczeblu związku taktycznego - zespół *zespół* kierowania akcją ratunkowo-ewakuacyjną. W skład tego zespołu *grupa* powinni wejść przedstawiciele pionu operacyjnego, politycznego i poszczególnych służb.

Na szczeblu związku operacyjnego wyznacza się zespół koordynacji ośrodków przedsięwzięć likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej przeciwnika.

Zespołowi koordynującemu związku operacyjnego podlegają *grupa operacyjna* zespoły kierowania akcją ratunkowo-ewakuacyjną związku taktycznego, w wypadku gdy akcja ratunkowo-ewakuacyjna prowadzona jest w kilku lub kilkunastu rejonach w

w ugrupowaniach związków taktycznych.

Grupę operacyjną, zespół kierowania wyposaża się w odpowiednie środki łączności i transportu.

Do obowiązków dowódców /grup, zespołów/, ogólnie rzecz biorąc, należy:

- organizacja akcji ratunkowo-ewakuacyjnej na podstawie wytycznych dowódcy danego szczebla;
- stale i dokładnie znać sytuację w rejonie porażenia bronią jądrową;
- postawienie zadań dowódcom /dowódcy/ grup ratunkowo-ewakuacyjnych;
- koordynowanie przedsięwzięć rodzajów wojsk i służb w toku wykonywania zadań wchodzących w zakres akcji ratunkowo-ewakuacyjnej /na podstawie wytycznych w tym zakresie dowódcy lub szefa sztabu/;
- utrzymywanie współdziałania między grupami ratunkowo-ewakuacyjnymi;
- meldowanie dowódcy /szefowi sztabu/ o wynikach i czasie wykonywania przedsięwzięć związanych z akcją ratunkowo-ewakuacyjną;
- przejmowanie kierowania akcją ratunkowo-ewakuacyjną w nowopowstałych rejonach porażenia;
- ^{grup}zgrupowanie ^{grup}wysiłku grup ratunkowo-ewakuacyjnych działających w pasie działania.

Kierowanie akcją ratunkowo-ewakuacyjną odbywa się w zależności od szczebla dowodzenia ze stałych lub ruchomych stanowisk /punktów/ kierowania. *dowódcy*

Organizatorem i kierownikiem prac ratunkowo-ewakuacyjnych w sektorze jest dowódca grupy ratunkowo-ewakuacyjnej. Do jego obowiązków należy:

- zebranie sił i środków wchodzących w skład GRE, o ile nie było wcześniej zorganizowane;
- postawienie zadania GRE na przesunięcie GRE do sektora;
- kierowanie przesunięciem GRE na rubież rozwinięcia;
- zorganizowanie rozpoznania skutków uderzeń jądrowych na terenie sektoru /rejonu/;
- przeprowadzenie rekonesansu skutków uderzeń broni jądrowej i powzięcie decyzji o akcji ratunkowo-ewakuacyjnej w podległym sektorze;
- wydanie rozkazu podległym dowódcą do prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej;
- kierowanie przebiegiem akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, oraz meldowanie przełożonym o jej realizacji.

✓ Dowódca GRE działa z reguły na podstawie rozkazu *rozkładu* przełożonego lub jego zarządzeń wstępnych. W przypadku braku łączności rozpoczyna on i prowadzi akcję samorzutnie na podstawie własnej decyzji. Taki przypadek działania może mieć miejsce wówczas, gdy GRE została wcześniej zorganizowana i dowódca GRE znał uprzednio zadanie na wypadek użycia broni jądrowej przeciwnika, a po nastąpieniu uderzeń jądrowych utracił łączność z przełożonym lub gdy utrata łączności nastąpiła po otrzymaniu sygnału

nakazującego organizację GNE sposobem doraźnym.

Tak pomyślany system dowodzenia akcją ratunkowo-ewakuacyjną pozwoli na szybkie jej rozpoczęcie i skuteczne jej prowadzenie.

Stawiane

e. ~~Stosowanie~~ zadań.

W celu skrócenia czasu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej dowódcy wszystkich szczebli powinni dążyć do wydawania krótkich zarządzeń i wytycznych wynikających z powstałej sytuacji, a sztaby, dowódcy grup /zespołów/ przekazywać wojskom, nie czekając na ostateczną decyzję dowódcy dotyczącą całokształtu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej. W tym celu - oprócz korzystania z technicznych środków łączności, co jednak nie zawsze będzie możliwe - należy posyłać oficerów do wykonawców na transporterach, czołgach i śmigłowcach.

Treść zadań związanych z prowadzeniem akcji ratunkowo-ewakuacyjnej sprowadza się ogólnie do podania:

Dowódcy grupy /zespołu/ operacyjnego:

- składu i zadań grup ratunkowo-ewakuacyjnych;
- sposobu organizacji łączności dla koordynacji działań grup ratunkowo-ewakuacyjnych i innych sił i środków biorących udział w akcji, w jednym lub wielu rejonach porażeń;
- zadań współdziałania z poszczególnymi grupami ratunkowo-ewakuacyjnymi i innymi siłami i środkami biorącymi udział w akcji oraz wojskami OTK, jak również jeśli akcja prowadzona jest na terenie przeciwnika - sposobu

wykorzystania sił i środków miejscowych;

- organizacji obrony /osłony/ rejonów porażen i rejonów zabiegów specjalnych, sanitarnych, punktów medycznych, rejonów zbiórki wozów uszkodzonych oraz rejonów z zapasowymi środkami materiałowymi przeznaczonymi dla zabezpieczenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej;
- organizacja obrony porażonych wojsk i biorących udział w akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, ~~rejonów zabiegów specjalnych i sanitarnych, punktów medycznych~~;
- drogi przesunięcia grup ratunkowo-ewakuacyjnych /zapasowych, obejścia/ do rejonu porażonego bronią jądrową, rubieże rozwinięcia GRE, oraz drogi ewakuacji porażonych i uszkodzonego sprzętu;
- organizacja regulacji ruchu na drogach podejścia;
- organizacja dowodzenia i kierowania przebiegiem akcji ratunkowo-ewakuacyjnej i innych przedsięwzięć wynikających z danej sytuacji i szczebla organizującego akcję ratunkowo-ewakuacyjną.

Dowódcy grupy ratunkowo-ewakuacyjnej:

- rejonu zbiórki, drogi /kierunki/ prowadzących do rejonu porażonego bronią jądrową oraz czas przystąpienia do akcji;
- przybliżonej treści zadań i kolejności ich wykonania, a przede wszystkim: rubieży rozwinięcia GRE i kierunku ich działania; dróg, które należy oczyścić z zawałów;
- ✓ organizację regulacji ruchu w rejonach porażen i wokół nich; poszukiwania i ewakuacji rannych i porażonych;

ewakuacji ~~i remontu~~ uszkodzonego sprzętu; rejonów punktów medycznych, wozów uszkodzonych, zabiegów specjalnych i sanitarnych;

- sygnały rozpoczęcia i zakończenia akcji;
- sposób składania meldunków o przebiegu akcji /terminy, komu/;
- miejsce zbiórki po wykonaniu zadania;
- odpowiedzialnych za kierowanie przebiegiem akcji;
- miejsce punktu dowodzenia dowódcy grupy /zespołu/ operacyjnej.

Wojskom porażonym:

- zadań związanych z akcją ratunkowo-ewakuacyjną;
- rejonów i kierunków wyprowadzenia ocalałych i porażonych wojsk;
- rejonów punktów medycznych, zbiórki wozów uszkodzonych, zabiegów specjalnych i sanitarnych;
- dróg ewakuacji rannych i porażonych i uszkodzonego sprzętu;
- sposobów ochrony i obrony przeciwlotniczej rejonów zabiegów specjalnych i sanitarnych, punktów medycznych i zbiórki wozów uszkodzonych, a także rejonów porażonych bronią jądrową;

- przedsięwzięć organizowanych na korzyść porażonych wojsk w zakresie: akcji ratunkowo-ewakuacyjnej; przeprowadzania zabiegów specjalnych, sanitarnych, ewakuacji i zaopatrywania materiałowo-technicznego oraz regulacji ruchu w rejonach porażek;
- przedsięwzięć mających na celu zapobieganie panice w rejonie porażenia bronią jądrową;
- sposoby organizacji dowodzenia i kierowania akcją ratunkowo-ewakuacyjną.

Siłom i środkom biorącym udział w akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

W rozkazie, dowódca grupy ratunkowo-ewakuacyjnej, podaje:

- krótką charakterystykę sytuacji w rejonie porażonym bronią jądrową, w tym: położenie wojsk porażonych, stopień ich obozwardnienia i stan zachowania się; sytuację skażeń i pożarów. Jeśli akcja jest prowadzona w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, wówczas podaje przypuszczalne kierunki zagrożenia działania przeciwnika;
- Zadanie grupy ratunkowo-ewakuacyjnej; w tym: kierunek prowadzenia akcji; rubież rozwinięcia do akcji; rejon /sektor/ prowadzenia prac;
- zamiar prowadzenia akcji; w tym główny wysiłek prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej; kolejność i sposób realizacji przedsięwzięć wchodzących w zakres akcji; ugrupowanie sił i środków do prowadzenia prac;

- zadania sąsiadów, w tym: kierunek działania sąsiednich grup ratunkowo-ewakuacyjnych i /ogólnie/ treść ich zadań, zadania wojsk porażonych w prowadzeniu akcji i kierunki wyprowadzenia ocalałych ich sił i środków;
- zadania podległych sił i środków, w tym: rubież rozwinięcia sił i środków do prowadzenia akcji; odcinek /obiekt/ pracy; zakres pracy; punkty zbiórki porażonych i uszkodzonego sprzętu;
- rejon rozwinięcia punktu medycznego i punktu zbiórki sprzętu uszkodzonego - organizowanego przez przełożonego, oraz drogi ewakuacji do nich;
- miejsca posterunków regulacji ruchu i ochrony;
- czas rozpoczęcia i zakończenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej;
- rejon zbiórki po zakończeniu akcji i drogi dojścia do niego;
- sygnały dowodzenia i współdziałania;
- miejsce punktu dowodzenia dowódcy GRE;
- zastępcy.

f. Kontrola i pomoc.

Kontrolę przebiegu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej organizuje szef sztabu z pomocą szefów rodzajów wojsk i służb. Kontrola przebiegu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej powinna być planowana oraz dostosowana do potrzeb i zaistniałej sytuacji, a ponadto wynikać z konieczności

sprawnego i szybkiego przeprowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej. Kontrolę należy łączyć z kontrolną pomocą udzielaną podwładnym. Pomoc udzielana podwładnym w prowadzeniu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej powinna przede wszystkim mieć na celu zapewnienie realizacji decyzji dowódcy wyższego szczebla dotyczącej prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej. Szczególnego znaczenia nabiera kontrola i pomoc w wypadku obezwładnienia organów dowodzenia. Stąd niejednokrotnie oficer wyznaczony do przekazywania zadań czy też sprawowania kontroli będzie zobowiązany do podejmowania konkretnych decyzji z zakresu kierowania akcją ratunkowo-ewakuacyjną. Akcję ratunkowo-ewakuacyjną, jak również kontrolę powinno się prowadzić na podstawie planu opracowanego przez pion operacyjny, a ich treść powinna być uzgodniona z szefami rodzajów wojsk i służb. Wyniki kontroli powinny umożliwić dowódcy powzięcie decyzji dotyczącej sprawnego przebiegu akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

2.2. 3.6. PROWADZENIE AKCJI RATUNKOWO-EWAKUACYJNEJ.

W wykonaniu przedsięwzięć wchodzących w zakres akcji ratunkowo-ewakuacyjnej wydzieliła się dwa etapy ściśle ze sobą związane.

Pierwszy etap obejmuje prace ratunkowe wykonywane siłami i środkami pododdziałów porażonych uderzeniem broni jądrowej przeciwnika.

Drugi etap obejmuje prace ratunkowo-ewakuacyjne realizowane siłami i środkami skierowanymi z zewnątrz rejonu porażonego bronią jądrową.

Głównym celem akcji ratunkowo - ewakuacyjnej pierwszego etapu jest udzielenie pomocy porażonym, opanowanie ewentualnej paniki i wzbudzenie wiary w możliwość rozpoczęcia i prowadzenia akcji oraz stworzenia warunków wejścia do działania siłami i środkom ratowniczym - z zewnątrz.

W realizacji prac ratowniczych tego etapu - najpierw ma miejsce samoobrona osobista, polegająca głównie na opanowaniu strachu i doznanych wrażeń, gaszeniu palącej się odzieży oraz samopomocy medycznej. Następnie po zorientowaniu się w sytuacji, ocalali ludzie dążą do łączenia się w grupy, których to działanie powinno być skierowane na udzielenie pomocy porażonym i rannym, wynoszeniu /wyciąganiu/ ich w bezpieczne miejsca oraz ratowanie zagrożonego pożarem sprzętu. Grupowe działanie żołnierzy, w kolejnej fazie prac ratunkowych, powinno przyjąć formę zespołowego działania pod kierownictwem ocalałych dowódców

lub osób przejmujących dowodzenie akcją. Praca zespołów powinna być skierowana na dalsze udzielanie pomocy porażonym i wynoszenie ich do tymczasowych punktów zbiórki porażonych. W wypadku styczności z przeciwnikiem, dowódcy organizują dalsze działanie bojowe - stosownie do zdolności bojowej pododdziału. Akcja, w tej fazie, nabiera charakteru zorganizowanego działania polegającego głównie na: odszukiwaniu skupisk porażonych, oznaczaniu ich miejsc i w miarę możliwości wynoszeniu do punktów zbiórki porażonych - jeśli dotychczasowe miejsce zagrożone jest pożarem lub innym niebezpieczeństwem; wyciąganiu porażonych z wywróconego sprzętu bojowego, umocnień i zawałisk. W celu wydobywania ludzi z zawałonych transzei prace zwykle rozpoczyna się z góry, a do schronów oczyszcza się wejścia.

W wypadku niemożliwości wydobywania załóg z przewróconego sprzętu bojowego, przystępuje się do postawienia go w położenie normalne, gdy brak jest na to sił - wozy bojowe oznacza się, jako, że w nich pozostali ludzie.

W tej fazie akcji dowódca kieruje nią, obok prowadzenia prac ratunkowych, dąży do nawiązania łączności z przełożonym, sąsiadami oraz stwarza warunki do działania sił i środków z zewnątrz. W tym celu, ustala dogodne drogi ewakuacji porażonych do punktów zbiórki, drogi dojścia do skupisk porażonych ludzi i uszkodzonego sprzętu; rejony te oznacza wyraźnymi znakami /biały kolor/, w celu umożliwienia rozpoznania tych rejonów z powietrza. Organizuje ochronę i regulację ruchu na zewnętrznym pierścieniu rejonu porażonego bronią jądrową.

Przygotowuje przewodników dla sił wkraczających do akcji z zewnątrz. Po wkroczeniu do akcji sił i środków zewnątrz, porażone pododdziały ściśle z nimi współdziałają w wykonywaniu prac. W wypadku prowadzenia akcji siłami i środkami własnymi od początku do jej zakończenia - wówczas jako ostatnią fazę stanowią przedsięwzięcia mające na celu: ewakuację porażonych do PPM, a sprzęt do punktu zbiórki rozmieszczonego w ponliżu rejonu, w którym prowadzona była akcja; powtórne przeszukanie rejonu, a po wykonaniu tych czynności - następuje zbiórka sił i środków w określonym rejonie, w celu sprawdzenia stanu ilościowego i sprzętu oraz dołączenia do pozostałych sił pododdziału - wykonującego zadania bojowe.

Opisany powyżej sposób prowadzenia akcji ratunkowo - ewakuacyjnej nosi nazwę: "samodzielny" "lub oddolny" i polega na wykonaniu przedsięwzięć wchodzących w zakres akcji ratunkowej ocalałymi siłami i środkami porażonego pododdziału, oddziału.

Działanie sił i środków ze szczebla przełożonego, w drugim etapie prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, przebiega w zasadzie w dwóch okresach.

Pierwszy okres polega na przesunięciu sił i środków z rejonu zbiórki /wyjściowego/ na rubież rozwinięcia.

Drugi okres to działanie w celu realizacji prac wchodzących w zakres akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

Przesunięcie sił i środków /GER/ na rubież rozwinięcia może się odbywać następująco:

V W przedzie przed siłami GRE przesuwają się siły i środki rozpoznania skażeń, inżynieryjnego, medycznego i technicznego. Określają one i wytyczają bezpieczne drogi wejścia na rubież rozwinięcia i kierunki prowadzenia akcji / korzystając z danych uzyskanych od przewodników wysłanych na ich spotkanie z porażonych wojsk. / Ustalają skupiska porażonych i sprzętu uszkodzonego. Zapoczątkowują udzielanie pierwszej pomocy medycznej.

Za siłami rozpoznania przesuwają się siły i środki przeznaczone do torowania dróg, lokalizacji pożarów - przygotowują one tym samym warunki do prowadzenia ewakuacji porażonych - prowadzenia akcji wogóle. Za tymi siłami maszerują siły i środki przeznaczone do udzielania pomocy medycznej porażonych i ich ewakuacji.

W ślad za nimi idą siły i środki pomocy technicznej i ewakuacji sprzętu.

Ugrupowanie sił ratowniczych /GRE/ na czas ich przesunięcia do rubieży rozwinięcia może być różnorodne, zależy bowiem ich ugrupowanie od skutków uderzeń jądrowych, rodzaju obiektu obezwładnionego, właściwości terenu, itp.

Podstawą do rozpoczęcia prac ratowniczych przez siły i środki /GRE/ stanowi rozkaz dowódcy organizującego akcję ratunkowo-ewakuacyjną.

Działanie sił ratowniczych, zakres i^{ch} prac wynika z całokształtu przedsięwzięć wchodzących w zakres przedsięwzięć ratunkowo-ewakuacyjnych, przedstawiony na początku rozdziału. Jeśli siły ratownicze przystępują do akcji ratunkowo-ewakuacyjnej, a której to nie był realizowany pierwszy etap - przez siły i środki porażonych pododdziałów, wówczas:

- w pierwszej kolejności wykonuje się prace ratunkowe i ewakuuje się porażonych z rejonów, gdzie dawki promieniowania przekracza 50 rtg/godz., organizuje się punkt segregacyjny, z którego to ewakuuje się porażonych na punkt medyczny, a stąd na poszczególne etapy ewakuacji rannych - zgodnie z zasadami;
- równolegle z pracami ratunkowymi udziela się pomocy technicznej i rozpoczyna się ewakuację sprzętu;
- siły i środki przeznaczone do torowania dróg, gaszenia pożarów - stwarzają warunki do realizacji przedsięwzięć z zakresu ratownictwa medycznego i technicznego.

Szczegółowy, dalszy przebieg akcji w zasadzie nie różni się od sposobu wykonywania prac w pierwszym etapie. Zasadnicze różnice polegają na tym, że siły i środki wchodzące do akcji z zewnątrz rejonu porażonego bronią jądrową, od samego początku działają w sposób zorganizowany. Użycie sił i środków, zorganizowanych w grupy ratunkowo - ewakuacyjne, poprzeduje się do działania:

- pułkową grupę ratunkowo-ewakuacyjną /PGRE/, pułku pierwszego rzutu r w rejon uderzając bronią jądrową na batalion pierwszego rzutu;
- ^{ORE}dywizyjna grupa ratunkowo - ewakuacyjna /~~DGRE~~/ - w rejon wybuchu powstałego w batalionach drugich rzutów pułków.

W razie konieczności do oddziałów, które szczególnie ulegały od uderzeń jądrowych mogą być kierowane GRG sąsiednich oddziałów i związków, które nie znalazły się w zasięgu uderzeń jądrowych lub poniosły mniejsze straty.

W prowadzeniu akcji ratunkowo - ewakuacyjnej, tak w pierwszym jak i drugim etapie, szczególnego znaczenia nabiera działanie pododdziałów porządkowo-ochronnych, których to głównym zadaniem jest: zabezpieczenie sprawnego wprowadzenia sił i środków do akcji; regulacja ruchu; zabezpieczenie pracy punktów medycznych, zbiórki wozów uszkodzonych; przeciwdziałanie panice.

Zadanie to wykonuje poprzez organizację systemu ochrony i regulacji ruchu na granicy rejonu porażonego bronią jądrową i wewnątrz niego.

Ważną rolę w prowadzeniu prac ratowniczych na zmianowość sił i ich odpoczynek.

W sektorach, gdzie występuje konieczność prowadzenia prac przez dłuższy okres czasu oraz na terenie skażonym, należy dokonywać zmian i odpoczynków. Kolejność zmian i odpoczynku dokonują dowódcy GRG.

Każda akcja ratunkowo-ewakuacyjna kończy się doko-
naniem przeglądu wykonanych prac. Kontrolę tą prowa-
dzi się w każdym obiekcie, odcinku prac; odpowiedzialni
za powyższe są dowódcy sektorów, odcinków, którzy to
wyniki kontroli meldują dowódcy kierującym akcją.
Dowódca kierujący akcją, za zgodą przełożonego, kończy
akcję i melduje jej wyniki, podając:

- czas zakończenia akcji;
- kolejność i sposób wyprowadzenia sił ratowniczych
z rejonu wykonywanych prac do rejonu zbiórki;
- straty o siłach i środkach ratowniczych;
- prośby.

2. 2. 4. Zabiegi sanitarne i specjalne wojsk mogą być prowadzone:

1. w toku likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej przez GRE w rejonach porażenia;
2. w ramach likwidacji skażeń wojsk działających w strefach skażeń promieniotwórczych lub przekraczających te strefy, gdy stopień ich skażenia znacznie przekracza dopuszczalne normy.

W pierwszym przypadku stanowią organiczną część przedsięwzięć likwidacji skutków uderzenia jądrowego i prowadzone są przez podgrupę odkażania i dezaktywacji GRE siłami /środkami/ wojsk chemicznych w rejonach zbiórki ocalałych i ewakuowanych pododdziałów /grup, osób/ lub na drogach do tych rejonów, w rejonach specjalistycznych punktów medycznych, organizowanych siłami bmed lub bmv a ponadto w rejonach zbiórki i remontu ewakuowanego sprzętu bojowego i środków transportu.

GRE

Podczas działania GER szczebla oddziału /pz,pcz/ zabiegi sanitarne i specjalne prowadzi się w wyznaczonych rejonach prowadzenia zabiegów bez organizacji PZS. W tym celu wykorzystuje się pojedyncze instalacje IRS zarówno do prowadzenia zabiegów sanitarnych ludzi jak i zabiegów specjalnych sprzętu.

Podczas działania GER szczebla związku taktycznego /operacyjnego/ zabiegi sanitarne i specjalne wykonuje się na zorganizowanych PZS.

Podczas działania GER szczebla oddział - związek taktyczny, celem jest organizować zabiegi sanitarne i specjalne na kierunku ewakuacji porażonych z dwóch lub więcej rejonów porażenia w jednym rejonie prowadzenia zabiegów na zorganizowany PZS. W takim przypadku pododdziały zabiegów specjalnych wojsk chemicznych działają scentralizowanie jako jedna grupa odkażania i dezaktywacji dla potrzeb dwóch lub więcej GRE.

Zabiegi sanitarne porażonych ludzi po ich ewakuacji z rejonów porażenia prowadzi się również na wyspecjalizowanych punktach medycznych siłami bmed. lub bmv.

Zabiegi specjalne sprzętu bojowego prowadzi się w rejonach zbiórki, remontu i napraw tego sprzętu po jego ewakuacji z rejonu porażenia przez podgrupę pomocy technicznej i ewakuacji sprzętu przed jego naprawą /remontem/.

Zabiegi prowadzi się oddzielnymi instalacjami IRS bezpośrednio w rejonie zbiórki tego sprzętu w sposób podobny do prowadzenia zabiegów specjalnych w ugrupowaniu bojowym wojsk.

W drugim przypadku - likwidacji skażeń wojsk działających w strefach skażeń promieniotwórczych lub przekraczających te strefy, gdy stopień skażenia znacznie przekracza dopuszczalne normy prowadzi się siłami pododdziałów wojsk chemicznych na przygotowanych PZS w rejonach działania tych wojsk lub na

drogach ich przemarszu po wyjściu ze stref skażeń.

W czasie trwania operacji /działań bojowych/ w oddziałach i związkach taktycznych jądrowego rzutu zazwyczaj prowadzi się tylko częściowe zabiegi sanitarne i specjalne. Całkowite zabiegi specjalne i sanitarne prowadzi się po wyprowadzeniu tych wojsk do drugiego rzutu lub odwodu.

Wojska, które wskutek uderzeń jądrowych i skażeń promieniotwórczych utraciły zdolność bojową, niezależnie od ich miejsca w ugrupowaniu i wykonywanych zadań, wyprowadza się do rejonów zapewniających możliwość przeprowadzenia całkowitych zabiegów specjalnych.

W tym celu Szefostwo Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ ustala wspólnie z pionem operacyjnym oraz dowództwami i szefostwami rodzajów wojsk kolejność i miejsca prowadzenia zabiegów specjalnych. W opracowanym harmonogramie /grafiku/ prowadzenia całkowitych zabiegów specjalnych i sanitarnych podaje się:

- rejonów w których zabiegi będą prowadzone;
- związki taktyczne /oddziały/ poddawane zabiegom;
- ilość żołnierzy, uzbrojenia i sprzętu bojowego przewidziane do zabiegów;
- związki taktyczne /oddziały, pododdziały/ wojsk chemicznych wyznaczone /skierowane/ do prowadzenia zabiegów;
- terminy rozpoczęcia i zakończenia prac.

Zabiegi specjalne i sanitarne prowadzą:

- w oddziałach - skażone pododdziały własnymi siłami, wykorzystując w tym celu etatowe zestawy odkażające, oraz przy pomocy drużyny zabiegów specjalnych plutonu chemicznego.

- Przy scentralizowanym prowadzeniu zabiegów specjalnych, oddziały mogą być poddawane zabiegom specjalnym na punktach zabiegów specjalnych /PZS/ organizowanych siłami dywizji;
- w związkach taktycznych /DZ, DPanc, itp./ na punktach zabiegów specjalnych /PZS/ organizowanych siłami kompanii chemicznej dywizji, przydzielonych lub działających na korzyść dywizji pododdziałów zabiegów specjalnych ABChem;
 - w związkach operacyjnych na punktach zabiegów specjalnych organizowanych przez pododdziały zabiegów specjalnych ABChem ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb wojsk rakietowych i związków taktycznych wprowadzonych do bitwy odwodów specjalnych i tyłów.

Dla prowadzenia zabiegów specjalnych wojska chemiczne zawczasu zajmują rejony przewidziane do prowadzenia zabiegów, względnie wychodzą na kierunki przegrupowania /marszu/ skażonych wojsk gdzie rozwijają punkty zabiegów specjalnych.

Przebieg całkowitych zabiegów specjalnych od szczebla oddziału, prowadzonych przez specjalistyczne pododdziały wojsk chemicznych, kontrolują szefowie zabezpieczenia chemicznego, Szef Wojsk Chemicznych lub delegowani oficerowie szefostwa.

LOŚLIWOŚCI WOJSK CHEMICZNYCH W ZAKRESIE PROWADZENIA

CALKOWITYCH ZABIEGÓW SANITARNYCH I SPECJALNYCH W

GODZINACH

ZT	pluton chem.				Kchem.				pluton				K z.s.				bzs BChem.				BChem A			
	pz.pcz/		/DZ. DPanc/		zab.spec.K z.s.		d. od		d. od		z.s. d.		z.s. d.		z.s. d.		z.s. d.		z.s. d.		z.s. d.		z.s. d.	
pododdział	zs	d.	od	zs.	d.	od	zs.	d.	od	zs.	d.	od	zs.	d.	od	zs.	d.	od	zs.	d.	od	zs.	d.	od
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
DZ																								
pz				15	6,5	11	15	6,5	10	7,5	3	4,5	7,5	1,5	2,5									
bpzmot.	3	4,5	4,5	1	1	1	2	1	1	1	0,5	0,5												
ucz				8,5	4	6,5	4	4	6,5	2	2,5	3	1,5	1	2									
bcz	3	4,5	2	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	1												
da	2	3	2	0,5	1	1	1	0,5	1	1	0,5	0,5												
pa			10	3	5	5	5	3	5	2,5	2	2,5	1	1	1,5									
naplot							2,5	1,5	3	1,5	0,8	1,5	0,5	0,5	0,7									
drt				2	0,5	1	1	0,5	1	1	0,5	0,5												
dar				2,5	1	2	1,2	1	2	1	0,5	1												
DPanc																								
BROT										3	2	3	1	0,5	0,7	0,5	0,4	0,5						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
drot.				2,1	1	1	1,5	1	1	1,2	0,5	0,5						
BAA										6	3	5	2	1	1	0,8	0,5	0,5
BSap.										9	7	12	3	2,5	4	1	0,8	1,5
bpont.							2,5	2,5	4	1,5	1	2	0,5	0,5	1			

zs. - zabiegi sanitarne;

d. - dezaktywacja;

od. - odkażanie.

2.2.5. Odbudowa dróg

Odbudowę dróg lub przygotowanie nowych odcinków dróg wykonują pododdziały inżynieryjno-drogowe. Prace prowadzi się na szerokim froncie z wykorzystaniem sprzętu i maszyn o wysokim stopniu bezpieczeństwa pracy w terenie skażonym /spycharki BAT-M i czołgi z osprzętem spycharkowym/.

Jednym z przedsięwzięć warunkujących szybsze zapewnienie wojskom ruchu i manewr po wykonaniu uderzeń jądrowych jest urządzenie nowych dróg dla objazdu rejonów zawałów i pożarów. Nowe drogi wybiera się tylko na odcinkach, na których całkowicie nie można korzystać z dróg uprzednio przygotowanych,.

Sposób wykonania prac drogowych może być różny w zależności od konkretnych warunków terenowych i sytuacji bojowej.

Do wykonania prac drogowych na odcinkach na których jest niemożliwy dojazd środków transportowych i maszyn do dostarczenia pokryć drogowych, mostów towarzyszących /SMT/, celowe jest wykorzystać śmigłowce.

Śmigłowce mogą być wykorzystane również do układania elementów konstrukcji podczas odbudowy dróg i obiektów drogowych.

2.3. Przedsięwzięcia w zakresie likwidacji skutków po uderzeniach bronią chemiczną i biologiczną.

Nie odbiegają w swoich ogólnych zasadach od przedsięwzięć realizowanych w rejonach porażenia jądrowego. Charakteryzują się jednak określoną specyfiką wynikającą z charakteru porażeń. Do powyższych należy:

- porażenie ludzi ST poprzez drogi oddechowe i odkryte powierzchni ciała bez porażeń mechanicznych;
- zewnętrzne skażenia umundurowania i oporządzenia, które po określonym czasie stanowią źródło porażenia ludzi;
- skażenia sprzętu bojowego i terenu stanowiących źródło wtórnego porażenia;
- długotrwałe zachowanie rażących właściwości środka trującego na powierzchniach skażonych;
- rozprzestrzenianie się na dużych powierzchniach par ST zachowujących właściwości rażące, a uzależnione wyłącznie od lokalnych warunków atmosferycznych i terenowych;
- silne działanie psychologiczne.

Podstawowe przedsięwzięcia likwidacji skutków uderzeń chemicznych i biologicznych obejmują:

- prognozowanie skutków tych uderzeń;
- rozpoznanie rejonów porażenia;
- powiadamianie wojsk i obiektów tyłowych o zagrożeniu skażeniami i skażeniach;
- likwidację skutków uderzeń bronią chemiczną i biologiczną
 - a/ zabiegi sanitarne i specjalne
 - b/ odkażanie terenu

Likwidację skutków uderzeń bronią chemiczną i biologiczną prowadzą grupy ratunkowo-ewakuacyjne /GER/, których trzon stanowią pododdziały wojsk chemicznych i służby medycznej, wyspecjalizowane, przygotowane i wyposażone do wykonania powyższych zadań.

Wszystkie informacje o uderzeniach bronią chemiczną i biologiczną napływają do stacji obliczeniowo-analitycznej skażeń a w części do sztabu i szefostw rodzajów wojsk, które bezzwłocznie przekazują do SOAS. Stanowią one podstawę prognozowania i wstępnej oceny skutków tych uderzeń przez SOAS. Wnioski z wstępnej oceny prognozowanych skutków uderzeń Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ melduje dowódcy i zgodnie z jego decyzją organizuje powiadamianie o skażeniach zagrożonych elementów ugrupowania a wspólnie z sztabem rozpoznanie skażeń. Równocześnie określa zadania wojsk chemicznych w zakresie rozpoznania i likwidacji skażeń.

2.3.1. Rozpoznanie rejonów porażenia bronią chemiczną i biologiczną.

Organizuje Szef Wojsk Chemicznych /Szef Zabezpieczenia Chemicznego/ a prowadzą pododdziały rozpoznania skażeń wojsk chemicznych.

Rozpoznanie rejonów porażenia bronią chemiczną i biologiczną obejmuje:

- ustalenie skutków uderzeń i orientacyjnych potrzeb sił i środków dla prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnych;
- ustalenie i oznaczenie granic skażeń i zakażeń;
- ustalenie granic rozprzestrzeniania się par środków trujących i rejonów ich zastoju;
- ustalenie rodzajów środków trujących i gęstości skażeń oraz pobranie próbek skażonej gleby, wody i przedmiotów;
- ustalenie dróg obejścia rejonów skażonych oraz dróg podejścia i kierunków działania GER;
- ustalenie granic /rubieży/ nakładania i zdejmowania środków ochrony przed skażeniami.

Rozpoznanie skażeń chemicznych w rejonach działania pododdziałów /kompania, batalion, równorzędne/ prowadzą żołnierze /obserwatorzy/ wykorzystując przyrządy rozpoznania skażeń chemicznych. Określają oni:

- oznaki użycia przez nieprzyjaciela broni chemicznej /biologicznej/;
- prowadzą wzrokową obserwację kierunków przesuwania się obłoku skażonego powietrza;
- określają rodzaj użytego /zastosowanego/ środka trującego.

W oddziałach, związkach taktycznych i operacyjnych rozpoznanie rejonów uderzeń chemicznych /biologicznych/ prowadzą pododdziały rozpoznania skażeń wojsk chemicznych, działając patrolami rozpoznania skażeń samodzielnie lub w składzie pododdziałów rozpoznawczych, ubezpieczeń, oddziałów wydzielonych lub oddziałów zabezpieczenia ruchu.

Jeden rejon uderzenia chemicznego /biologicznego/ w zależności od jego powierzchni rozpoznaje jeden - trzy patrole rozpoznania skażeń. Ustalają one i oznaczają granice skażeń i granice rozprzestrzenienia się par środków trujących. Skutki porażeń w wyniku uderzenia chemicznego. Rodzaj użytego środka trującego i gęstość skażeń. Rejony zastojów par ST. Drogi i kierunki obejścia terenu skażonego.

W razie podejrzenia o zakażeniu /w przypadku uderzenia bronią biologiczną/ patrole rozpoznania skażeń pobierają próbki powietrza, gleby, roślinności, resztek amunicji, owady, kleszcze, gryzonie i przekazują do laboratorium służby medycznej i weterynaryjnej.

Bezpośredni nadzór nad działaniem pododdziałów rozpoznania skażeń prowadzących rozpoznanie w rejonie uderzeń chemicznych sprawują w oddziałach i związkach taktycznych szefowie zabezpieczenia chemicznego a w związkach operacyjnych - Szefostwo Wojsk Chemicznych.

Możliwości wojsk chemicznych w zakresie rozpoznania skażeń chemicznych są następujące:

Lp.	Oddział ZT, ZO:	Pododdział rozpoznania skażeń WChem	Ilość patroli rozpoz- nania skażeń	Możliwa do rozpoz- nania ilość rejo- nów uderzeń che- micznych	Uwagi
1.	pz /pcz/	pluton chemiczny	4	2	
2.	pa	drużyna rozpoznania skażeń	1	1	
3.	DZ DPanc	kompania chemiczna	6	3-4	
4.	armia	kompania rozpoznania skażeń	12	6-8	
		pluton chemiczny batalionu zabezpie- czenia SD	2	1	

2.3.2. Zabiegi sanitarne i specjalne wojsk, stanowią zasadniczy element likwidacji skutków uderzenia bronią chemiczną i biologiczną. Wykonują pododdziały zabiegów specjalnych pododdziałów, oddziałów i związków taktycznych wojsk chemicznych. W tym celu organizują one punkty zabiegów specjalnych /PZS/ w rejonie ewakuacji i zbiórki porażonych lub na drogach ewakuacji do tych rejonów.

Na szczeblu oddziału zabiegi sanitarne i specjalne prowadzą skażone pododdziały przy pomocy etatowych zestawów odkażających oraz drużyna zabiegów specjalnych plutonu chemicznego. W przypadku masowych skażeń paru pododdziałów pułku, dla prowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych wykorzystuje się dywizyjne pododdziały wojsk chemicznych.

Podczas prowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych na szczeblu oddziałów przy pomocy etatowych zestawów odkażających i środków plutonu chemicznego, nie organizuje się punktów zabiegów specjalnych /PZS/a tylko wyznacza rejon, w których zabiegi te należy i można prowadzić.

Pododdziały wojsk chemicznych od szczebla związku taktycznego dla prowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych wojsk po uderzeniach chemicznych /biologicznych/ organizują z zasady punkty zabiegów specjalnych /PZS/.

Jako zasadę przyjmuje się, że kompania chemiczna dywizji, kompania zabiegów specjalnych z bzs, rozwijają PZS, batalion zabiegów specjalnych organizuje rejon zabiegów specjalnych składający się z 2-3 kompanijnych PZS.

Zabiegom sanitarnym i specjalnym poddaje się cały stan osobowy i sprzęt bojowy pododdziałów /oddziałów, związków taktycznych/, które uległy skażeniu bez poddawania ich wstępnej selekcji.

Kolejność prowadzenia zabiegów specjalnych może być następująca: stan osobowy bez oznak porażenia, porażeni ewakuowani z rejonu porażenia, sprawny sprzęt

bojowy wojsk, ewakuowany sprzęt bojowy z rejonu porażenia, uszkodzony i kierowany do naprawy /remontu/ sprzęt bojowy.

Niezwłocznego przeprowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych wymagają wojska skażone ST typu Vx.

W tym przypadku zabiegi sanitarne i specjalne ze zmianą umundurowania winny być przeprowadzone, niezależnie od zastosowanych przedsięwzięć ochronno-profilaktycznych w nieprzekraczalnym czasie 6-8 godzin po uderzeniu chemicznym.

Kolejność i ciągłość przybywania pododdziałów skażonych na PZS zabezpiecza dowódca ogólnowojskowy.

Wskazaniem jest zabiegi sanitarne i specjalne prowadzić pododdziałami /elementami ugrupowania/ nie większym jak batalion piechoty z środkami wzmocnienia.

Możliwości pododdziałów wojsk chemicznych w zakresie prowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych przedstawione są w pkt. 2.2.4.

2.3.3. Odkazanie terenu.

Ma na celu stworzenia dogodnych warunków ruchu wojsk i manewru oraz pracy tyłów w przypadku skażeń po uderzeniach chemicznych węzłów dróg, cieśnin i innych ważnych rejonach na najważniejszych odcinkach dróg dowozu i ewakuacji, rejonów przepraw mostowych, magazynów itp.

Odkazanie terenu organizuje szef wojsk chemicznych armii lub szef zabezpieczenia chemicznego związku taktycznego. Odkazanie terenu prowadzą pododdziały zabiegów specjalnych wojsk chemicznych.

W pierwszej kolejności odkaża się odcinki skażone ST typu Vx.

Odkazanie terenu prowadzi się jako drugi etap likwidacji skażeń po uderzeniach chemicznych.

Możliwości pododdziałów zabiegów specjalnych
wojsk chemicznych w zakresie odkażania terenu są
następujące:

Lp.	Pododział	Długość odkażo- nego odcinka w m. /szer. 5 m/:		Czas odkaż.	Powierzchnia odkażonego tere- nu w m ²	
		Skażenie			Skażenie	
		Vx	i peryt.		Vx	i peryt.
1.	Pluton zabieg. specjalnych	1500	3000	1	7500	15000
2.	Kompania zabieg. specjalnych	3000	6000	3	1500	30000
3.	Batalion zabieg. specjalnych	9000	18000	6	45000	90000

2.3.4 Przedsięwzięcia izolacyjno-ograniczające i zwalczanie chorób
W ODPIELANIU RAŻENIA środkami biologicznymi.

Przedsięwzięcia izolacyjno-ograniczające są wykonywane po otrzymaniu wiadomości o użyciu przez nieprzyjaciela bojowych środków biologicznych /DSB/.

Zarządzenia wydaje dowódca związku taktycznego /operacyjnego/ na wniosek szefa służby zdrowia. W zarządzeniu ujmuje się:

- ograniczenie kontaktów z żołnierzami innych oddziałów;
- ograniczenie /zakaz/ kontaktów z ludnością cywilną;
- ograniczenie ruchu w rejonach rażonych bronią biologiczną;
- zakaz wywozu środków materiałowych i paszy bez uprzedniego odkażenia;
- Ograniczenie wyjazdów z rejonów rażenia/ wyjazd jest dozwolony tylko w niecierpiących zwłoki sytuacjach - po odkażeniu wyjeżdżającego/;
- prowadzenie obserwacji medycznej wszystkich żołnierzy i izolowanie podejrzanych o występowanie schorzeń zakaźnych;
- przeprowadzanie specjalnych zabiegów profilaktycznych i leczniczych /podawanie leków, szczepienia/ po ustaleniu rodzaju użytego zarazka,
- przestrzeganie przepisów przeciwepidemicznych w pracy wszystkich ogniw służby zdrowia;
- kontrolę wykonywanych zabiegów profilaktycznych i sanitarno-higienicznych.

Po zastosowaniu przez nieprzyjaciela bojowych środków biologicznych wywołujących schorzenia szczególnie niebezpieczne /dżuma, ospa, cholera azjatycka/ organizuje się kwarantannę^{x/} wojsk.

Rozpoczęcie i zakończenie kwarantanny reguluje rozkaz dowódcy związku operacyjnego. Wojska podlegające kwarantannie nie mogą wykonywać żadnych przesunięć do innych rejonów. Miejsce ich dyslokacji otacza się posterunkami ochronnymi, które niepozwala-
ją na kontaktowanie się osób z żołnierzami podlegającymi kwan-
tannie.

x/ Kwarantanna jest organizowana na okres czasu, w którym mogą jesz-
cze wystąpić nowe zachorowania np. okres wylęgania pałeczki dżumy
wynosi od 24 godz. do 6 dni, wirusa żółtej febry od 3 dni do 12 dni
duru plamistego od 5 dni do 23 dni.

Zarządzenia izolacyjno-ograniczające są wprowadzane na okres w jakim mogą wystąpić nowe zachorowania /tzw. okres wylegania/ oraz do czasu wykonania wszystkich zabiegów sanitarnych /całkowite odkażanie/.

Odwolanie przedsięwzięć izolacyjno-ograniczających na miejsce po wykonaniu całkowitych zabiegów sanitarnych, oraz po minięciu okresu, w którym mogą wystąpić zachorowania.

Służba zdrowia pułku i dywizji nie dysponuje żadnymi urządzeniami do **likwidowania** ognisk rażenia bronią biologiczną.

Szef służby zdrowia armii posiada batalion przeciwepidemiczny, który całością lub częścią sił jest kierowany do ognisk rażenia. Na miejscu wykonuje wszystkie niezbędne czynności mające na celu opanowanie zachorowań i niedopuszczenie do epidemii. Po reorganizacji batalionu przeciwepidemicznego /w bieżącym roku/ możliwość opracowywania sanitarnego żołnierzy /rażonych BSB/ **wynosi** tylko około 5000 na dobę /wykonanie kąpieli i dezynfekcji umundurowania/. Po wprowadzeniu na wyposażenie nowych, bardziej wydajnych urządzeń kąpielowych /typ DDA-2/ możliwości bpepid zostaną zwiększone o 100%. Poza wykonywaniem kąpieli oraz dezynfekcji umundurowania, batalion przeciwepidemiczny:

- organizuje i wykonuje rozpoznanie sanitarno-epidemiczne rejonu dyslokacji wojsk;
- analizuje i prognozuje stan sanitarny wojsk i terenu;
- nadzoruje bieżące zabezpieczenie sanitarne wojsk, wyżywienie żołnierzy, źródła wody;
- wnioskuje o konieczności wykonania szczepień ochronnych, /po ustaleniu rodzaju zarazka/;
- prowadzi badania laboratoryjne, dochodzenia epidemiologiczne i inne prace sanitarno-przeciwepidemiczne w naturalnych ogniskach chorób zakaźnych i w rejonach użycia przez nieprzyjaciela bojowych środków biologicznych;

- współdziałania w organizowaniu kwarantanny oddziałów wojskowych lub tworzeniu "barier przeciwepidemicznych" /pomiędzy wojskiem, a ludnością cywilną/.

Do rejonu rażenia bronią biologiczną kierowany jest batalion przeciwepidemiczny w całości lub są kierowane tylko poszczególne zespoły /grupy/ ze składu batalionu. Po przeprowadzeniu oceny rejonu skażenia, dalsze postępowanie zależy od aktualnej sytuacji taktycznej /schematy/.

Wyk. w 20 egz.

Egz. nr 1-20-BT

poz. pf-874/pf-2118/WW.

W Y T Y C Z N E

dowódcy do obrony przed bronią masowego rażenia /przykład/..

1. Najbardziej zagrożonymi obiektami BMR są: w okresie organizacji działań... w okresie prowadzenia działań....
2. Główny wysiłek obrony przed BMR skupić na zabezpieczeniu....
3. Rozpoznanie skażeń i zakażeń prowadzić ze szczególnym uwzględnieniem : przejść w strefach skażeń... rubieży rzek.... rejonów stanowisk startowych... dróg... rubieży wejścia do bitwy /walki/ drugiego rzutu... i rozwinięcia odwodu....

Na kierunku głównego uderzenia /w rejonie głównego wysiłku obrony/ rozpoznanie skażeń i zakażeń prowadzić siłami....

Zwrócić szczególną uwagę na szybkie przekazywanie do SOAS danych o parametrach wybuchów jądrowych. Szef zaopatrzenia chemicznego.... zapewnić sprawną informację o aktualnych warunkach meteorologicznych niezbędnych do rozpoznania skażeń.

4. Dla.... wyznaczyć zapasowe rejony rozmieszczenia i drogi manewru Zajęcie rejonów zapasowych na rozkaz dowódcy....

W rejonach rozmieszczenia wojsk i obiektów tyłowych na rubieżach rozwijania oraz podczas przekraczania ściśle przestrzegać odległości i odstępów taktycznych.

5. W rejonie wyjściowym do natarcia /pasie obrony/ wykonać ukrycia przystosowane do ochrony ludzi i sprzętu przed skażeniami.

W pierwszej kolejności prace wykonywać w

Przygotować drogi manewru..... Wyznaczyć drogi obejścia

.... Przygotować zapasowe przeprawy na rzece....

6. W czasie organizacji i prowadzenia natarcia /obrony/ ściśle przestrzegać dyscypliny maskowania. Wykonać pozorne rejony rozmieszczenia....

Dowódca dokonywać manewru co 1-2 godz. siłami na odległość od zajmowanego rejonu rozmieszczenia.

Dowóz zaopatrzenia dokonywać małymi grupami środków transportu po zapasowych drogach....

7. Rejony skażone obejść po drogach W wypadku konieczności pokonywania nowych rejonów skażeń - stosować maksymalną szybkość ze zwiększonymi odległościami.

Wyprowadzenie oddziałów i pododdziałów z walki w celu przeprowadzenia zabiegów specjalnych od szczebla w zwyż może nastąpić tylko za zgodą dowódcy....

8. Likwidację skutków działania BMR nieprzyjaciela w prowadzić własnymi siłami i środkami, a w wypadku masowych strat pomocy udziela.... oddział /grupa/ ratunkowo-ewakuacyjna.

W przygotowaniu wojsk do likwidacji skutków uderzeń BMR szczególną uwagę zwrócić na szybkie odtworzenie zdolności bojowej wojsk a zwłaszcza....

9. Do przeprowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela zorganizować oddział /grupę/ ratunkowo-ewakuacyjną w składzie....
10. W dniu.... przeprowadzić w oddziałach /pododdziałach/ szczepienia ochronne przeciwko....
11. Brakującą ilość środków ochrony przed skażeniami w związkach /oddziałach/ uzupełnić do....
12. Sygnały powiadamiania o niebezpieczeństwie napadu jądrowego, skażeniach promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych /obowiązujące dotychczas/ - przekazywać w sieciach dowodzenia i ostrzegania poza kolejnością.

Zarządzenie armii dla dywizji o obronie przed bronią masowego rażenia w operacji zaczepnej.

T A J N E
Egz. nr...

Dowódca... DZ/DPanc/

ZARZĄDZENIE O OBRONIE PRZED BRONIĄ MASOWEGO RAŻENIA 5A nr.... SD....
/miejsce/.../data, godz./. Mapa.... /skala/, wydanie.... 19...r

1. Nieprzyjaciół... /przedsięwzięcia w zakresie podnoszenia gotowości do użycia BMR lub dotychczasowe działanie w zakresie stosowania BMR - rodzaj środków masowego rażenia, środki i sposoby przenoszenia, na jakie obiekty i rejony/.

W toku natarcia należy liczyć się z możliwością wysadzenia min jądrowych na rubieżach.....

2. Siłami i środkami armii powietrzne rozpoznanie skażeń na korzyść dywizji prowadzi się..../czas i rubież/
...../sposób przekazywania danych z rozpoznania/.

Dane o warunkach meteorologicznych przekazuje się....
/termin/ w sieciach radiowych.

W celu udzielenia pomocyDZ /DPanc/ w likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia, przewiduje się wydzielanie z armii.... /siły i środki wojsk chemicznych, inżynierskich, służby technicznej i medycznej/.

3. Dowódca armii pokazał:

- a. Główny wysiłek rozpoznania skażeń i zakazań skupić w okresie organizacji natarcia w rejonie.... a w okresie prowadzenia natarcia na kierunku.....Wykrywanie wybuchów jądrowych zorganizować w dotychczasowym systemie posterunków obserwacji skażeń. Dane o parametrach uderzeń jądrowych oraz rejonach skażeń przekazywać natychmiast na SD armii. Do prowadzenia rozpoznania skażeń w pasie natarcia dywizji wydzielić....

/Ilość sił i środków/.

- b. W rejonie wyjściowym do natarcia wykonać.... /rodzaj i ilość ukryć inżynierskich/ przystosowane do ochrony ludzi i sprzętu przed skażeniami. W rejonach rozmieszczenia ... /nazwa oddziału/ wykonywać prace przede wszystkim... /sposób wykonania prac/. Podstawowe ukrycia dla ludzi i sprzętu wykonać do ... /godz. dzień/.

Przygotować drogi do manewru: nr..../numer drogi i jej przebieg/.

Wyznaczyć drogi obejścia.../nazwa miejscowości lub innego obiektu/.

- c. W czasie organizacji i prowadzenia natarcia ściśle przestrzegać dyscypliny maskowania. W rejonie wyjściowym rozbudować pozorne rejony rozmieszczenia.... /nazwa pozorowanych obiektów i terminy ich wykonania/.

Dla oddziałów.... /nazwa oddziału/ wyznaczyć zapasowe rejony rozmieszczenia, które zająć... /sytuacja w jakiej mogą być zajęte/.

- d. W zakresie odtwarzania zdolności bojowej dywizji do... /termin/ przewidzieć... /rodzaj i zakres wykonywanych przedsięwzięć/.

- e. Wyprowadzenie oddziałów /pododdziałów/ z walki w celu przeprowadzenia zabiegów specjalnych od szczybla.... w zwyż może natąpić tylko za zgodą dowódcy armii.

- f. Do prowadzenia akcji ratunkowo-ewakuacyjnej po uderzeniach jądrowych nieprzyjaciela zorganizować grupę /oddział/ ratunkowo-ewakuacyjną w składzie... /ilość sił i środków/.

- g. W czasie działań w strefach skażeń nie dopuszczać do przekroczenia przez skład osobowy dziennej dawki w wysokości... /wysokość dawki/. Przed przekroczeniem stref skażeń stosować preparaty radioochronne.

- h. W wypadku napromienienia składu osobowego w wysokości... R
meldować natychmiast do sztabu armii.
- i. Do.../termin/ zorganizować zapas sprzętu i materiałów chemicz-
nych: w pułkach do... kompletów, w dywizji - do... kompletów.
- j. Do... /termin/ przeprowadzić w... /oddziałach, pododdziałach
szczepienia... /rodzaj szczepień/.
- k. Sygnały powiadamiania wojsk o niebezpieczeństwie napadu jądrowego..., skażeniach promieniotwórczych..., chemicznych...,
biologicznych... kolejność powiadamiania...

SZEF ODDZIAŁU OPERACYJNEGO
SZTABU... ARMII

SZEF SZTABU...ARMII

.../stopień, imię i nazwisko/.

.../stopień, imię i nazwisko/.

Wydrukowano w 2 egz.

Egz. nr 1 - adresat

Egz. nr 2 - a/a

Wyk. ... /stopień, nazwisko/

Druk: ... /inicjały maszynistki, data/.

Nr... /w/g rozdzielnika wykonanych dokumentów/.

Plan likwidacji skutków uderzeń BMR
w operacji zaczepnej /obronnej/ armii.

ZATWIERDZAM
DOWÓDCA ... ARMII

P L A N

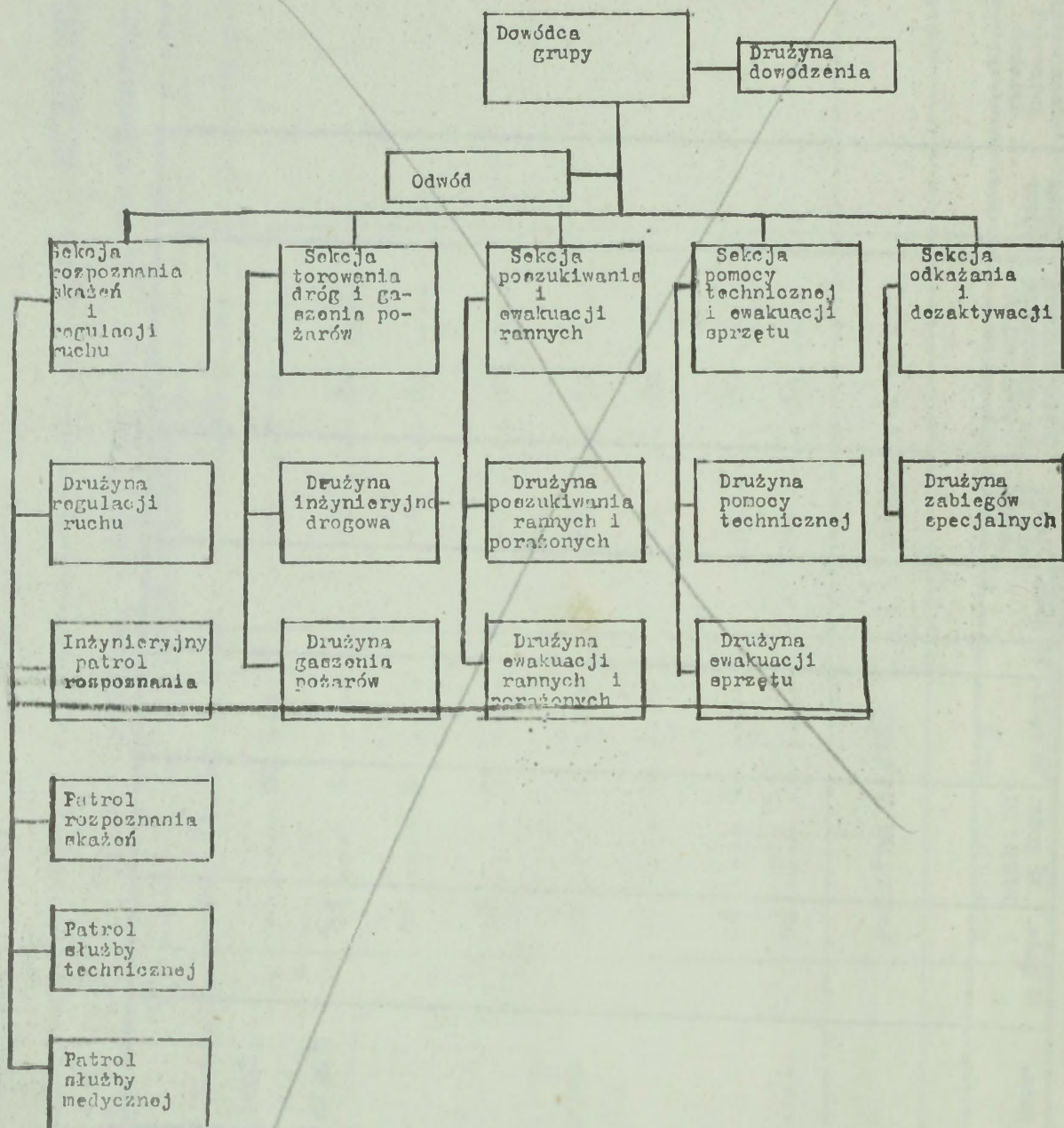
likwidacji skutków uderzeń BMR w operacji zaczepnejA
1. Zestawienie uderzeń i prognozowanie strat po uderzeniach BMR
Dnia

Wyszczególnienie jednostek, na które wykonano uderzenia	Ilość i sumaryczna moc uderzeń jądrowych		Rodzaj i stopień zagrożenia w km	Prognozowane straty					Jednostki wymagające zabiegów specjalnych	Uwagi					
	Powietrznych	Naziemnych		Sprzęt bojowy			Śmigłowce	Prognozowane straty wyrażane pododdziałami /elementami ugrupowania bojowego/							
				Lu-dzie	Czołgi	Transporty opancerzone		Samo-chody			Wystrzelone rakiet	bp	kcz	da	SD
..... DZ		2/40													
..... pz;															
..... bsap;															
..... tyły, pcz;		1/10													
..... KSD;															
..... itp.															
Ogółem na DZ															
itp.															

3. Przedsięwzięcia likwidacji skutków uderzeń BUR

Lp.	Rodzaj i treść przedsię- wzięcia	Rejon działania, wydzielone siły i środki, orientacyjny czas realizacji		
		nr 1	nr 2	itp.
1.	Rozpoznanie rejonu porażenia lub skażeń	od do	od do	
2.	Torowanie przejść w zawałach i zagruzowaniach	od do	od do	
3.	Lokalizacja i gaszenie pożarów	od do	od do	
4.	Wyszukiwanie i ewakuacja rannych oraz udzielanie im pierwszej pomocy	od do	od do	
5.	Segregacja i pomoc medyczna	od do	od do	
6.	Zabiegi specjalne i sanitarne	od do	od do	
7.	Ewakuacja sprzętu i uzbrojenia	od do	od do	
8.	/Inne przedsięwzięcia/	od do	od do	
	Termin zakończenia ratownictwa	godzina i data	godzina i data	
	Odpowiedzialny za akcję ratowniczą	stopień, imię i nazwisko	stopień, imię i nazwisko	

S C H E M A T
ORGANIZACJI PUŁKOWEJ GRUPY RATUNKOWO-EWAKUACYJNEJ /PGRE/
WARIANT /pz/



ZESTAWIENIE SIŁ I ŚRODKÓW FUNKCJI GRUPY RATUNKO-EWAKUACYJNEJ /PPE/

/WARIANT - ps/

Wyszczególnienie pododdziału formowanego	Stan osobowy			Środki łączności				Sprzęt i transport					Uwagi									
	Pododdziału	Ofic.	Szereż	Razem	R-123	R-107	R-126	Razem	Transp. SKOT	Transp. BRDM	Samoch. osobiste	BAF		Anten. K1	A 2	B 1	Clag- miki kołowy	Clag- miki paucy	IHS	WPT	Sam. SAR-66	Pila
Dowódca grupy	1	2	7	9	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Drużyna dowodzenia	1	2	7	10	1	1	2	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Razem	1	4	20	25	4	2	1	5	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sekcja rozpoznania i regulacji ruchu	1	1	8	9	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- drużyna regul. ruchu	1	1	3	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- patrol rozpoznania skażeń	1	1	4	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- inż. patrol rozpozn.	1	1	2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- patrol służby techn.	1	1	3	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- patrol służby medycz.	1	1	3	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Razem	1	4	20	25	4	2	1	5	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sekcja torowania dróg i gaszenia pożarów	1	1	4	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- drużyna techniczna	1	1	4	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- dwie drużyny saperów	1	2	14	16	2	2	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
- dwie drużyny piech.	1	2	18	20	2	2	1	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Razem	1	5	36	42	5	5	1	6	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Sekcja poszukiwania i ewakuacji rannych	1	1	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- ewakuacji rannych	1	1	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- drużyna poszukiwania rannych	1	1	16	19	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
- dwie drużyny ewakuacji rannych	1	3	16	19	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
- drużyna ewakuacji porażonych	1	4	24	29	1	1	2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Razem	1	4	24	29	1	1	2	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sekcja pomocy techn. i ewakuacji sprzętu	1	5	8	13	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
- ewakuacji sprzętu	1	5	8	13	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
- drużyna pomocy techn.	1	3	7	10	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
- drużyna ewakuacji sprzętu	1	8	15	23	3	3	1	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Razem	1	8	15	23	3	3	1	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Sekcja odkażania i dezaktywacji	1	1	5	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- odkażania	1	1	5	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
- dezaktywacji	1	1	39	42	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Razem	1	2	39	42	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Odwód /plp/	5	26	146	177	17	2	7	26	13	1	1	1	1	4	1	1	3	2	3	1	8	1
Ogółem	5	26	146	177	17	2	7	26	13	1	1	1	1	4	1	1	3	2	3	1	8	1

xxx/ Samochody ciężarowe z kzaop.

IV/ - samochody z zestawami

- dodatkowo 1 /SPAWS/

- transportery SKOT z kp.

x/+sa itarki z bcz

xx/ - dodatkowo USCz /4 ludzi/

PD, 2 PD, - 150 kg MW

- 500 kg MW.

xxx/ Samochody ciężarowe z kzaop.

IV/ - samochody z zestawami

- dodatkowo 1 /SAPS/

- transportery SKOT z kp.

x/+sa itarki z bcz

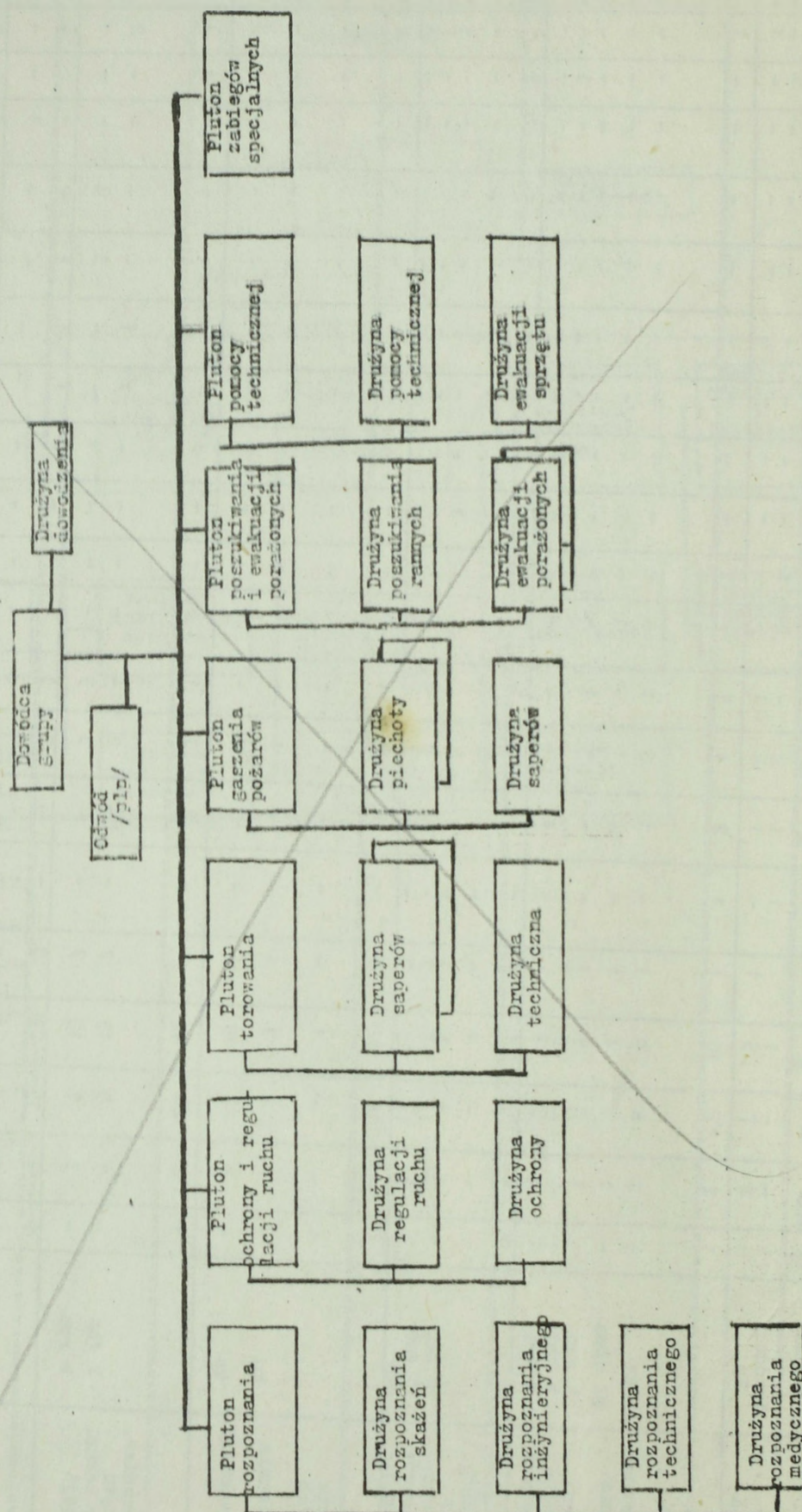
xx/ - dodatkowo USCz /4 ludzi/

- 500 kg MW, PD, 2 PD, - 150 kg MW

ORGANIZACJA

DYWIZYJNEJ GRUPY RATUNKOWO-EWAKUACYJNEJ /DGR-/

WARIANT /D2/



Wyszczególnienie pododdziałów	Nazwa pododdzia- łu wydzie- lającego siły i środki	Stan osobowy		Środki łączn.				Sprzęt i transport												Uwagi							
		pododdz.	szereg.	Razem	R-113/ 126	R-107	R-126	Razem	transp. SKOT	transp. BRM	opob- ter	BAT	Samot.	A 2	Pano	Bisum	ciężni- kowy	ciężni- pancer.	IRS		Dziw. Samoch.	litto- pompa	Becko- wóz	WZT-1	USCz	Samoch. STAR-66	
Dowódca grupy	bp /dca kp/ kp	1	-	1	1	1	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	jeden żołnierz z kł. dodatkowo R-105 PL
Drużyna dowodzenia		1	1	9	10	1	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Razem		1	1	9	11	1	1	2	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Pluton rozpoznania																											
- drużyna rozpoznania skraj.	k chem	-	1	3	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- druż. rozpozn. inżynier.	b sap	-	1	7	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- druż. rozpozn. techn.	b rem	-	1	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- druż. rozpozn. medycz.	papiot	1	1	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Razem		1	4	14	19	2	-	-	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	siły i środki z paplo-
Pluton ochrony i regula- cji ruchu		1	-	1	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- druż. regulacji ruchu	kp	-	1	8	9	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- druż. ochrony	kp	-	1	8	9	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Razem		1	2	17	20	2	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pluton torowania		1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- dwie drużyny saperów	b sap	-	2	14	16	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	dodatkowo 2 SMT
- drużyna techniczna	b sap	-	1	3	4	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300 kg m. SPD, LPP
Razem		1	3	17	21	6	-	-	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pluton gaszenia pożarów		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- dwie drużyny piechoty	kp	-	2	16	18	2	-	-	1	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- drużyna saperów	b sap	-	1	7	8	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Razem		-	3	23	26	3	-	-	4	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pluton poszukiwania i ewakuacji porażonych		1	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- druż. poszuk. rannych	kp	-	1	8	9	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- dwie druż. ewakuacji rannych i porażonych	kp	-	2	16	18	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Razem		1	4	25	30	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pluton pomocy technicznej i ewakuacji sprzętu		-	6	10	17	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
- druż. pomocy technicznej	b rem	-	4	8	12	3	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-transp. SKOT z kp
- druż. ewakuacji sprzętu	b rem	1	10	19	29	5	-	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-STARy-66 z częściami /ZRB/ -dodat. 1 przyczepa
Razem		-	1	5	6	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Drużyna zabieg. specjal.	k chem	-	1	5	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Odwód /plp/	kp	1	4	26	31	2	-	-	1	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ogółem		7	33	153	193	21	2	7	30	15	1	1	1	2	2	2	3	3	4	1	1	1	1	2	6		

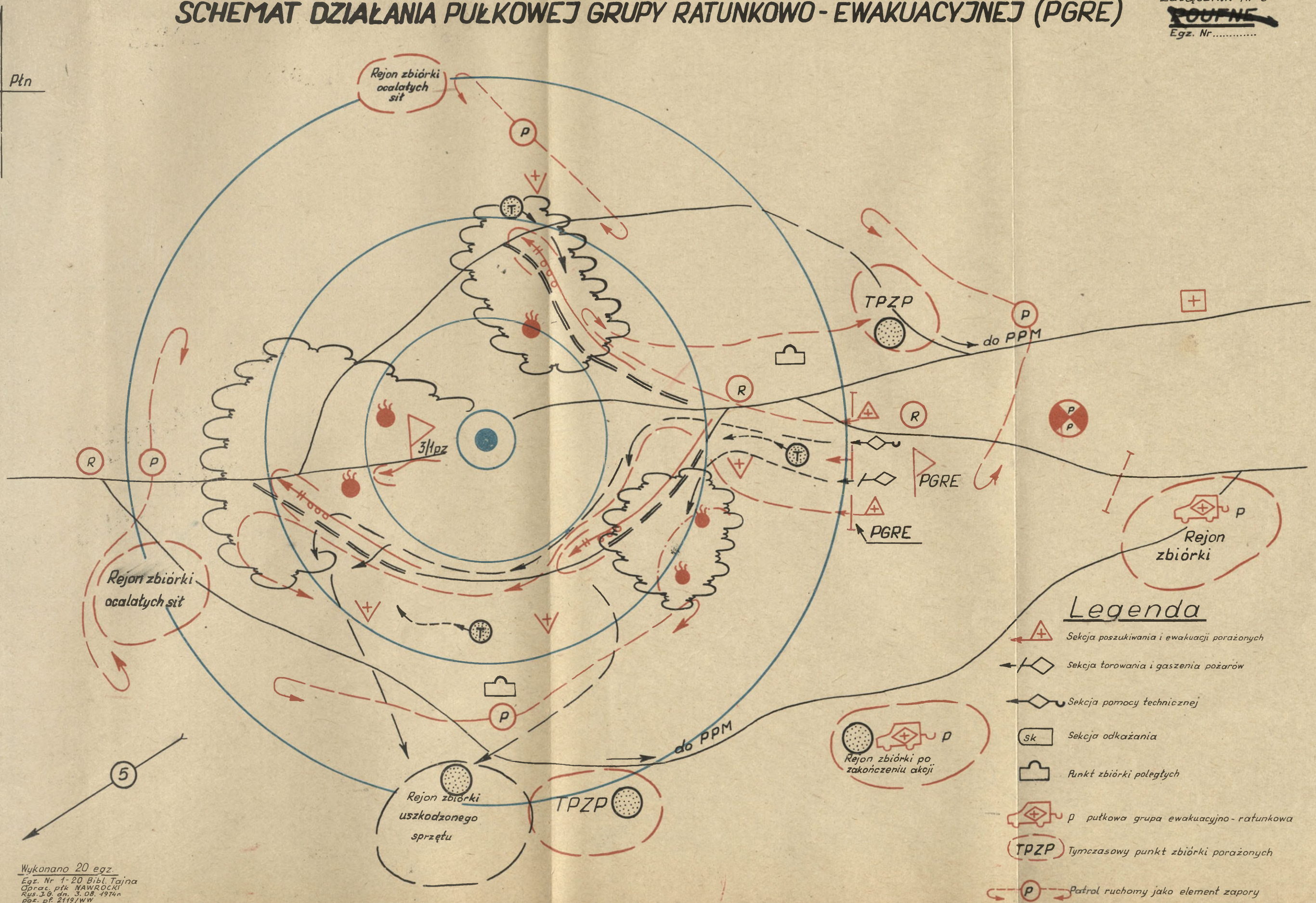
~~9F38365~~

52029 siniko's way by ch.

SCHEMAT DZIAŁANIA PUŁKOWEJ GRUPY RATUNKOWO-EWAKUACYJNEJ (PGRE)

Załącznik nr 6

~~POUFNE~~
Egz. Nr.....



Legenda

- Sekcja poszukiwania i ewakuacji porażonych
- Sekcja torowania i gaszenia pożarów
- Sekcja pomocy technicznej
- Sekcja odkażania
- Punkt zbiórki poległych
- PGRE
- Rejon zbiórki po zakończeniu akcji
- Tymczasowy punkt zbiórki porażonych
- Patrol ruchomy jako element zapory

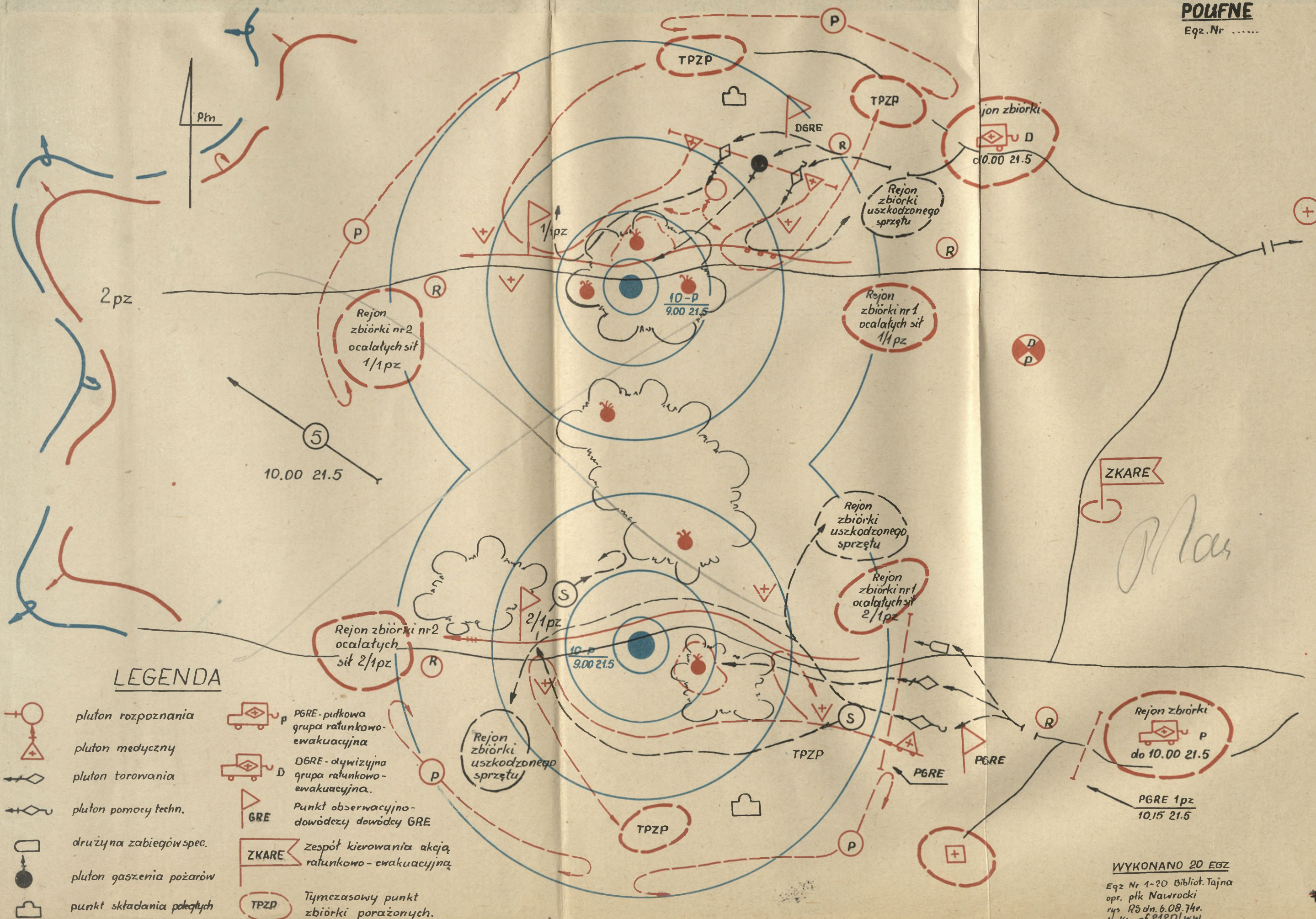
ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
KADRY SZTABU GOSPODARSTWA
im. gen. brzoź. K. Świerczewskiego
PK 38365

SCHEMAT DZIAŁANIA DYWIZYJNEJ GRUPY RATUNKOWO-EWAKUACYJNEJ (DGRE)

Załącznik nr 7

POUFNE

Eqz. Nr



LEGENDA

- | | | | |
|--|---------------------------|--|---|
| | pluton rozpoznania | | PGRE - plutonowa grupa ratunkowo-ewakuacyjna |
| | pluton medyczny | | DGRE - dywizyjna grupa ratunkowo-ewakuacyjna |
| | pluton torowania | | Punkt obserwacyjno-dowodczy dowódcy GRE |
| | pluton pomocy techn. | | Zespół kierowania akcją ratunkowo-ewakuacyjną |
| | drużyna zabiegów spec. | | Tymczasowy punkt zbiórki porażonych |
| | pluton gaszenia pożarów | | |
| | punkt składania poległych | | |

WYKONANO 20 EGZ

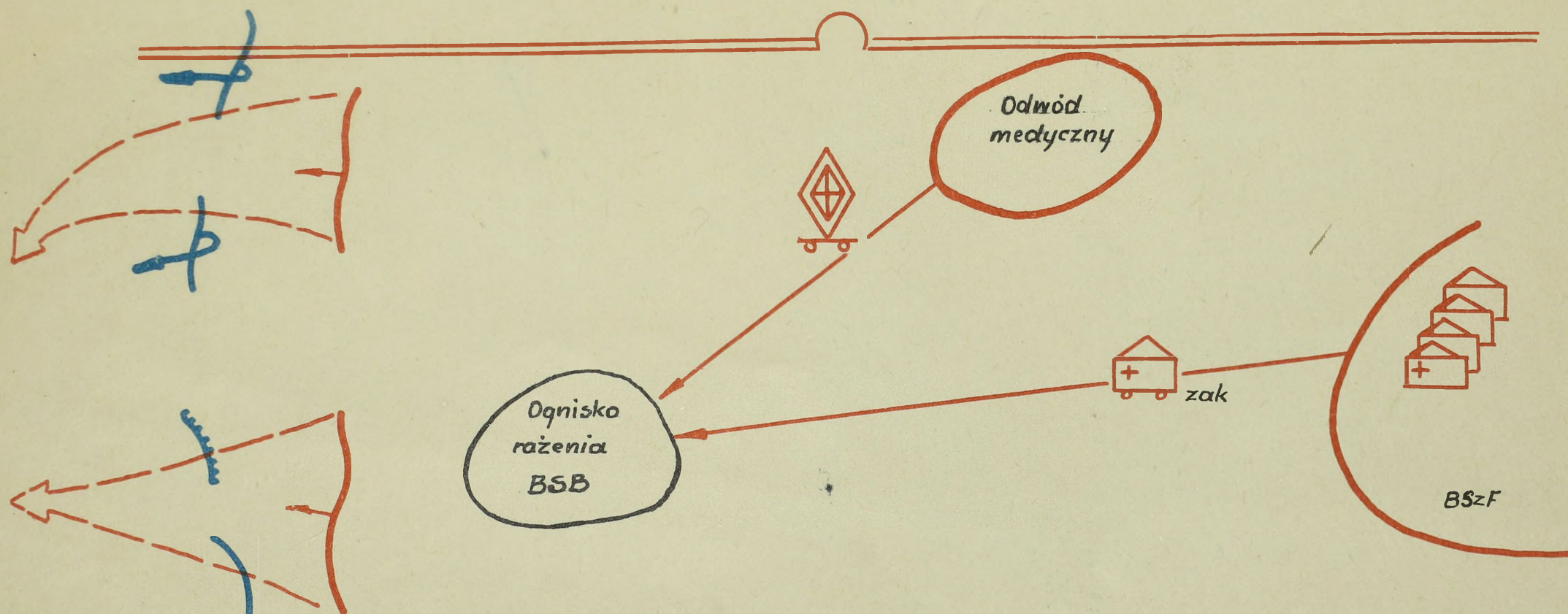
Eqz Nr 1-20 Bibliot. Tajna
opr. ptk Nawrocki
rys. RS dn. 6.08.74r.
Nr. Ks. pf 2120/ww.

POUFNE

Egz Nr

ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE REJONU PORAŻENIA BOJOWYMI ŚRODKAMI BIOLOGICZNYMI

(WARIANT KONTYNUOWANIA NATARCIA PRZEZ WOJSKA WŁASNE)



WYKONANO 20 EGZ

Egz Nr 1-20 Bibliot. Tajna

opr. ptk Nawrocki

rys. RS. dn. 6.08.74r.

Nr Ks. of. 2122/ww

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁY
KADETÓW ETABU GŁÓWNEJ
gen. broni K. Świerczewski

~~38365~~

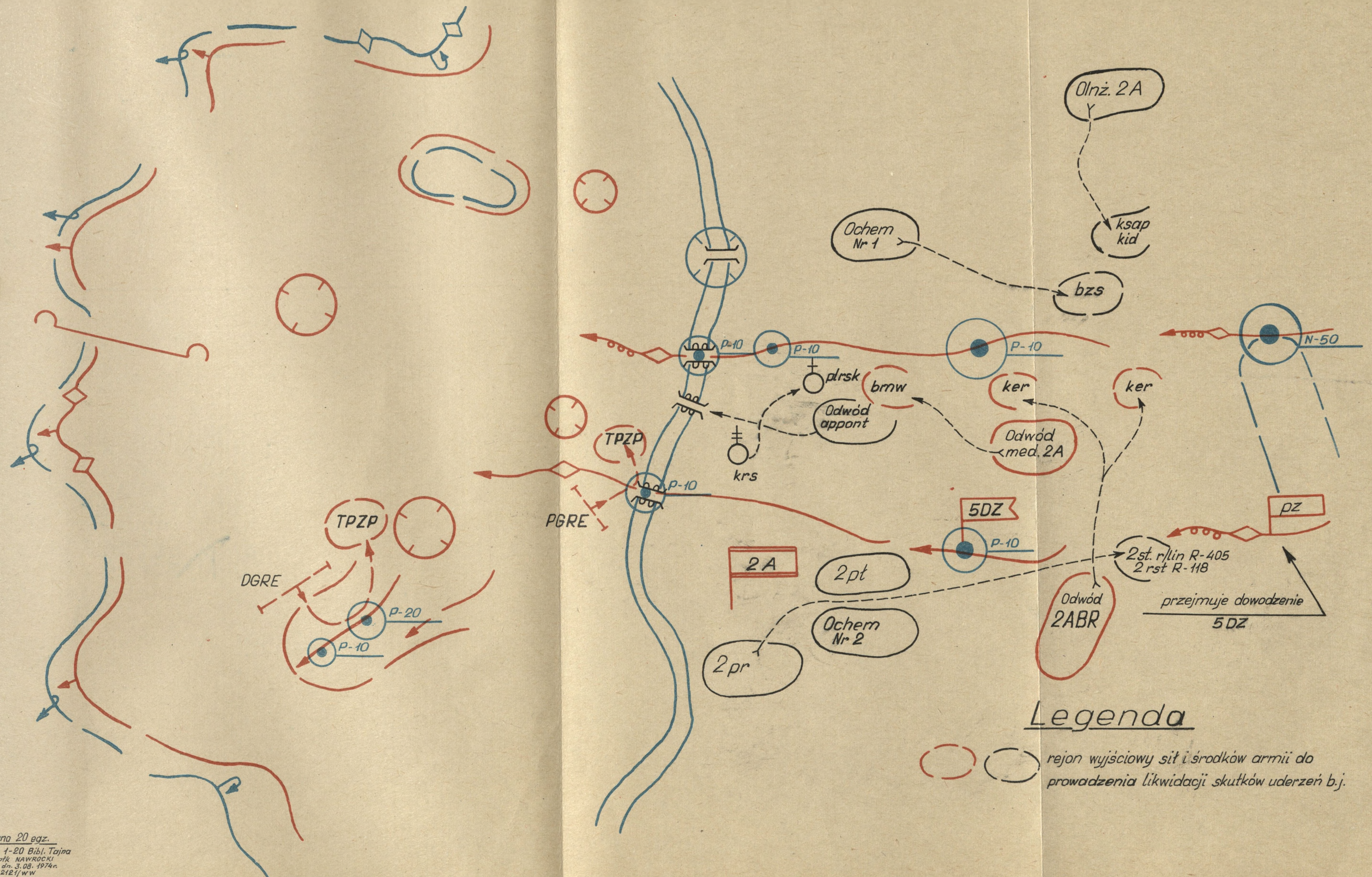
ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIEWEJ
KADENI SZTABI GEN. ALNE
gen. por. broni K. Świerczewski
Nr. ~~p/38365~~

SCHEMAT DZIAŁANIA WYDZIELONYCH SIŁ I ŚRODKÓW ARMII DO PROWADZENIA LIKWIDACJI SKUTKÓW UDERZEŃ B.J.

Załącznik nr 8

POUFNE

Egz. Nr.....



Wykonano 20 egz.

Egz. Nr 1-20 Bibl. Tajna
Oprac. płk. NAWROCKI
Rys. J.G. dn. 3.08.1974r.
poz. p.f. 2121/WW

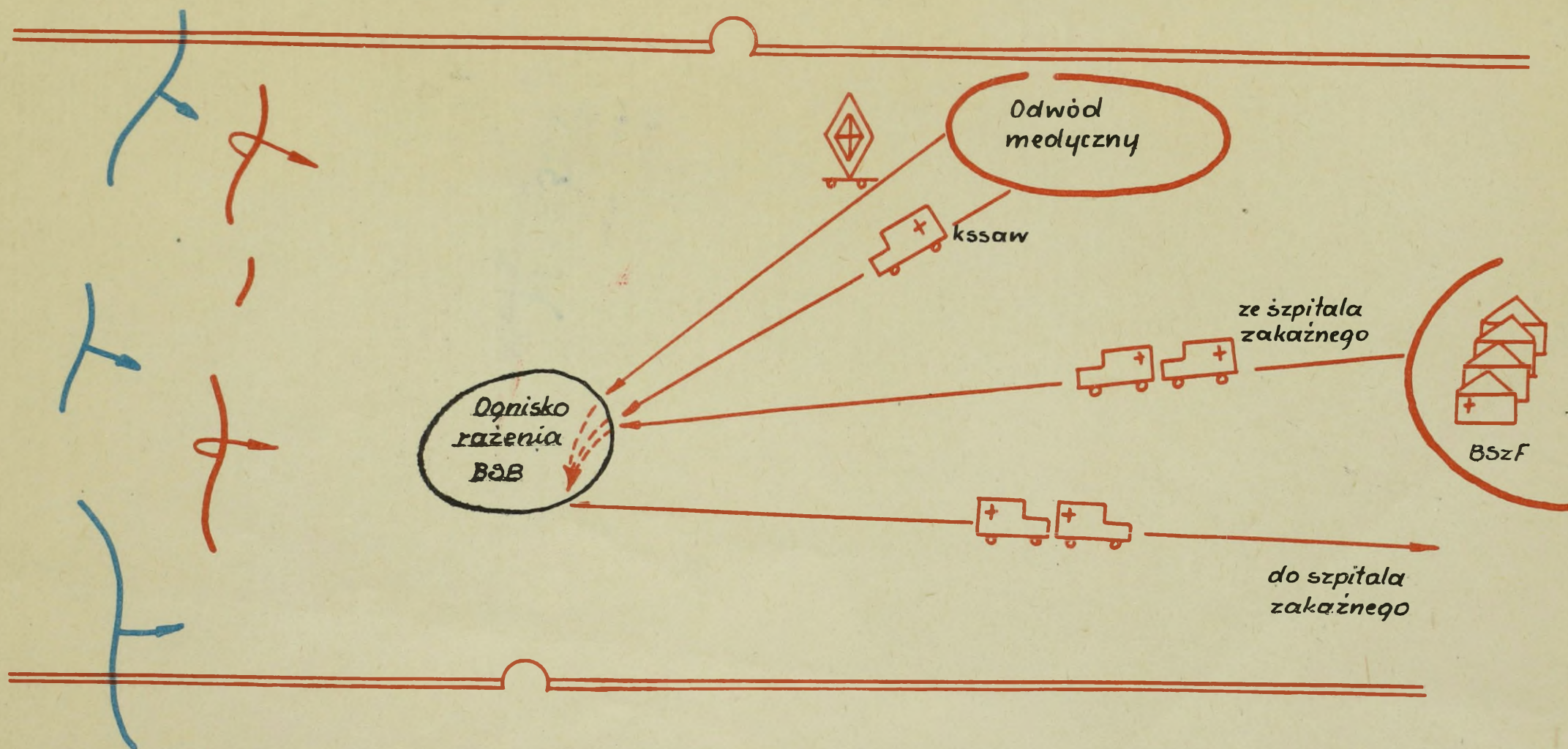
ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE REJONU RAŻENIA BOJOWYMI ŚRODKAMI BIOLOGICZNYMI

(WARIANT PRZEJŚCIA WOJSK WŁASNYCH DO OBRONY)

Załącznik nr 10

POUFNE

Egz Nr.....



WYKONANO 20 EGZ

Egz Nr 1-20 Bibliot. Tajna

opr. ptk Nawrocki

rys RS dn. 6.08.74r.

Nr Ks. pf. 2123/ww.

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIGW
KADEMI ETABU GENRALNE
im. gen. broni K. Swierczewskiego
nr. ~~PK~~ 38365

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIA
KADETÓW SETAŁU GENTYALNEGO
gen. bron. K. Świerczowski

38565



